

ગુજરાત વિદ્યાપીઠ ગ્રંથાલય

[ગુજરાતી કૉમ્પીયુટર વિભાગ]

અનુક્રમાંક ૮૮-૨૧ વર્ગીક

પુસ્તકનું નામ ગા.પા.કો.સે. ગાયનસંશ્લેષ

વિષય ક્ર- : ૨ - ૬૨૧

૮૮-૨૧

ધી ગ્રામોક્ષેન ગાયન સંગ્રહ

ઉર્ફ

રેકર્ડ્સ ગાયનમાળા.

ભાગ ૧ લો.

(૧) કળીરભજન—રાગ—ભજન—૫૬.

જી અનમેં મુખડાં કયા દેખો દરપનમેં:

કળીરભજન—રાગ—ભજન—૫૬, કલ્પવેગા ખીનમેં.—મુખડાં
ઝોર કાયામેં ખાસ ઉગત હવે, ગીઆ ચરત હવ અનમેં;
કહેત કળીર સુનોભાષ સાધુ રહ ગઇ મનકી મનમેં.—મુખડાં

(૨) સરદારખા—

દશા કરે તે કોઇ ન કરશે સુરખ કરે અભિમાન,
પ્રાણી પ્રિયાઈ તુચ્છ મગતરે, કાળ કયા અણુઅણુ—
હું પદમાં મરડાઇ મરે પણુ, ધાર્યું કરે ભગવાન—દશા
નિરધનીયા પળમાં ધનવંતા, ધની થયા લાચાર;
સદા સુખી કે સદા દુઃખી, નહિ કોઇ જગમાં રહેનાર:
કુંપળ હરતી પાન ખરંતા, તે પણુ છે ખરનાર;
નામ અમર રાખે તે જુગ જુગ, જનમ્યું તેજ જનાર;
નાહક આકીન છોડે નીજજન, સત સહાયક કીરતાર—દશા

(૩)—સુરદાસ—

હસ પરે દયા લાવોરે, દયાળુ દેવા હસ પરે દયા લાવો;—ટેક
સંસાર સંખે તોડી, જીવ આપ ચરણે જોડી;
હું તો બની એકા આવોરે— દયાળુ
આંખ વિના સંકેત આણું, ખાડામાં ગોથા ખાણું;
પહારે અવિનાશી અવોરે, દયાળુ

(૮)—શુભશુભૈયાં—

દીક્ષિદાર ચાર હૈયાસે નૈના લગાયેંજે, નૈના લગાયેંજે સૈના લગાયેંજે—દી.
ચારમેરા આઘા બેનમેરા આઘા, સુરતમેરે સૈયાડી દીક્ષિદ નલાયરે—દી.
આતમેરીબોલી ઉમરમેરી કાંલી, આંખમાર ગમરસે નૈના લગાયેંજે—દી.

(૯)—જાનીસાર—

દીવાના હું શયેદા હું તલખગાર હું તેરા;
અએ જાને જહાં તાલીએ, દીદારહેં તેરા.—દીવાનાં
જાઉં મેં કહા અપતેરી, દેવડીસે નીકલકર,
રહેનેદે મુઝે મએ તો, ગીરફતાર હું તેરા—દીવાનાં
દેખા યહકપત તુજકા મહબ્તકી નખરસેં;
ગરજુર્મ હએ એહ તોમય શુકનાગાર હું તેરા—દીવાનાં

(૧૦)—ના. સુ. નો. અર્ધ સારંગીવાળો—રાગ—પઝલ.

દુઃખી સ્થિતી થઇ મારી, રૂદનથી શું મળે મારી,
વૃથા ગઇ સર્વ આજીજી, મળી ગઇ ધુળ સૌ આજી.
સંખંધી મિત્ર સૌ નાહા, બન્યા બહુકર શી આસા;
મનુષ્યોની મદદ એવી, દિવાલો રેતની જેવી,
વિપત્તી શોર બને આવે, દુઃખો સૌ ત્રાસ ઉપજાવે.
નથી ડરતો કશાથી હું, મરજીથી ત્રાસ વધતો શું.
હઠો આવે ન મુજ પાસે, જગ સૌ સ્વાર્થમય બાસે;
હરી હું છું શરણ તારે, બચાવધીથી ઉગારી લે.

(૧૧)—બુદ્ધદેવ—

દુઃખીને ડરાવે શાને, મરેલાને મારે શાને;
બળેલાને બાળે શાને, વૈરી ત્રિષિ.
રીઝાવી સતાવે શાને, સનાવી રીખાવે શાને;
રીખાવી જીરાડે શાને, કપાતા નિષિ.
શશિને કહાકો દીધાં, ગુલાબો મનોહર કીધાં;
નિયંતા તે આવી શાને, અનિતી કીધી—દુઃખી.
અંદનને કુમુદ તે દીધાં, સાગર જળ ખારાં કીધાં;
અમૃત કહી જોર દીધાં, જીવન અકારાં કીધાં;
રમણી હૃદયે આશા, નિરાશા, કીધી—દુઃખી.

(૧૨)—સાગર સરીતા—રાગ, બજન.

ફરમતી છે નથી દેખતો ચેત ચેત નાદાન,
દીન દશા પાંચ મુકામ છે, ભાવે ભજ ભગવાન.
આ જગમાં સાચો કોપ ન સાચી, એક પ્રભુજી સુખદાઇ છે. [૩]—ફર-
સ્વારથનો સહુ સંબંધ ધરતા જગની જુડી ઠગાઈ છે,
તનધન જોખન કનક કામની મૃગજળ માયા જાઇ છે.
અંત વખત કોઇ કામ ન આવે સાચી પ્રભુની સગાઇ છે,
અમોર ગયા ઉમરાવ ગયા, ન સહુને મનની મનમાં સગાઇ છે.
સત્ય વાત જાણ્યા નર સમજો, સાચી પુન્ય કમાઇ છે.

(૧૩)—મનુ મણી—

કુખીઓ આ કુનીઆમાંરે, કું અહીંથી તહીં અથડાઉં;
ચડતી પડતી દશા ચક્રરે, ચઢતાં ગોચાં ખાઉં.
કેણુ કુકુંબે જન્મ થયો ? બાળ કાળ જા રીતે ગયો ?
હિયો ચઢી ભવસાગર, મોજો નીચો પડી પછડાઉં—કુખીઓ.
બિરંગી રંગો રમીયા બહુ જંગલ જંગલ ભરીઓ સહુ;
ખમતો ફાપ સુખ સર્વ તરેહનાં, અજળ સ્થિતિ પલટાઉં—કુખીઓ.

(૧૪)—સુરંધપુન—

કુનીઆ એક મુસારીર ખાંના, હવ પ્યારે ના મન અટકાના;
સાજ સમજક આપ બચેકે, હવ બોરકો હવ જાના.
ચુન ચુન મટી મહેલ બનાયા, લોગ કહે ધર મેરા;
ના ધર તેરા, ના ધર મેરા, ચિડીયા રેન બસેરા,
મત લલચાના, દિલ લગાના, હરકા ચુન ગાના,

(૧૫)—અસીરે હિર્સ—

કુનિયા મતકબકી ગરજ, અળ મોહે જનપરી,
જળ લગ બચેલ બહે કાલકુમે તબલગ પ્રીત ખરી,
ચકા બપલકા પુછત નાંહિ, બટકત ગલી ગલી;
હરા બક્ષ પક્ષી આ બચેકે, રટકે નામ હરી,
હિડ ગમે પતે હિડ ગમે યન્ધી કુનિયા, જગતકી રીતખરી.

(૧૬)—ખુરાડ, હરીનાં—

કુખીયારી કું મારી કું ગમકી,
મેરે આસ નહીં કુન્છ દીલમે જરા—કુખીયારી.

આપક, જોમકે હો બજેપારી, ધનધા ધંધા જરી,
ખીના ધન ફાંકે લેનાં ન દેનાં, મએ જોરત હું બિઠારી-ફૂખીયારી.
કામ નહીં મીસડીતોમાં, રહ્યાં નહિં ખજેરાત,
જા અપની હલે, કર માયાકી ખાત—મેરે.
નએ દઓલત હી રહેગી નએ સાંભાં હોમા,
જોરે તારીકમે તનકા, તને બેજાં હોમા,
ધન માયા કુચ્છ કામ ન આવે, આવે કરની કામ;
અએસી કરની કર ચલો, જો પાછે બાજે નામ—મેરે.

(૧૭)—સુરઠાસ—

દેખો દેખો, મેરા નામ, માયા મહાન મથકુર હૈ,
મેરા ન્યારાહી આલમમેં નુર હૈ. જોગી બોગીકું મેરી જર હૈ.
દીલમેં થું રહે, ન કોઇ મુજસે દુર હૈ.
વાહજી વાહ, વાહજી—દેખો દેખો.

(૧૮)—કામલતા—

રસભર્યુ આ જોખન જય, રસિક રંગીલા વિના,
અંગ ભર્યા આ રંગ સુકાય, રંગ રંગીલા વિના;
સાખી } સુંદર ખાગ શરીરનો ખિલ્યો છે નવરંગ;
 } નગ પુવારા ઉકતા, માળી ન્યાં અનંગ.
પુલ પ્રેમ રૂપી કરમાય, ખીલાવે કોણુ બોગી રંગીલા વીના.

(૧૯)—ખેલતો કાગળ—

રહો આગ્રેતા અલમેલા જાણું, જીવન છે મનમેલા;
આ રતેહ અધિર છેલ્લા, તરથાવો શાને આમ.
પ્રાણુ પ્યારી વિયોગી બારો, બને લાચારી સત્ય કહું સ્યામ
બહાલાજી પ્રધારીને પ્રીતી વધારો, આ નારી આબારો તમારો સુખધામ,
હંસદાન દીધું સુખજી, તમને સ્યામ પુરણુ કામ,
વસી રહી હૃદય પ્રેમી મુર્તી, આ પ્રિય રંગે ભરી,
નીશદીન જોઇ વાટ દષ્ટિ, પ્રીતી રંગે ભરી...સ્યામ...સ્યામ, સ્યામ.

(૨૦)—મીરાંબાઈ—ભજન. રાગ-ધનાશ્રી.

શમ રતન ધન ખાયા મૈયારિ, મૈકા રામ રતન ધનપાયો.
ખરખો ન ખુટે વાંકો ચોર ન લુટે, દિપ દિન હોત સવાયો. મૈયા-
નીર ન કુખો. વાંકો અમની ન જરે, ધરણુ ભર્યો ન સમાયો. મૈયા.

આમડી નાવ, બળનડી બતીનાં, કવસાગરસે તાર્યાં. મૈયાં.
બાધ મીરાં, કહે પ્રભુ ગીરધર રરણે, ચરણ કમળ ચીત લાયો. મૈયાં.
(૨૧)—સતી દ્રૌપદી—રાગ, તોટક છંદ.

સખી રવન મહી મનમોહનને, મેં નિરખ્યા એકાન્ત વિશે શયને;
શરમાઈ રહી, રતિ નાથ વહે, મુખથી નહિં કંઈ બોલાય અરે,
વિનવે અતી વલ્લભ બહાલ ધરી, નવ ઉત્તર મુખ અપાય જરી;
નીચું જોઈ રહી, દ્રગ પ્રેમ ભરી, ખલુતી પૃથ્વી નીજ પાય અરે.
કર સાહી રસીક રૂંદે વળગ્યાં, કરતાં બળસેન થયા અળગાં;
તુટી હાર ગયો એ રક્ષાબંધા, કસ કંચુકાની છુટી જાય અરે.
અર્ધા રવેદથી વસ્ત્ર બાંધાઈ અરે, પણ નાથ થયા નગણાઈ અરે;
મનથી મન શેજ ગયું પીમળાં, જેમ સાકર દુધની સંગ બળાં.
કોઈ બોળન નાથની સાથ મળી મુખરાસ સુવાસ અપાય અરે,
મુખ તાંબુલની પીચકારી ભરી, ઉડી, અચાનક નાથને અંગે પડી.
સખી તે રજની અને તેજ ધડી, રસીયો રીસ લાવી રીસાય અરે;
સજી સજી શરીર શું અર્થ થડી, રણ જાય પીયુ અરે, હુંથી લડી.
સખીઓ વિનવું તમ પાય પડી, કરો જે રીત નાથ મનાય અરે.

(૨૨)—પિતૃભક્ત પ્રભાકર—

સમજો ન પ્રથમ જન કામી, પસ્તાય પછી કૃષ્ણ પામી;
નજ અબળા પર છતરાજી, પર નારથી રમતા પાજી;
એ અધમો પર કહું માજી, નથી રામ જરા પણ રાજી...સમજો.
હાથે બગાડે બાજી, નરી શક્તા સ્ત્રી, નારાજી,
પાકે ના છેવટ ભાજી.....[૨].....
સુંદર વર...ભયહદ...સુખકર...હરસે ખામી.....સમજો ન...

(૨૩)—સન્ધ્યાસી—

સહ સાહેબો વધારો...મારી શોભાને વધારો...વરધોડો છે, મારો આ
માડી ધોડાઓ જોડાવું-એડ વાળ વગડાવું. મોટી મોટા મંગાવું.
વાગે પં—પં—પં—મોટા મંગાવું—લાઇટ કીશન લગાવું.
રૂડા ગીતો ગવડાવું.....વરધોડો.
જરીનો જમો પહેરીશ હું, જમીલો ધોડે ચડીશ હું.
નાણાં નાંખી દબને હું—ધોળામાં ધુળ શાલે શું;
એડો બાંધીને ચડું જમીલાની સાથે.....વરધોડો.

(૨૪)—સતી તોરડ—

સતિયોને બહેની તનપર સુંદર સજવું ધરણું સાચું;
ટેકની ટીલડી કરતી લજટ લજ્યા કાળજદમ બરીયે,
વિનયની વાળી નાકે રૂપાળો, હરી હેત હાર હૈયે ધરીર...સતિયો.
કૃષીનતા ફેરી સજની સજની ફેડે કંચુકી નીત રૂડી,
અળકે કમનીય યુગલ કરોમાં દાન તણી શુભ ચુડી.....સતિયો.
સાડી શીમળની અંતે ઓપાવે અળતો પતિવ્રત ફેરો.
મર્યાદા કાંઠર પમ કમકે, અલસાર્થ અણીયો પહેરો.....સતિયો.

(૨૫)—મહાશ્વેતા કાદંબરી—

સખી જઈ સદેશો કહેજે, મમ સખીને ધીરજ દેજે...સખી.
અસ્ત થતાં દીનકરનો નહિની, ઉદાસ મનમાં થાય,
અલ્પ પરીચયે ચક્રવાકી પણ, પતિ સુખને નવ ચકાય.
તજ્યું સખીએ દર્શન પર નરનું, હું ક્યમ નામ લઈ નરવરનું,—જઈ.
સમજ્યા વિણ સુખની આશામાં, પામર જીવ તણાય;
વિષય ભોગ આ લોક તણા સૌ, અંતે નીરસ જણાય,
હસી પ્રથમ પરીણામે રાવું, એ વિષયે ક્યમ ચિત્ત પરાવું...જઈ.

(૨૬)—બોડાણા—

સ્વામી સંભાળારે, હે કૃષ્ણ કૃપાળો.
શરણે લેજે અનાથોના નાથ પતિ મારા.
હારણ કરણ વિધન વીદારણ છો, રાધે પ્યારા,—સ્વામી.
ભડ ભડ ગીરી ગીરી દવ પ્રજળતો, હરણા પામે ત્રાસ,
શર સધિ છે પારધી, જીવનની નહિ આશ,
આવો વારે બળ વિર, દ્રુપદ સુતાના પુર્વી ચિર—સ્વામી.

(૨૭)—ધના ભગત—ભગન—

સમજાણ વાગ્યા હોય તે જાણે, ઓલ્યા, મુરખ મનમાં ન આણે.
મુરખે વાગ્યા, પ્રહલાદને વાગ્યા, ફરી ને ખેડાં, ઠેકાણે.
મર્જવાસમાં શુદ્ધેવને વાગ્યા, એવું વેદ વચન પરમાણે—રામ.
ભેરદવજ રાગનું મન હરી, લેવા, મ્હારો વાલો આવ્યા જો ટાણે,
જઈ કરવત મસ્તક પર મેલ્યું, પતની પુત્ર ખેડે તાણે—રામ.
મીરાંનાથ ઉપર કાપ કરીને, ઓલ્યા રાણોળ ખડક તાણે,
ઝેરના પ્યાલા મ્હારા ગીરધરણાએ, આરોગ્યા અમૃત ઠેકાણે—રામ.

નરસીંહ પહેતાની હુડી સીકારી, બહાલે ખેપ બરી ખરે યાજી,
આગળ સંત અનેક આધાર્યા, એવું ધનાભગત ઉર આજી.—રામ.

(૨૮)—મહાવેતા કાદંબરી—રાગ-ભજન-૫૬.

રામ ભજન રોડ નાજીરે, વેપારી સંતો, રામ ભજન રોકડ નાજી,
લક્ષ ચોરાશી ફેરા ફેરામાં ફરીઆતોએ,
નહિ નાઈ કામ કે ઠેકાણું રે.....વેપારી સંતો.
ખીજની વાત માંહો ડાહ્યો બહુ થા, તો પણ,
તાઈ પોતાનું તે ન જાણુંરે.....વેપારી સંતો.
કાળની દાઢો વચ્ચે વિશ્વ ચવાતુંરે,
સૌ કો, છે કાળનું ચવાણુંરે...વેપારી સંતો.

(૨૯)—મહાવેતા કાદંબરી—

રામ ભજ તું પ્રાણીયા, તારા ભવની ભાવટ ભાંગશે (૨)
તારા દેહનું સાર્થક થશે—રામ ભજ તું
“ખોલો રામ, સિતારામ”
પંખીડા તું જે વિચારી, કર્મ તારા લે સંભારો,
વાસના નકારી તુને રૌરવ નર્કે નાખ્ય—રામ.
મૃદ તેં મતિ નીશારી, મતિ તેની ગતિ તારી,
ઉઠજ સંભાળી તારી કાયા કંચનની થશે—રામ.

(૩૦)—ઉમાદેવડી—

ફેડી રઢીઆળી રાત, ચાલોને રમવા, ચતુરા ચોકમાં;
લાગે હૃદય રઢીઆળી રાત, આનંદ લે છે. ત્રણ લોકમાં.

બહાલે મદન જોયન વનમાં.

હારે લાગી તાલા વેલી તનમાં, ઓય ચાલો ચોકમાં—ફેડી.

સાખી } “જીવે ચોકારી ગાબરી, ચંદ્ર ઉદયનો ધાટ;
} વીરહે બ્યાકુલ વલ્લભા, બહાલાની જીવે વાટ.”

રતીરસે રમણીયો બની રગની રાતી, નણ્ણીના વીરા વીના બાતી બરાતી.

સાખી } “જોને પ્રીતિ જગમાં, તે પર પીડા જાણ;
} સાકરના શેખીનને, છુપ્યાતું નહીં જાન.”

શીદ સતાવોરે મુલક્ષણ, શીદ સતાવોરે, ખાલો ધરીને પાસે બહાલા
શીદ ટળવળાવોરે.

ભાજ ન આવેરે ઇમારા, ચંદ્ર લાજ ન આવેરે.

નારી નીસાસાનો સામર, નાહક ખજ ભજાવોરે.

સાખી } પાર પલકમાં પહેચિયા દીનાનાથ દે દાવ,
આશા સાગરમાં મુકયું, સ્વામ સમાગમ નહાવ,
જીવો વહાલાની વાટ, બાળાઓ ભેશી ધરના જોખમાં;
બાબા પીયુ પ્રવાત, ઝાંઝર ઝંજીર ઝમક્યા ચોકમાં.

(૩૧)—મનુભણી—

વરસાદ અને વહુઓને છે, જગમાં મરવાનું મરવાનું.
થોડો પડે તો કે થોડો પડે છે, ધણો પડે તો કહે ધણો નડે છે,
કમ કરી કરી થાકી જતાં પણ. સ.સ નણુદથી ડરવાનું ડરવાનું—૧૦
સાસુનાં ઠીકરાં વહુનાં કલેડાં, લહે વટે તો કમ્મેં જડેલાં,
નાનાં અને મોટાં સહીકાનું, કાને ભુલી ભુલી કહી ધરવાનું ધરવાનું—૧૦

(૩૨)—કંસવધ—

વારો, વારો કુંવરજી કાનુડો તોફાની, તેને નંદરાણી તમે વારજો.
માજ બાળક શું મહોડે, ચડાવો.
સુત શામળીયાને સમજવો, સમજવો... વારો. વારો.
ધરમાં ધુરીને, જોરસ ખાતો, તાવણને તડકડ દે, લાતો.
કહું શું વાતો, ખુણે બરાતો, લાગ જોષ છાનો, છટકી જતો—શા.
વખત વીના વાહરડાં છોડે, મટકી દહીં કુધના ફેડે.
પેસી રસોડે તાવડી તોડે, દોટ દધ કાનો, દડબડ દોડે—શા.

(૩૩)—કામલતા—

વાટ જીવે છે, વાલી રથીકવર, રળ અમેં તો લપશું બા.
પ્રેમ યુંથણી યુથો છાના, દુર, હમે તો ચપશું બા.
અને એકલી મુકીને, તમે જાઓ ના,—યશો એકલાં તમે ત્યાં જાઓ બા.
અને લાગે છે બીહક—ખડું ઠીક છે ઠીક—એમ કેમ,
ખાલી કરો પતરાજી—અમે જાઓ એમાં રાજ,
છતાં કરો હો સહાર્ધ—છોડો જાસુ હમે બાપ.
હવે આવજો બા—સખી તું—હા—આવજો બા—અલી તું.
હા. આવજો બા, કરો અમન, અમન, હમે જાપશું બા —વાટ૦

(૩૪)—સરદારબા—

વેળા ફરતી છાંયડી સુખ દુઃખ આવે જાય,
લીલા શ્રી જગદીશનીર, મુરખ જોયાં ખાય—એતો પહેની. મુ૦
વરતો સમયને વિચારીરે—હા—સમય તણી બેતી બલીહાર,

કુંજે ખીલી કુસુમકળી, જે સાંજ પડે કરમાય,
ચોષડી ચળકી ચંદ્ર ગગનમાં, ઝંખો ઝટ થઇ ભય-એતો બહેની૦
(૩૫)—મહાશ્વેતા કાદંબરી—

રૂપે શું મન રાચોરે, કાયાનો રંગ કાચોરે, ભગવાન ભળે. (૨)
હાડ માંસ ને રૂધીર ભરેલું, મઢયું ચામડે અંગ (૨)
ગંદા, દેહનો ગર્વ નકામો, કાયાનો રંગ પતંગ,
ભરૂંસો નહિં સાચોરે, કાયાનો રંગ કાચોરે.—ભ૦

(૩૬)—લિખમપિતામહ—

રૂડા રૂપાળા બહુ બહુ જોયા, પણ અંતર ના મેલા.
ઉપર ઈશમણા સરીખા, અંદર ઝેર ભરેલા;
ચંદન વ્રક્ષે સાપ રહે તેમ, સજ્જનમાં દુર્જન ખળ છે.
સુગંધથી સમજશે સધળા, કરતુરીકે કાળજ છે—રૂડા૦
કરી આકરી પુરૂષ પરીક્ષા, ગુણના સાગર ગોલી દ્યો;
તણ શંખ શેવાળ સભાને, મહા મુશ્કનાં મોલી દ્યો.—રૂડા૦

(૩૭)—ખોલતો કાગળ—

રંગી, આ દુનીયા નારંગીએ, રંગી, તે રંગી બેરંગી, દુન્યા દોરંગી—રંગ.
સાગર પાણી શીતળમાં, વડવા નળ તેનાં તળમાં, આગને પાણી અન્યા સંગી.
આ આજે અંગી મનાતાં, કાલે ભુજંગી થતાં

કાણુ ભુજંગી...કાણુ અંગી...રંગી...

વાયુ જે હીપક કારે, આગને તેજ વધારે
પ્રભુની પ્રભુતા દોરંગી.....રંગી...આ દુનીયા...

(૩૮)—કન્યાવિક્રયની કુરતા—

લખ્યા જે લેખ લલાટેરે, નહિ મીશ્યા થશેરે,
સુર્યવંશી સત્યવાદી, દુરીશ્વર ગણાય.
નીચ ઘેર મભુરી કરતાં, પાપી પેટ ભરાય.
વિધીની કૃતિ ગતિ ન કળાય [૨]—લખ્યા.
પુણ્ય પ્રતાપી પુણ્યચાળો, પાડવો કહેવાય,
ભાવ્યહીને રાજ તણને જંગલ મે. થાં ખાય,—વીધી૦
મન પારે કે હું કરું ને, કરવાવાળો કાય.
આદર્શ અધવચ રહેને, પ્રભુ કરે તે ચાય...લખ્યા૦

(૩૯)—ચન્દ્રીવદ્દી—

લો કુલ જનની લેલો, કુલ જનની લેલો.
 કુલોમાં કુલ ચંમેલી નરગીશ બડી રશીલી.—લો.
 ગજરે સુહાની લેલો, કુલ જનની લેલો;
 માલન હું છેલ જાગીલી, કુલોસે હું મૈ રંગીલી.
 ચંપા હું નામી ચારા, લો કુલ જનની લેલો. લો.
 ગજરા મૈયન વાલી, નાદાન વે તેરા નખરા.
 ગાલેપિ લાલી હે તોરે નિરાલી, ખાતાંમે હે ભોલી ભાલી.
 ઝોઝ ઝોઝ કંદી લડ ગઝ કદી, અડ ગઝ કદી, બીડ ગઝ,
 વે તેરા નખરા.

(૪૦)—નરસિંહ મહેતો—

વઢાલા વેગે આવોરે, દયા દિલે લાવોરે, બીડું મારી ભાંગવા હોજ.
 નહીં આવો તો, જાનાં ઉત્તરું, અર્ધાં ૭.૬.....વઢાલા.
 આહેરડામાં ઉઠ્યાં, ગોવાળીયામાં વાસ,
 કાંધે કાળી કામળી, માગી પીતા જાશ.
 માતા કેદે મુઠાયા, પુરો મારી આશ,—હું રાખું તમથી દાવોરે—બીડું.
 બે માના બે આપના. નકટા, નિર્લજ આજ,
 મહીમ.ખણનાં ચોરટા, કંસ તણા હે કાગ,
 સોડ તજે રાધા તણી દૂરીજન આપે આજ, ધીરા વેગે ધાવોરે—બીડું.

(૪૧)—જુગમ જુગારી—

વઢાલમજ સાડી ગુલાબી મંગાવો, હો (૨) પોલકા બનાવો મોતીડા—
 ટંગાવો—મંગડી બે હોરાની મોંઘી મઢાવો જડાવો.
 મુરતમાંજ, જણાય છે, છુતારાનાદંત જેવા વાનો, પુરશે તેવો ચઢશે રંગ.
 હાંસીના ફૂલાસમાં, રસીલી ના રીસામએ વા.

(૪૨)—માયા મોહિની ગજલ કવ્વાલી—

વખત બદલાય છે જ્યારે, બધું પલટાઈ જાય છે.
 બને છે દાસ જુપતીને, નૃપાલો દાસ થાય છે;
 હવે જોખાર અધોનો, ખરો, ત્યાં જુકતાં જોયાં,
 હતાં જ્યાં દાન કરનારાં, છુટારા ત્યાં જણાયે છે...વખત.
 નથી એ દોષ કોઇનો, ખરેખર ખુશી કીરમનની,
 હવે જે ભક્ષ સીંદોનો, શુંગો આજે ખાયે છે;

બધી બહોજલાલી આ, દીવસ બેચારની ગારીલ,
બની મગરર માણસ તું. યથા જ્ઞાને પુણ્યે છે...વખત.

(૪૩)—ખુબસુરત—બસા—

દેખો ચારો કયા ઝંક મારા બીબી અવસી લાગે,
કે જીસને આતેહો મેરા દીવાલાકુકા હાગે,
ચારોકે સથ હોરેવમાં, ચંપીનકી મોટલ ખુશવાયે
ઔર યહાં તો મીલ્ટર ખેરસદ્લાકા. ડબ્બા ગુલહો બાગે,
મિલે જીસકો જોરે અવસી, વોહ બહાર દેખે કમસી.
લાઅનત બેજે ચારો અવસી, જોરે કી અવસી તયસી,
કોઇ આવે સાયકલ લેકર ઔર કોઈ લાવે મોટરકાર.
મિયાં, તો ધરકી ખાય હવા ઔર બીબી જાયે બહાર,
ગયરે કો દેકર હાથ બગલમેં—શીરતી હથ બજાર.
અવસી દેશનેમલ ઔરતપર હો ખુદાકી માર.—પીલે.
ભટકે વોહ રાત કો નાટક ફાટકમે, ઉલજીલુલ
મિયાં રોકે તો બીબી કહેની બી કવાઇટ, યુ, પુલ.
દેખો ચારો હાં તુમબી કરના અવસી જીસ,
વરના તુમહારી બી થેહ કરદેવેગી દબ્બા ગુલ.

(૪૪)—સતી દ્રૌપદી—

ધરો કાંઈ હિત શિખામણુ ખ્યાન, ગર્વથી નથી નાથ કલ્યાણુ.
કુસંપે રત્યું કાણુ આરામ, મેળવ્યું કાણુ મહોમાં માન.
અભિમાન પર્વત છે મોટો, હેડણુ ઉડી ખાઇ...
ચડ્યા પડ્યા તે નર પછડાયા, છરમાં ગયા ખુંદાઇ.—ધરો.
લંકા સરખો ગઢ દુર્ધટ ને સમુદ્ર સરખી ખાઇ.
લંકા પતિ પણુ લંકા ન લાગ્યો, રણમાં ગયાં રોળાઇ,
હિરણ્યાક્ષને હિરણ્યકશ્યપુ જગરજગ્ન બે બાઇ,
નરસિંહ રૂપે નખેવધેયો, માને ગયાં મરડાઇ.....ધરો.

(૪૫)—દેવકી—

ધરી સરસ સોળ શણુગાર આજ પિયુકાને હું મલપતીરે.
વાહ બની જોબન મદતીરે, કસકસી ને ચોળી તમ અંગમાં.
નાજીક બંન નીરે—વાહ.
ચપળ નેનમાં સુંદર કાજળ, લાલી ગાલપર ખીલી રહીરે.
વેણી આ નામણુસમ ગુથી શોભા વદનતીરે—વાહ—બની.

(૪૬)—રનેહસુધા—

ધાર્યું એક ધણીનું થાય,
આપણું કર્યું કાંઈ નહિ થાય.....ધાર્યું.
રામચન્દ્ર જેવા સત્યપુરુષો, શીદ વનવાસે જાય ?
સીતા જેવાં મહા સતી તે, શીદ દોષીત દેખાય ?
દશાનન રણમાં શીદ રાજાય ? વિધિની કળા ન કળાય—ધાર્યું.
ધર્મ પુરંધર ધર્મરાય, શીદ દુન રમવા જાય ?
પાંચ પત્ની જોતા સતી કેરી લગ્નન શીદ લુંટાય ?
હતા હાજર એવી ગદુરાય—છતાં શીદ દુઃખમાં તે દુઝાય ?
કરોને ભલે અનેક ઉપાય—છતાં ભાવીનહીં ભુંસાય—ધાર્યું.

(૪૭)—મોહિનીયદ્ર—

ધિરી ધિરી મુંદરી જરા ખીરી, તારા વાસે લીધી છે દ્રારી—
નયન મીલાવે ખારી હસી મોહાવે આખીય આખી અમીરી એક
ફેરે રીઝાવું કહોતો મોને મહાવું, ફર ફર તું દીલખીરી એક
ધીરા ધીરા કુંવર જરા ધીરા, સગી માડીના જાયા એ વીચ.
જેવા પોતાની તેવી નારી પરાઇ, પરબી પરભવની પીઘ.
રાવણ મેળાણો દુર્યોધન દખાણો, કીચકના ચયા ચીરા.

[૪૮]—પિતૃભક્ત પુંડલીક—રાગ—ગઝલ કળાલી.

મને તું માફ કરી શાણી, વચનપર ફેરવ્યું પાણી,
ખરે હું ફર છું પ્રાણી, ગુન્હેગારી અમારી છે.
લઈએ છો ધુતારા છો, હમારા આપ છો પુરા,
અધુરાં લેશ ના ભાશો, હૃદય મોહિ કટારી છે.
લઈએ છું ધુતારા છું, પરંતુ દાસ તારા છું,
જગતના પાપની ઉપર, અખત્યારી હમારી છે.
જણ્યા રાંડે રતન જેનાં, ખરેખર આપને એટા,
લડે છે શીંગલા ઘેરા, ભયંકરતા ચનારી છે.
અમે મરતાન પંખીડા, અમે મહોત્તત તણા કીડા,
વડીલો પણ હતાં એવાં, કમુલાત એ અમારી છે.
રૂપાળી જોડ છે ચાખી, ટળી આપા થયા સ્વામી,
રહી ના લેશ પણ ખામી, કહો, (આ) છેડ સારી છે.
છળવો તો નથી લીધો, રશીલી આજ નખરાનો,
હવે તલસાવ, ના ખારી, વિરહની આ તિમારી છે.

(૪૯)—કનકતારા—

લે ધાસલેટ, અયે ધાસલેટવાળા હૈસે ખાટલી દીયાહે,
અય છપયસે કો, છપયસેકો । અય । પાંચ પૈસેકો દેતા હે, અરેજાઓ
જાઓ—તુમને દિયા ઓર હમને લિયા ધાસલેટ, ગાના તો સુન]

—મન તો મારવાડ કો ખનીયોરે—ખમ્મખ શહર કો આયો.

મારવાડસે નિકલ્યો જખતો પાહમે નહીં થો જુતો;
ધાસલેટ (લે—ધાસલેટ) કી. ફેરી ફરીને—પાંજરા પોળમાં સુતો.
મયતો મારવાડકો ખનીયોરે, ખમ્મખ શહર કો આયો.

ખ્યાજ ખટકો ધધો કરીને પૈસા પાંચ કમાયો.

આધી આધી જમે, કરીને લાડીજીકો લાયો—મયતો

લાડીજીકો મુખડો ધોલો, મોરે મનકો ભાયો,

લટક મટક કર ચાલી જાણે મોરોજી લલચારો—મયતો.

[જાયે । રામ રામ જ્યો ભાઇ ગંગારામ દીયા દાન છુટે આમ,

—તાંખા દાન—પીતળ દાન.)

(૫૦)—હો રોકડંમાંથી—હો જોડવાલેક કીસ્સા—

યારો હો જોડે વાલેક કીસ્સો સુનો—હો જોડે નૈ કરતા ખડા
જંગલ હૈ. જખ દોનો લડતીયા હૈ, તખ દેખના ચાહીયે વો કહતી
જંગલ હૈ. જખ દોનો લડતીયા હૈ તખ દેખના ચાહીયે તો કહતી
હય કિ તેરા ખાવીંદ મરે, ઓર વો કહેતી હૈ કી તેરા ખાવીંદ
મરે. તો દોનોઝા ખાવીંદ તો મૈ. ના. લો સુનો—

—યારો! મૈ દોજોડે વાલા હો જોડવાલા, હો જોડે વાલા, હા—યારો.

એક પકડે ટાંગ, ઓર ડસરી પકડે કાન, હો જોડે વાલે કમખખતકી
ખીચમે તાનમતાન—યારો.

એક મંગતી હય લડુ, ડસરી મંગિ ખાજ, એક જોડે વાલા મીચા
સખહય રાગ—મેયારો.

—(ભાઇઓ હો જોડે વાલેક કીસ્સા સુના, હો જોડે નૈ કરવા.
ખડા જંગલ હય. જખ મે નખતકે ધર જતા હું, તો વો કયા ક-
હતી હય, કી ખાજ તો મેરે પેટમે ડખતાં હય, જખ જુનીકે ધર
જતા હું તો કહેતી હે કે, મેરે સરસે દરદ હોતા હય, અખ મે
મેરા દરદ કહા નિકાલુ ઓર કહા જાઉં. હય કોઇ એના સખીકે
લાલ કે હો જોડે કે લેવે ? ઓર એક અચ્છી ખાતરીકી દે દેવે. ખુલ
ઉરકે બક્ષા કરેગા]

[૫૧]—માયા મોહીની—

રહો વર્ષોના વર્ષો મવાલી, લાવું બેરી હવે બથ રૂપાળી,
હોય વિધવા કે ભરથાર વાળી આવી વાંઠા ચેલું નાખે ટાળી,
શોક ! છે આ જમાનો મવાલી, કોઈ આવી જશે ઝાળી,
હોય આ આબરૂથીઆરપાર ખાલી, હોય વિધવા પથુ બે બચ્ચાવાળી
નહિ નહિ બેરી લાવીશ, બચ્ચા વગરની.....(હાખ.....છી)
કેવી જોતીતી છીંકનું, હાખછી...હાખછી...હાખછી...હાખછી
રાંઠ નકડી કડું નાક વાઢી, વાત વિખોની આ કેવી કાઢી,
તારી સુરત બનાવું હું કાળી. બેરી આપી જશે હાથ તાળી. રહો.

[૫૨]—ફસાને અળથળ—

મયાના મિયા જન ઉધમ ન એસા મયાના મિયા જન,
મિયા ન બોલો બેર બનાલો મય તેરી દીલ બહુજન.ઉધમનએસા
જ નહિ, નહિ, ધડી જના જની, ધડી આના જની.
ધડી બોસા બાજ, ધડી હીલા સાજ ધડી હોના, રાજ,
કહો આવે કાજ, ધડી હમ તુમ ફેર મિલકે પ્યાર. ઉધમન.
નસેરે બેર નમેરે લડકા અણસે નાતા મુદામ. જ હાં. હાં.
કરો હમસે યારી—મૈ હું તુમસે આરી—મૈ હું તુમપે વારી,

હાય કયસી ખુવારી.

બલે મીલજન જની, નહિ મેરા સાની. મેરા હર હીસે હેબસુ.

—સલામ આપ આપ.

[૫૩]—અશ્રુમતી—

મારા હૃદયા કેરા હાર, નજર ક્યાં આવશેરે,
મારા નોંબુક શુકની જાળ, અરે, કોઈ લાવશેરે;
લલોત વચનની, લેહ એક લાગી, સુંદર વરણથી પ્રીત જગી.
ચતુર સુજણથી, મેળવી વિયોગ ટળાવશેરે,
માગ્યા મુકતાફળ આપીશ, દેવગણીને દીલ પીંજર રચાપીશ,
હાજર હરનીશ રહી, ચરણ તુમ ચાપશેરે,
કેનક કાયાનું પીંજર કરશું, હાવ ભાવ રત્નેથી જડશું;
પોપટ પગમાં પલક કરો, રક્ષ લાવશેરે.

[૫૪]—રમણસુંદરી—

મારે શ્વામી છતાં રંડાપોરે, બાપજી જુનીનું જોર ન માય;
ધર ગધેડે ચડસુંદરે માવડી, નંદલાલ નરકે જાય,

જાય જાય ધરતું પોતીકું થાય, મોઢાણું નીત્ય મંડાય,

મોઢાણું પાણી સુકાય, ઘેર રીટ ધર જાય—મારે.

જોઈ ઠોરો મેં—જાત, રાંડ નીકળી કમળત.

અરે લ્યો દાગીના આપું છુ, નાથજી ? ધરમાંથી જો પાપ જાય.

હોય શેક હોય, એ તો એ બધરનો લાવો. અંદર ચુલાખસિંહનો દાવો

અરે મેર પીટયા વાંઝીયા—કુટું તારા છાજ્યા,

હાય તને, હાય તને, હાય, હાય, હાય—મારે.

(૫૫)—વસંત પ્રભા—

માનો માનો ને રસીલા, માનો તે મારી વાત,

હેક આમ શું કરો છો, બોલાવે જાઓ તાત—માનો.

રસીલી પ્રેમપાન, અમૃત તેજવાયે, દાજ પ્રેમ વાત, જાણું છું પ્રીય,

કટાક્ષે વિધાઈ, કેદી નહ રહ્યા.

વિતી જાય રાત, વાતો નાથ શું, ઘેલા ચયા—માનો.

[૫૬]—બુદ્ધદેવ—

મારી ક્યારીમાં મ્હેક મ્હેક મ્હેકી હો રાજ.

કોઈ કુસુમ લ્યો કુસુમ લ્યો.

મીઠાં યૌવનના બોગી રસીલા હો રાજ—કોઈ કુસુમ.

પ્રીતે પધારો પ્રવાસી અમ આગમાં,

પાથરી શું પ્રાણ અતિ અંતર સુહાગમાં;

એક દિન થાઓ મેહમાન, હો વિલાસીરાજ—કોઈ કુસુમ.

(૫૭)—બુદ્ધદેવ—

મારો અંતર અંતર બગીચે ખીલી પ્રેમ કળી.

કરમાયે રસથી બીની, રસિયા ફેસમાળી વિના,

પાંખડી તલસે વિલસે, અમૃત મહેરામણુ વિના;

સકુ પરાગ બરી, છે સુવાસ બરી—મારે.

અમી બરી કુંજ જેવા, શાણુ છો રસથી બીના.

જુરહી નાખી ક્યાં નાસો. નાથ નગિના.

આવો આવો [૨] તલસાવો શાને વિલાસી બની—મારે.

[૫૮]—મહાશ્વેતા મદંબરી—

મધીકના બાળક સૌ માલિક, સૌનાથી જનનાથ (૨)

કર્તા કર્તા સૃષ્ટિના, સૌ બાળ એને હાથ.

(૫૬)—કમલતા—

મેં દુનીયાં સઘળી જોઇ, કોઇનું ન દીકું કોઇ;
સ્વારથની જળ પરાઇ, સમપણુ સહ નાંખે ઘોઇ.
આજ હોય વ્હાલા કાલ તેજ થાય વેરી,
અજબ સરખી એ તો, ડીન પ્રીત ફેરી,
પોતાના સ્વારથને માટે, અવરને નાંખે નીચોઇ.

[૬૦]—દાગેહઝરત—

મોરી મોહનીયા, તોરે જોરે જોરે ગાલ,
મોરી મોહનીયા, તોરે લંબે લંબે ખાલ;
મદસે હું મય મતવારી, મતવારી મોરી ચાલ;
કાંટા લગા પ્રેમકા, મય હો ગમ જોગલ,
આખો તોરો મદ બરી, ડોરે ખરે લાલ [૨]
હુમક હુમક ચાલ ચલે, કમરોયા જમસે ખાલ,

[૬૧]—દલપતસોહ— રાગ-ભજન.

મોહન તારી મોરલીરે વજનારને વેરણુ થઇ.
કામળ સુરે કાળજું કોરયું, ચોતડું ચોરયું લઇ...મોહન
કામતો હવે કાંઇ ન સુજે, સાંજળતા સુદગઇ...મોહન
પ્રેમના પાસમાં પ્રાણુ મધાયો, આકુળગ્યાકુળ થઇ...મોહન
માતપીતા તણી લાજ તજને, વંદાવનમાં ગઇ...મોહન
આવાં તમારાં કારમા કામણુ શામળા કીધા સઇ...મોહન
કુખડાં કેરાં હુંગર ડોલ્યા, માવા પાડી લ્યો બાઇ...મોહન
દલપતસોહલા દેવને મગવા ગોપીયો ગોકુળ ગઇ...મોહન

[૬૨]—મહાસ્વેતા કાદંબરી—

મંજરીએ મનડું મોઢુંરે,
મનગમતા મહારાજ, મારા મનગમતા મારાજ.
એ શું દીલડું અમ પ્રોયુંરે...મનગમતા.

(શું આ પુષ્પ તમને બહુ ગમ છે.)

સાખી { “ મનને તો ગમતું બાણું, મુખથી કેમ મગાય;
વીણ પ્રોછે વીણ પારખે, ઘટે માન મુનિરાય;
સાખી { “ માગે માન ઘટે નહિ, જ્યાં જોવું દાતાર.
“ સુખે સ્વીકારો પુષ્પ આ, પરા કણુ મોઝાર”
અતિ ઉદાર દીલ તમ જોયુંરે...મનગમતા.

(૬૩)—સતી પાર્વતી—

મુનીવર કાયા આ ગાળે છે, શ્રી શિવશંકર વર વરવા,
 હોંશ ધણી છે એને હૃદયે, ત્રીલોચન કર ધરવા.
 હે, શું બોલો છો બાળા, પતિ પરમમાં પૂર્ણ અબ્ધાણુઃ
 ભંગી જંગી એ ભોળાથી, તારૂં શું યવાનું કલ્યાણુ.
 ક્યાં રાહુ ને ચન્દ્ર ચારે, ક્યાં રત્ન સાથે નવ શોભે પહાણુ.
 હુંગર ખાદે ઉદર કાળે, ધન્ય ધન્ય છે તારૂં જ્ઞાન.
 રૂઝા કે જુઝાં શિવજીને, પામ્યે યવાની લીલા લહેર,
 પરહરી અમૃત શીદને શાણી, જાણીને થોળે છે ઝેર.
 ખેર ઝેર કે અમૃત એ છે, કયા તમને શી તેની,
 મનહર મળતાં મંગળમાળા, બાળા મન માને બેની.
 કાણો કુખડો ધણી મનમાન્યો, સુંદરો સમજે સુરરાય.
 શ્રીત પુષ્પની મધુર સુગંધી, જડ જોગીથી શું સમજાય.

(૬૪)—કળીર લાજન—રાગ કારતન.

મુંખડાં કયા દેખો દરપનમેં. તેરે દયા ધરમ નહી મનમે—મુખ.
 જેશી પુલ રહી પુલવાડી, બાસ રહિત નીજ કુલમેં;
 એક દીન એસી હો જનયગી, ખાક ઉડેકી તનમેં—મુ.
 યુવા ચંદન અખીર અગરની, શોભે ગોરે તનમેં.
 ધન જોબન દો ધડીકા સાથી, છુટ જાએગા કાણમેં,
 કોડી કોડી માયા જુડી સુરત રહે નીજ ધનમેં,
 દશ દરવાજા બંધ રહે તો રહે ગઈ સજદી મનમે—મુ.
 વાસનહી એક નાવ લગાઇ, લે ચલે જંગલમે,
 ધરમી ધરમી પાર ઉતર ગયે, પાપી હુમે જગતમેં—મુ.
 કહત કળીરો સુનો લાઇ સાધુ એ કયાલગ રહે મનમેં—મુ.

(૬૫)—કૃષ્ણસુદામા—કંવાલી—ગજલ.

મુંઝાવી ક્યાં મને મારે, જવાદે કૃષ્ણને દારે,
 ખલકનાં ખેલ છે ખોટાં, જેવા પાણીનાં પરપોટા,
 માથે ભય મોતનો ધારે, જવાદે કૃષ્ણને દારે,
 સિખામણુ માની લે રચાણુ, મેળવવાને ભક્તિનાં નાણુ.
 ત્રીકમ વીણુ કો નહિં તારે, જવાદે કૃષ્ણને દારે,

(૬૬)—ખોલતો કાગળ—

માલી વિનાની ખાલી, જોખન તણી પુલવાડી,
હાથે, સુકાઇ ચાલી, પણ નાવે જીવન માલી.
ગાલ ગુલાબ તણી મધ લાલી, નરગીશ આંખ નગી મદવાલી,
લ્યો સંભાળી, જીવન માલી, પાણી વિનાની ડાંચી,
તાપે...તપે હરીયાલી.....માલી~.....

(૬૭)—સાગર સરીતા—

મોઘ ડોલી.....જગર દે ખોલી ઓ, લવલી જોલી.

ખોલો મધુર કંઠ ખોલી...મોઘ ડોલી (૪)

કમ ડીયર...આથકપર ખાર કર...નહિ મળશે કા આવો જનરનર,

કમ ડીયર...તું દીલહર, શરમા ન ધુંધટપર દુર કર.

જાઓ જાઓ આ શે ડો—કમ એલોંગ—સીમસેમ, લીવલોંગ, માધ ડોલી

(૬૮)—નરપિશાચ—

મારું જોખનીયું છલકાય. મારસ છેલ છખીલા આવો,

હજી હું કુંવારી છું નાદાન, કરતા નયન તણી કાંઈ સાન;

જોખને મેહના મસ્કા જીવાન. તેની મીઠા નીપાથી બચાવો—

હજી હું બોળી બાળી નાર, ખાતી વાત વાનમાં દાર,

ફસાવે મને પછી દીલદાર. આવો મનહર કેમ સતાવો—મારું,

(૬૯)—મહુમદ હુસેને—રાગ મહાક—તાલ—દાદરા—

મારો જોખન બીસો જાય, બાદીલાં બેઝે આચાર,

પ્રિતમકું ચીડીયાં લીખું, તાપર લીખું સઝામ;

જસ દીનસે પીવા પરદેશ સીવારે, નૈનસે નિંદ હરામ.

કાઠે ઉપર કાઠારી, સોના ધડે સોનાર;

પાયલ મોરી બાજનીરે, બીજવેકી ઈકનાર,

[૭૦]—ખુને નાહક—

માનો માનો માનેરે, ખ્યારી બતીયાં;

જાળ નાહીં દીખાવે તુજ બતીયાં, એહ બતીયાં, સુરતીયાં.

બોસા દે એક, ગોરે માલકા, ખ્યારી જાન, બોસા દે એક, ગોરે માલકા.

મલ મુવે, હટ મુએ, ધુસ તું મનહુસ મુએ,

મય જો જાઉં તો પચતાગીમી—ફુફકા કંઠા મુજસા પાયગી,

નીકલ નીકલ ઉપરકોં મલ, ન અય મયલહાં.

[૭૧]-મીરાંબાઈ—

મીરાને પુત્ર જનમની છે પ્રીતરે, મીરાના હૈડે લખાણુ,
હરીનાં હેનરે, નામ નહિરે, છાંડે હો.....મીરાં.
રાણુજી ચે આપીયો, શ્રુતકાં ભેળો વાસ,
શ્રુત પ્રેત ભાગી ગયારે, મીરનો ઇન્દ્રભુવન થયો અવાસ...મીરાં.
વિખના પ્યાલા મોકલ્યા, દેજે મીરાને હાથ, અમૃત કરી આરોગીયાં
મીરાને રાખણુ હારો રઘુનાથ.....મીરાં.
રાણે ત્રિપતર મોકલ્યો, દેજે મીરાને જલ, પુંજી મીરાંએ પ્રેમની;
સુતીં સાળાં ગદામતી થઈ, રાણે રજા આપી પછી કાઢી ગણીને કાજ.
મીરાં ચાલ્યા મહાશતા, બાપ બાવ્યો છે વજનો વાસરે...મીરાં.

[૭૨]—કંસવધ—

મુજને માર ના સમશેર, બહાલા વિર તું,
મારી શંગ, શું છે વેર, વઢને વિર તું.
મીંઢળ બેઠ કર તું રહેર, આશા ભરી જતી હું ઘેર, તક જે વિર તું
જે હમ્બર વસે યોમેર, ન કર કંસ કાળો રે—ડરને વિર તું.

(૭૩)—સૌભાગ્યસુંદરી—

ધીમા ધીમા ચાલેને મારા પ્રાણરે, પય નાળુક તમારા આ
મયકાષ જશે, કમર લવકાષ જશે, ઓ સુગયરે. ધીં
સાખી } નાળુક વેલી પુલ સમી, કામગ આ તુજ કાય;
} પડે જાતી આસપી, એ અંતરથી ઓળખાય.
પરસેતાની પિંડુ આઝયા મુખે, મુખ ગણું થયું ચાક અતિ ખે,
આ જાતી રે દ્યો વિસામો શખે, ઓ—ઓ સુગયરે. ધીં

(૭૪)—લક્ષ્મીનીજય—

ધિરી ધિરી ખેતી અલખેલી, મનમોહન આવે, ઓ આવે, પ્રેમઘેલી,
રહો જાતી શરમાવો શું સાહેલી (૨) તારા મનમાં લાગીએ તાલાવેલી—ધી.
સખિ જે પેલી કોઠીય રહી, કરતી ટકુકાર અધિર થઈ,
ઠાપલડી અધીરી...એવી તું એ છે, સખીરો, વાહ) (શરમાવો શીર)ધી

(૭૫)—પુરશીદે જરનીગાર—

ધુંવેલી ગાડી ઉડાય લીયો જય, એસા શીરંગી પદસેકા લોભી—ધું.
ફકફકક, ગાડી ઉડાય લીયો જય—ધું.
જાત કહી દેખે, જમાન નહીં દેખે, એકીસેવપકા યેવકાયલીયો જય—ધું.
હોંડુ મુસલમાન ભંગી ચમારશે, ટીડીકે, રૂપે મીનાય લીયો જય—ધું.

[૭૬]-વિક્રમચરીત્ર—

નજર કરો નાથ જગા, આગખી હયો નારી;
 હું છું કે ખીજી, કંથ આખનીજ ખારી—ન૦
 સખી } હેમ ખાલો હાથમાં, ને મહી અમૃત કુંડ,
 પીધું સામા સાથમાં, શું તેની ભુત્યા શુદ્ધ
 કાણ હતી કંથ તે કુનની પાનારી—ન૦
 સાખી } મુત્તા કીર્ષા જીવતાં પરચો બનાવ્યો પુર,
 યાદ છે કે રાજજી, એ જંગલ્યાનું...પુર,
 જાનો મંત્ર શીખવ્યો છે, એજ આ ઠગારી—ન૦
 વિના વાકે દંડીયામાં, કેદ મુત કીચી;
 કરી બતાવી મેં સાખીત ભરત સર્વ મારી—ન૦

(૭૭)-વિક્રમ ચરિત્ર—

નયનમાં નિંદ્રા ન આવે જરો, મારો રામ ગયો વનવાસરે ન.
 હંસ વિનાનાં મારાં સરોવર સુનારે, વાધ વિનાની વનવાટરે ન.
 પંખી વિનાનાં મારાં પીંજર સુનારે, મંદીર સુનાં સિતા રામરે ન.

[૭૮]-અનસુયા—

નર વીણ જગમાં નાર તણી, કીંમત કોડી કલાવે,
 હલકું બોલી ગણી અબજાનું બુઢા આળ ચલાવે. ન૦
 બાલા પણ વેરી થઇ બેસે, જેને જેમ કાવે તેમ બોલે;
 કંથ વિનાની કમનીનું જીવતર તરણા તોલે. ન૦
 કુડ કપટની ભરો કુચટાઓ, લાસ્ય દષ્ટ લલચાવે,
 ભવરણમાં ભરચાર વિના, ભામિની ભાજ હુટાવે.

(૭૯)-અનસુયા—

ભજન

નહિ કોઇ સ્ત્રીજ ગણી, ગરજ સમ, નહિં સ્ત્રીજ કોઇ ગણી;
 માનવંત નિજ માન મુકી, દુસ્મનને પડતા ઢળી—ગરજ સમ.
 બળીયા પણ નિર્બળને નમતા, રાય રંકે ધર જાય;
 સોનું પણ મોંધું થઇ બેસે, કળી સકાય કળી—ગરજ સમ.
 સમયાધીન થઈ જેર હજાહળ પીતું અમૃત ગણી;
 જઇ મહા સતિને શીથ નમાવે, જાય આબદા ઢળી—ગરજ સમ.

[૮૦]-સરોજની—

નખરાળી જોખનવાસી, કોઇ જુલજુલને બોલાવે,
 મચ્છાળી મેદીખાળી, આ જુલજુલને બોલાવે.

કાંઈ સહુણા સંગે માણુ, મોહનમાળા પહેરી.
મદન જંગનું જોર જણાવું, લાલ કાંઈ છે હોરી...આ....ન.
લાલ, લાલ રસ બેઠ જતાવું, સમજવું સૌ વાતો,
મથો વખત પાછો નહિ આવે, મજાવી હોય મજા તો...આ....ન.

[૮૧]-મીરાબાઈ— રામ-ભજન.

નહીરે બાંધુરે રાણા નામ, ન જાણું કાંઈ, પરણી મારા ત્રિભુવનની
સંગાથ જીજ્ઞાસા મેઢન નહીરે-બાંધુ.
ચાર ચાર જુમની રાણી ચોરીઓ ચિતરાવો, કાંઈ લોડુડા માંડવા હેઠ-ખી.
ધર્મનો ધોરીયોને પંથની નૈયા, કાંઈ સતની જનડીયો દ્યો સંગાથ-ખી.
કરણીને દોરડોને મનની વરમાળા લાખ, વરત્યા ચોરી મંગળ ચાર. ખી.
બાપ મારાં કહે પ્રજા ગીરધરના ગુણ પરણું મારા ત્રિભુવનની સંગાથ-ખી.

(૮૨)—સરસ્વતીચન્દ્ર—

પરણીને પરવશ થઈ રહેવું પીંજરમાં પુરાવું સુખમાં દરનાં સ્વતંત્ર
જીવને, બંધનમાંથી બંધાવું—પરણીને પસ્તાવું, વળી પાણું રંડાવું
રસભીના રંગ રશીયા સાથે, રસમાં રસમસ થાવું,
અધર સુધારણા મિત્રી અમૃત પીવુંને વળી પાણું,
પરણી લલાણું કમાવું સુખી સંસારે થાવું.
ભોગ તેટલા રાગ સમજવા વીધય વીધ ન ખાવું;
જુર હળાહળ અમૃત માની, નવ પીવું નવ પાવું...પરણીને પસ્તાવું.
અગર અરગગ કેસર ચેદન પુષ્પ સુગંધી પતંગે,
અનંગ સરોખા પ્રગટદેવની કરી આરતી ઉમંગે...પરણી લલાણુ.
પતિ દેવ પરમેશ્વર પોતે સદાશીત્ર શંકર છે,
પત્ની વીના પ્રેમદા થું કરશે અન્યદેવ કંકરને...પરણી લલાણુ.
પતિ દેવથી પરણી આખર પાપ કર્મ આચરવા,
શું જીવના પગોન વાથથી, જલ્દીન અંગે કરવા...પરણીને પસ્તાવું.
રચી ઇશ્વરે સૃષ્ટિ એરી પાપ ગણે તું જ્ઞાની,
શિવ સાધુ યોગેશ્વર તેથે, રાખે સંગ ભવાની...પરણી લલાણુ.
રહિ આર્ગી આળ કુંવારી સરસ્વતી પણ સાથે,
પ્રવિણે પણ પત્નીને પરણ્યાની, પીડા નવ લીધી માથે...પરણીને પસ્તાવું.
સગા સહોમર વરતી વાડી, એ સંસારના લલાણુ,
રનેલી સંવંધી હૈયા છોર, લાડમી લાલ કમાવા...પરણી લલાણુ.

નહિ લ્હાવા એ લ્હાળા સમજી, સખી રનેહ નહિ સંતાપો,
રહું એકલી ભોગી જેવી, જપું અજંપા જાપો...પરણીને પરતાવું.
દબોગી પણ ભોગી બનીયા માયામાં લપટાયા,
ચંચળ મનમાં ચગડોળે ચઢી, બલબલ્યા ભરમાયા...પરણી લ્હાણુ.
મુંદર વનની કુસુમ કળી તું, બની હાર દેવાનો,
રસીકતણે રદ્યે વળગી કર સફળ હેતુ જીવ્યાનો...પરણી લ્હાણુ.

[૮૨]—સાગર સરીતા—

પ્હીડર ફેરાં માડયા ધંધા, ખોટા જગમાંહી મોટા,
ધર ધર અંદર બન્યા કલંદર મોટા હા મોટા,
જગમાં મોટા ઘરના ખોડા, મોટા છે મોટા.
સત્રજે છે પોલપોલા ભારો, અગડં બગડં નીયારો.
કેડીરે, મારામારી ભારો, જગમાં પોઝીચનનાં બલીહારો.
ગડમડ મોટાથી, ચારી, સાચાની ખવારો— પ્હીડર.

[૮૪]—સતી દેવહુતી—

પધારો પ્રાણ મારા સાંવરીયાં નાથ લળી લળી બોધશું વાટ તમારો,
જગ દુઃખ ટાળી વૈકુંઠ ધારી બહેલા પધારો મુરારિ.
જાઓ સિધાવોજી કંથ રસીલા.
વંદુ પ્રભુ વારી અધહારીરે તવ ચરણ કમળ બલિહારી,
પ્યારી મનોહરી હારી સુખકારીરે, મળું અવધ પુરણ કરી મારી—

[૮૫] દિવંશી, પુરવા—

નયને નિહાળ્યો મહારા નટવરે,
ઘટ ઘટ વ્હાપી બહાલો, હૃદયે રમે મારા હૃદયે રમે—નયને
અલખ નિરંજન બલબલ બંજન.
બહાલો વિહારી મહારા હૃદયે રમે મારા હૃદયે રમે નયને
સાચો સલુણો સ્વામી નાથ ગરૂડ ગામી;
નિશ્વ વિરામી મારા હૃદયે રમે, મારા હૃદયે રમે—નયને

[૮૬]—ઉમાદેવડી—

નથી જગતમાં સાથ સખંધી વિના ત્રિભુવન નાથ
શું ફેગટ ફાંફાં મારે મુરખા હારે આબથી બાથ.
કમળપત્ર પર જળખિંદુને સુકાર્તા સી વાર,

આવણુની જળ ભરી વાદળીયો વિખગતાં શી વાર.
 જીવતર સમજવું તેવું આ પર ન લેવું દેવું,
 જીવ જવું છે ખાલી હાથ. અંતમાં પાપ પુણ્ય સંગ્રાથ;
 પંથી જીવ પામી ગયા, નરભન નગર બળર,
 સોદાગર સમજી જઈ, કરો પુણ્ય વેપાર.
 જીવ જવું છે ખાલી હાથ અંતમાં પાપ પુણ્ય સંગ્રાથ. નથી.

[૮૭]—નવલકુસુમ—

નકર રેહો કાળી કાયકડી ટકુકાર—ન કરરે.
 હું જોયન ભરીનાર—મારે મહેલે નથી ભરતાર—ન કરરે.
 ઝરમર ઝરમર મેહુલા વરસે વાજ કરે ચમકાર,
 તેમાં પાપીયી પીયુ, પીયુ, મેલી ચું ? કાળજ મારે કટારરે—ન.
 માત મરી ગઈ તાન ગયા મરી, જાન ન જાળ લેનાર;
 પરને પનારે હું મરી છું મરેલીને નહિ મારે રે—ન કરરે.

[૮૮] સુકન્યા સાવિત્રી—[નાતરીયા ન્યાનનો, ફળેતો]

નવ જમે ધરતાર, ભરી ફાંતી વખાર;
 અળ્યો સંસાર નાતરીયા નાનનો,
 દીકું નારતું બગર વહેરો બ્યર્થ વહે બાર;
 જમાં મળે નહીં મેળ કાર્મ વાતનો રે— અળ્યો.
 કેમ કરી થાય કહો પ્રીતિ પરણે,
 “ કરે જીવતાં મોહકાણુ મુરે હોય તાણુ તાણુ ”
 બાપ બાપ નો વહેવાર ચાલે લાનનોરે— અળ્યો.

(૮૯)—મીરાં ભજન—ભજન પદ.

નીત નીત બજીયે તારૂં નામ, તારૂં નામ, તારૂં નામરે;
 પ્રેમ ચક્રી પ્રભુરે મળ્યા હોજી.
 અન્ન ન ભાવે, નૈણે નીદા ન આવે, સેજકડીએ પધારો મારા જામ.
 આની તીરે અંગા વહાલા, પેસી તીરે જમના વહાલા;
 વચમાં મોકળીયું રૂકું મામ, રૂકું મામરે—પ્રેમ.
 મીરાંમાઈ કહે, પ્રભુ મીરવંના ગુણ;
 છેલ્લી આજીના છે રામ, રામ, રામ, રામરે—પ્રેમ.

[૯૦]—મીસ કાલીબાન—રમ જીવકી પુન, તાલ-લાવની.

નામાહે નાજસે દેખો, ધસારા કરવે જાતે હે;

હમારે દીલકો નાખકણે દો પાકાર કરતે જાતે હે;
વહ અરકે દેત જાત હેં જકાં ચે કરતે જાતે હે,
જીગરે તો દેખાયે હમ અબ્બ બવરા કરતે જાતે હે,
પલાહી ઇસુને હમકો વહ કૈસા કર દિયા મજહે,
કે અબ્બ તો દોસ્ત-ખી હમસે, કનારા કરતે જાતે હેં.

[૬૦]—જહાસા સંગ્રહ—રાગ, સિંહુરા કુમરી.

નેકનજર મારા મન બસ કરલીનો આઘી,
સાવલીઆને જોરા જોરી બસીઆ બખાષ—નેક નજર૦
નીંદ નહી આવે સખી દીન રજનીરી, મોરી સખીયન—
બિરહા સતાવે, ઇતની બિનતી મોરીસા સનદ સુ કહીયો—નેકનજર૦

[૬૧]—સાલાગ્ય સુંદરી—

પહેરી ચોળી લટકા મટકા કરતાં આવ્યાં, રંગે યોળી સારી યોડી.
મન લોભાવ્યાં,—ઝાંઝરના ઝણકારે, કર કંકણના અખડાટે.
ઝાજળથી નેત્ર દીપાવ્યાં—પહેરી.
હવે શરમાવો ડાલા, શાને દીપરજી મારા, બોલો બોલો બોલો બોલો,
મેં કેવાં તમારાં મખરાં તો જણાવ્યાં.....પહેરી.

[૬૨]—પ્રભાત—રાગ—સામગ્રી—

પહેરે પોપટ રાગ રામના, સતી સીતા પદાવે.—૫.
પાસેરે બંધાવી પાંજરે, મુખે રામ જપાવે,
પોપટ તારે કારણે, લીલા વાંસ વહાવું—૫.
તેનુરે બહાવું પોપટ પાંજરે, હીરા રતને જડાવું.
સાકરનાં કરી ચુરમા, ઉપર લી પીરસાવું—૫.
પાખ પીળીને પમ પાંડુરા, કોટે કાંઠે કાળો—૫.
નરસહના સ્વામીને બળે, રાગ તાણીને રૂપાળો—૫.

[૬૩]—મહાશ્વેતા કાદંબરી—

પતિ વીના પ્રેમલના મનના, પુરાય કયાંથી કોડ,
કહે સખી પુરાય કયાંથી કોડ.

સરજનકારે સરજી જગ્યા, નરનારીની જોડ. (૨)

પક્ષ પક્ષિ વન વૃક્ષ નિહાળો—મુદિ મોહિ સમજે જીભ ભાળો,

[૬૪]—મી મહમદ હુસેન—રાગ જલ્લા. તાલ, દાદરા—

નજરીયાં ગીલજી હોં જાનેવાલે, હોં જાનેવાલે ગજગ હોંડાને વાલે

આપ ધર આનેસે આરામ ને પાતે જાતે કુછ, સુલાહતકી અધરહા
કુચ્છ તપસીલ સુનાતે જાતે દિલ દિલ્લાર, મેરે સોનેસે લગાતે જાતે-
તેમ અખર મેરી ગરદન પે ચલાતે જાતે, હમને સખ દેખી નજર
આખ મિલાતે જાતે.

અખ ન છોકું મેં તેરી સાવરીયાં, સેજરીયાપે આજન-નજરી-

(૯૫)-દાગેહુસરત-

ન શરમેં હોસ બાકી હેય, ન તનમેં જાન બાકી હય,
મગર હાં, દીલમેં તેરે વરલકા, અમાન બાકી હય.
મદદ અય જોશે વહશત, આશકામેં બાત રહે જાયે,
ગરેબાં ફટ ગયા તો કયા અલિ દામાન બાકી હય.
ખુદાકે વારતે અય ચારાગર લેબી અખર જલદી,
તેરે ઉલ્હતમે અબી કુછ જાન બાકી હય.

[૯૬]-મીરાં બજન-રાગ-કુમરી-

નાથ તુમ જાનતહો સખ ધટકી. મીરાં બજતી કરે પ્રગટકી, ટેક-
આન ધરી મીરાં મનમેં, સંભારે પુજા કરે, અટપટકા,
શાલિગ્રામકુ ચંદન ચડાવત, બાલ તિલક ખિંદુ ચટકી...નાથ.
રામ મંદિરમેં મીરાં નાચે તાલ પડે જોશે ચટકી.
પાઉમેં નેપુર રમઝુમ બાંચે, લાજ સંભારે ધુન્નટકી,
ઝેરના કટોરા રાણાજીએ મોકલ્યા, સાધુ સંગત મીરાં ચટકી.
લે ચરણામૃત પીયો, હોં સુધ, અમૃતકી વટકી...નાથ.
સુરત દોરપર મીરાં નાચે, શિરપે ધડા ઉપર મટકી.
મીરાં કહે પ્રભુ ગીરધરના ગુણ, સુરત લગી જોસે નટકી...નાથ.

[૯૭] માલતી માધવ-

નાનકડી નાળુક નાર, હં બહુ નાનકડી-બહુ-નાનકડી, ૩
મારા વ્હાલાની છું લાડકડી [૨] બહુ લાડકડી (૩)
આંખ તણે પલકારે ચટકું છું લાલને-
નાની શું સમજે વ્હાલાના વ્હાલને,
હું તો બધુંએ સમજું છું, જણી જોળાં બરચાર તું બહુ માલે.

(ચર) ૩.....નાનકડી.

[૯૮] એઆહરણ-

નારીની કેવી બલિહારીરે બાપ, નારીની કેવી બલીહારો...હાં.

નારીની જેવી દીલગીરી, નારી સૌના મન રીઝાવે,
નારીની લીલા છે ન્યારીરે ભાઈ.....નારી.
નારી વિના સુતી આ સૃષ્ટિ, નારી પાછળ છે દીવાનીરે ભાઈ...નારી.
લાલ પાલ સૌ થાયે નારીના, માયા મમતા છે નારીના ભાઈ...નારી.

[૬૬]—જલસા સંગ્રહ—રાગ ભેરવી—૫૬.

નારી નરથી ઐષ્ટ તું માન.....ના.

સહ સુખે આ, જગના બધાં વિના સ્ત્રી ચતુર સુખન,
તેણી વિના તો લાખ કમાઈ—છે, સહ ખાખ સમાન...નારી.

કુટુંબ મુલકપર રાજ્ય ચલાવે નર ખરો સુલતાન,

ખેટા ખેડી છે દૈયતને, નારી છે પરધાન...નાર.

નદ નાખોદા હોડી ખેડે, નારી હાથ સુકાન,

વીના સુકાની પાર પડે નહી, જ્યારે યશે તોફાન...નારી.

કંઈક પતિના પ્રાણ બચાવા—ખોયા નારે જાન,

ફીરોજ—નારની કદર જે છુલે, તેજ ખરો ઇનસાન, નારી.

[૧૦૦] સુકેન્દ્રા સાવિત્રી—

ના તરસાવ (૨) મધુકર ડંખ દહ ક્યાં ઉડે,

ફરી ફરી નહીં મળે આવો દાવ.....ના.

સ્નાન કરી લે તન સરવરમાં, કળશ કનકના અહીને કરમાં,

લઈ લે મુખનો દલાવ.....ના.

ઝાકળતું જળ ન હોય મીઠું, જાણી જમશે કાણ અછકું.

તજતુંજ શ્યામ સ્વલાવ.....ના.

[૧૦૧]—સતી પાર્વતી—(નાટકનું. દર્પણ.)

નાટક દુનીઆનું દર્પણ રૂંડું મુલ્ય દોષ જોવાનું.

ખાતેથી જોઈ જોઈ, બોધ લઈ દીલડાનું કુખ જોવાનું,

જ્યાં મુંઢર મનહર ગાણું—રસ ભરેલ રૂંડું ભાણું;

ભલે મૂરખડા બસી મરે કે ધિંગે ધિંગાણું.

ધડીક હસાવે ધડીક રડાવે, બંધવે બોધ ખતાવે,

લે જને સન જે—લાવે જ્યમ માર્યું ત્રાંચુ ખાવે,

રીતસર આવે રસ આવે—નહિં તો જમપૂરી જાવે,

કરમકૂટ ઉંધુ સમજે તો—કેનિ કહેવાનું—

(૧૦૨)—મુરદાસ—ભજન રાગ, ભજન ૫૬.

નાથ કેસે મજાકે બધે છુડાયો, પ્રભુ એહી અચરજ મોહ્યાઓ—નાથ.

ગજ ઝોરગ્રાહ લાગત જલભીતર, લગત લગત ગજધાર્યો,
જલભર સુંદ રહી જલ હિપર, તખ હરી નામ પુકાર્યો—નાથ.
સવરીકે ઝોર સુદામકે તાંદિય, રૂપી રૂપી ભોગ લગાયો;
દુર્યોધનકો મેલો ત્યાગી, કાણ વિદર ધરપાયો—નાથ.
પેર પાતાળ કાળી નાગ નાથ્યો, કણુપર ટૂંત્ય કરાયો,
ગીરી જોવરધન કરપર ધાર્યો, નંદ ધર લાલ કલો—નાથ.
અગાસુર માર્યો અગાસુર માર્યો, દાવાનળ પાન કરાયો,
સ્થળ ફેડ હરિતા કંસ માર્યો, નર સંગ નામ ધરાવ્યો—નાથ.
અજ મેલ ગજ ગુતકા નારી, દ્રોપતિકો ચિર રાયો,
પયપાન કરત પુતના મારી, કુઅળકે રૂપ બનાયો—નાથ.
જોલ કાટડી પ્યાદલ ધાયો, ગરૂડ કો નહિ બેલાયો,
છુટો નહી શાપ્રાણકે કંધન, એા બલ કહારે ગુમાયો—નાથ.
એગી જીતકો ખ્યાન ધરત હે, ખ્યાન ધરત નહીં આયો,
સુરદાસ પ્રજુ તિહારે મીલનકુ, જશોદાકી લેન ચરાયો—નાથ.

[૧૦૩]—સુરદાસ લગજન—રાગ ખ્યાલ—કુમરી.

સામરો ન જાણે મોરી પીડ, કનૈયો ન જાણે મોરી પીડ, એલી પરરરરર
મેં દધી બેચન, મધતી અંદાવન સામરવાને ખેંચ્યો ચીર ચરરરરર
મેં જલ જમના ભરન મધતી, સામરવાને છાંટયો, મોહયે નીર
છાંટયો છરરરરર

અંદાવનમેં સસ રચ્યો હે, હરીયાં હણારાં ચિત, ચિત, ચાલ્યા ચરરરરર
સુરદાસ પ્રજુ પુમ્હારે મીલનકુ, ફેંક્યો મોપે તીર [૩] વાગ્યો તરરરરર

[૧૦૪]—સુક-યા—સાવિત્રી—

હું નથી એવી જોણી [૨] હવે તો રહીરે—હું.

પાવરધી થઇ પુરી, મારી જોડ જડે નહીં જોણી—હું.

નિત્ય કણ્યા કંઠસ કરી ધરમાં સળગાવ્યો હેણી—હું.

પ્રસંગ આવે પરખાસે બાપ, તું મળજું જોણી,

ભલે બાપડો બીજા આવે, અધિ ભરવે જોણી;

આપણે બાપ શ્રીમાં જોણી, આપણે ખીરને પોણી.

(૧૦૫)—સુરદાસ—

હું લગન કરીશ, હરીનું સદા મુખે લગન.

આ સંસાર, આમ સમ લાગે, મિથ્યા રૂપો મારો, હારી લગન.

નહિ આપને કે વાત મારી, વાત આ અંધાઈ હું,

રાખો બરોસો હૃદયમાં, હું-દેવના સમ ખાઉં છું,
છોડો ક્ષમા લાવી મને, ઝટ અધીથી જાત દીયો;
સંતોતણા સહવાસમાં, યુષ્ક કૃષ્ણના માત્ર દીયો.

[૧૦૬]—જગતસીંહ—

હું રંગીનો જુવાન, ૫૫૫ અક્કડ ચાલું આમ,
જાણું છું વિદ્યા તમામ, રસીકસાલ મારું નામ.
ખંદાના રૂપ આગળ માનો, કામદેવ પૃથુ પુત્ર,
કંઈ કામની શીદા થાય છે, જોછને મારી મુઝ.
એવો છું, વિદ્યામાં તેથી, પંડીતમાં પંકાઉં,
કસબી પુરો માત્રા માંહી, રાગ રામણી ગાઉં.

(૧૦૭)—મીસ ગાહરજનન—રાગ પીલુ. ત્રીતાલ.

સાવરીયાં મન બાયોરે, બાંકાયાર,
કાહુમે હજરત, કાહુમે મુસા, આપહી આપ સુમાયોરે.
અરે કૈસે હી રંગ, દીખાયોરે, બાંકાયાર,

[૧૦૮]—જયરાજ—

સે વરીયા મેરા પ્યારારે, ના જાછ્યો પરદેશ,
કાનોમે કુંડલ ગલે બીચ સહેલી, લઈ જોગનકા બેસ...સાંવરીયા.

(૧૦૯) બોલતો કાગળ—

શરમ, શરમ, શરમ, શરમ, બોળવા બેઠો નામ,
કરે છે શુભામ, ઈજ્જત લીલામ, ખાનદાનનું તવ જરા જ્ઞાન.
થાય, આજ થાય છે, શુદ્ધાતી આખર લીલામ.
જાય, આજ જાય છે, સસ્વામાં ખાનદાન નામ,
છે ખરીદનારનો ચલાવો ને કુટી બદામ.
એક-બે-ત્રણવાર-સોદો તમામ, વન-દુ-ધી-ટોમ—સોદો તમામ,
ક્યાં ધનવાનતણું ખાનદાન, ક્યાં એ ગરીબ નોકર શુભામ.
નાક કપાય સહુ જોળખીતામાં, યુયુ, કહી સહુ યુંકસે ગામ.

(૧૧૦)—સતી દ્રૌપદી—

આમળીયાજી, કરજો મારી રક્ષાયરે, બહાસા ગરૂં બરીને વેલા આવજોરે,
સ્વામ સલુણા સુભાના વીસરે, આ દિનખાળાત્રી બાજ દયાળુ રાખજોરે.
કોમાળા છે વાત છેલી, તથી કોઈ આઈ બેલી,
વાંલા તુજ યુષ્કની પેલી કાસી દુઃખમાં કુબેલી.

દુઃખની દાદ રે ફરીયાદ, અંતર લાવજોરે,
કોરવ કર્મચંડાળ દુશ્માણન નિર્દય અરે.
જોતાં પાંચ ભતોર, પાપી પટકુળ તાણતો,
બહારે આવોને, દયા દીલે લાવોને, નાથ છું અનાથ નારી,
બંડસો છે, બુધર ભારી;

જેવી છું તેવી તમારી, વાલા ન દેશા વિસારી.
હેતે હળધરજીના, વિર, આવી ઉગરજોરે.

(૧૧૧)—સુકન્યા સાવિત્રી—(યમ સાવિત્રી સંવાદ.)—

શ્યામાદે શ્રમ કરે, સતી તુજ પતિભક્તિ સાચી[ર] હવે પુત્રી વળ તું પાછી[ર]

સાવિત્રી—સજ્જન કેરા સાથમાં, મેં ડગ ભરીયાં સાત,

મિત્ર ભાવે સુજીજો હવે, આ દિન વનીતાની વાત;

ધર્મ જે વેદ પુરાણે બણીયો, મુખ્ય, ધર્મ ગૃહસ્થાશ્રમ ગણીયો.

કૃપાનાથ મમ પ્રાણનાથ શું રહી વૃત્તિ રાચી(ર)વળું મહારાજ કેમ પાછી ર

યમ સુણી રિવેક ભરી મૃદુ વાણી, થયો પ્રસન્ન અતિ મન શાણી.

સત્યવાનના જીવત વિના કાંઈ ઇચ્છીત, વર ચાચી [ર] હવે.

સાવિત્રી—મહારાજ ! [મારા અંધ સાસુ સુસ્વર દેખતાં થાય.]

યમ તથાસ્તુ ! ભાગ્યવતી તું અતિ દુર આવી, થાય કોથી

મિથ્યા નવ ભાવી. શા.

સાવિત્રી—પતિ સમીપ શ્રમ નહીં જરો, જ્યાં જાએ મમ નાથ,

તપ વ્રત આપ કૃપાવડે ત્યાં આવું તમ સાથ,

સંગત સજ્જન તણી નથી સોંધી મૈત્રી સંત પુરૂષની મોંઘી;

કૃપાનાથ મમ પ્રાણનાથ શું રહી વૃત્તિ રાચી (ર) વળું.

યમ અર્થયુક્ત સંભાષણ તારું, બુદ્ધિમાં વૃદ્ધિ કરનારું.

સત્યવાનના જીવત વીના, કાંઈ ઇચ્છીત વર ચાચી—હવે.

સાવિત્રી—મહારાજ(મારા બુદ્ધિશાળી સસરાજીને પાછું રાત્રી પ્રાપ્ત થાય)

યમ—તથાસ્તુ ! ઉત્તમ વર મેં આપ્યાં ભાવે, હજી પ્રેમદા પુકળ આવે. શાં.

સાવિત્રી—સુપાત્ર જન કરતાં કદી, સુપાત્રીતું સનમાન,

સાધુ, તો દુશ્મન તણું, પણ સાધે કલ્યાણ,

સંત પુરૂષોની સમાન દષ્ટિ, દયા તણી વરસાવે વૃષ્ટિ;

કૃપાનાથ મમ પ્રાણનાથ શું, રહી વૃત્તિ રાચી (ર) વળું.

યમ—શિતળ વચન સુધાસભ તારાં, તૃષ્ણ તૃષ્ણતુરની હરનારાં,

સત્યવાનના જીવત વિના, કાંઈ ઇચ્છીત વર ચાચી—હવે.

સાવિત્રી-મહારાજા! (માવા પિતાના કુળની વૃદ્ધિ કરનારા મારે
સો ભાષ થાય)

યત્ર-તથાસ્તુ, સાસરીયાંતું માન વધાર્યું, પીયરતણું પણ કાળ સુધાર્યું-શા,
સાવિત્રી-પરદુઃખે કુખીયા બને, દુઃખદ હૃદય વિશ્રામ.

ભાડ્યો ભારે સંતનો, દરવાતું શુભ કામ.

સ્વજન મહી વિશ્વાસ નવ લાવે, સજ્જન ધર પુછતું સો આવે,
કૃપાનાથ મમ પ્રાણનાથ શું રહી વૃત્તિ રાચી, (૨) વળું.

યત્ર-મધુરાં નવીન વચન સંભળાવ્યા, અતિશય તે મારે મન લાગ્યાં.
સત્યવાનનાં જીવીત વીના, કાંઈ ઇચ્છીત, વર યાચી. (૨) હવે.

સાવિત્રી-મહારાજા! (મને મારા સ્વામીથી ઓરસ સો, પુત્ર થાય.)

યત્ર-તથાસ્તુ ! ઘટે ના થાતું અતિ વર લોભી, તજ પુઠ્ઠ હવે જ અહીં
સાવિત્રી-સ્વધર્મ બહાલો સાધુને, જે મુકે નવ લગાર; થોભી શાં

સામ્રત ભુત ભવિષ્યની, ગતિ તણું આધાર;

સજ્જન કરે ન આશા આપી, બોલ્યું અમોલ્યું ન કરે કદાપી.

કૃપાનાથ મમ પ્રાણનાથ શું રહી વૃત્તિ રાચી (૨) વળું.

યત્ર-અમુલ્ય તારા વચન વિચારકે, યાદે તુજમાં ભક્તિ મારી,
ભગવતી છેલ્લું કિતમ અનુપમ, ઇચ્છીત વર યાચી. (૨) હવે.

સાવિત્રી-પુત્ર તણું મુજને દીધું પ્રભુ આપે વરદાન.

જીવીત દાન દઈ જીવનને, સત્ય કરે ભગવાન.....

(૧૧૨)-મહારાજેતા કાદમ્બરી —

શું કહું કચની, મહારી રાજ, શું કહું કચની મહારી,

હું તો દૈવના ત્રાસે હારી, રાજ.....શું કહું.

પરખ પારોગતિક મેં, અરપણ દીધું મન મહારે;

પતી તજ પરલોક સિધાબ્યાં, કરી જીવતર મમ ખાઈ-રાજ.

ચંદન દાખતી ચિતા રચાવી, પતિ સહયમનતી આશે;

શુન્ય દેહ મમ સ્વામી તણો પાણુ, ઉઠી મયો આકાશે-રાજ.

અરખું મેં સર્વસ્વ સ્વામીને, પ્રેમની કહની ધારી.

તજ જગત જંગળ સર્વ હું, પ્રીતે ભણું ત્રિપુરારી-રાજ.

(૧૧૩)-દીપા સુંદરી—

શું! તેજ ભરત ભુમી આએ!

બહ રસે બીના રૂપી વરની વેદ, ભુમી તે આએ?.....શું તેજ—

વસિષ્ઠ વિશ્વામિત્ર વાલ્મિકી, વેદ બ્રાસ વળી પરાશરાર્ષિ.

શુદ્ધ સનાતન ધર્મ તેજથી અખલને જ્યોત સદાએ,
તે દેવ જુમી તે આએ ? તે પુણ્ય જુમી તે આએ ?—શું તેજ—
જીભ, લિપિ અભૂં ન કહ્યોદિ, પ્રતાપી પ્રથુને સરમ શિવાજી,
નામે અંતર ઉછળે જ્યાં. આર્થ તણી ઉત્સાહે,
તે વિર જુમી તે આએ ? અમ આર્થ માત તે આએ ?—શું તેજ—

(૧૧૪)—વીણાવેલી—

સુંદર શામળીયા, નામ જખીશ નિત્ય તારૂં તારૂં...સું
મનહરના મળીયા, કાશી કરવત ધારૂં.—સું
શામળા, શણગાર હમારા, કાળજી હયુ કામજીગારા;
વીનવે કરમરી દીન દારા, દર્શન દો દીલદાર તમારા,
ક્યાં હું, કહું દુઃખ મારૂં, સુંદર શામળીયા.
આસપાસ નહીં વાસ નિહાળું, આહાહા. ત્રિભુવન ભાસતું કાળું;
નિરખુ નહીં મુખડું તારૂં, જર્ઠ હીમાલય ગાત હું માળું,
શાક્ષી દેવ ક્યાળું.—સુંદર શામળીયા.

(૧૧૫)—બોલતો કાગળ—

મુખ હોય જો નારને નાથ તણું, ગણે સ્વર્ગીય મુખ સહ તરણું,
ચિત્તને નહિ માન તણું, સમજી, ધીક તે અઘમી ધરે જો રૂપણું;
પતિ પ્રેમ વિયુસ પાને દરે, નિત્ય સ્નેહ સરિતામાં સ્નાન કરે
અની દાશી તિલાશી ઉદાશી હરે, મન વાણી કર્મે, પતિ સહ વીચરે.
પતિ સેવી સંસાર સમુદ્ર તરે.....

(૧૧૬)—સુરદાસ—

સેવકની અરજ સુણી, ધીરા, વગર વિશ્વમે ધાવો,
દયા દીન પર, દીન દયાળું, લાલ ઉમંગે લાવો.
દુઃખવલ્લભ હો, મુજને બહાલા,
કોંકર હું કંઈ કાલાવાલા, આ બાળકને બચાવો—સેવક.
કરો સજ્જન સ્નેહ ધરીને, મદમોહન પ્રભુ મારા,
નિરાધાર, નારીના દુઃખને, નટવર કરજો ન્યારા;
અવિનાશી આધાર તમારો, અવર કાણુએ અમારો, પડછો નાથ બતાવો.

(૧૧૭)—અંબરીષ—

સૌથી સુંદર છે, મારો નાથ મારો નાથરે,
ભક્તગણી એ દાસ કૃષ્ણજી, ગુણસાગર એ નટવર નાથરે;

મોહી અમર વરને સોખ્યા હાય (૭) રે ભક્ત.

વરવાને મન, નાભજ, નોતન, સંસારે, કરીશું એનો સાથ. (૭) રે ભક્ત.

(૧૧૮)—તારાસુંદરી—

સંસાર સમજીએ શાણા મુસાફર આનું,
કાંઈ નથી ટક્યું કાંઈ નથી ટકવાનું—શાણા.
ફર દેશ તારો પ્યારા, અરે પરદેશી શાણા,
કાલે સવારે ઉડી તારે તો, જવાનું શાણા—સંસાર.
સગા ને સમ્યન્ધી તારી, પપ્પીનો મેળો શાણા,
તાઈ જે માન્યું તેતો ન્યાઈ છે થવાનું શાણા—
સંસારના આ ધામમાં વિશ્રામ છે ધરી ચારનો.
જિયો ન આવે કામથી, આરામ ના પળવારનો;
આજસ તજી લે તું, સજી સજી તંત આ સંસારનો;
જાતું જરૂર પડશે ઉડી, ડોહા થતાં દરબારનો.
સત્યની શીરોધ નીતિ જળે ભરી રાખ શાણા,
ભગવત ભજન ભાતું બીડ ભાગવાનું.

(૧૧૯)—સરસ્વતીચંદ્ર—

શિતળ ચન્દ્ર જેવું, વદન કાન્તિમાન;
નયન મીઝી લે તું શાન્તિથી વિરામ,
જણે જઈ બેટું એવા, ઉમંગલ આવે છે.
ખોલું કંઈ ખોલું ત્યાં તો શરમ કમાવે છે,
કાંઈ કાંઈ અંતર થાય, થાય, થાય, ના રહેવાય;
ચાલુ ત્યાં તો ચરણો, અન્યો અન્ય અથડાયે છે,
લાગી લાગી આ સ્મર, લ્હાય, લ્હાય, લ્હાય, ન રહેવાય;
જગોજી જગો બહાલા, નીત્રા વીસારી શો,
રાગી થઈ ત્યાગી બહાલા, ત્યાગી સમાધી શો;
લળી લળી લાચુ હું પાય, પાય, પાય, ઢોળું વાય.

(૧૨૦)—વસંતપદ્મા—

સીતાપતીનું નામ પાડે, અમને લાગે સાફરે—સીતા.
આયા તણાં સમજ્યાં ઉડી મયાં હરે, કીધું જમત ભુલું ન્યાફરે—અમને.
સાચા સ્નેહીને આજે આજખી લીધો, ધટમાં થયું અજવાળું—અમને.

(૧૨૧)—નરસિંહ મહેતા—

હવે મને, હરી નામથી, નેહ લાગ્યો.

ભાગી બીડ ભવનો ભય ભાગ્યો..... હવે. [૨]
 માયા, મંદીર, મારે મનથી મેં મુકીયા ને, મન્દની જાળખાણ મુકી, [૨]
 હેમ હીરાથી હાર મઢેલા, તે પર ચાલ્યો મુકીરે..... હવે.
 કેના સુત તાત. કેના માત જાત, સરવે સ્વાર્થનાં સગપણ રાખે;
 આણુ ગયા પછી, પાસે ન આવે, કાઢો કાઢો મુખે ભાખેરે.—હવે.

(૧૨૨)—જીગલ જીગારી—

હતી અમારે ઘેર મ્હેર લક્ષ્મીની બારી,
 કરમ તણે સંજોગ થયા મુજ તાત જીગારી;
 દોલત મીલકત સર્વ જગારે બેઠા હારી,
 ન્હારી ગયા લઈ સંગ દુઃખણી માતા મારી.
 હૈયું ન રહે હાથ વાત વિતક સંભારી,
 ક્યાં છો બહાલા તાતા ? ક્યાં મળે માતા પ્યારી.

[૧૨૩]—બોલતો કાગળ—

હર ફેશનમાં, પોઝીશનમાં, આપસ આપ એમ બુદીદુલ મેડમ,
 જે દેખના તે સહુ કહેતા, મુક ડે બાલુ વેલકમ,
 મુછાળી મેડમને, હરદમ, ખુશાલી, આહાહા, હાહાહા.
 આપ ગ્લાસ આંખ ઉપર ને માથે વિગ કાળી,
 અંધિલા લેડી ફેશનની હાથમાં રૂપાળી,
 છે લેડી જીટ પગમાં ને વોચ ખીરસે ધાલી;
 મોંપર લગાવ્યો પાઉડર ગાલે લગાવી લાલી,
 [જે દેખતા તે કહેતા ? જીવો કાળી મડમ ચાલી :]
 હું અલબેલી, નાર નવેલી, સુપરેલી, કહેતાઉં બલીહારી—જાઉં.
 પ્યારા પ્રિતમ પ્રાણુ સ્નેહી, મનના માન્યા ક્યાં મળે,
 આ પિયુ પિયુ રટતી બાળ ચોકરી, વન વન થેલી ચપ ફેરે,
 મારા નાથ નગીના પરીમળ બીના, સુંદરી શીરતાજ સલુણા—પ્રિયતમ.
 બહાલા થઇને શું વિસારી, કાયા છાર્યા જીદી ધારી.
 માયા મોહનજી શું ઉતારી, શાણા જો શું, રીતી સારી.
 હું કીકરી રજ પહની—પ્યારા.

(૧૨૪)—સંગતના ફોન—

સુરમધમ થઈ પંખી એક અહિં આવ્યો, આવ્યો, આવ્યો.
 ચાંચ હેમતણી, રંગ રૂપાળો, કનક તણી એ પાંખ,
 એતી રજમાં સુરજ તાપે, દાઝે જોમળ કાવ.

પાણીનું તો શું ન પામ્યો, વ્યર્થ ઝાંઝવે બહાવ્યો,

પ્રાણ પંખીડે ગુમાવ્યો—

(૧૨૫)—બાળધર અને સતિવૃંદા—

પતિ પૂજ્ય તીરથ સમ માની, સેવે સદા જે સનારી,
સતિત્વ તણા પ્રભાવે, ફાવે ના દુષ્ટાચારી,
પતંગીઈ રૂપભાણી, બમે ભુલી બાન ખાણી;
ઝંપલાવે દીપક ન્યાણી, બળી સહે દુઃખ ભારી—પતિ.

“ શોળ કસોટી સ્ત્રીતણી પરખે કસતાં વાર ”

“ ગુણી અવગુણી પુરૂષતો, વિગતે કરે વિચાર. ”

તજીને મોતીનો માળો સેવે સદા સુકી કાળો;

અરે ! પડતીનો ચાળો, રૂવે દૈવને સંભારી—પતી.

(૧૨૬)—નર પિશાચ—

પળે પળે દુનીયા આ બદલાતી, પડતી માનવ પર છાંયા,
પળમાં રહાવે, બિદ્યા મંચાવે પલમાં બનાવે મહારાય—
સિંહ સ્વછંદે વનમાં ત્રાડે, વઢરાસ જન મારે ફાડે,
બળીયાના બે ભાગ નિહાળી, કાજ પણ નવ આવે આડે;
રંક સદા રિવાયા.....બદલાતી.

સાખી { ગરીબ ફેરો દિકરી, લાભી બાની થઈ પડે,
શ્રીમંતની બેટી બધાની, બેન સૌ મોંઝે ચડે,
ફળ આપતાં જે ઝાડ જનને તેજ પથરા ખાવ છે,
સુખડ સુખધી આપતું તે પારે, પ્રજગાય છે-પળે પળે.

[૧૨૭)—ઉદયભાણુ—

પ્રમદા છે પ્રિતી ભાંજન, મન રંજન બીડ ભંજન.
ભુક્તિથી કરીએ જતન, બોધએ નિત્ય ચઢતો દન;
કેઈ ગાય દુઝણી લાવે, ચારો નહિ ફટ ચરાવે,
પાણી પણ નહિ પીવરાવે, ખાતાં પીતાં અકળાવે,
ફળ કે તે કેવાં પામે, સુરખ જન,
દળદળ દેખે ને ચાચે, નર નિરવન પ્રમદા.

પાણ્યું પંખી ઉછરે, દિન ચાર રમાડ્યું રમે;
પાલક પલટયો કુકરે, નાખ્યું પંખી ખોરખે;
કાં ? કુખીયારા પંખીના કેવા દન !

પાલકને કે, એ, પંખીને ધન્ય ધન્ય—

ચિન્તામણી રતન છે રમણી, વસી પારસ ગણી મન હરણી—

કામળને કાંચન વરણી ધાર ગંબીર વચન રસ ધરણી—

સંતાપે એ પ્રમદા-પામર જન,

ફટ્યો લગવત ને ઉઠ્યો તેનો દન-પ્રમદા.

(૧૨૮)—સતિ તોરણ—

આરે નયન ન મત મારો મયહાર ગમ,

બાલા જોખન હય બીચારો મયહાર ગમ.

તરછી નજરવડે, આન લગત હયે,

કોઈ હડીમ ન હમારો, મય હાર ગમ,

મય દુષ જોયન જાતી બિન્દામન;

બૈયા મરોરે કાહન કારો મય હાર ગમ.

[૧૨૯)—ત્રીવિક્રમ-ગરબો—

પુનમ ચાંદની ખીલી પુરી આંહીરે, શોભે રજની, સુંદર શી આજ—

હેતે રમીરે, સૈયર સંગાથે, આપણે રે.

સૈયર કંકણ, સોનાનાં કરે ધવારે, માંહે જડીયા છે નીલમ મણી

નય-હેતે.

સાખી } મળીયાં આજે આપણે, ધરી સોળ શણુમાર,
કર કંકણ ચુડી ચમક, ચન્દ તેજ એક તાર.

હીરા રતનથી જડીત ઊર હાર છેરે, મોતી ગુચ્છ લળકે છે

બાબુનધ-હેતે.

સાખી } અંબોઝ કુલે જડ્યા, સર સેંધે સીધુજ,
કાષા કુમકુમ ચાંદલા, મુક્તા માળા ઊર.

આરસપારસ મણી જડેલો ચોંછેરે, તેમાં રમતાં ધસતાં હોંડે નણુદલવીર-હે

સાખી } પહેયીં ઝાંઝર પ્રીતથી, ઝણુ ઝણુ કરે ઝણુકાર;
હરીએ સંઘયર કુદડી, આ રજની મોગર.

સખી વેલીઓ પુલી ત્રીધવીય બાતનીરે, તે તો આપે છે સુંદર સુગંધ-હે.

સાખી } કયા શીયળની સાંભળી, પ્રીતમ હિપર પ્રેમ,
વંદે સખી વીરહી ઘણ, મળે ત્વરાથી કેમ.....પુનમ.

(૧૩૦)—મહાપ્રેતા કાઠજરી—

પ્રેમ બિજ રોધ્યું હૃદયે જીવન આધાર મારા,

પ્યારા પત તારો બાળી, કુટ્યાં નવપક્ષ્ય કાળી.

ખીલી પુખે તે હલ્લાળોરે (૨) જીવન આધાર મારા,
મદનપડીને પુટે, મીઠા પ્રેમ પુખ્ત થુટે.

મારી કુલવાડી લુટે [૨] જીવન આધાર મારા.

(૧૩૦)—રતનખાઈ—રાગ. ભજન. ૫૬.

પ્રેમખાલો મેં પીધોરે, સુણોરે સંતો પ્રેમપીયાલો મેં પીધો.

આરે જગતડાને કાઠ નીચારો રે, અગર પછેડો કાણુ લીધોરે—સુણો.

મારા શીરના સુખે સુખડારે, તે અમે લાગી દીધોરે—સુણો.

મારા મનડાને બહુરે સમજાવ્યું મેં, શોધ જંગલનો મેં કીધોરે—સુણો.

ગુરના પ્રતાપે બોલે રતનખાઈ, કનકાપુરોનો મારગ લીધોરે—સુણો.

(૧૩૧)—શારદાવિજય—

હું તો પ્રેમની જોગણુ. પીયુને શોધવા ચાલી,

શોધવા ચાલી, પીયુને શોધવા ચાલી—

રાજની જોગણુ, બની સરતાજની જોગણુ પીયુ.

પ્રેમની કદની ધરીને, પ્રેમની જોળા,

અંગે ભણતી પ્રેમની—બસ પ્રેમથી, ચોળી પીયુ.

કરું સાધના શ્રંગારની, કરું સ્યામનું દરશન;

રહું મંત્ર માળા કર લઈ, બસ પ્રિયતમ—પ્રિયતમ. પીયુ.

(૧૩૨)—સરસ્વતિચન્દ્ર—

હું પરણું કદી નહિ, પીડા ધરું નહિ, છીરે કદાપી સંસારની,

રહું બાળ કુમારી, સદા ખલ્લયારો ભક્તિ કરું વિચારની;

પ્રિતી તણાં પીજર વિષે પરવશ થઈ પડતું નહિ...

સંખંધીઓના બંધથી બેડીથી તન જડતું નહિ...

આ નાટકો સંસારની, દુગ્ધા મહિં મરવું નહિ,

અશ્રુત ગણીને વિષય વિષ, પીતાતું મન કરવું નહિ.

જુડી આયાના અંધારામાં હું પડું નહિ, રહી વાત હૃદય વિચારની

(૧૩૩)—પ્રુખમુરેતખાલો—

હવે બાપ કાટ, મીઠા દીનપાડ, ગમ તેરો. મેરી જોડણ. (૨)

ખમ્મો ડાલીથી લુટ, મંજે ડાસનકા છુટ, કબી લાવે ન સુટ.

લો જાયે મઠમ રૂઠ, અવસીમજનીથી ફેસન પોલોટ.

સુજે તો મેરી જોડે સમજાયા બોટ ગમ ધરસે બજા,

પાપ સરસે ટલા, “અપ્પ તો વોહ ટોપી, અમ્માના વોહ પુ
જામા, સજ્જ દે, કરેંગ હાક. વાહ.

(૧૪૪)—મુ'દરવેણી—

હોકો બોલો ગુડ ગુડ, મહે બચું છે પાણી,
આગલા તબ્બાકુ લા; લા દે કંડા પાણી, વાહરે મારા હોકા,
હોકો વ્હાલો લાગેરે, મરે હોકો વ્હાલો લાગેરે, બાપ બાપ;
હોકો વ્હાલો લાગે, ચોરાનો, ચોધરીયોને, દીક્ષાનો દીવાન; બાપ
હોકો વાલો લાગે. (૩)

ચલમતો ચતુરાઈ કરે ને હોકો હરીની માયા;

ખલેચીમાં હાથ નાખી જાણે. (૨)

જાણે ગંગાજીમાં નાચા, બાપ બાપ હોકો વ્હાલો લાગે. (૩)

વહુને વળારી, દીકરીનું આબધું ગ્યાણું,

ખાંધા પિધાની વાત ન જાણું, બાપ (૨) બેઠો હોકો તાણું બાપ

હોકો વ્હાલો લાગે, (૨) વ્હારે મારા હોકા, હોકા (૨)

હુંગર છપર દરિયો ગળે, ને દરિયો કરે પોકાર.

ચતુર હોય તો ચેતજો, મુરખ કરે વિચાર—વ્હારે મારા હોકા

(૧૪૫)—માલતિ માધવ—

હાંદારિ, માનેડગી, ડગી, મને ડગી, ડગારે મને ડગી, જાણીને બોળા

ખોટા બોલી શાને ખુવે છે ભાર,—આ છે ખોટો કરાર (૨)

ખોટા ખોટા ! હા ખોટા.....ડગી.....

સાખી } “અંતર પ્રેમ વિના બધા નિષ્ફળ કાલ કરાર,
... } “એ વિષય કે દર્શતિ તણે, નવ સુવરે સંસાર.

આ છે ખોટો કરાર.....ડગી.

(૧૪૬)—ખુબસુરતબલા—

હારે ગારી ચાલો. ન હારો, અફેલી અલબેલી,

દેખો. બારાસા જોખના, કુટે, ન કોઉ, સાહેલી અલબેલી...દેખો.

સખીરી. મય હારી; મય હારી, મોહે ન સતાઓ, અય જાઓ

કાહે રંગીલેસે, ખારી, નેહા લગાયા ખતબાવો.

જાઓ અપ્પ ન બોલુંગી, તુમસે ગુપચા રાર ન મચાઓ,

ગપ સખ જાન સખીમાં કરેકે ધાન કાહેકો છુપાત,

મનકી બાત બેક કહત હય, મોહની અખીયા—ચાલો.

(૧૩૭)—રતીચન્દ—

ધ્યારે જોમન બગીચામે, આવ આવ આવ, બેઠી દેખું રાહન,
નાદમાવ ધ્યારે.
બમારે મેરિ સૈયાં, મેતારે, લઈ જૈયાં, મોરા કનૈયા ઠો, ઠાઠ દીખાવ,
આવ (૨) ધ્યારે.
બહેકે ચંબેલી મોગરો ગુલાબ, ધ્યારે પિયોચે, જોમન ચરાબ,
ધ્યાલા બરકે તૈયાર, લાવ, લાવ, લાવ.....ધ્યારે.

[૧૩૮]—વિણવેલી—

ધ્યારે તોરે અંગનમેં પુલનકી બહાર હય, સૈયાં તોરી અગનમેં
પુલનકી બહાર હય.
પુલનકે બાબુખંધ પુલનકે ગજરે, ઝોર સોહે પુલનકા ગલે હારહે—ધ્યારે
ધ્યારા કમળ ઝોર ચહેરા ગુલામ હય,
ઝોરે ઝોરે ગાલ સૈયાં, શુલે અનાર હય—ધ્યારે.

[૧૩૯]—અસીરે હીસ—

પરદેશી સૈયાં નેહા લગાચે દુખ દે ગયો,
આવનકા ઔધિયાં કીચે ગયો, સુખલે ગયો. દુખ દે ગયો,
સૌતન બિરમાય ગયો, બચરન લક્ષ્યાય રાખો,
કહેકો અમૃત રસ ચાખો, કહેકે રસુ ખસ અબી લાખો,
હમસે ખતીયાં કરકે, પતીયાં ન કયો—સુખ લે ગયો—

[૧૪૦]—બનેકામ—

પતિવ્રતા નારી પાતે હય, પતિ તકદીરસે,
ઝોર કિસીસે કામ નહીં, કુછ પ્રીત ઝોક અપને વરસે;
પરપુરુષનકે માનક મોતિ, બદતર સમઝે પધ્યરસે;
શુકે રેશમી સાડી પર ગચરકી, રાજી અપનેહી હરે ચીરસે;
સુખી રાટીસે કંઠે નીરસે—પતિવ્રતા—નારી.

[૧૪૦]—નીલમ માણેક—

પ્રીત સુધારસ પાન પુરા પ્રેમી વિણ કોણ કરે ?
પ્રેમીઝો ખરા પ્રેમયાં મરે,
માન સરોવરના મોતી તો, હંસ વિના કોણ ચરે—પ્રેમી.

અંદનને કપો કે બાળો, સરસ સુગંધી ન પરહરે;
સેરડીને સચે પીલો પણ, મધુરતા નવ ટળે,—પ્રેમી.

[૧૪૧]—કળાવતી—રાગ છલા—તિલાનો.

પ્રિય આવો પાત આવો હો,
દેવયાની મન યયાતી જેવા, તેવા મારે મન બાવો.—હો.
કહે તનમનધન અર્પણ, મમ દરપણ પ્રાણજીવન કહેતાઆ હો—પ્રિય.
ધડી ન વિસારું સ્મરણ તમારું સ્વામી,
પ્રાણ પ્યારા નયનો તારા, હો ગુણ્યાળા રૂપ રસાળા,
તમ આધારા આ દિનદારા, સ્વામી મારા હો હોગાળા,
કામલગારા કંઈ રખવાળા આવો. હો—પ્રિય.

[૧૪૨]—જલસા સંગ્રહ—રાગ પરજ, સોહની પદ.

પરધર ગમન સજન નહિ કરીએ, નહિ કરીયે નિત રીયે,
પ્યારે સાર ન્યારે ઠારે, મુનદર—મુનદર—મુનદર—મુનદર.
ટાર જાની—ખાલે તાની—જીવતે—પરધર.
કેસે મુન મુલ સાધન ત્યાગે; દરસ મંગાડો જટા લાંગ;
ન્યારે ફીરોઝ પીમદ જળકર, તખ પિવતે પિવતે—પરધર.

[૧૪૩]—હરીચન્દ્ર—

પ્યારા હમારા તુહનેદે આગ્યા જાનેકી—પ્યાગ.
મધર મુઝા અયસી હય તો લાગે કૌન ઉપાય.
ફેરજદા જો મિલાના હો તો ફેર મિલુંગી આય—પ્યારા.
પ્યારી હમારી જનન નહીં કલ તુઝ ખીન પાનેકી,
દૌલત સમ્પત અનધન લક્ષ્મી તનમન જીવન જાય,
નાર જો તુમસીહો ન્યારી તો, કયસે જીના લાય —પ્યારી.
પ્યારા હમારા તુહનેદે આગ્યા જાનેકી,
સંતપન જાને નહું તુમારા દેહું અપની જન,
સતપતી રહીયો પિય પ્યારે ! બિનતી મોરી માન ?—પ્યારા.

[૧૪૪]—લગવદગીતા—

પાપાણીની આ પુતળી, પણ હું ન એ શકતો કળી;
ચૈતન્ય અંગે અંગે જાણુ, જીવતી આ પુતળી,
જલ્લાજીએ ધડી તે ધડી, કામ અજગ પળ આવી મળી;

પુન ધડી શકશે ન એ, આ તુલ્ય બીજી પુતળી,
હા બલ કરતાં પ્રેમ વધતો, વાત એ છે નિશ્ચળી,
પ્રેમે ધડાવી મુજ નાસે, પ્રાણુ પ્યારી પુતળી,

x x x
આડી નથી મુકાઇ એ તો ! સીધી પણ બહાલી વળી,
એ તો વળે છે કેમકે, ચૈતન્ય વાળી પુતળી,

x x x
રીસાઇને મુજથી નથી ત્યાં તો વળી એ વિમળી,
મુજ ચીત્રતાં ચોડેલ, જોવાને વળી પ્રિય પુતળી
ચિતરે ચતુરાને હું નિત્ય, આપસે કારે વળી,
આહો મને ચીતરવા, મુજ ચિત્ર જોતી પુતળી.

(૧૪૫)—માનસી હ અભયસી હ—

પાણી ભરવા હું ગઇતીરે, સાહેલીની સંગે;
આઠા આવીને ઉભારે, કુંવરજી નવ રંગે;
“જલ ભરવા સર્વે ગયાં, એ વાડી મોઝાર;
યજ્ઞ ઉભા દરવાન તે, બંને રાજ કુમાર.”
રોડી રાખી સામુજી, અમે સૌ પનીહારી,
નામ પુછીને મહારે, કીધાં છા ભારી.
શરમાઇ ઉભાં રહ્યાં, શું ચમ અખળા જોર;
વિનવણી કંઈ ના સુણી, દેખાડી નીજ તોર.
હાથી હમે હાચારે, આખર એક સાહેલી,
નામ દીધુંજ મહારે, ત્યારે દીધાં મેલી.

[૧૪૬]—કામલતા—

પીયુ પરદેશીને કહેજો પ્રણામ હમારા [૨] કેન્ને કે ગઇ તુજ દારા—પિ.
કહેજો, મને તજ દીધી તેમ બીજીને તજશે નહીં.
કાઇ પ્રીતી વશ અખળા, બિચારી બોળીને કગશે નહીં.
કહેજો, તને સંભારતી, વીષપાન એ કરતી હતી;
હૈલો નીકળતાં આસ, તારું નામ એ જપતી હતી.

કેન્ને કે હાસો થઇ અન્ય જન્મમાં, સેવીશ પીયુજ, કામળચરણ તમારા—પિ.

(૧૪૭)—શતી શયુક્તા—

પ્રિયા કહું કે દિલદાર કહું કે હું તો તમને શું કહું,

અર્ચાગના કહું વારં જીવજન કહું કે શું કહું. પ્રિ०
 ને પ્રિયા કે હિલદાર કહું તો જુદાઈ આપણે કરે,
 જેને સોખું સર્વસ્વ તેને અર્ચાગના થી રીતે કહું. પ્રિ०
 પતિ કાન્તા જા, જી. એ પ્રિતીને જાળે નહીં,
 કુરબાન જેને કાળે જીવજન, તેને કહેવાય શું.
 રજા કે રાધાજી કહેતાં, કાળે કવંક પ્રેમને;
 વિયોગ પછીનો પણ બેઠો, સિતા થી રીતે કહું. પ્રિ०
 પ્રિતીને જે પાત્ર છે તે. પ્રેમ સુરતી માત્ર છે;
 તેને દેવી દેવી, એજ શબ્દ, હા. હા, હીક છે. પ્રિ०

(૧૪૮)—પ્રુદ્દેવ—

પ્રિય સરલા ક્યમ વિસરાયે, રહી હૃદય વસી પ્રમદાએ-પ્રિય.
 ચંપક કળી બલે હોય સુવસિત, મધુકર તવ સોજાયે;
 પ્રેમી વસ્તુને પ્રાણ અર્પવો, કેદી કમળમાં થાયે-પ્રિય.
 અન્દ્ર જાન્તિ એ પ્રેમ ચક્રારી, અગ્નિ પ્રીતથી ખાએ;
 એજ સનાતન રીત પ્રીતની, અન્ધને શું સમજાયે-પ્રિય.

(૧૪૯)—સરસ્વતિચંદ્ર—

પ્રિતી કરશું તરછોડી પરદેશી...હાં છોડી પરદેશી, (૨)...પ્રિતી.
 ડંશ દષ અહો ભમર કુમુદને, હો છોડી પરદેશી હાં છોડી (૨) પ્રિતી.
 પુરી પંખીણી, પ્રેમ પીંજરમાં, આખર પાંખ મરોડી પરદેશી,
 હાં મરોડી પરદેશી.....મરોડી પરદેશી.....પ્રિતી.
 ત્યાગી કુમુદ વન, જટકી જો ભમરા, આવ્યો અહિં શું ફરી દોડી.
 હાં દોડી.....પરદેશી.....હાં દોડી પરદેશી.....પ્રિતી.
 ઉડી જા ઉડીજા, પંખી મુસાદર રન રહિ છે, હવે થોડી પરદેશી.
 હાં થોડી પરદેશી.....હાં થોડી પરદેશી.....પ્રિતી.

[૧૫૦]—પ્રુદ્દેવ—

પિયુ પિયુ ચોકારતીરે, પપૈયા-વધુ જુરે વનમાં,
 વિરહ અંગાર ઉઠે તતમાં, અતિશય બળી રહી મનમાં-પિયુ.
 ખીલતી આ કળી કુસુમતી, જોગી વિના કરમાય.
 ઝુલતી આ લલિત પાંખડી, જોગી મધુકર રક્ષાન-પિયુ.
 બાળા રસાળી અંતરે આકુળ બાકુળ થાય;

નત્ર નવોદા નોતમ રમણી રસિક નરવર રૂદામ,
હંસણી દુઃખી થતીરે, કમળ માનસ ઉપવનમાં-પિયુ.

(૧૫૧)—કિશોરસિંહ—

પ્રિતલડી હું બાંધુ કામ જખીલાની સાથે,
મૂવો મરડો બરચાર લાગ્યો માથે.....પ્રિતલડી હું.
નારી ચરિત્રો કંઈક નચાવું ચતુરો હું સહકી જનવું;
પ્રેમ કમળની ભોગી બમરી રમણું-કેસુકાની સંગાથે...પ્રિતલડી હું.

[૧૫૨)—શૈલજાગ્ય સુંદરી—

અરે કામ આવો પ્રીલાને મનાવો (૨) માંડે દીલડું ચીરી, ખોલી ખતાવો.
અરે પ્રીયા મારો નહીં, પ્રેમ હાણના બાણ,
તારે મન હું તુચ્છ છું, તું મારે મન પ્રાણ
મને તપતિને નહીં તપાવો, લાગી અગન સુખવો, ખોલાવો લોભાવો!
પ્રાણ પ્રીયા રીઝાવો, માંડે દીલડું ચીરી ખોલી ખતાવો [૨]

(૧૫૩)—સુરદાસ—

અરે રંગ જે લાગ્યો તે લાગ્યો, શિદ સોવે ફરી જે જાગ્યો...ટેક.
હંસોની ગતી હંસો જાણે, કામ ન કાંઈ પીછાણે.
ધાવ રહિત પાયલની ગતીને જગમાં ક્યાંથી જાણે...અરે.
દરદી વીણુ દરદીની દક્ષાને લક્ષે કાંઈ ના લાવે;
સુર બજનનો રંગ ના બિતરે, અમિત ઉધાધી આવે...અરે.

[૧૫૪)—ઉદયભાણુ—

અહો દિલદાર જરી દેહાર દિવાનાને દેખાડોને,
અરે લટકી અધર પટકી, મંડે પટકી જગર ખટકી.
અરે આધાર સુધા રસ સાર ચતુરાને ચખાડોને—
મુખે અટકી મધુર મટકી અરે જટકી અધર જટકી.
સાખી } “દીલની ચાપણુ ઓળખી, કાંટે ન કડેની લાત;
”પ્રાણ કહો તો પ્રદાવું, વાલમ કરવા લાત.

[૧૫૫)—વિજ્યાબેલી—

અરે શું સમજવો અભિમાન પલકમાં ટળી જશેરે.
અરે જ્યમ પિપળ ઉપર પાન, પલકમાં પહી જશેરે (૨) માટીમાં
મળી જશેરે...અરે.
મહી એક જવતરમાં મહી એક સુખની આ....અરે. નથી.

મુઠ મમતમાં તોયે મરતાં આખાં અરે નથી. પામર નર નાદાન—અરે.
કાયા કલેવર કારમું છે ગંદગીનો ગાડવો;
સમભુ જને સમજી જઈ, અભિમાનને વણસાડવો.
અભિમાન ફણીધરને નહિ, કુધ પાછને પેઠાડવો;
રાવણ સરીખાં રાજ્યે, લીધો નથી કંઈ લાડવો—અરે શું.

(૧૫૬)—પવીત્ર લીલાવતી—

અવર મદન અલખેલો, આતો અવર મદન અલખેલો;	અમ.
શરદ પુનમના સુધાકર સરખો આજ નગરમાં ઉઝેલો.	અમ.
મનોહર કરતુરીયા મૃગ માધક જોઈ ઝડપે ઝુકેલો;	અમ.
હું નિરજાગી નાચે તજી મને વેશ્યા અવાસે વસેલો.	અમ.
ધન ગણિકા ધરણીતલ તુજને પ્રિય કર્યો મમ પરણેલો;	અમ.
ચન્દ ચક્રાર ને મયુર મેધ સમ મુજ મન રંગ રહેલો.	અમ.
માલ્યારી વેશે નહીં જાણે, મમ છળ છેલ જાખીલો.	અમ.

(૧૫૭)—કેશર કીશોરી—

અરે ફાનવામાં પ્રેમી ક્યાં, જ્યે મતલબની વારી.....અરે.	
ખીચારા કાષક સાચા પ્રેમી, તેની તો ખુવારી છે.	અરે.
સાખી { પોપટ જેમ પદંતતો, અચરે અચરે રામ;	
{ મુરખ જન તેમજ બંકે, પ્રેમ પ્રેમનું નામ.	
ક્યાં છે સાચો પ્રેમી હા, ક્યાં છે સાચી પ્યારી.	અરે.
સાખી { પ્રેમી પ્યારી કરી મરે, પ્યારી કરે મીઠાજ,	
{ પ્યારી પિયુ પિયુ કરી મરે, પ્યારા રંડી બાજ.	
ગયો સાચાનો વખત હા, દમલ્યાજની વારી છે.	અરે.

[૧૫૮]—ઈંદિવતી—

અમો સુધરેલાને તમો ગણો ન કમજોર,
કામ કર્યા કરીએ, બેગમાં રાખી તોર.
લીમીટડો માંડા—વેપારો વધારતા, યત્રો મંગાવી કુનરો ખીલવતા,
જુના ધારા કાઢી નવ તો, નીપજવતા, ધણું કર્યું બીજું હજી કરીને
ગતાવતા...અમો.

(૧૫૯)—મહાશ્વેતા કાઠંબરી—

અલી જોજો, મનાની લોળી મેનાં, ભોજવશે તુજને પોપટજી, મુખેમીઠું બોલી
અલી જાંજો, દેતી તું અંતર બોલી.....ભોજવશે.....

સાખી } પ્રેમે પોપટ દાઝ દીલની, દીલમાંથી સમાવશે,
 } રૂતુ વસંતે માન નીને, મદનરાજ મનાવશે.
 રજા રાજની રજારસ જ્યાં, રમ રમ માંહિ વ્યાપી જશે,
 જખ મારી મેના માનશે, પશુ ખોષ પાયે લાગશે.

(૧૬૦)—પરશુરામ—

અરે, હાં, હાં, જરા ધિરે, ખેંચો બકુટી કમાન,
 અરે જાઓ કરો શાને ઘેલી અડપલાં આમ.
 ધરી બકુટી કમાને ઝેરીલા નયન જાણે, સાધો શામે સ્નેહી—
 ને સંધાન.....અરે.
 જાણું શું હું, બાળક બોળી, કરો શાને આ કટોલી,
 જાણું શું હું તીરે, શું કમાન.....અરે.
 જમ બોળી અજાણી, બકુટી કમાન તાણી,
 મોહિની મારે શા. મોહ બાણી.....અરે.

(૧૬૧)—સતિદ્રૌપદી—

અરજ સ્વીકારો સ્નેહી શામળીયા, સહાય થજો શ્રીમુરારીરે.
 રાજસભામાં રાજ સિંધાયાં, વચન વડીલનું પાળીરે
 કેમ થશે કંઈ એન પડે ના, બ્રાહ્મણ થઈ મતિ મારી રે
 કપટી કુટિલ છે કૌરવ રાજ—સ્વામી સત્યાચારીરે મા.
 હાવ ખેલતાં હે દીન બંધુ ! રાખજો લાજ હમારીરે, અરજ.

(૧૬૨)—મોહિનીચંદ્ર—

અરે હું મસ્તાન પ્રેમની, મને કાષ ન છેડારે—
 બાધાર હું બિચારી છું શીઠ જ્યો છો કેડારે,
 ભુવાનીથી દીવાની છું મારો છેડો છેડારે, છેલા—મા.
 આજુદાન છે પ્રિતમા પુછી કરજો પ્રીત,
 આજુદાન તો સ્હેલ છે, કંઈ પ્રિતની રીત
 આધાર તું કિરતાર મારો પાર બેડારે,—અરે.

(૧૬૩)—મહાશ્વેતા કાદંબરી—

અસુતગ પદ મિત્ર તણું આ સંસારે સમજાય,
 આ અવનિમાં અન્ય ધણી જે સુખના સાથી થાય
 માતા પીતા બાતા થઈ, વળી ગુપ્ત પ્રિય જન સ્વજનથી
 જે ગુપ્તમાં પણ ગુપ્ત તે પણ ગુપ્ત મિત્ર થઈ નથી.

મિત્ર રત્નથી આ ભવરણની સફર શરૂ થઈ જાય,
સમૃદ્ધિ ચૌદ જીવનતણી પુરુષાર્થે મળવી રહેલ છે;
સદ્ભાવવિષ્ણુ સન્નિધિની, પ્રાપ્તિ મહા મુશ્કેલ છે
શબ્દ લઘુ પણ અર્થ અધિક જે અક્ષર માઠી સમાય
(૧૬૪)—કંસવધ—

અમને પાવન કરવાને, દીલનાં દુખડા હરવાને
શાન્તિ જળ મન ભરવાને યોગી આવજો.
માયા રાખી મહારાજ યોગ દર્શણ દેવાને કાજ—યો.
ચરણ કમળ નિશાદિન મુજ મંદિર, ધરવાને,
કમલ વદનથી મનહર મધુર વચન ઉચરવાને
શાન્તિ જળ મન ભરવાને, યોગી આવજો.

[૧૬૫]—શ્રી નૌતમશારદા—

અજળ નવાઇ નશીબની શાણા તું સમજ લે
એક દીન હાથી, એક દીન ઘોડા, એક દીન પાર્ધ ન પાસ,
એક દીન મંદીર એક દીન માળા, એક દીન વનમાં વાસરે—શાણા.
કર્મ રાયના અજળ તમાસા, રંક રાય નહિ ત્યાય,
કરશું તેવું ભરશું ભાષ, ફેગટકુટ કુલાવરે—શાણા—અજળ.

(૧૬૬)—ઉમાદેવડી—

અજળ જમાનો નવીન નજરમાં આજ કાલ ચઢતો,
સસલાને કીચડમાં દાખી હાથી કરચડતો,
કોડ પતિ કંગાલો કેરી ચાપણુ ઝોળવતા
દરબારે દોરી વગસમથી બહુ બહુરે નડતા,—
ચુલાખને દાખે છે. જે જે હજારીયો જોટા
ધર્મિ ને ઘેર ધાડ અને વાગે પાપી સોટા,—
સાચ કસ્તૂરી વાસ સમજનારાનો છે, ટોટા
અન્યાયી માઠી તકીયે—લે ન્યાયી દોરી લોટા.

[૧૬૭]—સ્નેહ-સરીતા—

અખળા લાચાર બિચારી રે,
સ્વામીની દાસી, અખળા લાચાર બિચારીરે;
ખારી પ્રાણ આપે તોયે નાથ ન રીઝે મંધ,
“ જોળા માઠાં વેણે રીઝનારીરે—

સ્વામીની દાસી.

મહી મરે છે દરદથી, સંભાળ નારીની નહિ,
દાઝી બળે દીલ દુઃખથી, દેનાર દિલાસો નહિ
દિન રાત સેવા નાહની, કરીએ, હસા અમને સહિ,
પણ એકની ગલતી થયે, જીવન તણી સેવા ગમ્મ"—સ્વામીની.

(૧૬૮) મહાસ્વેતા કાઠંબરી—

અમે જપશું ! અમે જપશું ! હવે અમે જપશું રાજ,
રસભિના તમે આવજો.....અમે
આવિ મંજરીઓ નિત્ય લાવજો (૨) પ્રેમે પરિમલ પ્રસરાવજો. અમે
મુનિવર અમ શું પ્રસંગ પાડી, દર્શન દેજો દાડી દાડી;
અમ સરખું કંઈ, કાજ, જરૂર તમે કઢાવજો. તમે આ...અમે.

(૧૬૯)—લવ-કુશ—

અજ્ઞ સુણી લે, મહારી, પ્રભુ અજ્ઞ સુણી લે મહારી
રહાય હવે એક છે, તહારી—લેજો ઉગારી—અજ્ઞ
માળ સંભાળ કરી, ખેથી સ્થિર હામ કરી;
મરેલીને નાંખ ન મારી, લેજો ઉગારી—અજ્ઞ
અંધને નેત્ર જેવા વઢાલાં મુને બાળ તેવાં,
માય વત્સ વિના નોધારી—લેજો ઉગારી—અજ્ઞ.

[૧૭૦]—શુક-જયંતી—રામ-કન્વાલી ગજલ.

અમે વિશ્વાસવાળાને, છુપાવિ ધા, કરો શ્યાને,
ચતાવામાં આ બોળીને, ગુન્હેગારી તમારી છે.
હસાવો રોવરાવોને. અખત્યારી તમારી છે,
ભલે કરજો ખટે તે તો, ગુન્હેગારી તમારી છે.
કહી આકાશ જો તુટે, ભલે બૂકંપ હો બારી,
જીવરતો પ્રેમ નહિ તુટે પ્રિયા મુજ પ્રાણથી પ્યારી
જડેલા બંધ નવ તુટે, ખુણી એ ભાવિની ન્યારો,
છુટ્યા તે તો નહિ છુટે, પ્રિયા મુજ પ્રાણથી પ્યારી
મુસવો વા, રિમાવો તે, મુખત્યારી તમારી છે.
કસાવી જીવ બાળે તે, ગુન્હેગારી તમારી છે,
તપાવો છે તપેલિને, વળી કૃત ધાર રેડીને;
વિચારો શું દિલ કહો તે, ગુન્હેગારી તમારી છે.

જગતનો નાથ જે સારે, સહન કરવું મુજે મારે,
જરા સમજીને બોલોને, યુગરો તે નકામું છે.
ન્યાં દીલ સાદ ત્યાં શું છે, મણી મન સમજીને રેછે,
અમારી છે વફાદારી, ગિયા મુજ પ્રાણથી પ્યારી.

(૧૭૧)—લક્ષ્મી—વિજય—

પૈસા સાટે વંચે જે સુતા પ્યારી, નકંનો તે નર અધિકારી;
બાળા બાંધે વૃદ્ધ કાટે અવિચારી, નકંનો તે અધિકારી
દોરે ત્યાં જાતવર મરખડી કન્યા ગાય, બિચારી,
પિડે પાપી દુઃખ આપી, તે નિચ કથાઈ લ્યો ધારી—નકંનો
દિકરી કેરા દામ મેળવી, જોડી ધરે ખુમારી.
દે, દાટી, થાપ માટી... ધનની બને અંતે ખુવારી—નકંનો

(૧૭૨)—ઉદયભાણુ—

પંથી પરથી ચિત સોપી, હું આ ચા...લી, મનને બાવે તે કરજો
પુન્ય શા...લી.

સાખી } તરસ્યાને ટીંગળાવવા, પડદે રાખી પ્રીત;
 } પુઝ્યું પ્રવીણ પંથોએ, કાણુ મામની રીત...

 } શુભ સંદેશો લઈ સંમરજો. હું આ ચા...લી

સાખી } મહા મહીનાનું માવડું, જંગલ મગજ ગીત;
 } સમય વિનાનું બોલવું, તણેની એક રીત

 } વહેલા મંડપ માઠી મળજો, હું આ ચા...લી

(૧૭૩)—સાંત પાર્વતી—

પંખીડા તારું જણીશ જગમાં ન કંઈગે,
ધન નહિ તારું, તન નહિ તારું, સુંદરી સુત, માઈ બાઈરે—
કર્મ સેલાણી એ આણી પુર્વા, ફોગટ પુલ્યો ફસાઈ એ—
સોહં, સાચો બજ બર તરવા માયા આ સર્વ પરાઈરે—

(૧૭૪)—બુદ્ધદેવ—

કુલની પાંખડી લ્યો પ્રાણ-કુલની

જણી અંતરની જોળખાણ-કુલની

સ્થામ સલુણા, અમ ધર આવ્યા, શા કરોએ સન્માન;

નાથ નાજના પરિમલ જીના, મન માન્યા મેહમાન-કુલની

બાકું શું કહીએ સમજુને, સખી નયનના લાણ;

વિમળ કમળ આ સરોવર જળનું લોગી બમર મુળણ-કુલનો

(૧૭૫)—બોલતો કાગળ—

કુલજી કુલોમાં ઝાઝા કુલ્યું કુલ કુલી કરમાશે,
કુલી કરમાશે ખીલેલું આખર ખરી જશે.
સરખા દીવસ ન ગયા કાષના તેમ નહી જશે,
રેંટતણી ઘટમાળ બરાશે બરાષ ધવાશે—
ઉજળું એ સહુ દુધ આજ અભિમાને દેખાશે;
જ્યારે પડશે કાજ ઝપાટો ત્યારે સમજશે—

(૧૭૬)—વિક્રમ ચરિત્ર—

મને સહાય કરશે મોરારીરે, બહારે ચડશે જોવરધનધારી,
અહ્યા ઉગારી, મીરાંખાષ તારી, બેની ચીન્તા કરીશ નહિ મારી—મને
મંજરી બચ્ચાને બળતાં ઉગારી, મોક્ષ દીધો ગજેન્દ્રને તારી.
ત્રોપદિના ચીર પુર્વા, થાશે તે સહાયકારી.—મને.

(૧૭૭)—વિક્રમ ચરિત્ર—

મને રોક્ષ ના રસીલા, છેલા મુકોને મારો હાથ,
મારો હુંકડો ના જખીલા, બહેલા મુકો ને હાથ.
દહેર મુકો અલખેલા, ઘેલા આલું સંગાથ;
મુકો કડો, લાગ્યો નેડો, છોડો છોડો.
સાથે તેડો, લાગ્યો નેડો, બોળા નારી કામજુગારી;
હું તો હારી, વાહરે પ્યારી—રોક્ષો નાં.

(૧૭૮)—મોહીનીચંદ્ર—

મને કાષ મેળાવેરે, મારાં દીક્ષ દેવળને દેવડો;
હાથરે હુતારાએ નાથ દુભાવ્યેરે, પીયુ મારો સુધક ગરીખડો (૨)
જો કાષ મીલાવ, તેને મો', માંચું આપું પીયુ મારો સુધક ગરીખડો. (૨)
આપું જો માંજો મારો જીવડો. (૨) મ.

[૧૭૯]—અનસૂયા—

મ્હારે મંદીર પધારો યોગીરાજ, મ્હારાજ બોજન કરાવું મન ભાવતાં,
ધેખર ધારી જલેખી શીરો સુખડી, મોતીચુર ને મેસુર, બાથે જુખડી;
તળું તતખીરે કામધી, વડી તમ કામ—ભોં.
નેહે નીપજવું, શાક ભાતભાતનાં; રૂડાં રાઈતાં બનાવું, જાત જાતનાં;
અતિ જુમતીથી પીરસું—પ્રીતે ધરી ખીજ—ભોં.

(૧૮૦)—અસીરેહીસ—

મળહ દેતે હય ક્યા પાર, તેરે ખાલ મુંધરવાલે,

નીકલી મેરે દીલસે આહ, જતાયા વોહ રશ્મે માહ.
 દેખા દુશ્મનકે હમરાહ, દોનો હાથ મલેમેં ડાલે;
 પહેલેથી યુજ્મસે તકરાર, અજ તું કયું કરતા હય પ્યાર.
 અજ તેરી તરફસે યાર, મેરે દીલમે ગડ ગયે છાલે,
 તેરી ભવે હય યા શમશીર, તેરી ચીતવન હય યા તીર,

(૧૮૧)—મુરીદશક—

શુદ્ધી વીલાકે લુભા ગયા, કોઇ મુંઝે શુદ્ધી પીલાકે, લુભા ગયા કોઈ,
 બડે સવેરે જો કોઇ, બાકી લાંબી દીદ.
 ઉપતી ચિડીયાં બહુ પહચાને, ગિરી સડકસે છંટ, સવેરે ફેર છીનેગી ભંગ,
 દુસરા-પહેરે જો કોઇ જાને ન્યાં મંદિાકા કીય.
 ધરકે જાને મર ગયે, ઝોરઆપ નસકે ખીય, સવેરે ડેર છીનેગી ભંગ.
 ચોથે-પહેરે જો કોઇ જાને, અચા આપહી આપ,
 દો જોર, દો સુરચેકા, હો છબચેકા આપ, સવેરે ફેર છીનેગી ભંગ.

(૧૮૨)—સુરદાસ—

બોલુ કયા મેરે પ્યારકા બતીયાં, બોલુ કયા મોરી છોટીસી જતીયાં.
 ન ધરિ, ચેન ધરિ, રેન યુમિ, યુમી; બદન શયનમેં દુઃખી કર ડારી,
 પકરી જુગલ કર, બસન અલગકર, કિય પરહરી કર.

(સાખી)

છતઅધરનપર-બોલું

મરોર ડરે જોરશે, મેરો કામલ અંગ,
 એસે નિરદય નાથકો મેં સુપને કહે ના સંગ,

[૧૮૩]—મહાવિતા, કાઠંબરી—

બોલો બોલોને અંતરના બેલી નાથ વિનવું કરજોડી.
 પિયુ જાણો કયાં અમને છોડી, પ્રિતિ જન્મો જન્મ તણી નોડી...બોલો,
 સાખી } હાથે આવી હંસલો ઉડી ગયો આકાશ,
 જઈ બેઠો દૂર દેશમાં, હવે મળવાની નહિ આશ.
 મહાજાદા મેં કુળની છોડી, [૨] તમ સંગે મેં પ્રિતી જોડી [૨]
 ઉઠો ઉઠો ને અંતરની કરીયે વાત, રાત રહી હવે થોડી...બોલો.બોલો.

(૧૮૪)—ઉદયલાલ—

બોલો મારા પ્રેમી પોપટજી બોલો બોલો, બોલો બોલો મેના બોલાવે,
 બોલો રંગ રશીયાજી ડોલો જરા ડોલો, ડોલો, ડોલો પ્યારી ડોલાવે,
 મેના તારા વચનની વેણા વાગી, લાગી લાગી લલીન લેહ લાગી,

મેના વ્હાલી મેના કે, ના કહે, પણ જંગી. જંગી જંગી, જંગી જંગી,
જંગી જંગી,

પહેલાં પોપટજી પ્યારા રામજી સંભારે વાહ? મેના શું સતી સીતાવીસારે!

ચતુર મુજબજી સીતા રામ, ઉચરાવા.....મોલો,

પોપટજી પાંખે સોનાનું સગવું, લાકડીહું લાલચુ નથી કે લલચાવું;

સોને રૂપે શું બીડ બિતરની બામી.....લામી

રૂડા સુડાને રંગે રમાડું પાંખે પાલીતે ફળ મીઠાં ખવાડું.

બાવના લુચા શું બાવી બાયના લુલાવે?—મોલો,

[૧૮૪]—હાજનામૃત—

ખંડલા ખુમ ખના મહારાજ, જ્યાં નારાયણ જોલે—ટેક

હસ ખંડલમેં હસ હરવળ, ખીચ પવનકા ચંબા;

આવન બવત કોઇ ન દેખે, એહી બડા અચંબા—ખં

હસ ખંડલમેં આજાં બાજે, બાજે સાજ સમેરી;

તાજ પખાજ ઐર મુદંગ બાજે, રાગ છતીશી ગાવે—ખં

હાડ ચામડી દેહ ખનાઇ, તામે નાડીકા કોટ;

બાજગરને ખેલ મચાયા, રંગ ખુમ મહાયા—ખં

પાંચ પરચીસકે પાતર નીચે, મનુવા તાલ બજાવે

સુરતકી, નુસ્તકી મુદંગ બાજે, રાગ છતીશી ગાવે—ખં

(૧૮૫)—સરદારખા—

ખંસીવાલા આજેરે મોરે દેશ; પ્યારી સામરી સુરત પ્યારે ખેસ. ખં

આવન આવન ફેલ ગયોજી, ધર ગયો કોલ અનેક,

ગીજતાં ગીજતાં ગઇ ગઇ, મોરી અગિયીઆ રેખ.

સાવરીયા રસીલા સહુણા, પીયાને પીયાને જીયાયે કડંચે નીશાર,

હમતો જોગી પ્રેમકરે. પ્રેમ હમારો દેશ.

સુદ નહી પાઇ પીયુકી, તખલીયો આવેજ.

(૧૮૬)—કુસમાવતી—

ભલે જન કોટી યત્નો કરે, નશીખના લખ્યા લેખ ના દળે.

પાપીયા પાપી પગલાં ભરે, અંતરમાં માથુ પટકી મરે,

હરિશ્ચંદ મહારાજ જીવોને; નિચ ઘેર સેવાકરે,

શ્રદ્ધ સેવકી સતિ લેખથી શુભાન જ્ઞાને કરે—નશીખ.

પાંડવ સરખાં ધર્મ ધારી પણ, વન વન રવડી મરે,

ચીર હરણુ થયાં સતિનાં, પ્રભુ કૃપા ત્યાં કરે—નશીખ.

સતીયા સુરજતન બલે કુ, જનથી, કદી પીકાતા ફરે,
સત્યમેવ જ્યતેજ સમજજો, ન્યાય નીયંતા કરે—નશીય

[૧૮૭]—ખોડાણુ—

બલી ભક્તિની માળ, મણીમાણેક ને ચાળ.

સળે સકળ જન અમુલ, બૂપણુ એ...બલી.

ધરી માળા મહલાદણ્યે, કરી સહાય નરસિંહણ્યે, 'પ્રીતધરીધરીયે...બલી.

ધન્ય છે દુવરાજ શુકમાં અચળ છે આજ, ભક્તિ મોતીને હંસ ચરજ્યે
જનની જણે તો જણ્યુ દાગ્યાતા કે મેરજન.

નહિ તો રહે વાંઝણી, નુરના ગુમાવ જન.

ધન્ય છે ગંગામાતા, વાળી શ્રીશ્યામ તોળાતા, ભક્તિ બૂપણુ રાજ્યે. બલી

[૧૮૮]—મહલાદ વિજય—વિરભક્ત—

ભક્તિ નૌકાર્મા બેશીનેરે, ભવતરીયે,

ભાવતરીયેરે જગથી જ્ઞાને ડરીયે—[૨]...ભક્તિ

અમૃત અગ્યું કરી વિષ શીદ પીણ્યેરે

સૈયા—છોડીને શીદ ભુમી થરીયેરે, જગથી જ્ઞાને ડરીયે. [૨]...ભક્તિ

ભુકી છે જગની માયા, પ્રભુપદ સાચુંરે;

હેતે કરીને હરિવર વરીયેરે, જગથી જ્ઞાને ડરીયે...[૨]...ભક્તિ.

[૧૮૯]—ધી—ડી—રે—સોં છુક—ભજન, કોલીયા—કન્વાલી. ૧

ભજ રામ નામ પ્યારે, કર્યો બરથા જન્મ ખોયા—ભજ.

ખિલખોમે લીન હોયા, હરી પ્રેમને ન રાયા,

તારી હય મીરાંબાઇ, ધનીં સુદન કસાઇ,

ઉસન દયાલ હોકર, કંઇ ચોરબી હે તારે.

નીરદઇ તુને બાઇ, ન કોની કુછ કસાઇ,

કળન મુહસે ખોલો ધન શામદ જે કારે—ભજરામ.

[૧૯૦]—હરીશ્ચંદ્ર—

ભંગકા લોટા હા હા હા.

મન મેલ મિટે તન તેજ બદે, દે રંગભંગકા લોટા,

સો સો સોગ દલે, સો રોગ ચળે કરે ભંગ અંગકા મોટા

જ્યતારે જમે આજર રમે તો હાથ બદેજ મોટા.

તન સાદ મન સાદ હો સાદ, આદમી ખોટા, લેકંદ દુધમે ઘોલા,

તો ભંગ બના અલ મોલા, કરપાર ભંગકા મોલા,

હરપાર મોલ અંબ મોલા, ઉંબોર—નહાકે મંગ, ચઢાલે ભંગ.

જમાલે ઢંગ નિરાલે ઢંગ, દીખાદે જંગીકુંદી સોટા=મનમેલા.

(તનહરા બદનહરા ખીલા હુવાં ચમનેહરા, ચારોં તરફ જમીઓઆસમાન
સખ હરે હરે, સેત ધાન પ્રાન ઝૈર ખેલ ખાગખાન સખજ બંગપીકે
દેખલે જહાં સખ હરે હરે, ચાટમેં મીકાસમેં ઉચ્ચાટમેં કબી નહોવે,
દેખલે મીકાંછકી દુકાન, સખ હરે. હરે

(૧૯૧)—બજના મૃત—બજન—મીરાંબાઈ—

બલીહારી રસીયા ગીરધારી, સુંદર શ્યામ, હો તણ અમને
મથુરાનાં વાસી, આવા નવ બનીયેછ.

વાંસલડી વાગે વાહલા, બજુકારા વાગેને, વજ વાટ લાગે ખારી;
સુંદર શ્યામ હો તણ અમને, મથુરાના વાસી આવા ન બનીયે હોછ.
જમુનાને કઠિ વાહલા ખાવાને દોડેને, અકળાવી દે છે મુને ભારી—સું.
વંદાવન ફેરી શોભા, વસ વીણુ અમને નો નવ લાગે હવે સારી—સું.
ઝોરધન તોલ્યો બહાસ, દયલી આગળાયે ને અમપર ટોલ્યો ગીરધારી—સું.
મીરાંબાઈ કહે પ્રભુ ગીરધરના ગુણુ, શુદ્ધ પ્રભુ લેજો માહરી.

સુંદર શ્યામ હો તણ અમને, મથુરાના વાસી આવા ન બનીયેછ—ખ.

(૧૯૨)—મુરદાસ—બજન—રાગ—હોરી—

અજમેં હરી ધ્રુમ મચાઇ ગોપી સરવે દેખન આઇ,
ઇતસે આઇ નવલ રાડીકા, ઉતસે કુંવર કનાઇ;
હીલ મીલ ફાગ ખેલે પરસપર, શોભા બરની નહિ બાઇ,
નંદ બર બાજ બંધાઇ,

રાધે સાન કરે સખી અનહુ, જુક જુક ઉકવાઇ,

પકરો પકરો મન મોહનસે, સખ સંપ કરો બાઇ

લાલેકુ નાચ નચાઇ.

તાલ પખાજ વેણા વાજંત, વાજે મંજરા સરજાઇ,

ઉત ગુલાલ, લાલ બલે બાદલ, સધળી વજ સોહાઇ;

માનુ બાગવા જરાઇ,

સુગટ પીતાબર છીન લીયો, શીર પર ચુંદડી હોડાઇ.

તેનું જ્યે નહ તેનું બીચ, કાજળ નકવેશર પેરાઇ.

માનુની નાર બનાઇ.

કહેત રાધીકા સુન હોને, કૃષ્ણજી, કહાં ગઇ ચતુરાઇ,

કહા ગયો તેરો નંદઆવાજી, કહા ગપ જશોમની માઇ;

તને કતું ન લેત ઊડાઇ,

ફગવા લીધા ખીન જાને ન ફુંગી, કરો મા કાટી ઉપાધ,
લગી કંઠારે કસર, સખ દીનકી મસ્તી નાચ નયાધ;

ખોત દીન સાંખ ઉપાધ.

સુગટ પીતાંબર દીયોને રાધીકા, ફગવા લીધો મન લાધ,
સુર કહે જામી કહાં લગી બરતુ એસુખ બપકુંક નાધ;

કરત જન કાટી ઉપાધ.

(૧૯૩)—પ્યારા સાહેબ— કાદરા—

બટવા યુંથન દેરે મીળજયા બટવા યુંથન દે.

હારિ મોરે ગોરેકા બાલા જોખનવા—બટવા યુંથન દે.

એક તો ચીકના પીપલકા પતા, હુસરા ચીકના ધી;

તિસરા ચીકના ગોરોજા જોખન, ચારેકા લલચેજી—હારિં

નદી કીનારે બગુલા બૈઠા, યુન યુન મજલી ખાય.

સીંગી મજલીકા કાંટા લગારે, મોરા તલપ તલપ જયા જાય—હારિ.

[૧૯૪]—મીસજાનકીબાધ—

ખાજી બંચીયા જ્ઞાન, રસખતીરે...ખાજી

સુની શ્રવન ટેર ચીતલયો ઉચાટ, મોહે રહ્યો ન જાય.

ખાવરીસી કર દીની.....ખાજી.

મુરલીકી ધુન સૂન, ખાધ કહાન ઠીક, કરત કલોલન સખ સખીયન મીલ
ધાધ, ધાધ, ધાધરે, કહાન હેરત ઔર ગાયે સખયુની. ખાજી.

(૧૯૫)—માલતિ માધવ—

લાભી મારાં ડાહ્યાં ડમરાં, શા માટે શરમાવો, તમ શા માટે રીસાવો.

ઓ નાની નણદલ આવો.....આ કોણુ !.....તારો પ્રાણુ !

હવે શા માટે શરમાવો (૨).....ઓ.....

(૧૯૬)—ખાપુ સાહેબ—રાગ લજન. [બ્રહ્મભાવ ચૈક્યતા]

ભાઈ નામ સમજીને બેસી રહીએ, આત્મા ચીન્હી મનમાં મગન થઈ
રહીએ—ભાઈ.

રામને, રહીમાન, તમે એકકરી જાણજો; કૃષ્ણ મે કરીમ, એક કહીએ,
ખીન્તુ બિસમીલામાં, બેદ નથી ભાઈ, અને અલ્લા, અલખ, એક
લહીએ—ભાઈ.

ગકુર, ગોવિંદ, તમે એકકરી જાણજો મઓલા, માધવ, ગુણુ મધએ
હરી હક તાલા, નો બેદ મેતો જાણ્યો, હવે ચોપાસી માર નવ સહીએ,
ભાઈ.

પરવર દીગાર પરમેર એક કરી જાણો, નથી નારાયણ ચોટયા હૈએ.
ચોખા ને ચાવલ પણ કાંગર એક એવું, અમળે તેના ચેવા થઇને
રહીએ-ભાષ.

માપુસાહેબ, નામ પાક છે, ને બીજું નાપાક, એવું સમજ્યા કરો કર્યા
જઇએ.

જે જે સાધન કરે તેમાં પડે છે સંસો, અમો જલ જળમાં નીત,
જહાષએ ભાષ.

(૧૬૭)—સુકન્યા સાવિત્રી—

જુલે બલબલા જુલેરે, [૨] બાવીનો ભરમ કોથી નવ ખૂલે [૨]
સુખ મન બલે પુલાવ્યું પુલે—મૂલે.

અતિ ઉમંગથી કાર્ય આદરે, ધરી મન મોટી આશ;
અધવચથી વાડી હુંટાઇ જાએ (૨) આખર થાય નિરાશ—મૂલે.

કાળ હીચોળે અણુમાત્રનું, જીવન ઝોલા ખાય;
રહે દુર નિરધારું—ધારું, ધરણીધરનું થાય.—મૂલે.

(૧૬૮)—ઉદયભાણુ—

મન માયાના કરનારારે, જરી જોને તપાસી તારી કાયા;
પુછી જોને તું પંડીત પુરાણારે, કોના અમર છે લેખ લખાણા,
કાચી છે કાયા, માટીની માયા, છે માટીના ખેલ ખનાયા;
શાણા તો સમજી અલગ લયા, પણ બાળક બિચારા લપટાયા.
લાખોની પાંખો ગઇ છે વીખાઇ, જેના મુછપર લીધુ ઠરાયા,
કાગના કુહાડાથી કાણુ ખચ્યું છે, બલે રંક બલે હોય રાયા;
સંધ્યાના જેવા રંગ સોનેરી, વંધ્યાને લાડ લડાયા,
જોખન ને તન ધન, તેનાં સમજવાં, પાણીમાંના પડખાયા.

(૧૬૯)—નંદનત્રીસી—

મન બૂલાવે, મન ચોભાવે, મન ચકડોલે ચડાવેજ,
શુદ્ધ પાવત્ર નિરમળ આત્મા, કાદવ રગડોળાવેજ,
જોવાનું તે નથ દે જોવા, નહીં જોવાનું ખતાવેજ,
અમૃત મુકી વિષયને વળગે, નરક મહીં વોભાવેજ.
વારે વનીના વિશ્વ મહીં, છે કોઈ ગોરી, કોઇ કાળીજ,
વપતી છે સંતોષ મહીં, નથી સુખકર વૃદ્ધા બાળીજ.

(૨૦૦)—કબીરભજન, રાગ—મુલતાની, પદ.

અળ તુમ કળ સુમિરોગે રામ—અળ તુમ૦

ગરબ કુલીમે જપ તપ કીતો, નિકલ કુવા બેઠમાન—અબ૦
 બાલપનો સોબેલ ગવાયો, તરૂન પનોસે કાણુ,—અબ૦
 હાથપાવ જબ કાંપન લાગે, નિકટ આયો અવશાન—અબ૦
 જુહી કાયા જુહી માયા, આખર મોત નિશાન,—અબ૦
 કહત કબિર સુનોબાઈ સાધો, એહી થોડા એહી મૈદાન—અબ૦
 (૨૦૧)—મનુ—મણિ—

અટપટ કંઈ કંઈને સમજવી, બાઈ પૈસો પેદા કર્યો કામનો—અટપટ
 માર્તાપિતા સુત બહુદારને બેનડી, બહેવાર વસુવીન નામનો—અસબસ—અ.
 માનને ખાનપાન પૈસાથી થાય છે, મોટો વેપાર જગદામનો અસબસ—અ.
 પૈસાની પ્રીતડી સંસાર રીતડી, પૈસો પ્રભુ આખા ગામનો. અસબસ—અ.
 [૨૦૨]—લદાલામિની—

અજી વાહ વાહજી મુઢરીઆ મોરી, લે ગમ મજલીઆં.

મયે જલ જમાના હાથ ધોય રહી,

છીટક ગીરી મોરી પ્યારી મુઢરીઆ—અજી.

સુની યે પીયાબીન લાગે મુઢરીયાં.

તોસે ન બોલું મયતો સારી ઉમરીયા—અજી.

(૨૦૩)—મીઠાંજહર—

અરે છોડ છોડ, મોરી બહ્યાન, મરોડ, કરંબીનતીહાથ જોડ મોરીમહ્યારી,
 જળજ ખાકી અરી, મહ્યારી દુર જ.

અરે અલસે કે તયસે ન મુઝકો સતાવુ, અય નાસજ.

જનની મેરી જંદગાની, હયરાની, પરે શાનીમે, અબ ન મુઝકો સતા.

હમીસે યે માલે નિકાલે નિરાલે પડે સાહો.

નાલે સે, કીશ રોજ પાલે જ બેવશ.

અરે જ બેવશ, માફ કરો જો હમલજબાઈ.

હું શીકાર હબીબાસે મીલના કહી નહી નહી નહી નહી અય—તેરે શરકી કશમ
 હંહંહંહં મેરી હીલરૂખ ગલેસે લમાળ—અરે.

(૨૦૪)—સુક-યા-સાવિત્રી—

આવો આવો હું લેવરાવું લહાવો, આ મારા સંસારનો,
 થયો આજે અનુભવ ભવપારનો.

તમારા વિના હાલું નથી કાંઈ મારે, તે માટે કંઈ પૂંજ તમારી પેળરે,
 આતે બાયડી કે શાયડી—(શાયડી ! શાયડી ! શાયડી !)

દીકો માલ શું ? મફતીયો બજારનો, આ મારા સંસારનો—આવો.

(૨૦૫)—શીયળવતી—

આ તન મન ધન ને હાથ, કરી કર્યા કર્યા જશો મનમોહન,
નહિ અલભેલા અલગ થવા દઉ, રહેશો મુજ બોલન—આ૦
કૃપા કરીને મહેલ પધારો, રાત ગુળરો પ્રાણજીવન.
મુલાકાત મુજ તાત તણી થો, રૂંડે ઉગમતે ત્વિન—આ૦
હાલ તમારે મહેલ આવતું, જરા રૂંચે નહિં મારે મન;
દયા કરી દયો રજા મુને હે, સુંદર તન ચંદન—આ૦

[૨૦૬]—નિલમ પ્રમિલા—

આવો આવેને સુંદરી સુલણી, સ્નેહી સાચો સ્નેહી સાચો સ્નેહ છે
પાતળીયા પિયુ પ્રિતમ પ્રાણુ નિરમૂળ ન્યારો નેહ ન્યારો નેહ છે.
પ્રેમ પદાવીએ સ્નેહ સુધારીયો આનંદ આપિયો આ...આ૦
પ્રીતિનું ગારસ સરસથી સરસ સારંગ નયની પીશ તારૂં પીશ. આ૦
છેલ ઊગાળા છે રઢીયાળા રૂડા રાજ રિશીકલાલ હા.
ચંપક વરણી સુખદ કરણી—દુઃખદ હરણી આ.....આવેને૦

[૨૦૭]—સંગતના ફળ—

આવો અમારા અંતરના મહેમાન, તમ પગલા અમ ધરમાં;
થયા આજે કડે રાજી મારા મેહરબાન—આવો.
પાંચે પકવાને બરી ધાળી ગમતી મનની પિરશું તમને,
ખરાં મીઠાં, ખાટાં તીખાં જો રૂંચે તમને,
બાવતાં જમળે રસ ભોજનને સહુ આજે સુખ કાળે.

[૨૦૮]—દેવકન્યા—

આવો કરો હાથ મેલાવો લપ એ પરણવાનો દલાવો,
અડીશમાં એ પડશે અપવાશ-જીવો તો લગનમાં કેવી મીઠાશ !
.....ખાટી ગંધાતી એ હાથ—આવો૦
લગનથી સુખી સંસાર લગનથી જગત જગત વહેવાર;
બાલાં ધરખાર પ્યારા બરથાર !-મારા તો પ્રણામ હજાર—આવો૦

[૨૦૯]—પવિત્ર લક્ષ્મી—

આવે સમગ્રે જામીન મિત્ર વિના કાણુ થાયરે,
બહાલ વિના કાણુ થાયરે.....આવે
સલામ મિત્ર સૌ મળેરે, તાળી મિત્ર અનેક;
બીડબંજન કોઇ વિરલા, હોય સો લાખનમાં એકરે—આવે.

મુખ મીઠાં કપટી હૃદયના, લેખું લાખ કરોડ;
સંકટમાં શિશુ અરપે એવા, જગમાં ન મળે જોડરે.—આવે.

(૨૧૦)—સુરદાસ—

આ તારા વચનો સારાં સ્નેહે સાંભળતાં,
શાન્તિ પામું છે મન માહરે આજે—આ તારાં.
જગની જંગળમાંથી બળતો બચાવ્યોજી.
ધન્ય ગુરૂ ચિન્તામણી ધારે, આજે—આ તારાં.
લક્ષ્મી ભગવાન કેરી કરતા હમેશાંજી,
યવાનું ત્વરાએ શુભ તારે શાણા—આ તારાં.

(૨૧૧)—શુકજયંતિ—

આર્ય ઉત્તિ થાય ક્યાંથી ન્યાં આવાં અધટિત કર્યો થાય;
માખણુ માટે નિર વલોવે, કંચન તજી કોડીને સ્હાય;
એક ટકાની હોય તોલકી, તોય તપાસે સખજે કામ.
ખુણ ટકોરા ખખડાવીને, પુરણ પખી ખરચે દામ,
કન્યાના જીવતરનો સાથી, વર જોતા અધિજીયા થાય.—
હુલર કરવે રાખે આળસ, અભિમાને અંધા અથડાય;
જુદા દોળ દમામ રાખીને, પાછ પાછ માટે અટવાય,
સુખદ સરોવર ગાય દીકરી, સ્વાર્થ સાધવા વેચી ખાય.

[૨૧૨]—અદલ ઈનસાફ—

આવો લટકાળી નાર, કરો હેડાણી પ્યાર;
આપો પહેલું કમીશન મારું;
નારીના વેશે નખરેથી લોભાતી, કેવો લીધો મેં ખચરને ફસાવી;
જરા મુખડું બતાવો તમારું, ઉઠ, ના, ના, ના,
બસ ખોલી ધુલટ આવ આતુરને ભેટ,
કેવો હંખગ છીટ, છીટ, આઉટ ઝોર, એટી કેટ.
વા, વાઆ, હા, હા, લુલ્યો, ચૂક્યો, હ્યો આ ઝુક્યો,
પુરો ગમાર, આપો પહેલું કમીશન મારું.

(૨૧૩)—માયામેહિની—

આની લગની લાલ લગાવી, લલના બૂલી ના જશે.
મારા છેલ્લે છમિલા, રખરંગ બિના, મુકુટ મણી ભરથાર, નખીના
.....લગીની.

ગુણવંતી ગંભીર નારી, પ્રેમ દેવી તારનારી;
કાંતિ તારી સુખ કરનારી—કાંતિ તારી દુઃખ દમ નારી.
તું માલિક છે આતનની.....આવી.

(૨૧૪)—નદબ્ધિત્રિસી—

આ સ્વપ્ના સમ સંસાર સમજી લ્યોને શાણા,
દુર્લભ માનવ અવતાર, અવની મહાં ઓરાણા,
ખાળપણું રમતા શુભાવે જીવાનીમાં લંપટપણું ભાવે;
વૃદ્ધપણાએ જીવ લોભે તણાએ રટે નહિ કારતારરે;
મુરણુ શ્વાસ જવ ચાલુ માથે કૃત્ય કુંડાં નજરે ઉભરાએ;
પીડાય ભારે, પરતાય પાપી તારે, આસુ વહે ચોધારરે.

(૨૧૫)—મીસ મલકાળન—

આવોજ આવો કુણુ પ્રાનકે જલાને વાલે,
અલખ હો અવિનાશી શંભુર કેસે હો આસી;
અખિલ મંડ હૈ બ્રહ્માંડ કે બનાવે વાલે;
સંતકો શીર જીકો કાનો પિત્તરસે નિરાદાર કાનો.
બસુદેવ દેવકીજીકા દુઃખસે છુડાને વાલે,
ગૌતમકી તિરિયા તારી પરાગકી બોલી બાલી;
આજ મિલે-પાપી જમ દંડસે છુડાને વાલે.

(૨૧૬)—જલસા સંગ્રહ—સિંધુરા હોરી—

એરી કાઈ ઉલગ શામ કુંજનમે મેંતો દુંદ શીરી મધુબનમે—એ.
એ સોરી જતન બતા મોરી જનની જો પીયા આવે ફાગનમે—એ.
ફમવા લક્ષ્મી જળ જાને દઉંગી એહિ બાત મેરે મનમે—એ.

(૨૧૭)—વિક્રમ ચરિત્ર—

એ માથે મટુકી લઇ જાવું, પ્યારા દહેરી લાલાને દુધલડાં પાઉં—એ.
હું જોવાલણુ નાની નારી, પ્યારો મારો છે વિહારી;

રંજે રમાડી રીઝાવું—પ્યારાં

(૨૧૮)—દેવકેયા—

એક સરસ વાત સમજાવુંરે, સંતો પ્યારાં
ચુરે ગમની કુંઝી બતાવુંરે, સંતો પ્યારાં
કાઇ નુરત સુરતને સાધે, કાઇ યોગે ચિતને બાધે;
કાઇ ભકત થઇ પ્રભુ ભજતા, કાઈ જનની માયા તજતા;
કાઇ તપથી કાયા દમતારે—સંતો પ્યારાં

એ શોધ્યા મારગ ગરવા કેવળ મનને વશ કરવા,
આ બવ સાગર તરવારે—સંતો પ્યારાં

[૨૧૬]—સરદારખા—

એક ફક્ત તારો આધારરે, કિરતાર મારે;
બળુ સદા સવિધાનંદ ચ્હાય તે તારે કે મારે—એક
મરતું છે નક મનવી, ફાગટ પડોછો પાપમાં,
સમળુ થઇ શીદ ઉતરો સંસારના સંતાપમાં.
બાધે હવામાં બાપડા પ્રાણી ગરફનાં માળીઆં;
કાળનો ઉકળાટ, થતાં હાય ંહેતાં ચાલીઆં.
મારે તો શ્રી પ્રભુનું, નામ છે સદા સાચું,
પ્રભુ પ્રભુ તું ખરેખે અન્ય સર્વ છે કાચું—એક.

[૨૨૦]—અસિરેહિસ—

એજ મુજે મંગવા દો જાન, સહમે સીતારેકી અંગીયા.—એજ.
ગાલમેં લાલી, કાનમે બાલી, મેંતો પહેરંગી પ્યારેકી અંગીયા.—એજ.
મુવે દરજીને અંગીયા બિગાડી, મુજે લાદો બનારસકી સાડી,
છરમે અલાહો મસાલા, મુજે ગોટે કીનારીકી અંગીયા—એજ.
અપને સૈયાકી બાલી મે ભોલી, મુજે લાદો બનારસકી ચોલી;
છરમે આલાહો મસાલા, લાદો કીનારેકી અંગીયા—એજ.

[૨૨૧]—ખુને છગર—

એ કારી કારી છાઇ ગરહુપેધટા સારે, ઉડાવો ગીલાસ.
હરિ મતવારો ઉડાવો ગીલાસ—કારી
કાઇ રસિલા સજી લાહો સાકી,
હારે બહે રીન્દો કે શીર મનકી પ્યાસ—કારી.
મહેશર બપાહો ખીરામે અદાપર,
રહેમતસે મયકશ નીરાશ રહે—કારી.

[૨૨૨]—હારશ્વંદ—

અરે નાદાન ! અરે બે ખ્યાન ! જરા તો માન ! જરા તો માન !
ન ખો તું જાન, ન હો હયરાન, જરા તો માન ! જરા તો માન !
ક્યસી રાની ક્યસી બાની, ક્યસે લાલાજી કે લાલ !
બાતે તેરી લંબી ચોરી બાકી સુખા જય જોપાળ !
ફી કામાન, જોતુ ફરમાન તો હો ઇશ આન તેરા કહ્યાણ !
અરે અગ્યાન, નકરે હયરાન, જરા તો માન ! જરા તો માન—ક્યસી.

(૨૨૩) હારજીત—

અદાબાકી તીરછીયાર તેરી ચાક હમે મતવાલી, તેરે માલ મુલ્કે કાલી;
તેરી આંખ જાહુકાલી, બની લાલ મએકી ખાલી;
ઉરકે સૈયાદ મેરે-દીલકે ફસાને વાલે;
તુજ્જસે કમ દેખે દએ અદાબ દીખાને વાલે,
ઓ દિલબર બરતર સહવર ફનદે-મુલ્કે બડી પુરફત,
દીલકો એહ ફસત શીરત હય, કરેકે ઝાંસા લાશા જાંસા ફાંસા;
શીકારી બનકર તેરી, તીઆહે કરત હરદમ સમયા. દિ૦

(૨૨૪) જલસા સંગ્રહ—રાગ ભૈરવી.

અખ તો વો દીલ ફરી બસે-કામ પડા જોહો સોહો,
હુસ્નપર ઉસકે નકદેદીલ-સદકી કીયા જોહોસોહો.—૧
હોતેહી ઉસકે ચારચક્ષમ-લગ ગઇ મારી ટકટકી,
જલવાહ તો ઉસકા આંખમે-જાયે ગાયા જો હો સોહો-૨
હમકુ ઇસીસેકામ હમે-દીલમે વોહી તમામ હમે,
હોટોપે જસકા નામ હએ-દદ સદા જો હો સોહો,-૩
નાસહો કા તુમ ન-કુછ-કહો-દેખ સમજ કે ચુપ રહો
એચકકા જખમદીલપેલો-કારી લગા જોહો સોહો-૪
હોનાથા સો હોગયા-હોગા વોહી જોહો ના હયા,
પુછોના કુછ દીવાનોસે-લે તોહો કયા જોહો સોહો-૫
નીશોકે હય અજબ મઝા-મઝી તે સખા તું જાને કયા,
પીતહય જો બરમીલા-કહેતે હવા વોહ જોહો સોહો-૬
ચાર નેદી હમે શરાબ પીકે હુવે હય હમ ખરાબ,
ચાહો બલા કહો તુયેખ-ચાહો શુરા જોહો સોહો-૭

(૨૨૫) સ્નેહસુધા-(બજન)

આ જગમાંહિ જન્મ ધરીને જન જે સુકૃત કરે;
અભયવર વિષ મહીએ વરે, સહજમાં બવસિ'ધુથી તરે-આ૦
વિષમ વિષનું પાન કરે તો કહો, જીવે કે મરે !
“ કરણી તેવી પાર ઉતરણી, ન્યાય નજર પર તરે.
ખાપીઆ ફટ ફટ થઇને મરે, અંતમાં દુઃખી થઇને મરે.

ધર્મીનું ખ્યાન પ્રભુ પણ ધરે-આ૦

(૨૨૬) મોહિની ચન્દ્ર—

આવશે ખારી આવશે ખારી આવશે

અહો હો હો, મારી હૃદય મણી પદમણી પધારશેરે
હીરા મંગાવું કે મોતી મંગાવું, પ્યારીનું મન માનશેરે.
માળા મંગાવું કે ગજરા ગુંથાવું, સુંદરીને શું કાવશેરે
ચમેલી લાવું કે હીનો મંગાવું, રસીલી શાથી રાચશેરે.
લાડુ મંગાવું કે ઘેખર મંગાવું, મોહિનીને શું ભાવશેરે.

(૨૨૭) ભાગવત ગીતા—

આ કમલ પાંખડી તુલ્ય વાંકડી આંખડી ચિતરી ખરી
પણ કાઠી ફરતી અજબ પળપળ ક્યમ બતાવું ચિતરી.
આ વદન હરતુ બહાલીનું, આબું બરાબર ઉતરી,
પણ કાઠીલ કંઠ છે, તે ક્યમ બતાવું ચિતરી,
આ પદ કમળ આબ્યા બરાબરા અંગ ને પુરકુધરી
પણ હંસ કેરી ચાલ છે તે ક્યમ બતાવું ચિતરી
આખુ બરાબર અંગ એ નજરે રહું નુરે તરી
પણ બહેકતું ડાલરે સમું, તે ક્યમ બતાવું ચિતરી,

(૨૨૮) રત્નેહસુધા—

આબું જોખનીયું આવું શા માટે મસતાન ?
હું દિવાનીખની, દીવાની બની.....આબું.
મીઠું રશીલું દર્દ, મુજને કંઈ થાય છે.
દર્દે દુઃખાઈ માફ મનડું મુંઝાય છે,
શું કંઈ ઉપાય ના મારાથી સમજાય છે.....હું.
એજે બુવાની મારી ચાલી આ જાય છે,
જોખન વનમાળી વીના ખીલી ફરમાય છે,
લક્ષ્મે ના લેવાય રત્નેહ સાગર સુકાય.....હું.

[૨૨૯]—લલિત-મુગ્ધા—

આવો મનમોહન આ ચોવન, બગીચો બતાવું.
બગીચો બતાવું મોહન પુષ્પે વધાવું
પ્રેમની ખતી લગાવું હે, પ્રેમની અલખ જગાવું—મન.
આત્રથી મીઠા ફળ મોહન ચખાડું,
પ્રેમની બૂરકી લગાડું, હે નેહને નયને નચાડું—મન.
શેતુરથી મીઠા ફળ બહાલા ધરાવું,
અધર રશ પાન પીવડું, હે અધર રસ પાન ચચાડું;

હૃદય સરોવરની શીતળ પાળે,

પ્રિતીને પાંખે પોઢાકું-હે પ્રેમ જળ છાંટી જેમકું-મન

[૨૩૦]-પુનેનાહક-

અલખેલેસો કહેના રે સંદેશા મોરા.

કાહે ખીસારે અય પ્યારે, મોહ્યે આરે આરે તોરી હમઆસ, નીહારે.

કરો કુછ ધ્યાન લગે, બિહરમાન, હય જનપે આન બની રે

દીન રતીયાં એહા, દીન રતીયાં રક્ત બહે અખીયા

આમ હય છતીયાં લગતીયાં, નભાવત કોઢી જતીયાં:

અખનો સજન દીખલાદે દરશન.....હરિ

સુલગતા તન મન તજે હમ અનધન.

[૨૦૧]-અસીરે હિસે-રાગ સોરઠ, તાલ, ખીમટા.

અમ્મા મુજે અચ્છીસી ટોપી મંગાદે;

ટોપી મંગાદે ઘોડા દીલાદે જોડા દીલાદે સીલ દે.

ગાડીપે લે હુંગા ઘોડેપે બેયકુંગા હાકુંગા કુચ કુચ હું હું હું;

આહીસ્તા આહીસ્તા અહીસ્તા બસ

ચમ ચમ ચમ ચમ, અમ્મા મુજે છોટીસી બંડક લાદે;

બંડક લાદે બાલા મંગાદે તીરો કમાન દીલા દે.

તોપો છોકુંગા કાલેકો તોડુંગા, જોલા ચલાઈંગા ધરરરરર ધુડીમ.

ઝટપટ હો, ઝટપટ હો, ઝટપટ હો ફરર ધરરર ધુમધુમ અમ્મા.

[૨૩૨]-શ્રીરામચન્દ્રને વનવાસ જતી વખતે કૌશલ્યાએ રોકવા કહેતું

રાગ ભજન.

આજ રહો મોરે પ્યારે રધુવર, આજ રહો મોરે પ્યારે-રધુ.

જો તુમકો બનવાસ દીયો હે, કરીએ ગમન સકાલે રે;-રધુ.

રધુવર કહે સુતો મેરી જનનિ યહ વૃતનિયમ હમારે;

અખ ન રહું ધરમાત કૌશલ્યા દશરથ બાચા હારેરે-રધુ.

સિતા સહિત સૌમિત્રા નંદન, બાચે કુંડંબમે ન્યારે,

તુલસીદાસ પ્રભુ દુર ગમન કિયો, નયન વહે જવવારેરે-રધુ.

[૨૩૩] મોહજીત-

આ વિશ્વરૂપ વનવાડીની શોભા, સુખડ સતિયો થડી;

જનરૂપ જીવના પ્રુપની, ખુશખો ખરે તેમાં ટકી...આ.

સુખડ આ સંસારમાં, દુનીયા તણા વ્યવહારમાં;

બરબારને બહાડમાં દેનાર, સુખ તો છે સતી...આ.

[૨૩૪] સરોજની...

આવો અલખેલાજી અંતરમાં ખીરાજી... બળતી ઠારો...

મારો દોષ કંઈ, અવશ્યજી, નહિ હિર ધારો, બળતી ઠારો—આવો.

કાં? તમારો તોર દુટયો, જુલી મારી આપણો ડાઘો ડમરા જુલી જશે.

(ના, ના, ના.) (નહિ તો જો જો પછી ટટણી પડશે ઠેકણે ઠે!)

(પછી વાજશે પપુડી પાછળ ચેં ચેં ચેં) ફરમાવો હુકમ ફરમાન.

ખેસી જા! ઉભી ચાલ ઉભી થા ખેસી ચાલ ?

જુલી કે ? થપડ માર, અરે બહારે તારો ખ્યાર.....આવો.

[૨૩૫]—ખેલતો કાગળ—

આશક ખડખડા જોવા માશુકનો પુર દમામ.

ચાહે રડિ કે માડિ શું, અમને તેથી કામ,

જાણે ધરડી ઘોડી ને પહેરાવી લાલલગામ.

જોડી જુગતી છે એવી, જોવા મળશે ગામ

હા, હા હા હા હા હા—હા હા હા હા હા

વર લોભ ધરે કન્યાનો જમવાને માગે જન

ઘોડાને બદલે ખાંધો, ગીતડાને બદલે કાણુ

અહીં માડવડો મંડાયો, ત્યાં કાજ ગયા સમજાન

ચોરીને બદલે ચોડા, ને રામખેલો ભાઈ રામ

હા, હા હા હા હા હા—હા હા હા હા

[૨૩૬] સત્યનારાયન—

આજ કાલ ખાપી રહ્યા જગ મહાલી, ભરમભારી અને ખીરસે ખાધી—આ.

ધરમીને ધાડ અને કુશળ કસાઇને, આપે મહારો વનમાળી—આ.

જુઝાથી ભાઇઓ જુત પણુ નાસે, નીચાની બુડે સહિ ડાળીરે—આ.

ભકતોને બીડ તીડ ઉભરાય કોને, દોરંગી કન્યા નીહાળી—આ.

ધરનાને ઘંટી છે—અંટી આવને, બળતાને નાંખે સહિ ખાળી રે—આ.

[૨૩૭]—કુરામાવતી—

આતો હીરદ્રીયા કળાય, વાયુ ગોળા છે લગાય,

ચાલ હીરપેનસરીમાંય સધારીએ.

ચોટો વિકટોરીયા માંઘ, ડાકટર ભક્ષાને ત્યાં.....ચાલ.

અરે, અરરરર હાય, કંઈ કંઈ ચાય છે,

ખમા ખમા ડીવરજન તને શું ચાય છે.

અરે અરરરર હાય, મારો જીવ જાય છે.
મારા કલેજના દુકાડા, તને શું થાય છે.
કાળી જીરી બે વાલ, ગળા લીમડાની ડાલ,
પાઉં કાવો કરી ચાલ માંહી થોડુંક ઝેર ઉમેરીએ...ચાલ.
જાય કાલેરાનો રોગ, મળે માવતિનો ભોગ.
આવે દાવાળીનો ભોગ, લાઇ અશ્વનીકુમાર ચાલીયે,
અરે, અરરરર.....અવે હાય.

[૨૭૮]-ભરથરી—

તારણી તુજથી નથીરે જીદાઇ શશિવદની સુખ પામું હું આંહી-તા.
વદન મનોહર તારે લલિતા, સૌરભ અંગ જ ધન સુખદાઇ-તા.
બકુરી વિક્રમ સ્મીત અતિ વિભ્રમ, નીરખી જીવ પ્રીય સરવે હું કાંઈ-તા.
ત્રણસો સાઠ ત્યાગી તુજનેરે ચાહું, તુજવિણ મુજ ક્ષણ કલ્પ સમજાઇ-તા.

[૨૭૯]-કંસવધ—

તારા મુણ અમણીત શું ગાઉં ગરીબ ગૌમાતાજી,
તુજ તનમાં વસતા દેવ, સર્વ સુખ દાતા જી.
માનવી જાતનું દિન કરનારી, રસકસ ધર ધર તું ભરનારી;
છો જમજનની, વડી માવડી રે.

ધનધાન્ય પુત્ર મળે, તું થકી સુખદાતાજી,
ખેડે ખેતી તુજ તનુજ, પવિત્ર ગૌમાતાજી;
ધમ ધરા ધેનુ બળનેરે પો'શે, સુખ જીયા સંસારે રેજી,
એ ત્રણ ખોશે તે જન રોશે, જો જો વિચારી આ ધડીએ.

છો ભારતિ હુણુ શણુગાર, બડી ગૌમાતાજી.
તારે બળબુદ્ધિ પ્રદપમ, સરસ સુખ દાતાજી.

[૨૮૦]-સૌભાગ્ય-સુંદરી—

તાત જાને કરોછો આકું કુંક કામ? જોને રાખે શ્રીરામ, કરે સ્થાય ધનસ્થાય
તેનું લેછ શકે કોણ નામ-તાત.

મહાબાદને પીડી હિરણ્યકશીપુ-પિતાજી, કમાવો શા દામ,
જુરે મ્હોતે મુવો પાપી, અંતે ચાઇ બદનામ-તાત.
મોહિ સતી પર શંભુને બાળવા, ભરમાસુરે બીડી હામ,
બળી ભસ્મ ચાઇ ગયો, જાતે, બનીને બે કામ-તાત.

(૨૪૧)—ખિલ્લમંગળ-ઉર્ફે—સુરદાસ—

તારો મુજને હેતથી મહી હાથરે ગુરુજી, ગાઉ પ્રભુ આનંદે ગુણ ગાય હોજી
આશરો મારે તો સાચો એક ગુરુ આપનો છે સ્તુતી કરે છું સ્નેહસાથ હોજી
છે નહિ મારે આશા, ધન ધરા ધામ નીરે,
ગુરુ મંત્ર આપો કૃપા નાથરે.....ગુરુજી—તારો૦

[૨૪૨] બોડાણા નાટક—

તારી ધીરે ગાડી હાકારે મેરામંજુ ગાડીવાળા.
તારી મજરે ગાડી હાકારે, મેરામંજુ ગાડીવાળા
ધોડા છુટયા ચાનશે, પીછી પડી પોકાર,
દશ દરવાજા બંધ હુવા તોખી, નીકળ ગયા અસવાર—તારી૦
ગંગા કાનારે ધર કરી, ને નાહાવો નિર્મળ નીર;
આપ્યા વિના શું પામીએ, તે કહી ગયા દાસ કબીર—તારી.

[૨૪૩] ખુદાની તારીફ—રાગ ખિલાવ. તાલ ત્રેતાલ.

તારીફ હે ઉસ ખુદાકી, જીસને જહાં બનાયા,
કૈસી જમી બનાય, કયા આસમાં બનાયા,
સરજસે હમને પાછ, ગરમી બી રોઝની બી.
કયા ખુશ ચરમે તુને, અય મહેરમા બનાયા,
યે પ્યારી પ્યારી ચીઠીયાં, ફીરતી હય બે ચહકતી;
કુદરતને તેરી ધનકા, તસબી ખુદા બનાયા.
કયા દુધ દેને વાલી, ગાયો બનાઈ તુને
ચડનેકા મેરે ધોડા કયા ખુશ અના બનાયા—તારીફ૦

(૨૪૪)—સંગીત બકાવલી—

ચલ ધોડે અસવારરે, ચલ ધોડે અસવાર, હો.
ટક ટક ટક ટક હાકું ધોડા, તન પર કોડા મારરે—ચલ.
નાન કવાબ ઐર ભાજી જીસપર, પેંડા બોટલ ચારરે—ચલ૦
પલ પલ જા તું ચાર બના તું દેખ મેરા સોનગારરે—ચલ૦

(૨૪૫)—બેધારી તલવાર ઉર્ફે વસુધરા—

ચાલ હવે ચાલ બહેલી બહેલી, લળી લળી દહેકે શું જોતી વળી ઘેલી.
તારા તનમાં લાગે છે તાલવેલી સાહેલી તારા તનમાં—૦
રહી જાણે સોને સુગંધી મળેલી,—અરર પગમાં વાગ્યો કાટો,
જુડી કોષ આવી બાંધો પાટો, જુડી કયાં વાગ્યો છે કાટો,
આમાં બાંધવો કયાં પાટો—હવે ચાલ ધુતારી ચાલ, (ચાલીએ છીએ)

(૨૪૬)—માલતિ માધવ—

ચાલ...ચાલ ઓ...અલમેલી, વળા વળા પાછું જુવે શું પ્રેમમેલી
તારા ઉરમાં આનંદની હેલી, સાહેલી તારા ઉરમાં આનંદની હેલી.
મલ્યા હવે બેગા ચંપો ને ચમેલી.....ચાલ ચાલ.
મારા પગના અંકરની ખીલી, વારે વારે પડતી લીલી
(ખિલી જેવી લીલી, એવી તું એ છે હરીલી હવે ચાલ ?)
(આ આવિયે છીયે) ચાલ.

(૨૪૭)—સૌભાગ્યસુન્દરી—

ચાલો સાહેલી [૨] જીવનેશ્વરીનાં સૌ મળાને દરશન કરીયે,
દુઃખ હરનારી સુખ કરનારી, મુર્તિ માની અંતર ધરીયે.
ભાવ ધરિ જે પુજન કરીને તો ભવસિંહુથી તરીયે.
સુવા ચંદન કુમકુમ કેશર, અરચન કરીને મન કરી લે;
અખીલ શુભાલ ને પુષ્પમાળથી માને વધાવી મંદીર ભરીયે,

[૨૪૮]—સત્યનારાયણ—થાવાનું તે થાવાનું છે—

ચીંતા મુરખ નર શું કરે, લખીયું લલાટે થાય;
કોડ કરો ઉપાય થાય શું, કર્મ છુપ્યું ન છુપાય;
કંઈક જન્મનાં કર્મ કર્યાંથી; કર્મ સદા અધાય,
વાળ્યું તેવું છે લણવાનું, વિશ્વ ત્રિભુવો ન્યાય...ચીંતા.
આવળિયા વાવિ સુકયા ત્યાં, કેમ શુભાચ સુંદાય,
ઉચ્ચું શુભાચ પછી ના નહોં તે, બાવળમાં બદલાય...ચીંતા.
જાર કરાવી જમે ચોપડે, ક્યમ મોતી મંગાવ,
મોતી દીધાં તો મળશે મોતી, શીદ ખોરા શંકાય...ચીંતા.

[૨૪૯]—મોહિનીચન્દ્ર—

ચોકને આંગણે ચાંદનીરે, ખીલી રૂપેરી રંગ, રંગરે,
આવો સાહેલી રંગ માણવા;
હૈયાં ખોલીને ખેન બહેનરે વાતો કરી લો બહાલની.
સાખી { બહાલા વશે વિદેશમાં, બાળા બાળે વેશ;
સૈયર શાશા મોકલું શાણાને સંદેશ.
કુંજલડી સંદેશે અમારો, જઈ બહાલમને કેળેજરે,
પ્રીતિ કાંઠાનાં અમે પંખીડા પ્રીતમ સાગર વીના સુના
સુનાજરે કુંજલડીને, બહાલો મીઠો મેરામણ,
અમને અમૃત ખાણુ બહાલા પ્રીતમ પ્રાણુ.

સાખી { સાલમે મારો સુલક્ષણો, એંઠા બુઠા ખાય;
 ધરની સુખડી ના ગમે, સોગન બુઠા ખાય.
 તમારા સમજે તમે મને વહાલા, બુઠાસમ શીદ ખાઓઝો જીરે.
 પીયુ તમારૂં મનકું માને ત્યાં જાઓ છો, ઘી ભર્યા ઘેખર—
 ઘેર ઘેર રજીએ છે, કુસકા ખાવાને ધક્કા ખાઓજીરે.

(૨૫૦)—અદલ-દનસાઈ—

જેજો નહીં જોયો, તેજો ખાચો એજો આ અવતાર;
 ફેશન પોઝીશનવાળો સુધરેલો સંસાર.
 પદ્મપદ્ પાઉર નહીં જાણા, ગાલે ન લગાવી લાલી;
 આઠ વ્લાસ પહેરી નવ યોખ્યાં કર અમરેલા નવ ઝાલી;
 તેની ઝીંદગાની ઠાલી,
 કંઈ ડીપર મીસ્ટર જોવાડી, ગુડમેરનિંગ હવિનીંગ ખોલી;
 વીઝીટ ન લીધી દીલ ખોલી, તે ખાતુ ખિલકુલ ખોળી,
 નાટક ચેટક જોવાને. પોંદ્યા નહીં સૌની પહેલે;
 લેનડો મોટરમાં ખેસી, ફરીયા નહીં ફરીયા સેજે, તેની જીંદગાની એજે

(૨૫૧)—આજીરાન પેન્થા—

જોખન રંગે રંગાતી, છાતી, સુપકવ અનાર.
 છાતી સુપકવ અનાર. દિરાનો હાર, શોભીત સુખકાર.
 કડી કેશ ભારે લયકાતી, વાયુ વેગથી હું વહી જાતી.
 ચાલો આ લાલસા, રંગીલી રસીલી, છખીલી હું નાર,
 હશે પુન્યજાળી કોઈ મને ચાહનાર.....રંગાતી.

(૨૫૨)—સ્નેહસુધા—

જોખન રસ ભર્યું હુટો દીલદાર ઝીલો ઝીલો સુધારસ યાર-જો
 હું મદવેલો ને નવેલી, પુર બહારે ખિલી રહેલી.
 કેસમ કળી નિરધાર ચુટો દીલદાર હુટો દિલદાર-જોખન.

(૨૫૩)—સતિ દ્રૌપદી—

જોજો અલી હર્ષવેલી થતી જાન જુગી જતી,
 ન્યાળી રતી પતી સલુણી શાણી, સ્નેહના સુરજમાં—હા.
 જોજો અલી વલ્લભથી, મળી વેલી વાંકી વસી,
 આલી જતી જુગી થઈને શાણી,—સ્નેહનાં
 પિયુ સંગ હાસ્ય લાસ્ય નેત્રના વિહાસમાં.

જડી રહી પ્રીતમ પ્રાણ પ્રેમનાગ પાસમાં;
દીલહસ દર્શ સ્પર્શ હર્ષના પ્રકાશમાં,
બાળી બોળી બાળા પ્રીતમ સંગ, વસી હસી ધરી અંશ ઉમંગ.
સોપીન સ્વામીની સેવામાં અંગ, માણીશ નિત્ય નવા નવા રંગ;
રેની સ્વામી સંગ મળી અખંડ ભાગ્ય માફે ભળી;
સાગર સંગમાં ગંગા મળી, રહે જે, રીતે સુભાગ્યમાં.

(૨૫૪)—સતિ દેવહુતી—

જેડી રૂપાળી બનશે એ રૂપીવરની વૃદ્ધિ તું નવ યૌવના,
યોગીરાજ જવ યોગ આચરશે, સખી સામગ્રી ધરશે,
યોગ કાર્ય સંપુર્ણ સાંધીને રતિ અંતર રતિ ભરશેરે,
શુભ યોગે શુભ ફળ મળશેરે જગદગ્ન સ્વરૂપે ફરશે.
—રૂપીવર એ પરમેશ્વર મારા પુર્ણ પ્રતિજ્ઞા કરશે,
દેવ ગણી નિત્ય સેવા કરતાં કલ્યાણ કોટીક ભરશેરે.
સખી બ્યંગ થકી શું વળશેરે, નહિ આત્મ નિશ્ચય; ગમકરશે.
ચા.....જેડી.

(૨૫૫)—વિઠ્ઠલ ચરિત્ર—

તીરછી નજરીયાં લગી, એ જાનો જાની;
લો દદી દિલકો જલાયે જાઓ જાની—તીરછી
હમેં તો આશક હએં તેરે, નાનું નખરે કે પ્યારે,
કરોજી કરોજી કરમ રહમ ફરમાઓ જાની—તીરછી

(૨૫૬)—મીરાંબાઈ—

તું તારા બિરદ સાચું જોઇ લે સામળીયા,
ગજને કારણ બહાલા, પેદલ ધાયા; દ્રૌહિનાં વચ્ચ વધારેરે વાઝા—તું
દીટોડીનાં બહાલાં, બાળ ઉગાર્યારે, પાળી ભુપત જગત રાવારે...તું

(૨૫૭)—પુષ્પસેન પુષ્પાવતિ—

તું જાને હર દુર હએ, પણ હર હદયા માંહી,
ભિતર ટાટી કપટકી, તાસો સુતજ નાહી,
ક્યા સોયા હય તું જાળ બંદે, ક્યા હોવેગા તેરારે;
જોજત નાહિ કંઈ અગમકો, મહને તાકો ઘેરારે,
કહાસે આયા, કહાં જાયગા, કહાં કલેગા ડેરારે;
સમતાકે કારન કમ્બુ કરલે, ક્યા બચકા હૈ બહેરારે. ક્યા

મન મેરા પંખી બયા, જહાં તહાં ઉડ જાય;
જહાં જૈસી સંગત મીલે, તહાં તયસા ફળ ખાય.
ખોટી કાય, ખોટી માયા, મનકર મેરા મેરાયે,
કામ, ક્રોધ, મદ લોભ મોહ મેય, કર્યો દેતા હય ફેરાયે. ક્યા.

(૨૫૮)—કબીર ભજન—૫૬—

તુંહી રામ તુંહી રામ તુંહી રામ, તારો ચરખો ખોલે રામ નામ;
ભજ તુંહીરે નીજ તુંહી રામ તુંહી,
ચરખો મારો અજબ રંગીયો, પુણીઓ લાલ ગુલાલ;
કાંતનેવાલી છેલ જખીલી, આકાશ નખે તાર, ચરણ સુણુને મોરીરે.
૩ પીંજવવા હું ગઇ, તુમ પીંજે પીંજરા લાઇ,
પીંજન પીંજેરે કાઇ ખા ગઇ, કાંઇ દાશ ગુરે સકલ ખતાઇ. ચ.
જળ ઉપર જળ નિપજેરે, જળમાં કીધો વાસ;
એક અચખો મેં સુણ્યો કાંઇ બેટી જનમ્યો ખાપ.
બેટી પુછે ખાપકું તું અજખ્યો વર લાવ;
અજખ્યો વર ના મળે તો, તારે મારે ધરધાર,
માતારે મરજે પીતારે મરજે, મરજે ધરે ભરધાર;
એક ન મરજે સુતારીયો, મારા ચરખાનો ધડનાર,
રામદાસનો ભણે કબીરો, આ ચરખો ફેરાવ;
આ ચરખાને જો કાઇ ફેરવે, તેનો જન્મ મરણ મટી જાય.

(૨૫૯)—અસીરેહીસ—

તોરી હલખલ હે પ્યારી, તોરી કલખલ હય ન્યારી;
કરો ખાત ન મોસે સાંવરીયાં—જનન
તોરી જુલ્હે હે કાળી, તોરે ગાલેપિ લાલી, તોરે નૈનાંકી લાગી
કટારીયા—જનન
જઓ જઓ નાદાન, મોહે ન ખતાવો જન;
નૈનાંસે નૈનાં મિલાઓ મોરી જન, એણ વાહ વાહ વાહ,
ખાંકી સીપૈયાં તું મોરા સૈયા, કાલુ તોરે ગલે ઐયા
હાં હાં હાં માન માન માન—જનન

(૨૬૦)—શારદા વીજય—

તોફાની દરીયે નાવ, તમારૂં જોયા ખાયરે;
મસ્તાની દરીયે નાવ, તમારૂં જોયા ખાયરે.

માયા પી સુતા શું સુરખ, જાગી કરો ઝટ સાહાય— તો
પાપી પવનના ખાઇ પહાડ, બાઠે જમને ભરાયરે— તો
મહાસાગર માપી આવ્યા, ખાડે ખુંચી જાય— તો
લક્ષ ચોપોથી ખંદર કીધા, ફેગટ ફેરો ચાયરે.

(૨૬૧)—જાનીસાર—

તોરી સાવરીયા હય જાડુ બરી અંખીયા,
રસીલી કરીલી તુકીલી હય. વાહ વાહ.
મેરે ભોલે ભાલે આશકે નાદાન, સુરતકી ખરશી ગાલોકે કુરખાન.
દે ડાલો દે ડાલો ધધર ઉધર કે ગાલોકા ખોસા અય ખારી જાન.

[૨૬૨]—ભુલભુલૈયાં—

તોસે લાગી નજરીયાં, ઝટપટ ચલો સવરીયાં;
ક્યસી મોરી ખીસારી ખખરીયાં.
ક્યસી પાગલ ચેહ સારી નગરીયા,
આઓઝ આઓઝ લગન લગાઓ,
ચલો જલદી સારો સજરીયાં.
આઓ છખીલે સજન વારે,
ચલ ચલ ખરી તોરી ખારી ઉમરીયાં.

(૨૬૩)—મહાપ્રેતા કાદંબરી—

યમ પ્રેમવશ પાતળીયા. [૨] મારા મનના માલિક મળીયારે—યમ
પ્રિતે કરો મુખવાચ સજનના, રાજ હૃદયના વાસી...
...પ્રેમદા પ્રીત જ્યેત પ્રકાશી (૨)
મારા મનના મનોરથ ફળીયારે.....યમ
...ભાગ્યવંતે કર્યો ભગવતિ મુજને, જીવન સફળ થયું માફે.
કરો શ્રીહરી શુભ તમાફે...મારા મનના માલિક મળીયારે...યમ

[૨૬૪]—માલિકેતુ—રાગ ગઝલ—કન્નાલી.

થયો ચારે તરફ ભવમા, મહા વિસ્તાર માયાનો;
કરે છે પ્રેમથી પુરૂષો, સદા સત્કાર માયાનો—થયો
થયું પાપી નરકવાશી, ચતાં સહવાસ માયાથી,
સમજતા તોય ક્યમ આતો નથી, ધિકાર માયાનો—થયો.

નજરથી નિત્ય દેખાયે, જગત સંહાર નાટી છે;
 છતાં કર્મો કરે કાળાં, લઈ આધાર માયાનો—થયો
 નથી એ માર્ગ મુક્તિનો, અચલ સુખનું ન સાધન છે,
 તથાપિ રમ્ય દેખાતો, વિકટ આકાર માયાનો—થયો
 ન છુટે કોઈ કાળે તે, ફસાયો જે જરા એમાં,
 હૃદય પાપી બને પુરે, થતાં સંચાર માયાનો—થયો
 કયું જે એક પાતક તો, ફરી બીજાં બહુ પાપો;
 પતાકા પાપની શરકાવરી, એ સાર માયાનો—થયો
 ફસાયો હું છું એના, પ્રગલ્ભ શંકમાંથી આજે.
 થયો છે ચિતમાં મારા, પ્રખળ અધિકાર માયાનો—થયો
 થશે સંહાર આ સરહાર. ને તૂપ બાળકો કેરો;
 નહિ તો મમ મરણ્ય યાતાં, થશે સંહાર માયાનો—થયો

[૨૬૫]—અંબરીષ—

ચંપા તું મારી દીવળન વાહ, વાહ, કુશલ કમ્પી કુરુવાન વાહ, વા
 ચન્દ્રવદની છો, ભરી મદની છો, ઝરી રસની ગુલતાન; વાહવાહ—ચં
 શાણા ચતુર સુગણ, વાહ વાહ. ગુલાબ પરી હું—
 છુપી છરી હું—ગળે લગાવે ગુણવાન—વાહ વાહ.—ચંપા.

(૨૬૬)—સાગર સરિતા—બબન. રાગ, પદ.

ચંચળ લક્ષ્મીનાં ચાળારે જન મુખી કુલી મરનારા,
 કાળાં ધોળાં કરનારારે ખાંતે ખતા ખાનારા—ચંચળ
 “જ્યમ વર્ષાની વીજળી પણ પણ કરે ચમકાર,
 આજ મઠ્યું ધન કાલે જશે, આંખ ચોળી રહેનારે,—ચંચળ
 મોટા મોટા નર મરી ગયા ત્યારે ગયું ન કાંઈ સાચ,
 જુદો મદ શો જળવો તમે જશે ખાલી હાથે—ચંચળ

[૨૬૭]—સરોજની—

હે ધરમતણો હરી બેલી ! ધરમજતન જે કરશે તે તરશે...હે.
 અંતે સતિયાને જ્યમ મળશે, પાપીનો પ્રભુજી ક્ષમ કરશે...હે ધર
 સાખી { “વિના ધરમ, ધનધામ ધરણી ખર ઉપાડે બાર;
 “વિકાર પામ્યો શ્રેષ્ઠ પદ્ધતિ, સત્ય વિષ્ણુ સંસાર.
 લખપતી થશે, કોડી ન મળશે, લઈ પાપ પોટલો પશ્વરશે...હે ધ

ધી ગ્રામોફોન ગાયન સંગ્રહ

ભાગ ૨ જો.

શ્રી (૧) શ્રી. દ્વા. ગ્રા. ગ્રા. પરીપદના સંગીત કૃતમાંથી
રાગ—પ્રપત ચોતાલ—

શ્રી સરસ્વતીને નમું. (૨૬)

શુદ્ધિ દાતા સૌજન શારી વિદ્યા રૂપે સ્વાયકારી;
તનન તોમ, તનનન તોમ તનનન તોમ—પ્રથમ નામ આરાધું તારે (૨)
સાની સાની ધ, નીધપ ધપધપમ—પમપમગ મગ મગરે મરેમરેસા
સારી ગમ પધની. સા સાની ધપમગરે સા ॥ શ્રી ॥

(૨)—વશંત પ્રભા—

શ્રી રામચન્દ્ર રઘુવિર,
શ્રી શિતાપતી ભજ લેને મન અવસર આવો એજ વહી જશેજ.
ખિલી વસંત હેલા, ખિલી જુવાની હેલા, રસીયારથ પીલેને સુખધામ,
ખિલી વસંત હેલા, ખિલી કુન્વાડી, પ્રભુને શયગારી લે મન દલાવ—મો.
રમણી રૂપાળી હેને હેડે ધરી બહાલા, પીલે અધરામૃત રસપાન,
નાચના અનાચનેએ અંતર મરી પ્રોતે આળા, કરી લેને કાયાનું કલ્યાણ—શ્રી.

(૩)—મીસ જાનકીઆઈ—ભજન. રાગ, ભેરવી.

શ્રી રામચન્દ્ર કૃપાળુ ભજ મન હરણુ ભવ ભય દારૂનં,
નવકંજ લોચન કંજ મુખ કરકંજ પદ કંજારૂનં.—શ્રી.
કંદર્પ અગણીત અમિત છબી નવનિલ રજ સુંદરં,
પટપીત માન હલહીત રૂચી સુચી જનક સુનાવરં,
શ્રી કીટ કુડેળ તિલક ચાર હેદાર અંગ વિભુષણં,
આજ્ઞન કુજ સર પધર સંપ્રાપ્તજીત ખર કુષણં.
ભજો દિનઅંધુ દીને દાનવ દલન કુષ્ટ નિકંદનં,
રઘુનાથ આનંદ કંદ કઉશલ્યા ચંદ દશરથ નંદનં.
ધતી વદત તુલશીદાસ શંકર શેષ મુતી મન રંજનં,
મમ હૃદય કુંજ નિવાસ કરી કામાદી ખલ દલ ભંજનં.

અ [૪]—ધ્યારા સાહેબ—રાગ—ભેરવી. તાલ ત્રીતાલ—

અરે જોખનવા, ચાર દીના દીનો સાચ.

જોયન સત જન જાત બઈ, મુખ મોડન લાગે-કદર મોરી કહું.
ના પુછી બાત— અરે જોયનવા, આર દીના, દીનો સાથ.

[૫]—અમૃતસિંહ—

અશરણુ શરણુ ! ધરણુ ધારણુ ! ઇશ તારણુ ! તરણુ કૃપાળ !
ચરણુ રમરણુથી તરણુ વરણુ ! પણુ ગિરવર ગહન દયાળ.
જન મન રંજન ભવ ભયભંજન, ચિદ્ધન જગરાયા,
શકળ અખિલ દુખ દલન, કરન વિલુ ! અકળ આપ માયા.
અમલ કમલ સમ લોચન, મોચન ત્રિવિધ તાપ અજાન,
મુનિજન મન સરવર, નરવર, ઇશ હંશ અઞ્જર જગ લાણુ.
નાથ નિરંજન ! પરમ ભક્ષા ! સુખદાયક, કલ્પ સમાન,
પ્રણમિ ચરણુ વિનતું જગ વંદન ! કરે અખિલ કલ્યાણુ.

(૬)—ઉદયભણુ—

અલખેલા લટકાળા બહાલા, પ્રીતમ દફાર મારે મન વશીયા,
રસધેલા રીસાળા ખેઠા, દેહના દેવળ માંદી રંગ રસીયા.
પ્રિતી પંચામૃતે પાતળીયા પખાળું વચનને કુલડે વધાવું,
હેતના હીચોળે હળુ હળુ હીચોડું, હોસે હસીને હસાવું.
અંગાર સળ સળવું કાવે, મોજનની યાજ ધરાવું,
હલું કચુઅર રીશનું રાષ્ટનું, આમકાષ ચટણી બેમ સાક રાષ્ટનું.
બરશી પેંડાને મહેસુર પ્રેમ ભાવનાં, ખારીક્યોરી પુરી, શુદ્ધ રનેહ વાસના.
ભાવના છુખ્યા ઉડવા, દેવલ દે વાસના, પેંડા પરસાદના બેયું છું.

ઉલ્લાસના—અલખેલા,

(૧૭)—પુંડળીક—

અધિક સુખ આથી બીજું શું મનાય,

પ્યારી મારી છુલછુલનું બચ્ચું ગણાય...અધીક.

પુરાહરો પુન્ય પરભવે કીર્ષા, ભાર્યા સુશીલા તો સદ્ભાગ્ય સિધા,
ધરવાળીના ગુણુ ગાય, ગામ બધુ ધરવાળીના ગુણુ ગાય...પ્યારી.
કાગડાની કાટે મોતીની માળા, રૂપાળી રાધાને શ્રીકૃષ્ણ કાળા.
પત્નિથી પતી પૂંજય,—મીઠા ભેગા ખાટા મોરો ખપી જાય...પ્યારી.

(૧૮).—મી મહમદહુસેન રાગ દાદરા, કહારવા (મીઠા, કહેર)—

અટારીયાયે, ગીરારે કચુતર આધી રાત,

સુન સુનરી બાબી હમ તુમ સોવે સંગ સાથ. અ.

નહી નહીરે દેવરા, સૈયા તો જગે સારી રાત,

સુન સુનરી બાણુ સૈંધાકો દીજો મરાય.
નહિ નહિરે દેવરા સેજોકી શોભા મોરી જય.
સુન સુન બાબી હમતુમ ખાવે સંગ સાથ,
નહિ નહિરે દેવરા છતરી ધરમ પદ જય. અ.

(૬) મી. મહમદુસેન, રાગ-યમન. કલ્યાણ, તાલ. લાવણી—
અજ ના બને ગિરધારીરે, હમારી તોરી, ગિરધારી વનમાલી—અજ નાબને.
શાલ દુશાલે આપતો ઓડે, હમે હડાધ કારી કમરીરે, હમારી તોરી.
(બોલો મુગટવાલોકી જય)

(૧૦)—મહાશ્વેતા કાદંબરી—

અરે સખી ધીમે ધીમે ડગલર-કિતાવળ આવડી આ. શી. (૨)
પિયુ મુખ દર્શાવુ પ્યાસી...અરે સખી.....
અંતર માફે મારે છે ઉછાળા (૨) નહોય ઉછાળા યૌવન કેરા આળા.[૨]
મંજરીવાળા, લાલા, લળળા, પ્રિતમ તારા નહિ જય નાશી.—અરે.

(૧૧)—સતિદ્રૌપદી—

અકળીત ભાગ્ય ગતી ન કળાતી, પલક પલક રતિરે; પલટાતી—અકળીત.
ઉદય અસ્ત પડી ઉદયની આશા, ન્યોતિ વાદળા માંન્નઈ છુપાતી. અકળીત.
ધર્મ ક્ષેત્રમાં ધર્મપતિથી, કૌરવ લડતા ધારી અનિતી;
ચિતાથી સતિ મારી મુઝાતી—અકળીત.

(૧૨)—ઉદયભાણુ—

અમર રહો તે નરનારી જો, શીળળ દીપક સંભારેરે,
અમુલક દીપક અખાંડ રામે, વિરલા જોડાં સુખીયાં તે.
જળચર સારસ અવર પંખીડા, જોડેથી મદ માનાર.
તેમજ અરસ પરસ પતિ પત્ની, હરનીશ રહે હરખાંતારે.
ધન્ય ધન્ય જો દિવ્ય દંપતિ, સંપતિમાં સુખ માણેરે,
વિપત્તિમાં જો પ્રિત સરવર જળ, પ્રેમથી પી જણેરે.

(૧૩)—લક્ષ્મિ-વિજય—

અન્તરયામી, નોધારાના આધારરે, મૃદિયાંબ દામિની હે અવિનાશી ઉગારજેરે.
બરડા ગામી, લક્ષ્મિના ઉરહારરે, હરિ દીનબાળાનું દુઃખ દવાણુ નિવારજેરે.
જળથી નિરાધાર નારી, દેહે પાપી કષ્ટકારી;
આશા બિનતી સ્વિકારી, લેજો અબળા ઉગારી.
વિશુ વિકટ બંધ આવાર, વેગે વિહારજેરે.—મદિયાંબ.

“તારી શવરી નાર, શલ્યાની અહલ્યા કરી,
કાધી સતિની હાર, દુષ્ટ નિરાચરને હમી
હયા કરોને બિરદ સંભારોને, બણી નીરાધાર નારો.—અન્તર.

(૧૪)—હલીત મુઘા—

અરે આ મિત્ર મારાને, દીપ્ત દોશ પ્યારાને.
વચનનો માર માર્યો મેં, સહી મુજ પિર મીત્ર તહે.
ગયો ક્યાં મિત્ર મારા તું, મહે ઝુરી વિના તુજ હું,
હવે સોધું ફરી હું ક્યાં, અતલ નાથ રતેહિ જ્યાં.

(૧૫)—કુંદખાલા—

અજબ નથી કઠાઈ જાય પુરૂષ નારીથી,
જીતી નથી કોઈ ગયા નારી કઠારીથી.
પાપી કલીઓ પેટા તણી ચુગાલમાં ફસી,
સિઝર ગયો સમર્થ જીંદગાની પ્યારથી.
સીકંદરે રહ્યો નહિ આનંદમાં કદી,
ત્રીયાતણી કુચાલના ધાવ કારીથી—અં
ખુવાર થઈ હજાર મુવા નીચ મ્હેનમાં,
રિઝિયા ઇસ્તખેયની મદદર ખુમારીથી.

(૧૬)—રેકડે સોંગ છુક—રાગીની, આશાવરી મીસ, જનકોબાદ
અબાહિ કહાન ન કર મોસે રાર, [૨] જય કંઝગી મેં પુકાર,
નિપટ ની કર લંગર ડિયર ગાગરીયા મોરી, ફોરી;—કહાન.
જય કે જસોદા સે, કહુંગી અપનો દીઠ લંગર એ ગમાર.—અબાહિ
[૧૭]—અન્દ-ગુમે-હિન્દુસ્તાનની તારીફ.

અમોને પ્રાણથી પ્યારે અમારો દેશ હિન્દુસ્તાન
અખીલ સંસારમાં ન્યારો અમારો દેશ હિન્દુસ્તાન.
હિમાલય શા હિંચ પહાડો જે સ્પર્ધે સ્વર્ગથી આશમાન,
સિન્ધુ ગંગા યમુના આદિ, નદીઓ દર્ષ રહી અમીપાન.
કળા, કૌશલ્ય, વિજ્ઞાનો તણાં આદિથી પુટયાં ઝરણાં,
ઉપનિષદ્ વેદ ગીતા-બ્રહ્મ વિદ્યાનાં અનેરા જ્ઞાન.
અમોને એવી ગા અમ માતૃમૃતીનું અભિમાન,
બોલો હિન્દ દેવીનો સુજયજયકાર ને કલ્યાણ.

[૧૮]—રૂકમણી-સ્વર્થવર—

અખીલ વિશ્વના પાલન કર્તા કૃષ્ણ કૃપાળ, કેશવ કર્તા કૃષ્ણ કૃપા
ધર્મ ઉદ્ધારણ કરણ પ્રગટયા, આપજ દીનદયાળ, નટવર આપજ દીનદ

આપ ચરણમાં કરે પ્રાર્થના, કુંડિન વપતી આળ,
રાજહંશી કુંવરી હૃદયથી, માનસવાસી મંરાલ.
કદી હંસણી હરશે, વાયલ શિશુપાળ વિકાળ,
પ્રાણ તણજ તેથી ઉદારી લેજો હરી સંભાળ.
[૧૯] ફીરોળ ગાયન-ધૃતરાષ્ટ્રની રાગ-ખમાય ધપદપાલ, ચોતલો.

અમતો રખ કિલો લાજ, સુનકર ગરીબ નવાજ,
વિમલ ચરણ નમન કાજ, પામર ફસ ધાયો હૈં. ૧

સુત દારા મિત્ર આદિ એહિ સખ મુખક વાદી,
તેરી હુધ નહી યાદી, પાતક મન ભાયો દૈ. ૨

કર તું અધમ ઉદાર, દુહન કે અધ નિવાર,
દેખ મુકિતકો દેનાર, જાયક ધસ આયો હૈં. ૩

બ્યાપક જો રામ રામ, ત્રીન લોક સામ ભોમ;
ભખિ ફિરોજ ભોમ-ભોમ, સુચક નામ ગાયો હૈં. ૪

(૨૦) — “રા” માંડલીક —

અલી ગાલો ગુલાબ તુલ- તારા સંભાળ જરી આળા,
ભોગી મધુકર જો લોહાશે. ગુબ્બન આશે આવશે પાશે.

(“એમ.....હા”) — રસિતાની કુંટાશે કુલમાળા. સંભાળ જરી આળા.
જાઓ બહેની મને ના તતાવશે, સિયત પુષ્પે વ્હાલમને વધારશે.

યા, કંઈ આશુપણ થા-જા બળી બળી તને જ,
કંઈ દેશે ગાલે એ રસાળા. સંભાળ જરી આળા.

[૨૧] વિર-કુણાલ-રાગ ગઝલ-કબાલી.

અમારા દેશને છોડી અમે ચાનાર પરદેશો,
હૃદયને મેળવી લેશે, અમારો પ્યાર પરદેશી.

થયા દુર્ભાગીયા એવા લગ્નવી દેશની સેવા,
લટકણું પારકા ઘરમાં બની લાચાર પરદેશી.

અમારા દેશ બંધુઓ. અમારી જન્મભુમીમાં.

હવે છેલ્લા પ્રણામો છે, અમે હઠપાર પરદેશી.

[૨૨] — એરીઆઈ-સિતારા-રાગ-મઝમ.

અજબ કુછ ઇન કેલાએ દ્યોરે દ્યોરા હોતે જતે હંએ,
મુસલમાની મુસલમાં ના મુસલમાં હોતે જતે હંએ,
નુમા ઇશકી હવાને અયસે જહેરી શે દીયે એકે,
જો કહેલાતે વે ગુલશન વોહ ખીયાબા હોતે જતે હંએ.

૬ ધી આમોદોન માયન સંઘઠ ભાગ ૧ લે.

ખુદાવન્દા તેરી કુદરતકે એહ સારે કરીશ મેં હંએ,
કે અમ કુરઆંસે મુનકીર, અહેલે કુરઆં હોતે જાતે હંએ.
[૨૩]—મ્યુનિસિપલનાં લાંચીયા અમલદાર—[બાપશુ ખાદ]
અમલદાર ગંગાજળ જેવો, હું ચોખ્ખો છું ચટ.
ના આપે તેનું ના લખએ. એવા બોળા બટ.
કેને રકાવી કેને દુભાવી કેને સમજાવી કેને મુજાવી બહેં ખજના કટ,
મહેલા નાણાં પછી વાત, નહિ નાત ! કે જાત;
વળી દીવશ કે રાત, બહેં પેટ બલી જાત,
એવી શાસ્ત્રી ખાવાની લટપટ.—અમલદાર.

[૨૪]—લક્ષ્મી-વિજય

અખજાના બેલી બહાલા, મારા સુંદર સ્યામજા,
બહુનામી, જગજનના સ્વામિ, લજ્જા રાખો શ્રી ધનશ્યામ.
નટવર નાગર દીનખંધુ કેશવ કરેણાના સિંધુ,
ત્રેમથી પ્રભુજી હ્યો ઊગારી સુંદર સ્યામજા—અહુનામી.
બહાલા ગોવર્દન ધારી, વિનંતી લેજો સ્વીકારી.
બવભય હારી હ્યો ઊગારી, સુંદર સ્યામજા—અહુનામી.

[૨૫]—મીસ ગૌહરજાન—રાગ, દેશ, તાલ, ત્રીતાલ,
અરે પિયા બીન નાહિં આવત એન, કહાંસે કહુ મેરે જીકે એન—પીયા.
ચાદ પરત જાય હેદર નિશદીન; બાંકી સુરત તીખે નૈન—પીયા.
(૨૬)—જલશા સંઘઠ—રાગ—ઝંઝોટી—દુમરી.

અએસી પ્રીત કાએકુ લગાઇ ખાલમા, પ્રીત કરી કયું રીત નજાણી અએસી.
હોસ્તી કરેકે કદર—ન જાણી, અએસો, ડાઘ કાએકુ લગાઓ ખાલમા,
પ્રીત—અએસી.

[૨૭]—નિગાહેગરફત—રાગ—કાફી—દુમરી—

અમ ચાર, જાની, દિલદાર, જાની, મય કાલુ સદા જિયા, પિયા વાર જાની,
પ્રથમપર બલદાર જાની, અમ, બેચકે વચળે લાવું કહીશી.
પાસ મેરે રહે ધરે જો થે, આજ તક,
નિકલે પ્રથકે દામસે, કાર જાની—વાર જાની.—અમૃત

(૨૮)—ખવાયે—હસ્તી—

અલખેલા છેલ્લે અમસા લા, દેંગે.
જો રંગીલા હો દીલ જાનકા, નહ ખાનકા, નહ ખાનકા,

મોટરગાડીની કચર કરાવે અયચી શાનકા,—અં
લાઅનત મુરદાર તુમચે, જાઓ, જાઓ, જાઓ, ન સતાવો,
અયસાં રંગીલા, જામીલા, રસોલા તુકીલા લાઓગે,
સાયકલ ખીકલાકે જી બહેલાવે વોહ. જી. શાનકા—અં

[૨૬]—જાનિશાર—

અરે મુવે કાહે મોરી બાહે, રે મોરોરીયાં,
જાન હમારી તું કાહે કુખાઇ. જાંડ મોરી કાહે તુ કલાઇ રે, નિચોરીયાં.
નેકી ગવાઇ' લીની છુરાઇ, રાખ મોરી પત કહુ તોહે કર જોરીયાં.

[૩૦]—મીસ કાલીજાન—

અજબ અપના હાલ હોતા, જો વિશાલે યાર હોતા,
કબી જાન સદેકે હોતી કબી દીલ નીશાર હોતા.
જો તુમહારી તરફ તુમશે, કોઇ જુઠે વાયદા કરતા,
તુમહીં મુનસફીસે કહદો, તુમહેં ઈત્તિઆર હોના.
તેરે વાઅદેપર સિતમજર, અબિ ઔર સખર કરતે,
હમે જીંદગીપર અપની અગર એતિઆર હોતા.
યહ મજા થા દીલ લગીકા, કે બરાબર આગ લગતી,
ન તુઝે કરાર હોતા, નઅ, મુઝે કરાર હોતા.
મુઝે માનને સખ એવસાકે, અદોબી સઝદા કરતે,
દરે યાર કાખા અનતા જો મેરા મઝાર હોતા.

[૩૧]—હિંમતેવડી—

અજી લાગી લો મોરી જાન, નેન કટારીરે,
છુરી ન મારી કટારી ન મારી બરછી તલવાર.
લોકુકા નહિ જુઠ નિકસા, તનક નેના નહિં લાલ,
કીસ તનાસે કર દીયા યારો, કલેજ પારપાર.
દુશમન નહિં જોરી નહિં, મારનવાલા દિલદાર,
ધાવશે નહિં દીલખીછડા, મિલ અયા હય ઔર યાર.
તુહી મોલા કર હમીકો, કરદે બેડા પારપાર.
જાઉ જતાવે, કાઠિં મિલાવે સંપયા ગુલેશુલઝાર.

[૩૨]—દિલોર દિલશોર—રાગ, સોરઠ કુમરી.

અગર મગર મતકર, નાહિં રગર ઝગર લાવેરી,—અગર.
અરજ અરજ કરત હારી, અરજ તો હે ખ્યારી,
નજર મો પર કહર કી કમું કરકે. તુ ડરાવેરી.—અગર.

[૩૩]—હુસ્ન આરા—

અરે હરિ મોરા બાલા જોખનવા લુટ લીયોજી લલચાએ,
હય પ્યારી દીખાવે, જબ ન્યારી દીખાવે રજા ખાતે બનાયે.
ખીરમાએ; જી લુલાયે કુસલાએ—અરે.
ચતુરાઇ દીખાવે. નિહુરાઇ ખતાએ, સંગ મોહ નલાયે,
તરસાયે કલપાયે જી જલાયે—અરે.

(૩૪)—નિગાહો ગદ્ગદ—રાગ. કલ્યાણ—ગઝલ.

અયસી જો દિલગ્યા હો તો ફિર નાજ કયું નહો !
ચહે હુસ્ને દિલે ફરે ચહે અન્દાજ કયું નહો !—અયસી.
મિના હય પારસાઇકા નામ છરસે દહરમે !
અવાજ મેં મસીહકા એજાજ કયું ન હો !—અયસી.
ખુખી કે આસમાનકી નરગીશ તુમાર હય,
હાલ તેરા અય માહ એદમ સાજ કયું ન હો !—અયસી.

[૩૫]—જલસા સંગ્રહ—રાગ, ખમાય, આશાવરી.

અખ મજો ક્યેએ આઈ, રાજહો તેહારે પાસ—અખમે.
પાએલમેરી ખાબની મહેનુમાર આવે, દુખે હએ મેરીકો આસ—અખ.

[૩૬]—જલસા સંગ્રહ—રાગ—સીંધ કાશી—કુંમરી.

અલમેલે સૈયા હમસે કરો ના પ્રીત—અ—એરોનકો સંગ હસત ખોલત હો
દેખી તિહારી પ્રીત હરિ, સૈયા હમસે ન કરો ના પ્રીત—અલમેને.

[૬૨]—ગઝલ—રાગ, બેરવી, તાલ દાદરા—

અપને મૌલાકી જોગત બની, જોગત બનીર ખીજોગત બની
અપને મૌલાકી અપને ખવાજકી જોગત બનીર.

મેં અપને દીલકો કીસી છુતકો દીયા ચાહતા હું,

કોકે ઇસ્લામકા રાહ કુપુરલીયા ચાહતા હું.

અમ મુસલમાનો કહો, કયા મેં જુરા ચાહતા હું,

જસે મીલા હય ખુદા ઉસે પીલના ચાહતા હું.

[૩૬]—ગઝલો—ફિરોજ, રાગ, બેહાગ—ગઝલ.

અજબ અશર ગાનેકી મુનતે ગમ સફા હોવે,

એક આરલી કરે રહેમ જો, ખુદા ખફા હોવે.

હેવાનખી જો મુનતે હો જતે હો જતે હએ આશક,

જો બેવફાસંગ દીલ હો નએ ખી—વફા હોવે.....અજબ.

હએ કીલીવો અમ મતી કુલે આરામકી,
 આરામ બેહેશવો હએ જરસે દરદા દદા હોવે.....અબખા
 શીરપે ગીરા અફલાક તો પલખા મીશાલ લગે,
 આરામહએ એહનદામે જોલાયો જદા હોવે.....અબખા
 ફીરોજકે અજમે માતે રહો સુખો સામ.
 ખુશ હો ધલાહી તુમપે-દાનો જાંહા નદા હોવે.....અબખા
 (૩૭)—શ્રી અહ્મદ અબ્દુલભાખા—રાગ—રાગ—ગઝલ, તાલ દાદરા.

અપને કો આપ લુલકે હૈરાન હો ગયા,
 માયાકે જલમે ફસા વિરાન હો ગયા.—ટેક.
 જડ દેહકો અપના સ્વરૂપ સમજ માન મનકીયા,
 દીનરાત ખાન પાન કામ કાજ દિલ દિયા;
 પાનીકે મિલકે દૂધ એક જના હો ગયા.—અપનેકો.
 વિષયોકો દેખ દેખકે લાલચ મચા રહા,
 દીપકમે જ્યો પતંગ જ્યે કે સમા રહા;
 વિના વિચારકે સદા નાદાન હો ગયા.—અપનેકો.
 કર પુણ્ય પાપ સ્વર્ગ નરક ભોગતા પ્રીરે,
 તુષ્ટાકી ડોરસે બંધા સદા ધરમ ધરે;
 પીકરકે મોહ કી સુરા જોલાન હો ગયા.—અપનેકો.
 સંત સંગમે જાકર સદા દિલમે ખિચાર લે,
 બદનમે અપને આપ રૂપકે નિહાર લે;
 અહ્મદ મિલે મોક્ષ જખી જાન હો ગયા —અપનેકો.

આ [૩૮]—શીયાવક્ષ—કોઈ કીશીકા હ્યાં નહીં.

આયા નંગા જાવે નંગા સંગ ન આવે રાખ,
 ફાગટ ફેરા તેરા ઠેરા જોય જરા તું ભાખ.
 જૂઠી કાયા જૂઠી માયા જૂઠી જગત રચાખ.
 જૂઠા તેરા-મેરા જૂઠા જૂઠી રનેહ ચતુરાખ.
 કોડી કોડી જોડી તોડી કર લે લાખ કમાખ,
 જહાંઝા જહાં સખ રેહ જાવેગા સંગ ન આવે પાખ.
 કોણુ હએ ભાઈ કોણુ હએ બાપ કોણુ જાપ જોર જવાખ,
 દમકે હરદમ આનીંદ અનમ કડી સખ સગાખ.
 આશા તુષ્ટા, લોભ મોહ મદ કામ ક્રોધ મીલાખ,
 સચી સમજે કુન્વાકી હએ એહર ભરી મીઠાખ.
 કીરકા બાવા કીરકા બેટા કીરકી જોરે લુગાખ,

બીપત આજે તજકે આજે જ્યુ-ખર્તની કલ્યાણ.
શીઆવક કહે જો મેરા તેરા જુડી હય બદાણ,
કેમ કીરીકા હાં નહિ દેખા સીવાયે, સચ્ચા સાધ.

[૪૦] સ્નેહ—સરીતા-રાગ-કૌરવ.

આજે ઉત્થાપન કરીએ, મંડળ પાણીયું લઇએ,
મહિલાનો જુડો ધરીએ, પાધડીનો વળ ફેરવીએ...આજે.
નિવેષક મોઢાં કાળાં “બાય કોટ” કરો ના બાળા,
બસ, વેલકમ, સૌ સુધારા, બસ, વેલકમ, સૌ સુધારા...આજે.

[૪૧] સરોજની—

આ મન ઉપવનના માલી, હ્યો મુમનની માળા સ્વીકારી.

માળા કરમાળા ધારી, ધારી, કાધી ઉપધારી,

નવ પલ્લવ આ તન વેલી, મમ હૃદય સંગ વળજેલી;

પ્રિતિ પીયુષથી નવલ ખિતેલી, લેજો સ્નેહે સંભાળો...આ.

(૪૨) શ્રી બ્રહ્માનંદ ભજનમાળા—ભજન રાગા જંગલા તાલ. ૩

આજ ખેલન મત જ મેરી સજની, શામ સુંદર ધર આવત હૈરી.—ટેક.

ઝારમુકુટ સિર ઉપર રાજે, ગલ જન માલ સુદાવત હૈરી.—આજ.

જાંશી અધર લગાય બજાવે, મધુર મધુર ધુન ગાવત હૈરી.—આજ.

પીતવસન મકરાકૃતકુંડલ, પગ નપૂર ઝણકાવત હૈરી.—આજ.

બ્રહ્માનંદ પ્રેમવશ મોહન, સખિયન દરશન દિખાવત હૈરી.—આજ.

[૪૩]—સ્નેહ—સુધા—

આનંદ આજે છાયે સકળ સ્થળ, ગાતાં પ્રભુ ગુણ પુણ્ય ઉમંગ ધરી,

અકળ અમરકૃતિ રતી અતી રસ ભરી, જગત સકળ મહિરહી વીરતરી.

કર્તા હર્તા જગના, ફળવતી સહુ તુજ રચના,

તારા આધારે સહુકો ચાલે સુખે મ્હાલે.

હે જગ નાયક ! શ્રીવર દાયક ! સકાય કરજો ! વિન હરજો !—આનંદ.

(૪૪)—બુદ્ધદેવ—

આવો પ્રિતે પુંજુ પા.....ય, આરા પતિ;

તવ સ્નેહ તણી પુંજો.....ય, સ્વીકારી સતિ.

દૈવ કુસમે, કાન્ત વધાવું, અંતરના હિંકોએ મુલ્લવું,

પછી પધરાવું મન મંદિર ભગવા.....ન, આરા.—તવ સ્નેહ.

શાણી છો ગુણવી ખાણી, જ્ઞાલા તમ મીઠી વાણી,

પ્રિતે આપું સન્માન.....ન, આરા પતિ.—તવ સ્નેહ.

(૪૫)—ઘાહિનીચંદ્ર—

આવા નામના કુળાડ પુત્ર નામના. હોય કોડા કદી તોય શા કામના.
એતો ધાક પાકુ બનક ધન ધામના, છેદે જનુની જોબન ના કામના.
અસંખ્ય તારા આલમાં ઉગ્યા નાવે કામ,
એકબ ઈંદુ જગતનું ટાળે તિમીર તમામ;
તેમ કુટીલ કરોડ પુત પાક્યા છે નકામ,
કુળ ઉભરણ હાર છે, એક સપુત ગુણવાન.

[૪૬]—લલીત-મુખ્યા-રાગ કૌરસ.

આઈ એમ કર્મીંગ, આઈ એમ કર્મીંગ, એક મધર આઈ એમ કર્મીંગ,
જોગ્યવે યુ ટેમ મધર, જો યુ ઝોફ હાય સ્વેર ઘધર,
નોટ યુ સ્પીક, નોટ મોટમનો યુ શેષમ, ઝોફ, ઝોફ, ઝોફ.

[૪૭]—મુખ્યા—

આવો સખી આર્ય સુમિ માતાનું મંગળ ગાઓ. હાં.
અંતરની હિમીના અખીલને ચુલાલ છાઓ, છેવરદારી શ્રીકર નારીરમ્બરજાળો
વિશ્વ નિવાસીની વિષ્ણુ વિવાસની, વિઘ્ન વિનાસીની જ્ય જ્ય માત.

[૪૮]—મુકન્યા-સાવિત્રી—

આવો આવો હું લેવરાણું લઢાવો, આ મારા સંસારનો.

થયો આજે અનુભવ ભવ પારનો.

તમારા વિના બહાણું નથી કોઈ મારે, તે માટે કઈ પુંગ તમારી હેબરે.

આતે બાયડી કે શાયડી—[શાયડી ! શાયડી ! શાયડી !]

હીઠો માલ શું ? મફતીયો બજારનો, આ મારા સંસારનો આવો.

[૪૯]—સંગતનાં કેળ—

આજ સુલસુલની વાણિ આ અજબ મીડી લાગે કા—

ટકુકારે ગજબ શણગાર છાતીમાં વાગે કા—

કર્ણ અમૃત પિયે એનું શીતળતા અંગમાં ઢાળે

વધે મન મોહની મુર્છા એ પ્યારી લાગી કા—

કદી રમતી હતી એથી, કદી હસતી હતી એથી,

અજોયર વાણીના બાવે ભરી એ આજ લાગે કા]

[૫૦]—કંબિર-વિજય—રાગ, ભજન.

આવો, આવે સમયે અમોને હિંગારવા ધિરા ધાધ,

સાહે કરો સહુ જોતાં રામ રધુરાધ.

મતી મતી મુંઝાણી છે પ્રજા વેગે પહોંચો પ્યારા.

જુજંગને આપો ભાવે, જીવત દયાળુ દાતા,
 ગાયા નહિ જ્યે ગુણો ત્રણે જીવનોના ત્રાતા,
 જોયા નહિ આપ જેવા, જગમાં જોરાતા.—આવો
 તાર્યા આપે તતે બકતો જીવો અદભ્યા બાઈ જેવા,
 આન દે આરાધે છે દાટી, દેવો કેવા-કેવા.
 વેદોમાં વિખ્યાતી વ્હાત્રા, સુષ્ટી કરે સર્વ સેવા,
 કૃષ્ણેનાં કષ્ટ કાપો લાખેણી, સુકિરતી લેવા.—આવો

[૫૧]—રનેહ-સરિતા—

આનદે ઉરજાયાં, સોહાવશે દિન આજ સુખસાર ભામા,
 સુદરીને સ્વામી, શોભાવનારાં—આનદે
 હર્ષ બયાં છે દિલ હમારાં, મોક્ષ ગિરિનાં દર્શન પ્યારા,
 છે અણુમુલા એ સુખ ન્યારાં, ઉર આ મલકાય વ્હારા;
 પ્રાણુથી છે પ્યારાં, મોક્ષ વ્હાણ્યાં—આનદે

[૫૨]—સુકન્યા સાવિત્રી—

આરામની સુખ ધામની, પ્રિયા તું પ્રતમા પ્રેમની,
 મમતાપ ઉરના કારનારી, તું શીતળ ધારા બની.
 માળા જપું તમ નામની [૨] નથી દૃષ્ટિ દામ દમામની,
 ચિત્ત ચાહુ શેરા પ્યામની.....
સારી તું બગવતી ભામિની—બારામની.

[૫૩]—વસુધરા-ઉર્ષ-એધારી-તલવાર—

આલી સુખી અલખેલડા નવ લખએ, માનુંતી ન માન મહોં મરડીએ—આલી.
 પ્રીત કરી પડશે રાણે પણુ-નખરાં કેમ છુપાવે. (૩)
 અંતરના ઉભરા ને એમજ ઉડી આગળ આવે,
 ના જૂલ્ય કરે આ નેણે-અલી કહે તને સુંઝાવો કેણે.
 જાણ્યું જાણ્યું જાણ્યું-કહે જાણી જાણાવે, રહે અજાણ્યું ન કંઈએ—આલી.

[૫૪]—મણીકાન્ત કાવ્યમાળા-રાગ, ગઝલ, સોરડી.

“ ધનવાન અભિમાની સગાએને ઠપકો. ”

આવ્યા તમારે આંગણે આવો બને કંતા નથી,
 કરિયે પ્રણામ સલામ પણ કે લક્ષમાં લેતા નથી !
 કહો શેઠ કુશળ ક્ષેમ છે ! તમ બાળ અચ્ચાં કેમ છે !
 આ રંકનાપર રેમ છે ! ઉત્તર અરે દેતા નથી !

નવા ખેસવા આસન કરો, નવ પાન સોપારી ધરો;
 અવલોકતાં અવળા કરો, રહામું જરા જોતા નથી !
 જળ પાત્ર નિજ હાથે ભરી, પહેલાં તમે રહામે ધરી;
 વિવેકની વૃદ્ધી કરો, પાતા અગર પીતા નથી !
 જળપાન વણુ કહેવે ક્યું, અંતર અમાઈ હા ! અણ્યું !
 ના ધ્યાનમાં આપે ધ્યું, નરમાશમાં નહાતા નથી !
 કેં વાત કરિયે જો અમે, પણ સાંભળો ના તે તમે ;
 ના બોલવું તમને ગમે, કિરતારથી બહીતા નથી !
 દુઃખ વાત તમ પાસે કહું, ના રોમ તમ હૃદયે રહે ;
 અમ આંખથી આંસુ વહે, તે આંસુઓ દહોતા નથી !
 ધનદિણુ શું હલકા અમે ! ધનવાન તે ભારે તમે !
 તમને સદા ચહિયે અમે, અમને તમે નહાતા નથી !
 અધા ખેતો અભિમાનમાં, ના વાત ક્યો કેં ધ્યાનમાં;
 છેવટ જવું સમસાનમાં, પણ મરંને તજતા નથી !
 છે રંક રાગ દારમાં, કિરતારનાં દરબારમાં;
 કો જોય નીચો—તારમાં, જુહું અમે ગાતા નથી !

(૫૭)—મીસ. ગૌહરજન—રાગ, જલ્લા, તાલ દાદરા.
 આનખાન જ્યાં મેં લાગી, પ્યારી ચિત ક્યોં દીયા, આનખસી કૈસી—સી.
 પકન લાગી જ્યારે પૈયા, બોલો મેહરખાન સૈયા,
 તુમ ખીન મોહે કલ, ન પડે તુમારે કારન જગી—આન ખાન જ્યાં મૈં.

(૫૬)—મીસ, ગૌહરજન—રાગ—મલાર તાલ, ત્રિતાલ—
 આયે ગરજત બાદરવા સુખ પાયે—આયે ગરજત.
 રમજુમ કહું મો ન સુખ પાયે.—આયે ગરજત.

[૫૭]—મીસ મલકાજન. રાગ, ઝીઝોટી, તાલ, ત્રિતાલ.
 આઝો ગલે લગજનઝો મે તારી સૈયા, કુતન શેજ બિજાજ સી મોરે સૈયા.
 તુમ ખીન મૈકા જીવ મલરાવત હે, અખ કાહે જ્યા તરસાવત હે;
 મોરે સૈયા—આઝો.

(૫૮)—પ્યારાસાહેબ—રાગ, સીધુ, બેરવી. તાલ, દાદરા.
 આજ મૈં લડગી સૈયા, અપને પીયાકો જાને ન કુંગી.—આજ મૈં
 ઇતની બિનતી મોરી માન લે સૈયા, તાબે જાંઘી તાબેદાર
 હો રહુંગી સૈયા.—આજ મૈં

[૫૯]—ખુનેનાહક—

આજ તોરા સૈયા મંદીરવાલે એહે પીયારીભાગ જાગે—સોહાગ રાગ જાગે.
વારવાર હું નીસાર, જન દુંગી વારવાર, શીર હમકો તુમ જાગી ભુ
તુમ નેક શુલ જાગોગી કુલ વાહ વાહ વાહ વાહ, શાગ લાખજો,—તોર
[૬૦]—તબદીલે કીસ્મત—

આઓ આઓરે મોરે પ્રેમકી કાસી ડારી.

મત વારી કરદારી મોહે દીલસે બીસારી,

મોટે નએન કંટારી મારી બારી.....આઓ

તુમારે દરસ બીના તકપક નીશદીન, હમે ના સતાઓ,

નહી ચયેન હમે તુમ બીન, તન મન ધન વારં હા,

બવરલ કયું કે સુખદદીલ હો હીજ કે આપ્યામ,

મગર ખુદાઇ એ બીગડે હુએ સંવારે દીન,

કળ હરસે હોગી મુલાકાત એ મએ પુંહું હ,

જરા તું દેખ નુંજમી મેરી સીતારે, દીન હાં હાં હાં હાં હાં.—આઓ

(૬૧)—શ્રી અહ્મદ બજનમાળા—(રાગ—રેખતા—તાલ—દાદરા

આશક કુવા જો દિલતો કયા દુનિયાંકી શરમ હે,
કરનાં ઇશકકો જગતમેં નહિ સહજ કરમ હે.—૧

દીપકો દેખકે પતંગ પ્રેમવશ બયા,
પકકે અગનમેં જલ ગયા કયા શીત ગરમ હે.—૨

અમર મુગંધકે લિયે ફુલનમેં જા બસા,
ફસકે કમલમેં રહા ગયા, ગરબે વા નરમ હે.—૩

જાકર કે રશ્મમેં શર ના આગે ચરણુ ધરે,
ધાયલ કુવા બદન નહીં મરણુકો બરમ હે.—૪

ધશુ તથા મનસૂરકો શક્તી ચકા દિયા,

અહ્મદ ગઇ જાન તો ઊઠા ન ધરમ હે.—૫

(૬૨)—તબદીલે કીસ્મત—

આગ તનમન લાગી કયસે જુઝાઈ—

કયા બતાજી કયા સુનાઈ, કલ પાઈ, જાએ જાઈ, ઝો કીસકોદીખલાઈ—

હાય મઇ મયહાર, પાસ નહિ વો યાર, દાતા કયસે રહું મનમાર,

કંથ બીના મય કામીની રોઈ—કજસા કંઈ કરતાર.

આજ જલદી ઝો પ્યારે, ઝો પ્યારે, જરી સુખ પાઈ,

મય તુજયે બલ જાઈ—આગ

(૬૩)—શ્રી અદ્વાનંદ ભજનમાળા—(રાગ—રેખતા—તાલ દાદરા.)

આશક હવા નો દિલ તો કયા કાયરપણા કરે,
જે બલમે દિયા શીશ તો ચોટનસે કયા કરે;
માથકકા મિલના બ્રહ્મા હૈ કહીન સમઝ લે,
પાવેગા શો દિદાર નો જીતા હૂવા મરે.—૧
અમર મુકામ ચારકે જના જરૂર હૈ,
જાતા હૈ વક્તા બિતાન ફિર ધીર કયા ધરે.—૨
ચ્હાતા હૈ દેખના જખી દિલદાર કો અપને.

૧. દુનિયાંકી તરફમેં સદા શીર કર્યો નજર ભરે.—૩
તુખ્ણા નદીકિ ધારમેં નો ડુબતા ફિરે,
અદ્વાનંદ વો ભવ સિંધુ નીર પારે કયા તરે—૪

(૬૪)—દિલેર—દીલશેર—રાગ, બયરવી—તિરાના.

આજ હય સારી બાંત ન્યારી ! રહી નવાદ મેરી ખ્યારી, ખ્વારી જારી.
થી નો માન જનન, મેરી આંત બાંત,
આજ રહી ઝો નહી તમામ દિલદારો, ગમ ખ્વારી.—આજ.
માયલ, બિસ્મિલદૂં મેય માફિલ, તેરે ગમમેં તારતાર પયરહન જર પુર મુહન
હુષ હય વાર બે કરી, બે દારી, બે જારી—આજ.

(૧૧૭)—મધુ—બંસરી—

આશા નવ વન રસ ભરનારી, શોધતી હું મહા દીવી દુલારી,
બેટ્યાં પ્રાણસર્મા માલી—આશા.

પ્રાણ આદેશ શિર સાટે ધારી ચપ્પણ હું જલધારી.—આશા.

(૬૬)—શ્રી અદ્વાનંદ ભજનમાળા—રાગ—ગરહંસ, તાલ, ધમાલ]

આજમેરી સુનિયે અરજ મિરધારી, મૈતો આયાહું શરણુ તુમારી—આજ,
બાલપણુ સખ ખેલ ગમાયો તરણુ કિયો બશનારી,
મહ કુદબંકે ચોષણુ કારણુ પરધર હોયો બિખારી.—આજ.
મેં જનત મહ બાંધવ મેરે સ્વારથકી સખ ચારી,
ધનસે દીન બયો મેં જખદી સખકો લાગ્યો ખારી.—આજ.

આવાયા જીસ કામ કરણુકો ઉસકી ચાદ બિસારી,

આકર માયા જલમેં ફર્યા નિકલન કી નહિ ખારી.—આજ.

ભવસાગરમેં ડુબતહું અબ લિજીયે વેગે ઉખારી,

અદ્વાનંદ કરો કંઈજા પ્રશ્ન તુમ બિનકો હિતકારી.—આજ.

(૬૭)—જલસા સંગ્રહ—રાગ. ભૈરવી—મઝલ.

આશકુ તમામ દરપે તેરે હવ ખરે હુએ,
લીએ ન કદ જાં સર બકદ અપને ધરે હુએ.—૧
તારીફ હુસ્નો તેરેકી સુનનેકુ અએ સનમ,
ઉઠ બેઠે હવ કબરેસે મુરદે પરે હુએ.—૨
કથું પેચો તાબ કરતે હો હમકુ ગરીબ જન,
આલમકે પેચ બુલકોમે હવ અરે હુએ.—૩
ચલતા હવ દોર ગુલ ગુલ દીન રાત બાકીબ,
સરો શીકાર તે હો હમસે શીરે હુએ.—૪
સાખર હો માહે દીનકો ઝોર સખકુ આશતાબ,
ચલતે નહી ફલકવે તુજ સે ડરે હુએ.—૫

(૬૮)—જલશા સંગ્રહ.—રાગ, કલ્યાણ, રેખતો.

આદમકે શરકો જો દમ ગયા સો શીરના શીરા,
નરી ધન ચશ્મસે જો નમ ગયા સો શીરના શીરા.—૧
લરાઇ કરતે ચહેરે પર દોનો બુલકો શિદા,
ગુલે રૂપ શાર કામો સમ ગયા સો શીર ના શીરા.—૨
અબળ હે જજલ મુસતર પે મુજકુ હેરત હે,
જાંહાંસે જો કાઇ હમદમ ગયા સો શીર ના શીરા.—૩
ઉદાસ હોકે સનમ સુખહો કુ ચલા અફસોસ,
બાહાર રોનેકે સખનમ ગયા સો શીર ના શીરા.—૪
ગરૂરી મત કર તુંજ હોશનાપે અએ માહેલકા,
અબલકી સામને રસતમ ગયા સો શીર ના શીરા.—૫

(૬૯)—ખુરશીદે ઝરનીગર—

આલમમેં હવ ખુબી સારી પયસેકી, બાબામાઇ બેટા બેઈ ખારી પયસે
જલ્લતદારી ધજ્જતદારી પયસેકી, જહાં દેખો વહાં મારામારો પયસે
પયસે લાના, જયસે પાના દુઃખ ઉઠાના સુખ ઉઠાના,
સર કટાના જસે જાના, તખહો આના પયસેકા.

કયેસી ખારી ઝો લાચારી, ખીદમતગારી, તાબેદારી,

સઝો—મક્કાકારીએ કર્માના પયસે

ખદના આલા, ખનીયા લાલા, ખચ્યા વાલા, દેખા બાલા સખકો વા
ઝો દીવાના પયસેકા, છોટા મોટા સઝ્યા ખોટા, શાલુ ખોટા.
આલી લોટા. કુંડી શોટા પીના, ખાના પયસેકા.

(૭૦)—અસીરે હિસ—

આવો આવો છમલા મદવા પીલાઈ, ચય નન પાવે જાયા મોરે પ્યારે, પીયા.
મોહે મનમે' ખીલાઈ' બલબલ જાઈ' સજન બનાઈ'—

નયકા વીના હય નેક કરીના—ચાર દીન હય જમાનેમે જાના—
સચી બાત તેહો લતાઈ' આમે નાબલી સાફ હમે શીશા પ્યાલા સાફ.
મય નીરમલ સાફી બનુ, પીનેવાલ સાફ, આનખો આનખો આનખો હા,
૩ [૭૧]—શ્રી અહ્મદાનંદ લજનમાળા—રાગ, રેખતા, તાલ—દાદરા

ધધર તેરે દરબાર છી મહિમા અપાર હૈ,

બંદા ન સકે જન તેરા, કયા બિચાર હૈ.—ટેક.

પૃથિવી જલોઈ બીચમે' કીસ આસરે ખડી.

સુરજ વા ચાંદ હુમતે કિસકે આધાર હૈ.—ધધર૦

સાગર ન તીર લાગતે સુરજ દહે નહી,

ચલતી હવા મર્યાદસે કિસકે કરાર હૈ.—ધધર૦

જલ હુદસે પૈદા કિયા હય દેહ જીવકા,

ખાતા હૈ ખોલતા ફિરે કિસકે સહાર હૈ.—ધધર૦

પંડિત હકીમ જ્યોતિષી કરતે બડે જતન,

અહ્મદાનંદ તેરી શકિતકા પાયા ન પાર હૈ.—ધધર૦

[૭૨]—મીઠા જહુર—

છન દુકાનદારોકા પુદા લલા કરે, જનકે જરીયે દાલ ચારેકી મલા કરે.

પયહરન કિરાએપર હમે ચુંહી મીલા કરે,

ધરમે' ખાક હો નહો નવાખ બરમલા બને.

સલમા ઓર જરીટકી બરાય નામહય, ચે ફરેબકે હય દીને ઓર ચે દામહય.

ધધર કતર ઉધર કતર ખતર વતરસે દરગુજર, કે હમચે ચે દુગર તમામહય

ચે આન બાનિ શાંન હય કમંદ ખાકી,

રંગમે રંગી હુષ હય હય મગર મંગી હુષ હુષ આંન બાંન.

(૭૩)—શ્રી અહ્મદાનંદ લજનમાળા—રાગ ગઝલ.

ધધરકો જન બંદે માલિક તેરા વહી હૈ.

કરલે તું યાદ દિલસે હર જામે વો સહી હૈ.—ટેક.

હુમી અમન પવનમે' સાગર પહાડ બનમે',

ઊસકી સખી હુવનમે' જાયા સમા રહી હૈ.—૧

ઊસને તુઝે બનાયા જમ ખેલ હૈ દિખાયા,

તું ક્યો ફિરે હુલાયા ઊમરા બિતા રહી હૈ.—૨

વિષયોંકી ઊડ આશા સય જૂડ હૈ તમાશા,
 દિન ચારકા દિલાસા માયા ફસા રહી હૈ.—૩
 દુનયસિ દિલ દટાલે પ્રભુ ખ્યાનમે લગાલે,
 અહાનંદ મોક્ષ પાલે તનકા પતા નહીં હૈ.—૪
 (૭૪)—મીસ કાલીજાન—ધી ડીક્સ રેકર્ડ સોંગ બુક.

રાગ, ગઝલ, પંખખી.

મલાહી ક્યો કરે જપ્તે મરોગત હમતે મરતે હૈં,
 કે નાલે તીર જન જન કર કલેજમે ઉતરતે હૈં.
 જશપર જન દેતે હૈ સિતમપર તેરે મરતે હૈં,
 ચેના કામે મોહજન સચતો ચો હૈં કામ કરતે હૈં.

(૭૫)—ગઝલો—હુસરત—ધી ડીક્સ રેકર્ડ સોંગ બુક.

રાગ, ગઝલ, કબ્લાલી.

મલાહી આખર રખીયો મેરે પાઉં કે જાલોંકી,
 છીદી જતી હૈં નોકિ ખારપર આંખે જળલોંકી.
 દિલ અપના મુંત સીર ચાહત મેં હય ઉન જુલ્ફ વાલોંકી.
 ગજબ હે ગુલશને, દસ્તી. તખીયત મેં મજાલોંકી.
 તુમહેં કરતે હૈં કાયલ ચા ખતા મેરી ખતાતે હૈં,
 હમેંબી દેખની હે મનસરી ઇનસાફ વાલોંકી.
 તેરે દરકે ગદા કમલીયે અપની ફક કરતે હૈં,
 ન હુસરત ઉનકા સાલોંકી ન ખરાહીશ હય દુશાલોંકી.

(૭૬)—ખુશરૂ—હુશીના—

ઇસ નીદાઆકિ વારી સેજાઅપિ પુલોંકી સોએ રહો.
 ચાંદ છુપો પંછી મોલ ન લાગે, જાગો પીઆ અય મોર કયો
 ગફલત કીયે ખવાબમેં અએ મેરે દીલદાર,
 ઇસ પુલોંકી મેજપર હુએ હો તુમ બેદાર.—ઇસં
 અએ ખુશ દીસમત હુએ, ગફલતસે બેદાર.

હમ મુંહ હાય ગુલાબસે, ધુલવાએં સઓ ખાર.—ઇસં

૬ (૭૭)—ઉસ્તાદી—રાગ, ભૈરવ, તાલ ત્રોતાલ.—

ઉઠરે મન રામ ભજન કરરે, તીહુ તાપ કટે—ઉઠરે.
 રામ ભજે પાપ કટત હે, દુખદારિદ્ર સય હોત દુર—ઉઠરે.

[૭૮]—વિષ્ણુવેલી— —ગરબો—

હિઓ સખી સૃષ્ટિનો સંગાર હાર, ચાલ્ય ચાલ્ય જોવાને ચંદ્રમાં,
 જોને પ્રેમ ઘેલી જુમીના દેદાર જોને ડાલે સૃષ્ટિ આનંદમાં.

સાખી { ધન્ય ધરા ધન્ય સુંદરી તને, ચતુર ચન્દ્ર તુજ કાન્ત,
શાન્તી પાઠ પઢાવતો, સાંધીને એકાન્ત.
ધરણી પડી પતીને પાય શીક્ષા શીરે ધરેર.
ગુણીયલ ગોરી પતિ ગુણ ગાય, શાન્તિ ચિતે સ્મરેર.

ધરોને બહેન ધરતીમાતાનું કહ્યું કાન, પ્રોતેથી કરો સંસાર સુધારસ પાન.

સાખી { ચન્દ્ર સુખે ચીરકાષ્ઠને તારાના મુખ સ્યામ;
સદ્ગુણીનું સુખ ભાળીને, રમે દુહના રામ.
સખી ! જોને પતીનું માન, તેનાં ગધિવં ગાયે ગાન,
પામે દેવી સમાન સનમાન, રમે રામા રસીક લલ્લ તાન.
ધરણી નાર સમ શૃદ્ધીણીયો સેવે સ્વામી પાય,
ચતુર ચન્દ્ર સમ ધણી મળે જ્ય જ્ય ત્યાં ઉચરાય.

(૭૯)—મીરાંબાઈ—

ઉઠ ભાષ તું બેઠો ચાને થું સુતો સોઠ તાણી, સમર રામનેજ,
શમ તામ છે ભવાબ્ધી તરવા ભજને સારંગ પ્રાણીરે, અવસર કામનેજ.
મારા મારા શું કરે સુત પિત દારા દેહ, બજન હરિનું જીવમા પામી ફુલબ દેહ,
મુરખ મનવા મોટમ માની માયા માંહી મોહ મારે, મરણ માથેજેજ.—ઉ.
ઉત્તમ અવસર આજે આવ્યો, ખોરો બળણીસ ખોમા હીરો હાથેજેજ.—ઉ.

[૮૦]—સુકન્યા-સાવિત્રી—

ઉભી ઉભી બેઠે બાલા તમારી વાટડી, દેખી રૂપ હણે ભરાય
મારી છાતડી—ઉભી.
દયાનિધી દેવે આપી છે યુવાની, તીરખી નગીના ખનું છું દિવાની,
આનંદે ગાળીશું દિનરાતડી—ઉભી.

[૮૧]—સુરદાસ ભજન—રાગ, હૈરવી, પદ.

ઉધો મનપ્રા મનમે રહી...ઉધો.

જો કુળને જ્ય મથુરા પધારે; કુંજન ગાગ દહી.—ઉધો.

પતિત અકુર કહાતે આમે, દુઃખપર દાગ દધ,

તન તોલા ભર ના, રહી ઉધો, જલખલ ભસમ ભધ.—ઉધો.

દમારી અખિયાં ભરી ભરી આવૈં, ઉલટી મંગ વહી.

સુરદાસ પ્રભુ નુમરે નિલનકે, જો કનુભાષ સુભધ.—ઉધો.

[૮૨]—મુદ્રાપ્રતાપ—

ઉભાં રહો ! ઉભાં રહો ! ઉભાં રહો જરાય ! ઉભાં રહો જરાય !
ન આરાધી ચલાય.....ઉભા રહો !

(કેમ શું ! થયું] વાગ્યો કટિ ઝીણો, તેથી ઉપડે ન પાપ,
અરરર.....દુઃખ બહુ થાય.....ઉઠું ? ખુબ બળે દહાય;
બળે પ્રાણ મારા આ જાય.....અરર ઓય...ઉર્ભા રહો.

[૮૩)—જલસા સંગ્રહ—પદ—રાગ રામકલી—

ઉઠ જન બહાર બહુ હરી ભજન ગાર,
પશુ પંખી જીવજંત સંત હો પુકારે—ઉઠ.
બોહાર હોધ ભજન હઉં, પ્રભુ નામો તે હારિ,
સુખ એન સોહાવે આજ સુદેશ દીન તેહારે.—ઉઠ.
કરત હું કરબોડ વીનતી તેરે દવારે,
દુખ દરીદ્ર સંકટ મેરે પ્રભુ તું નીવારે.—ઉઠ.
બાકા શુભ નામ લેત પાપ ગયે હારે,
સકળ જગત સ્વામી તુંને રચી જગત ભારે.—ઉઠ.
સુંતો જગનાથ કીયે પાપ હયે અપારે,
સાગર ભવે કાન ભેદ ઉતર જાઉં પારે.—ઉઠ.
ફીરેજ અંતર ભજન કરો તોજ પ્રભુ તારે,
તનમન સેવાબીન સદા રહો નીવારે.—ઉઠ.

(૮૪)—રમા રણજીત—

ઉત્તમ જનમાં હેર પડાવે, જર જમીન જોર,
સંપીલા વસતા જોયા જ્યાં, છે કોર મોર.—ઉત્તમ.
સહોદર બે વિર પૈસા સોહે શીર,
ભાષ ભાષમાં એક બીજા પણ, કરે કાળું ધોળું.—ઉત્તમ.
સ્વારથની આજી, પૈષસામાં પતરાજી,
મસ્ત બનાવે માયા જગમાં, લહે પિતા છોડે.—ઉત્તમ.
ધનવાનોને ઘેર, રહે સર્વમાં વેર,
રંક બીચારા હળી મળીને રહે કુટુંબ બહોળું.—ઉત્તમ.
પરને કરી ફકીર, પોતે બને અમીર.
દુરજન મનમાં બળે નહી જ, મોત ઉભું ઓડે.—ઉત્તમ.

[૮૫)—કન્યા વિક્રયની ફરતા—

ઉપકાર (૨) અનુપમ થયો આપનો એ બદલો કિરતાર,
સત્કાર [૨] સ્ત્રીકારી દીન બાળાનો સકળ કર્યો અવતાર.
મોહન મુરતી, મન હરનારી, હૃદય રમે છે લાગે પ્યારી,
સખળ સ્નેહની રક્ષા કરજો સદી સરજનહાર.—ઉપકાર

(૮૬)—નિલમ માણેક—

ઉપકાર અનુપમ થયો સુન્દરી, દે...અદ્ભુત કીરતાર,
સત્કાર-વિસરીએ-કેમ અતિથીનો. જે છે આધાર.
વસ્તુ કરતાં બહાલ કીમતી છે [કાંડી તે શું કીમતી રતી છે.]
કાંડીના બળપર સૃષ્ટીનો, છે સધળો આધાર...ઉપકાર.
[કાંડી શું દીવાદાંડી છે.] ગૃહજીવનની સુખ હાંડી છે,
થેંકસ, યુ વેરી મચ-ગુડ બોય.....ઉપકાર.

(૮૭)—જલરશા સંગ્રહ—૫૬-રાગ, ભૈરવ—

ઉઠો મેરે કહાન કુંવર નંદકે દુલારે,
ઉઠો મેરે બીજકે કુંવર નંદકે દુલારે.—ઉઠો.
કમલ લલીન પ્રકુલ્લિત ભયે ભવર ગુનગારે.
બાનુકા પ્રકાશ ભયો મલિન ભયે તારે.—ઉઠો.
ગરથમં ગજરાજ છુટી દેવતા ઉપારે,
જમુનામે ગેંદ ગીરી ગ્વાલ બાલ હારે.—ઉઠો.
કાલીનાથ નાથ લાય કૃષ્ણ ભયે કાલે,
તાનસેન કહે પ્યારે ધ્રુવ પ્રહલાદ તારે.—ઉઠો.

(૮૮)—કામલતા—

ઉઠાવો નખરાંના ટકા હજાર ! તુંતો નાનકડી નાર,
અની મોટી સરદાર-શી, જોખનની બહાર, જાઉં બલીહાર—[૨]તારા નખરાં
પલકોનાં પાંચલાખ પ્યારી રૂપીયા,
તારા નયણોના નવલાખ પુરા, હાં ! તારા નેણો
પતળી કમર વાહ, નાભુક ઉમર વાહ,
મોહી તુજ મચકે કમર ફેરે લચકે, પ્યારી તાબેદાર, તારા નખરાં

(૮૯)—મિસ અચ્છનખાઈ—

ધી, ડીકસ રેકડે, સોગ શુક-રાગ, દેસ, તાલ-ત્રિતાલ.
ઉધો એસી તુમ કહીયા જાયરે જાય—ઉધો.
કુબળા કુર કંસકી દાસી વાકે દેખે આવે દાસી.
રાધારાની યેઉઠ મોલી ઉનકી આજ દુહાધ.—ઉધો.
બહરન નીરજીર તજદીનો, હમને ત્યાગ બિન્દાગનકિનો.
ગ્વાલ બાલ ગોકુલકે બાસી સબહી રહે સુરગાધ.—ઉધો.

(૯૦)—હરિચંદ્ર—

ઉમાપતી નમ્રું નમ્રું સરજી ગતી નમ્રું નમ્રું,
જટા ધારી સંગે લિયે, પારવતી નમ્રું નમ્રું—ઉમાપતી

કરો મહાદેવ દયા, હરો દુઃખ પીર બિથા,
તેરો નિત નામ રટત, જતી સતી નમ્રું નમ્રું.—ઉમાપતી
(૯૧)—મીરાંબાઈ—ભજન, રાગ, ભૈરવી, પદ.

ઉધોજી, પ્યારે સ્યામ ભયે એ પીર.—ઉધોજી.
કંઠન કઠોર દરદ નહીં જાણે, આખર જાત આહોર—ઉધોજી,
મીરાં કહે પ્રભુ ગિરધર નાગર, નૈન નિભર આથો નીર.—ઉધોજી.

[૯૨]—માનાસિંહ—અભેસિંહ—

ઉજી આને મેંબી હએ અએઃ યુલાતે બી નહીં,
આપસે તરેં સુલાકાત જતાતે બી નહીં.
પુદ્ગરકા હએ કે ચિલવનસે લએ અએકે હએ,
સાદુ છીપતે બી નહીં સામને આતે બી નહીં.
સએકડો વઅદે કીએ પર ન હુવા એક વદા,
તુમ યુલાતે બી નહીં જ સોહમ આતે બી નહીં.
જસેગર તંગદો અએ દાગ તો કયું જતે હો !
જન પ્યારી નહીં અએગર જનસે જતે બી નહીં.

૫ (૯૩)—સુકન્યા—સાવિત્રી—

એ...રજની શરદની રળીયામણીરે...રહિ ખીલી રૂપાળી ચંદ્રી,
આકાશે રહી ખીલી; એ વૃષ્ટિ વરશાવે અમૃત તણીરે.
રેલજમી ઉરમાંહી આનંદની હાંહારે રેલજમી એ...કરે નયણી

નીહાળી પ્રકાશ. [૨]

હર્ષધેલાં હૈડાં કરે હાસ ઝલક મ્વેત શી છવાઈ [૨]

સાખી } ચન્દ્ર વિના શજની નહિ રજનીને સન્માન,
 } સજની શું સમજી કરો રજનીના યુગ્મગાન.

[૯૪]—જલસા સંગ્રહ—રાગ, શાહેની, તાલ, ત્રીતાલ—

એરી જશોદા તોસે લડંગી લડાઈ તોરે કુંવરે હુમ મયાઈ.—એ
કાહુકી ઉચક દુધકી મટુકીયા, કાહુકે ચોરકી શોદધી ગાગર છરકાઈ,
બિચ કગર મોસે રોકત નટવર, ચાંદ હસત પ્યારે બિચકી લુગાઈ.—એ.

[૯૫]—સ્વાર્થના રનેહી—રાગ...એ માથે મટુકી લઈ જાવું.

એ...ચર ચુચુ હવે હું ગાઉં, પાપ પુજમાં હવે, શહી સપડાવું...એ
કાયા મારી પાપી ભારી, ગતી, મતી, સૌ દે છે, વિશારી,
એ...બકિત નાદે, માનવને ચઢાવું...એ,
સ્વાર્થના રનેહી સૌ ભારી, “સુની” લેજો ચિત્ત ધારી,
એ...ખોટા બાવોથી, હવે ના ફસાવું...એ.

(૯૧)—સ્નેહ—સરિતા—

એ શાળા, સ્નેહી સાદી મહેમાની સ્વીકારાને,
કરી દણી મીઠી સ્નેહી સદન દીપાવોને, હૈયું ઘેલું આજે પ્રેમ પૂજવાને.
પાદ પંક્તી રજ ચુખવાને, મધુ વાણી સુધારસ ચુસવાને,
મારા મોઢેરા મહેમાન રંગ મહુલી સુદાવોને,—એ૦

[]—જલસા સંગ્રહ—રાગ ભૈરવી—આશાવરી,

એરી હએ મોરી પેઆરી નનંદીઆરે,—

તોરે ખીરે મેએકુ દીનીગીરી નનંદીઆરે.

કે આરે કરું કુછ બશ નહી મેરારે—

સાચુ નનંદીઆ લરેગી શારી નનંદીઆરે,

[૬૭]—જલસા સંગ્રહ—રાગ, મેઘનો, જલ્લો—હુમરી.

એક કામીની બન બન આવે,

ચતુર નાર એરમાન સવારે, પદમાતી પ્રેમ જગાવે,

.....આજ એક કામીની૦

સામરો કનઇઆ મોસે માનત નાહિ ભૌરહી આન જગાવે,

[બેદરાબનકી કુજ ગલનમેં નારદ ખીન બજાવે.—એક કામીની૦

[૬૮] જલસા સંગ્રહ—રાગ ખમાસ જલ્લો હુમરી.

એસી ચતરનાર કર સીંગાર, ઠારી અપને દવાર,

પિયાનીકસ બહાર, એકપત્રખ લાગી હસમેરો મનલીનો.—એસી૦

એક ચંદ્ર બદન ચંદાસી કીરણ, આછપી સદન પીવાનેક નજર,

એક પાનોણી બેહેરણ હસ મેરામન લીનો.—એસી૦

[૬૯]—ખુને જીગર—

એ...દેખો કિસમતકા બેલ ચલી ઝંઝટકીરેલ સારે ગાંવમેં.

નહી મઅલુમ ટીકીટકા નંખર બી, ગયા ટીકીટ, ગઇ એરત બી.

અવલ આખરકો દો ગાક, ચેગયે જોડે ચે અદખત...એ...

પંખખસે માલ ગાડી જો આઈ, અફગાની ઠોસે વેહ લર લરકે લાઇ.

હમને ખરીદે હમીં ઉં-સે પિટગએ, લકા જકશનપે આકર પંખખમેલ.

ચકા ઉલ્લતકે મંડવેપર જલ્લતકા બેલ...એ...

[૧૦૦]—હુરન આરા

એજ જવો સજન બડે આએ, ચુમો ન મેરે માલોકા.

મેરે માલોપે ચાર, કરે લાયો નીચાર, હીરે લાલોકા

માલ ચુલે લાલા, જોબન મેરે આલા, ખુએ કાઇ જો નાજોંકે પાલોકા.

વારે લાખોં રૂપેયનકે માલોકા...ચુમોના૦

(૧૦૧)—સુર્યકુમારી—

એ સાચાના સંગી હાર કરશે મારી, કષ્ટ હરશે હરીવર ખાલિ ધરશેમારી
જેણે જોતમતી નારીને પદરજથી તારી, એવા બૂધરનો મૂળને ભરોસો મારી
અર્થ ચિન્તા તણ દો માતા મારી, લેશે દીનનો દયાગ એ ઉગારી
જેણે ભકતોના અંતરની પીડા ટાળી, લાજ સાચવશે વૈકુંઠનો વાસી મારી
અખીલ વિશ્વનો આધારગતી એની ન્યારી, બની બેલીએ સંકટથીવેશે તારી

(૧૦૨)—ચન્દ્ર-ગુપ્ત—

એક પત્નીગત પાન પીએ નર। એક પત્નીગત પાન,
એને પતિગત તેમ તમારું પત્નીગત છે કલ્યાણ.—પીએ।
તમે આહો કે નારી તમારી, હો સતિ-રીત સમાન,
ઉદાહરણ રૂપ રામ અને યુદ્ધ પવિત્રતાનું પ્રમાણ.—પીએ।
પાણિ ગ્રહણ સમય માતી અનેએ પ્રતિજ્ઞા આણ,
કાલ એક બીજનો તોડે તે છે પશુ હેરાન.—પીએ।
જેનાં માત નાતનાં યુદ્ધ, રજ, ચિર્ય અનીતીમાન,
તેના સુત પત્નીગત ચૂરી થશે વિષય લા શ્વાન.—પીએ।
નીજ પત્નીનાં અંગ અંગને દિયો અમી કુંપ ઉપનામ,
ધ્રાપ્ત ધ્રાપ્ત તેના રસ ઘુંટડે, લિપો અમરતા લાણ.—પીએ।

[૧૦૩]—કળીયુગનાં કૃત્યો વિષે રેકડું—રાગ ભજન—

એવો કળયુગ હરે આગ્યોરે, દુનિયામાંથી ધટીરે દયા-રેજ.
એવા મોટા મોટા મહાજનરે, લખોપતી લોભી થપારેજ.
ધરતીમાંથી ધરમ ગયું ને પાપનું વધી ગયું પૂર;
પરજનનો પાંગળા થઇને વરશે, મેદની થઇ ચકચૂર,
એવું કળયુગનું કારણરે, વાગ્યા કણ વણસી ગયા રેજ.
શૂરાનું શૂરવીર પાણું ગયું ને, ગયું સતીનું સત્ય;
વેદી ભેદી પંડીત પુરાણી, સરવેતી મટી ધણ મત,
એવું કળયુગનું કારણરે, લોભમાં લાગી રહ્યા રેજ.
પૃથ્વીમાં પાખંડ પુજશેને, વાંધ કરે વેપાર;
સન્યાસી ધન સાચવા લાગ્યા ને, મહિપતી વૃતાનાર,
એવા કપટી કરે મોટારે, અસતિયાનાં ઓધ થયા-રેજ.

ઓ [૧૦૪]—સુકન્યા-સાવિત્રી—

ઓ સહિયર, સુણો શીખામણ સારી, સઉ કરો સંગત જોષ વિચારી—સહ
કુસંગ કાળજા કોટડી, કુસંગીનું સુખ સ્થામ;
ફૂલન કરો સંગથી થાય નામ બદલામ.
જડી જેને સોખત જગમાં નકારી, ગયું તે તો આ ભવ પરભવ હારી.—

(૧૦૫)—અમુમતી—

ઓ મારી રંગીલી દરજણુ, દરજણુ ગુલાબનો ઝોટારે,
તારો જગમાં જડે ના જોટારે.

ખવરાવું પીવરાવું હાયમાં નચાવું, વાળે રખે તું ગડબડ ઝોટારે,
લાહી લુહીને પરણ્યો પરાણે, નથી હું માતખર મોટો.

ઓ ! મારે તો જોઈશે શીરો પુરી ને સાથે સાતવાના હં, અ.
અરે અહીંતા મળશે રોટલો ને હુંગળા, શીરાપુરીના તો ટાણા હં, અ.

(૧૦૬)—મહાપ્રેતા કાદંબરી—

ઓ સાહેલીરે (૨) સમજ કરીએ પ્રીત.

હાં હાં નથી સાહેલીરે [૨] અટપટી પ્રીતની રીત,

મોલો અનેક સુણી બીજનાં મોલ તોલી બોલીયે.—હાં હા.

સામાનું દીલ જોયા વિના, નવ આપણું દીલ બોલીયે,

અંતરસામાનું બાળી, ભરીયે પગલું સંભાળી, એકહાથે પડે કેમ તાળીરે.—ઓ.

(૧૦૭)—મૂળારાજ સોલંકી—

ઓ જખીલી છોડ શરમ, કર જાયકો ન તું.

મહેમાન બોલાવી વાહ ! ફેરી મરફરી મળહ ! ઓ.

રીતી એ ક્યાંની ? પ્રીતી એ મળતી ? જે જખી આ જાની,

કરો મેરખાની પત્ર વાંચવાની, કાહી યજ, દીવાની—આ... જખીલી.

[૧૦૮]—સ્નેહ-સુધા—

ઓ સ્નેહબીના શીરતાજ ! ખાલી પીયોજ આ પ્રેમની,

સ્નેહ બરપુર છે, પ્રેમનું, એ તુર છે હો. ઓ—

રંગીલો મધ આ સ્નેહ તણી ચીજ, ખીજ તું સ્નેહબીની નાર,

સ્નેહે સંસારનો સધજો વહેવાર છે, સ્નેહ એજ સંસારે સાર;

વાહ વહાલી વરણાળી અલમેલી અનુરાગી, છે સુંદરી સુગણુ—સ્નેહ.

(૧૦૯)—પ્યારો સાહેબ—રાગ, મહાડ, કુવાલી.

ઓ બાલમ મોરે, હમસે નજરીયા કાહે ફેરી,

મેરા જ્યા આહે ગરવા સો સો બૈરી તોરેરે. બાલમ.—હમસે.

[૧૧૦]—દોરંગી દુન્યા—

ઓ દાસી બનું પાંકી, લગન હો જે જીકી;

નહિ માનું કાસીકી, બસ ન માનું કાસીકી.

વાઈ વાપે તન, જન, હો સુજન, કમલ બદન ફલન મોહન. દાસી.

દીપક બીન કટી ખીમલ, કમળપર અંગ પતંગ ન જારે,

એહી રીતી રતી કુમતીકી, બસ શીકી અતનીકી નહી નકી, દાસી.

[૧૧૧]—ખુશર હરીના—રાગ, જલ્લા, તાલ, કેરવેલ
 ઓહો મન મોહેનાં તોરી, છુમ છુમ ચાલ.—ઓહો
 હાથેમે હમે પએમાનાં, મતવારી તોરી ચાલ,
 મદુઆ બરકે દેં મધ, અળતી ચલી તાલ—ઓહો
 મતવારે તોરે નએનાં, અઓર જોરે જોરે ચાલ,
 તોરે આલા જોખનાં, ઉમરીઆ ચઓદા સાલ.—ઓહો
 મોરે દયરી ખાન તોરી તઓદહમે પખાલ;
 આલા મોરે તો દીલે, ઇસકુપે કો સમ્હાલ,
 અપની સુરત જુલ ગયે, રંડીયે ગીરી સાલ—ઓહો

(૧૧૨)—બનીસાર—

ઓ મોએ પ્રભુ હમે હાથ તેહારી, એક ખીરહેડી આગસે જલ રહા ચા.
 દુશ્વરકાખતકી લગી ચીન્ગારી, તુંહી આલા તુંહી આલી આશકે, દુલોખમાલી
 બરદે ઓ વાલી—તુ ગોદ હમારી.—ચો

(૧૧૩)—અનસુયા—

આખિ વીના અધારે, સદાયે મારે આખિ વિના અધારે,
 કોઈ કહેશે બાલ લીલું, આ ધોળું ને આ પીળું;
 મારે મન સધળું કાળું કાળું રે [૨] સદાય.
 કોષને લાગે જગ સારે, કોષને લાગે નકારે, મારે મન
 જનતર ખારે ખારે રે.—સદાય.

(૧૧૪)—સૌભાગ્ય સુંદરી—

આખિા ખેલી જો જીવ આ, દીસે દુનિયાં હાની,
 શાની જાંદગાની રોજ રહેવાની માની.—આખિા
 આ ધનધામ મેડે, મહેલોને વાડી વચરે,
 ખતે સાચવ્યા અતે ચવાના ધૂળધાણી.—આખિા
 અમિંતો કામશે ટોટો, અજબનો શીરસ્તો,
 કરી લેને બલાઈ એજે, છે, સાચી કમાણી.—આખિા

(૧૧૪) લયલી—મજનું—રાગ—કુમરી.

આંસુ વા બરે મોરે નયન, દીલ કપિ મોરે હો.—આંસુવા.

હોહર } જાને મનકો બેદમન, દુજો નજને કાએ,
 પરકનહાર દુખઓ, દુખકો મારો હોએ.—આં

ઉછલત છતીઅન હમે મોરી, જોર ચલતહમે સાંસ,
 રૂપ સરૂપ તો જલ ગયો, દેહ અની જુંધાસ.—આં

જમ કહે ન કીજીએ, પ્રીતમે જાવે પ્રાન,
ક્યેસે બંધંદો છોડીએ, ને બંધિત હએ દોખન.—આં
આમ જલાવે હાડકો, ઓર જલાવે માંસ,
પ્રેલ જલાવે સગ કણુ, ન રાખે છકી આસ.—આં
ચીતાને સગ હુડીઓ જોખન ઓર આરામ,
પ્રીતમ જતો ચખચુકે, વાકા લે ન નામ.—આં

૩ [૧૧૬]—ભદ્રાશામિની—

અંતરે હર્ષ છવાયે, સખી શાને ?—અંતરે.

પિયુના વિયોગી આ બાલાનું જે, નિશ્ચિત હૃદય ચિરાયે:

—શાંત બનશે આજે અલો !.....એ.

પ્રાણ વિના હૃદયસે, સખી શાને ?—અંતરે.

શુદ્ધ મારી શું બદલાયે ! ધર્મ મારાથી ભુલાયે,

લોક કહે મને મૂર્ખ બલે પણ, લાજ ન આવે જરાયે—સખી શાને—અં

ક [૧૧૭]—“રા” માંડલીક—રાગ. ભજન એકતાગે.

કરીયે ના વિશ્વાસ કાયા માયાનો કહી,

મૃગજળ ફેરા મોહ શા લાગ્યા તને માંડલીક.

ચીરંજીવી નથી તારી અમર નથી કાયારે,

ધડી એ ધડી માટે શું બગાડે મતી;

બગાડે મતી તું શાને જીનાગદ પતી—ધડી.

રૂપ રંગે શું લોભાણો ભરમે કરતાં ભૂલ,

રૂપે રૂપ રળીયામણું પણ એ શીમળાના કુલ.

[૧૧૮]—શ્રી સિદ્ધ સત્યેન્દ્ર—

કરી ચગદ ચાહ દેશંએ આવી હિન્દુસ્તાન વિષે,

રકાખી પ્યાલાનો રથ બનાવી ફતેહ મેળવી દશે દીશે.

શહેર કરમે ગામગામડે ચોક ચોટે ગેટા કરી,

હિન્દુસ્તાનને ખુલ્લું હંદાવ્યો કહી નામ લે નહી ફરી.

અધરામૃતનું પાન કરાવી નયુંશક નીર્માલ્ય કરે,

બલબલાને ભક્ત બનાવ્યા મહેતાજી પહેલે નંબરે.

(૧૧૯)—શ્રી શ્રદ્ધાનંદ ભજનમાળા—રાગ ગજલ, તાલ ધમાલ.

કૃષ્ણ ધર નંદો આવે સિતારા હો તો એસા હો,

કરે સખ પ્રેમસે દર્શણ, ફુલારા હો તો એસા હો.

બ્રહ્મસુરેષ મજલ ડારા, પૂતના બનશે મારી,

કશકે કેશસે ખેંચો, ખિલારા હો તો એસા હો.
 કુદ પાનીકે અંદરસે, નાગકો નાથ કર લાવે,
 ચરણ કણ્ય પેધર કરકે, નચારા હો તો એસા હો.
 તીર જમુનાકે જા કરકે બજાઇ, અંસરી મોહન,
 ચલ ધર છોડ બજનારી, પિયારા હો તો એસા હો;
 રચાઇ રાજ કુંજનમે, મનોહર રૂપ બન કરકે,
 દેવ દર્શનકે ચલ આવે, દીલારા હો તો એસા હો.
 ગયે જાઇ છોડ ગોકુળકો, નહિ શીર લોટકર આવે;
 સખિ રોતી રહી બનમે, કીનારા હો તો એસા હો.
 પૂરી દારવતિ જાકર, મદલ સોનોકે બનવાયે,
 હમ્પરા રનિયાં વાંધી, ફસારા હો તો એસા હો.
 કુંડે પાંડવ લડે રનમે, જીત અર્જુનકી કરવાઇ,
 બચાઇ લાજ દ્રૌપદીકી, સદારા હો તો એસા હો.
 ભીતારા ભાર ભૂમીકા, સિધારા ધામ અપનેકા,
 વો અઢાનંદ દુનિયાસે, નીચારા હો તો એસા હો.

(૧૨૦)—અહુલ્યાબાઈ—

કર સુત સજ્જન જનોનો સંગ,
 જેની સંગત પાપ હટાવે લાવે નિર્મળ રંગ.
 સ્વાતિ જળનું ઝેર બને જો ગૃહે કુર મોરંગ,
 કરે માછલો તેજ નીરનું મોતી બૂપણ અંગ.
 તેથી કર સત્સંગ તજી દે સહુ દુર્જનના હંગ,
 લોહાં ને કુંદન કર્તા કર સ્પર્શ મણિ સત્સંગ.

[૧૨૧]—સુરદાસ બજન—રાગ—પદ.

કચુરે નીલબર સોયા મુસાશીર, કચુરે નીલબર સોયા,
 માનુસ દેહ દેવનકો દુર્લભ, જનમ અકારથ ખોયા.—મુસાશીર.
 ધનદારા જોયન સુત તેરા, વામે મન તેરા મોહા,
 સુરદાસ પ્રભુ ચલેહી પંચકા, પીછે નૈનુ, બરબર રોયા.—મુસાશીર.

[૧૨૨]—સતિ દેવકુતી—

કળી ખીલતી ચંમેલી બુલુ બાળા જોયનમાં,
 બાળા જોયનમાં, ધરી અનંગ રંગ તનમાં—
 નાનુકડી હજી લાડકડી હું છું, બાળકડી મુજ મનમાં,
 મોહિની અજબ ગજબ હું તો, સુલભ ત્રિભુવનમાં.

તનપર જેવર હમકે નેવર, લટકે કરી ચરણુમાં,
હમ જુમ જુમ જુમ કરી ચાલું, લટકે મટકે મદમાં.

[૧૨૩]—સાથનારાયણ—

કહું આપવિતી કર્મ કથા દુઃખચારી, કાળજીનું નાંખતી સંહારી...કહું
આ નગર સાધુ શેઠની, બહુ લાડકી દીકરી હતી.
ખાતા બગાસુ દારીઓ, કંઈ લાખ એકાબર થતી...કહું.
મોતી હીરા પહેરી ચરણુ, ધરણી પર ના રાખતી,
તે આજ દુકડા કાજ તમ ધર આવી છે, બીખ માંગતી...કહું.
પતિને પિતાજી લેધને, બહાણે વિદેસે સંચર્યા,
ચોરાઈ ગઈ લક્ષ્મી અને, આમે રખડતા, છે કર્યા...કહું.
ચાલી અને પડતી પ્રજા, ચિરકાળ કોની નવ રાખશે,
બીખારી પળમાં ભુપ થઈ, ભુપ થઈ બીખ માંગશે...કહું.

[૧૨૪]—શુક જયંતિ—

કરું દ્રષ્ટિ જ્યાં ત્યાં હું, મને તો ખ્યાલ ભાસે છે,
સકળ કામે પ્રકાશે છે, તિમિર તનમનનું ત્રાસે છે...કરું.
અખંડિત એક એ જ્યોતી, જડે નવ શ્રમ વિણ શોધી,
મને મ્હારે ખતાવે છે.....મને
હૃદય ધનથી ઉમળકાના, કિણું દશદિશ વ્યાપે છે.
નિજન દે હું આનંદ.....મને

[૧૧૫]—સુકન્યા-સાવિત્રી—

કંપવૃક્ષ તજી કોણ અભાગી આવળ પાસે ગય,
ફળનાં આસે જળ સંચે તો, ભામે કંટક પાય.—અભાગી.
લંપટ રૂપ મધ ટીપાં પાસે, બહુ કડીઓ ઉભરાય,
સ્વજન ! મિત્રની, ખરી કસોટી વિપત સમયમાં થાય,—અભાગી.

[૧૨૬]—સતિદ્રૌપદી—

કરમ ગતી અતી ન્યારી વિષાતા કળી ન શકે મતી મારી અરેરે—કં
એક દીન રાજ એક દીન જોગી (૨) એક દીન હાલ બિખારી અરેરે—કં
ધરી મૂઝ હાલા દંડ કમંડલ, અંગ વિલુતી લગાવી ફરેરે—કં
રાજ નિવાસી જંગલ વાસી, તુંહી નિરંજન નાથ રમરેરે—કં

[૧૨૭]—લક્ષ્મી-વિજય—

હમ તણે કોણ મર્મ ખતાવે, જાનિતી બર્ણ મન શાન્તિ—ના આવે,
શુખનાં તે સ્વપ્નાં હવે આવે, દુઃખણી અન્તર દુઃખે ઉભરાવે.

નિકળી લવનથી, વન જાયે, ત્યાં દેવ લાગ્ય લગાવે,
ઉલટી દયા દુર્ભાગ્ય જણાવે, દુઃખમય, આ જગ અતુલવાવે.

[૧૨૮]—મોહિની ચન્દ્ર—

કરજીના સાગર નટવર નાગર વ્હારે ચડો વનમાળી,
અણ રતનાગર, દેવ દીવાકર, પંખીણીયો સપડાવી.
ઘેરાણી પંખીણીરે, કંઈ ન સુને, ચરચર ધ્રુવે પાર પાડો પુન્યશાળી—ક.
વેણી વીંધાણીરે કાંઈ ખચાવો, આવો આવોરે, આવો પરદુઃખલંબનમાળી—

(૧૨૯)—નરસી મહેતા—

ક્યાં છે મારું ને તારું જ્યાં જાણું ત્યાં ખલ ધારૂં,
ગરજના જ્ઞાન વિનારે ! અંધારું.....ટેક.
ઠાણુજ વાવે ને કાણુ ઉઘાડે કાણુજ તરને છવાડેછ.
ઠાણુ હલાવે ને કાણુ ચલાવે, કાણુજ કાળ કાળ કરનારે—ગરજ.
કાવા નગરમાં તું આવ્યો મુસાફર સોદો કરવાને સારજ,
પામર હીરો નવ પરખીયો, શીખું તે કાચું કારખારે.—ગરજ.

(૧૩૦)—લદા ભામિની—

કર્મ કયાંકી બીયા જગ જોઇ, સુખ દુઃખ સય કર્મ ન તે હોઇ—કર્મ.
ઠોઠી કર કમલ કરત કીરત કલ. કોઠી કર તલ કર કરત સદાઇ.
કોઠી નૃપવર છંવર ડોલાવત, કોઠી ધરધર માંમન ન અધાઇ.—કર્મ.
કોઠી કર કમ નાક પતિ હોઇ, કોઇ નર કનપર બીપતિ બગાઇ;
કુકર્મ કયો અસુર પતિ રાવન, સુવર્ન લંકપલમેં બોઇ.—કર્મ.

[૧૩૧]. મીસ ગોહરજન—રાગ માલકોષ, તાલ ખ્યાલ ત્રિતાલ.
કૃષ્ણા માવો રામ નિરંજન, કૃષ્ણા માવો રામ નિરંજન માવો.

(૧૩૨) જલસા સંગ્રહ.—રાગ કાશી. હુમરી.

કનકયા જરા બનસી બળબરે, ઠંઠબનાકે તીર કનકયા જરા બળબરે.
બનસીબળબ મોરી શુદ્ધ બીશરાધરે, કનકયા જરા બોરતો બળબરે—ક.

(૧૩૩)—જલસા સંગ્રહ—રાગ દેશ ખ્યાલ—

કરના પકડીઓ રાજ મોરી કરના પકડ. કરન પકડકે;
ઝાંદે બધ્યાં; મોરી બાયે ધરનકી લાજ—કરના.
તુમ સરોશીર માન સરોવર, હમ પછી નીકસરકેના એક
સુંદર અરજ કરતહું.

પ્રીતમ ગત મારી સુનીયો, કંઠન પ્રીતકી લાજ—કરના.

(૧૩૪)—મીસ અચ્છનખાઈ. રાગ—અરતા, તાલ ત્રીતાલ, હોરી—

કન્હેયા મોસે ખેલો હોરી, કરો ના ઠઠોરી—ક૦

ચન્દ્ર બદન નવ નદન ગવાલની, નૈનાકી મતવારી,

લે લે હાથ ન માર કુમ કુમા, ભર મૈયાં છક જોરી.—ક૦

અખિલ શુલાલકે બાદર જાયે, ખેલત નંદ બિહારી,

કુંવર કહાન મોસે રંગ ન છીકકો ભીજત ચુંદર મોરી.—ક૦

સખ સખિયન મિલ બન બન આપ, કામ સાવર કામ મોરી,

અપને અપને મંદોરસે નિકસી, સાસ નનંદકી મોરી.—ક૦

[૧૩૫]—પ્યારા સાહેબ—રાગ, આશાવરી—

કરલે સોગાર ચતર અલખેલી, સાબનકે ધર જના હોગા. [૨]

માટી ઉઠાવત માટી બીજાવન, માટીમે મિલ જના હોગા;

નાહલે ધોલે શીશ ચુથવાલે, શીર વહાસે, નહીં આના હોગા.—ક૦

(૧૩૬)—જહૂરી સાંપ—

કહું કાહે શરમકી ચે આત, મુરકીલીસે કટતી હમ રાત નીમોડી.—કહું.

મોરી સુની હમ બગીચાં માલીસે—ખાલી, પુલે હમ ફળ પાન દધ મોરી, કુલે.

ગયા પહલા જમાના, અખતો નિજાના મદરા ગય મોરા માલ;

મોરી આલી, ન અંગમે સમાના. હા. કહું.

(૧૩૭)—જલસા સંગ્રહ—રાગ—ગોડ—મલ્હાર—દુમરી.

કરકે કમનવા મોરી જાંઠે કનાઇ, સુનો લમરવા, મૈં મોરી દોગી તુમકો;

મોરી બંધયા પકર લરવા જાનેદે—કરકે.

ગરજ ગરજ બાદુરવા જીંદનિવરસે, કુમયાં પરત મોરી અંગીયા

બિજાયલો અયા યા લગાઇલો.

હસી હસી હમરા અચરા જાડે, સમઝ માન લે.—કરકે.

[૧૩૮]—મીસ અમીરજન—રાગ—પીલુ—તાલ દાદરા—

કહો ચુધ્યાં કૈસે કટે સારી રાત, સૈયાં નહી આવે જીયરા ગભરાયે કૈસે;

એસે બે દરદી સે પીતજો ઠાની, કબહુ નમાની આત...કહો ચુધ્યાં.

[૧૩૯]—જલસા સંગ્રહ—રાગ, કાલીંગડા; પદ.

કરમ ગત તારે નહિ તરે—કરમ૦

કહાં બસે શાહુ કહાં બસે શાશી રવી, જોગ સંજોગ પરે—કરમ૦

ચર બશીષ્ટ પંડીત મુની જ્ઞાની, શોધકે લગન ધરે.—કરમ ગત૦

સીતા હરન મરન દસરથકુ, બિપતમો બિપતપરે.—કરમ ગત૦

સુરદાસ પ્રભુ અબ હુધ મોહુધ—જક જક કવન મરે—કરમ ગત૦

[૧૪૦]-મીસ-કાલીબન-ગજલે-અલોફ-રી, રે. સો શુક.
કળી બનશ સરવકે નો આ ગયે. તો બહારે ફુલ દિખા ગયે;
મેરે દિલકો દાગ લગા ગયે વહ, નવાસ ગોઠ ખિલા ગયે.
વહ દુઆથી દિલકી, ન આયે દિલ કોષ; બેવશ ન દિખાયે દિલ;
વહ નો બેચતે શે દવાએ દિલ. વહ ફુલન અપની બતા ગયે.
બંદ હુય કયો ન આસુઓ કીઝડી, કે મોહબત અપને ગલે પડી;
વહ નો કર ગલેથી વહ અંબરે, વહ બલાકે પેચમે આ ગયે.
[૧૪૧]-મીસ અમીરબાન-રાગ, દેશ-તાલ; દિપચંદી.

કન્દ્યાને લેર બધરે, કુંજ નમે આજ સખીયા નહીં મેરે સંગમે;
રાગ રમોહે મોહનકે દારે-મોહન ખડેહે બિંદરા બનમે.
નખ નવેલી કેસે બચેગી કયો નિકસી ફાશુનમે,
મેં જલ જમુતા બરન બતી, સોચ રહિ મનમે;
ગાગર પટકી ચરન ઝટકી, ગાર બીબે ડારી રંગમે-કન્યાને.

(૧૪૨)-ગાયન દર્પણ-રાગ, પંખખી.

કમલ ન આયો બાકે માર બિનતી કરત રહી મેં તો સોસો બાર-કળ
કહેત કદર સમજાએ સખીરી, માનત નાહી કણુ એક બાત.
અબ ખડે રહે સોતનકે દવાર.-કમલ નં

[૧૪૩]-કુસુઆવતી-

ક્યસે રાધામે બહાલુ કનૈયા કાલા, કનૈયા કાલા, કનૈયા કાલા.
માખન ચોરીવા ગલી ગલી શીરતા, તુટ જમુનાપે બટકતા; ગોરી મે
ગોરી મોરી રાધા ગોરી મોરી રાધા.-ક્યસે.

સાખી { “જળ જમનાકો મેં ગઈ, આયે નંદ કીસોર;
મટકી મેરી તોડકર, દીની બાલા મરોર.”

બાયા થા ઓ આગ લેને દાગ અંગ લગા ગયા;
નયનકી મરોડનસે કરોડ બાતેકર ગયા-ગોરી મોરી.

[૧૪૪]-મીઠા જહર-

ક્યસી પીત નિબાધ, મુધ હું મોરી બિસરાધ;
મોરી યાદ ન આધ, માનો નાર હું પરાધ.-

સખર પિયા બિન આવત નાહી-બિહરાને સજન તોરે અવસી
ભાવે ન કણુ મોરે છપે બનાધ. —મત કીની.

[૧૪૫]-ખવાબે હરતી-

કનકપયા કીશન, મગ્ર વારે દુવારે; કયા નયન પ્યારે પ્યારે !

સુંદર સુરત તોરી, મનકો હરત, હરજનકો હરત તોરી, મોહીની સુરત ગોરી.
ગોરી બારી ઉમરીયા બેહારી મએ તોરે વારી;

જન જન દીલખર દીલખર હારે । યાર સુંદર મનહર.—ક૦

[૧૪૬]—મીસ મલકાજન—રાગ જુહા, તાલ-દાદરા.

કમર પતલી લયક જળ ખારીરે, નૈયના રસીલે છુપાવ મતવારીરે.—ક૦
ખુદાને દિલ ચે દિયા નજર એવકાકે લીયે,

મિલી હમ આંખ તો દિદાર દિલરૂપાકે લીયે.

અમન સમાલિયે, દિલકો જરા ખુદાકે લીયે;

નનાજુકે બૈયાં ગોરી કલૈયાં, મેરે પીયાહી ચે આહલ ન્યારીરે.—કમર.

[૧૪૭]—ખ્યારા સાહેબ—રાગ ભૈરવી; કવ્વાલી.

કહાન કુંવર મોસે કરત અરજેરી, અખ મોસે કરત અરજેરી;
એક ન માને એક ન માને ગોરી, કાને કુંવર કરત મોસે અરજેરી.
દેખી શામ યહ નામ હરતો, શામ તુમ લાજો હીરહત;
બડી બડી પલ પલ છીન તોરી ખીનતી, કરત અરજેરી. એક નમાને.

કા [૧૪૮]—મીરાંબાઈ—રાગ ભજન—

કાનુડો શું જાણે મ્હારી પ્રીત, બાઈ અમે બાળ કુંવારાંરે.—કા૦
જળરે જુમનાના અમે ભરવા ગયાં તારે, કાનુડે આવીને છાંટયા
નીર, ઉક્યાં અરરરરરરે.—કા૦

શરીએ ને શરીએ અમે રમતા, ને ભમતાંરે, કાનુડે આવીને ખેંચ્યા
ચીર; ફાટ્યાં ચરરરરરરે.—કા૦

વંદરાતે વનમાં બહાલે, રાશ રમાડ્યારે, કાનુડે તાણી માર્યાં
તીર, વાગ્યાં અરરરરરરે.—કા૦

[૧૪૯]—વિષ્ણુવેલી—

કાયા કાચો કુંભ છે, જીવ મુસાફર પાસ;
ત્હારો ત્યાં લગી જાણુજે, ન્યાં લગી શ્વાસોશ્વાસ.
સદા સંસારમાં સુખ દુઃખ, સરખા માની લખએ;
રાખે જેની રીતે રામા, રંગે તેવી રીતે રહીયે.

આખી { પીપળ પાન ખરંતા, હરતી કુંપળીયાં;
મુજ વીતી તુજ વીતશે, ધીરી આપુડીયાં.
નહી જેવીને તેવી નિત્ય, કાષ્ટની નહતી જેષએ;
દેશના દંગ, રટુના રંગ, જેવા દેખી લખએ.—સદા.

સાખી { કદી મેહેલો ને માળીયા, કો દીન છપર ખાટ;
કોઇ દીન એવો આવસે, જુખ્યા ન મળશે ભાત.—સદા

[૧૫૦]—રજની ચન્દ—

કાયા માયા જુડી સહુ જોજુરે, પલમાં વીખરાશે તારો માળો આ સંસાર
ખિન્દુ જેમ કાકળ કેરૂં, માતો મોતી જુડુરે;
જેમ સંસારની માયા મીથ્યા માનરે.—પલમાં.
સમાને સંખંધી, સ્નેહી કોઇ નથી તારૂંરે;
સ્વાર્થમાં રાખે સગાઇ સજો બાઇરે.—પલમાં.

(૧૫૧)—શારદા વિજય—

કામવીરા વાલમને દેજો, કુખીનો સંદેશ;
જોગજુને વિષે વિજોગજી, કે જોતી મે દેશો દેશ.
જામે જીતની જુધ હથ, છતનો કહે બતાય;
વાંકો જુરો ન માનીયે જોર કહા...સે લાય.”
ગાગરના પાણી ઝુકી છજો, સાગરના માઝા ઝુકી છજો;
નીતીનો જો ધારો, પધારો પ્રાણેશ, દોષ ન ધારો. પધારો પ્રા

[૧૫૨]—કંસવધ.

કાનુકા તારી કામજી કરનારી, વજમાં વાંસલડી વાગી;
મીઠી વળી મોહક, મન વશ કરનારી.—વજમાં.
મનવસ કરનારી, સ્વર સુજીતાં લાજે સુખધારી;
હું ઘેલી તમ વીણુ થઇ છું ગિરધારી.—વજમાં.

[૧૫૩]—બિર-કુણાલ—

કારી નયનથી નચાવે નારી, પામર નર નાદાન;
નીર વીના ધરતીપર તરતી પાખિ વિના આકાશે ફરતી.

શાસ્ત્ર વિના શબ્દે સંદર
છજો જો ધરતી, તે જોલ્યા વીણુ પથુ જો કરતી.—જો બળવાન ના
હથે જોર હજાહજ ભરતી, કામ કોષમાં જુલો કુલો કાળો આયર
નકં સમાન ના

(૧૫૪)—જુહાવેવ—

કાયા કામ કુંપો, તું તો ચેતરે, દિણુ ભાગી હંસા;
અવિચળ પદીને તું પેખરે, દિણુ ભાગી હંસા.—કાયા.
ઝાંઝવાનાં નીર સમજ આ, કાચી જીંદગાની તારી;
મમતા ઝુકી દે ને તું કારીરે, દિણુ ભાગી હંસા.—કાયા.

એ દિનના છે ધરજળ સધળાં, એ દિન અહિં રહેવાનું છે;
એ દિનના છે સગા સંગધી, એ દિન સુખ લેવાનું છે.
એ દિનનો છે પંખી મેળો, અંતે ઉડી જવાનું છે;
લોકો જોને દુનિયા કહે તે, એક મુસાફર ખાનું છે.—કાયા.

[૧૫૫]—અમરિય વિશ્વામિત્ર—

કામજોગી રાજયોગીને બનાવવા,
જપ તપથી રૂપીવરને નીકળી ચળાવવા.....કામ.

ચિત્તહર ચૌવનની મને મોટી મન હામ છે !

નિહાળી હાવભાવ, પુરૂષ નારના ગુલામ છે !

એ દરશાવવા રૂપોરાજને બરમાવી.....કામ જોગી.

[૧૫૬]—મીરાંબાઈનું બજન—

કાયા કારણ ભેખજ લીધો, મેંતો રાણુજી કાયા કારણ ભેખજ લીધો.
રમતો બમતો જોગી આંખો આંગણીયે, દાસી જાણીને દરશણુ દીધો...રા.
ગીરધર વિના મુને બડીએ ન ચાલે; હરીરસ ઘોળા ઘોળા પીધો....રા.
એરે કામણ મારે કહાનુડે કીધાં, કંથા પહેરીને નેડો લીધો....રા.
બાપ મીરાં કહે પ્રભુ ગીરધરના ગુણ. જંગલ માંહે દેરો દીધો....રા.

[૧૫૭]—શ્રી કુસુમ કમળા—

કાળું કામ કરે ન શું ? કામી, નીચ નારીની જાત હરમી;
વહે વેણુ મીઠાં મુખે સ્વામી, ખીજ સંગ રતી રસ જમી.
લોભાવે રશના એ રશાળી, હિરમાં રાખી પાપની ખાળી;
કુર-ધુર્ત ઘોગી ને ધુતારી, બણી ચુંકેલ જરી વીજરી.
શર્મ-ધર્મ-લજ્જા ! નહિ, દયા નહીં ! તલભાર;
જાર માટે જગદીશને. હેતરવા ! તૈયાર;
રડે બડીકમાં હશે બડીકમાં, બડી રીશે મસ્તાન;
લલચાવે નર લાખને, પણ કોષ્ટની નએ શેતાન.

[૧૫૮]—સરોજની—

કાળ નહિં છાડેરે, કાલા જ્ઞાને મથાને મરો;
પાપી બમણા કાજેરે, ઘોળાં કાળાં શીદને કરો.—કાળ
મન જાણો છો ! મેં કર્યું કે, પણ કરનારો છે કાળ;
આદ્યા અધવચ રહે ને, હરી કરે સો હોય;
મિથ્યા વૈભવ માટેરે, નિર્દય ભુલ્લી શીદને કરો.—કાળ
નહીં સમજો કાળ રામ ત્યમ, રંક સર્વને ખાય;

બાંધી મુઠીએ આવેલાં, સૌ ખાલી હાથે જાય;
કરશે તેવું બરશારે ? પરમેશ્વરથી જરી તો કરો.—કાળ૦

[૧૫૬]—કુસમાવતી—

કામ કેદ કરી જીલવે તમામ જ્ઞાન—જીલવે છે સાવ જ્ઞાન—
—જીલવે વિવેક જ્ઞાન—કામ ગહન વનને જીવન ભવ્ય ભાળે.
ખરે કાંટાની કામળતા નિહાળે—અમન ઝરતી, ચંદન શીત ભાળે;
ખરે કામીજન મોટા નાદાન.....કામ કેદ.

(૧૬૦)—નાગર સંકટ—

કાયા તારી કાચી તેમાં પુલ્લો તું ફરે છે જ્ઞાને,
પુંકાષ જવાની હોળી પેઠે, એ સ્મશાને—
કરે શુદ્ધ તેને તું તો, સવારમાં ઉઠી સ્નાને;
પ્રતિ દિન પોષે ખાસાં, ખુબીવાળાં ખાનપાને.
તાતી માટીને તું સોના જેવી મૂંઢતાથી માને,
નામ કૃષ્ણજનું ક્યાંથી આવે તારે કાને—
સખી ચતું હોય તો જદુરાયજીને શરણે જાને,
મોટાપ મુકાને પ્રિતિવાળા પ્રજા ચરણે થાને—
મેળવને બાપ મારા, કેશવ તણી કૃપાને,
ગરીબી ધરીને શુભો જોવિંદના જાને.—કાયા.

[૧૬૧]—સ્નેહ—સુધા—

કામીજન રૂપ ઉપર સહુ મરતારે, કુટીલતા કરતા,—કામી૦
કરે અનીતિ અધમ અતીશે, પ્રભુનો ડર નવ ધરતા;
પરમેશ્વર પોતાને માની, અંધ અનીને ફરતારે.—
લાજ શરમને કરી પરાધ, પાપી પગલાં બરતા;
અંતે ફટફટ ચઢને પાપી, વીણુ મ્હોતે મરતારે.—કામી૦

[૧૬૨]—જલસા સંગ્રહ—રાગ, કાશી—હોરી.

કાએ સતુમ પિયકારી મારી.—કાએ.
બર પિયકારી હમપર મારી, બીજ ગપ સખ સારી;
બીજકી સખી સખ કારી હસત હજે, એસો તું ભયો અનારી.
પીયા કુછનો લોને બીચારી—કાએ.

(૧૬૩)—અદલ ઈન્સાફ—

જ્ઞાન જનનેહો પ્યારે પ્રાન જનનેહો, કાહે રોકો ડગરીયા;
બૈયાં ગહત મોરે તબકી છુવત હોં, છાંડો મુરારી, બસ રહે બીહારી.
મોરો બારી ઉમરીયા—કાહાન જનનેહો.

નાહી એકલી મેં હું સંગ માહેલીક,

શીર મીલુંગી તુમે નીર બહાન, શીર ધર ગગરીયાં—કહાન જાનેદો.

(૧૬૪)—હુશનઆરા—

કહે ધોવે તનકી ચદરયા, મનકો ધોડાલ એજલ જાએયા,

અરે માન જલ સુખ જાએયા.....કહે.

ચમક કોઠેલાં કરે અએ સાહી જાતનવાં, લગા લગા સતકા સાખનવાં,

તનકા ધુલા મનન ધુલા, રહા જગર મગર મલબરા તનતો.—કહે.

મસલ મસલ કરત ચુસલહાં, નહિ જલકી કદરયાં.—કહે.

(૧૬૫)—જહુરી અમરુતરી—

કહે છાંડે મુરખ મોરી બમયાં, કલખયાં ગારી હુગી મયેં,

મુંજી ગરે શરમ નાંહ આવે, સતાવે કહે મોહે, જરા ન લખવે.—કહે.

પ્યાર જાતી તુનેકયા દીલમે કાની, મોહનીયાં મુંદરીયાંકામનીયાં હુભારી હમ.

ચલ ચલ પ્યારી છલખલ ન્યારી, હય મીલ—મવો જરી.

મીલ જાએ પ્યારી આએ, ન સતાવો ન લખએ,

બમરા નાંહિ બલ આવે પ્યારી, ગરે રીજલે જરા મું સંભાલ—કહે.

(૧૬૬)—જલસા સંગ્રહ—રાગ, બેહાગ, હુમરી—

કહાન મોરીરે મગરિયાં ફોરીરે, દેખાદેખારેલગરવાને અરમેરીરે-રામામોરી

મેં જલજમુના ભરન જાતીયીરે, બાચડગર મેંસે કાનીસારે,

ચલછાંડે બાલમ નહીતો દોગી મેં ગારી-એ શીક્યાકાની મોસે ચતુરાધ—રા.

(૧૬૭)—જલશાસંગ્રહ—રાગ, ખમાચ, ખ્યાલ—

કલી કમરીવાલે મીલ જાના વેઠ મએ અપના પિયાકુ હુંદન નીકસી,

મીલ ગયો ખંસીવાલાસે—મીલજન—કલી.

(૧૬૮)—મીસ જાનકીબાધ—રાગ, સોહીની. તાલ ત્રતાલ.

કહે સજન કાહે રાર મચાધ, (૨) કાહુ સોતનીયાને તોહે બેહકાય દીનો.

કાહુ નિપટ કાહુ બાત બનાધ; છોટે પિયા, તોહે કરજેરત હું.

છાંડો છાંડો મોરી, મુરકી કલાધ—કહે.

કી (૧૬૯)—લવ-કુશ—

કીડી કુંજર દાખતી સસલે સીંહ હેરાન,

પુરખ નથી બળવાન યશુ સદા સમય બળવાન.

કંધ કંધ ધાર બલે અવનીમાં કતો કંધ કીરતાર,

અકળ કળા ન કળતાં, કતો કંધ કીરતાર.

બળશીયાએ નાગ કશાઓ, જોટો હળ્મરી, ચુલાખ લુલાવે,

શીયાળે વાલ થકી કરી સરસાધ, કાંધક રડાવે કંધક હસાવે.—કતા.

[૧૭૦]—નરસી મેહતા—

કીસનજી કાળારે ! લાવો પુલ માળારે ! પારથના સાળારે;
આવો બીડથો લાગિવા હોજી.....કી૦
નહિ આવો તો થાશે પ્રજુજી મમલાત; રૂથો છે આ રાજરે,
શીર માર કાપવા હોજી...કી.—કંઠમાંથી આવો ભિતારી હાર...
લગ્યા મારી રાખારે, મોહનજી માધવા હોજી.....
શીશ કાપશે માહાર તો થાશે જગ શીટકાર.....
હાંથી અવિનાશો થશે આવો કંઠનો હાર.....કી૦
કાંધાં છે તે બહુ બહુ મારાં કાજ.....
તેમાં આ વધારે, જાણી લેજો જાદવા હોજી.....કી૦

[૧૭૧]—જલસા સંગ્રહ—રાગ, પીલુ, પદ.

કીસીકા કૌન સંગાથીરે બાબા—કીસકા.

જુહીરે માયા જગત જુલાયા, કહેત પુરાણુદી પોથીરે—બા—કી૦
દોલત ફનીયા માલ ખગ્ગના, માત પિતા સંગ નાહોરે—બા—કી૦
આપહી આપે અકેલાં રી, જનાં, હોતે મજાનકી માટીરે—બા—કી૦

[૧૭૨]—જલસા સંગ્રહ—કારી, હોરી, આરમસી.

કીજે કૌન ઉપાય અજહુ, ધરનાયે કનાઈ—કીજે.

દીન ગીનતે સખી માસહુ ખીતે તોબી ખજર નહી પાઈ,

દીલમે હોસ હુમાસ મિલનકા, કેસે મિલે જહુરાઈ;

રીતે કોહુ દેત બતાઈ—કીજે.

ચૈત માસ ગયે ત્યાગી ચતુરજુજ, ચુરી મે ચુંતા સગાઈ,

રેતુ બૈસાખ તાપ તન જારે, જેઠ ખીરહરી જરાઈ;

રહે ક્યો જયરા બચાઈ—કીજે.

માસ અપાડ મેલ ગરજત હૈ, દાદુર શબ્દ સુનાઈ,

રિમ ક્રિમ ખરસત આવન; બાદો મહા બચદાઈ;

નદીચનમે પુર બહાઈ—કીજે.

આશો આરી બહી નહી આયે, જગત દીપાવલી આઈ,

હારતક કહાં તક સહુમે, માગસર મનકા મુંચાઈ;

ન ભાવત મેવા મીદાઈ—કીજે.

પૌસ પિયા ખીન શીત દુઃખ ખચુ માલ મરન દુખદાઈ,

શલ્યુન શીર હરી ધર આવે, તો ખેલે હોરી મુખ પાઈ;

ગુલાલ અખીર ઉઘાઈ—કીજે.

આજીવન પ્રભુ આત નીહાજત બહાર માસ મિતાઈ,
દુઃખ વીહારન આય ગયે, પ્યારી ગલેમે લગાઈ;

ખીર હરી ખીર મટાઈ-કીલે.

કું (૧૭૩)—પાંદવ ગુપ્ત નિવાસ—

કુંતીમાતા તનુજ તારા; વીરપણું મેકા હારી,
હાથતણું હથાઆર બિતારી, ચાકરી ચુડીને પારી.
સિંહ વસ્યા શિયાળ અવશે, સિંહ સ્વરૂપને વીશારી,
ગોઆહણના રક્ષક રહેતા. બક્ષક વૃતિ વિશારી.
રાજ રમાની લાજ હુટાયે, ખાજ આખાજે ખુવારી,
વ્યંડળ વિરો પ્હુરે ચીરો, ધર્મ ધીરો લાચારી.—કુંતી

(૧૭૪)—સાગર-સરીતા—

કુંવારે રહેલું બહુજ સાઈ અસ્યું પરણવાનું—કાકાજ બલ્યું પરણવાનું.
સારો ધણી નો નહી મળે તો જુગ જુગ રડવાનું—કાકાજ જુગ જુગ રડો
પ્રેમથી રમાડું તને વહાલી હમેશાં, ખાલી તું શીદ અકળાય, ઓ
વહાલી, ખાલી તું શીદ અકળાય.
આણીયા દીકરા મુંજો મરી રહે, નહિં તો ફળેતો થાય, ઓ કાકા
તમારે નખોદ જાય.
મેનાં તું ક્યારે હવે મારી થાય.....નહીં તો.....કુંવારો

(૧૭૫)—જાહેરી અંગુસ્તરી—

કુંદરતકા તું દાતા જગજા પાલનહારા,
જગપરવર સુખ દુઃખકા, તું સુલતાં ગુન વાલા—કું
ગીરધર સુખકર દુઃખહર શાન જ્ઞાન ! તોરી પ્યારી.
જગજાવાલી ચંદર આલી, છત્તર શીશ પરહે ન્યારા કું

[૧૭૬]—અહલ્યાબાઈ-રાગ, ગઝલ, કબાલી.

કુધારે હિન્દવાસોના હૃદયનો મર્વ ગાળ્યો છે,
જગજતા હિન્દ ગૌરવનો કુધારે દાટ વાળ્યો છે.
અભાણ અમાની માઆપો મહતા આપર માટે,
સુતાના શત્રુઓ યદને ગૃહે પૈસા સુતા સાટે.
વિચાર્યાં વીણ હૃદય વયને મરી મીઠ્યા ગુમાનીમાં,
જડી જે સંતતિ લગ્ને ગુરે તે જીંદગાનીમાં.
મયા તે બહાયશેન પ્રીતિ લગ્નો મયા ન્યાથી.
પ્રજા તે વિર થું પાકે પછી ઉદાર તે ક્યાંવી.

કે (૧૭૭)—ગાયન દર્પણ—રાગ: ગરબો, જુપાલ—કલ્યાણ, દાદરો.
કેવી મુરલી વગાડી મનલીનાને, મને બીરમાલીને જોખન છોનારે.—કેવી

હાના જવાહે મને વાર થઇ છે ધણી,
મારો સાસુ છે નહારી હુંપે ધણી,
એવું જાણતી તો એ વાટે આવતી નહો,
એવી કપટી રીત મને ફાવતી નહી,
બાકથી કંપેરે મારો સીરજેરી—કેવી.
હાના હું લાચું છું ચરણ તારે આજથી જો,
ધધર કારણ મુકી દે મને લાજથી તો,
લાડકવાળા કેવાય નંદજી જો.—કેવી૦

(૧૭૮)—જલશા સંગ્રહ—રાગ, કારી, દાદરો.

કેસે બોલેરે પપીયારા પાપી દેજ, મોરા જીયરા કહો—કેસે૦
સાજ નહી બોલે સવાર નહી બોલે, શીરબોલે માજલી રાત પપીયારા—કેસે.

(૧૭૯)—જલશાસંગ્રહ—રાગ, પીલુ—હોરી.

કહે દીને હમારી રામ રામ જાકુ મીલે મોરા શામ.—કેહે.
નગર નગર બૌર દારે દારે, હોરી બેઠનકકી ધુમ ધામ—કેહે.
ભામજે જોખન પિયા માનત નહી, કેશે કે રાખું મેં દામ દામ—કેહે.
જુખ પેઆસ રાધીકા છાંડ્યો, ઘેવાન તોપે પરાહી અજ જામ—કેહે.
કુંજી નંદસુ હતતી હે બિનતી, પ્રભુ કયું હોરી એસી જામ જામ—કેહે.

[૧૮૦]—જલશા સંગ્રહ—રાગ, ખમાય—હોરી,

કેસે બરત જાળીપાણી—સાંવરમે કેસે૦ મોહે બિચ મીલે મધુ બતકા—સાંવરા.
કુવે જાળીં તો કીચ લગત હે, જુમના જાળીં પિચકારો,
જોકલ જાળ તો રંગમેં, બિનત હું, એસાં ગત મતવાલી—સાંવરા.

કો (૧૮૧)—નરપિશાચ—

કોઇ અલબેલે જાણુસારે તેડી, હું ચાલી તે મેડી,
કામજી કરી મને છેડી—મુકો વરણામી. આ—છોડો ના છોડો—કોઇ.
ગુલે ગુલઝાર અંગોનિ બહાર, તમે કંઇ લેશો ના,
મરમનો માર વચનનો પ્રહાર, તમે કંઇ કેશો ના;
જાલો પર ચાર, ચુંબન અપાર, મને કંઇ કેશો ના.—કોઇ.

(૧૮૨) નવીન નવલ-ગંગા—

કોઇ મને સ્વામ બતાવે, જો કોઇ લાવે મુખ બતલાવે,
મન મમતું મુલ પાવે.....કોઇ મને.

તરસી ગાય તરડીયા મારે, પાણી આરો જણાવે,
પ્રીતી વાટે ભુલી પડી છું, પ્રેમ મારગ કોઇ ચલાવે.—કોઇ.

[૧૮૩]—સંગતના કૃતિ—

કોઇ કરો ન કુસંગ—કુસંગ, તો કાળજી જોવો,
નિર્મળ નર ને નિચા પાડે, નિતી બગાડ એવો.

ડાહ્યાનું પણ બાન બૂલાવે.....

એવા કુસંગને સ્નેહ ધરી નહિ રેવો—કુસંગ.

સંત મહંતને ભક્તિ બુલાવે, લપટે કૈંક કુટેવો,

સુખનો શત્રુ સંગ કુટિલનો સાહેબ હો તો ભાઇ, થવાના દેવો—કુ.

[૧૮૪]—સરદારખા—“ કળેડાની કહાણી.”

કોને કહીએ કળેડાની કહાણીરે, જેમ બળદ પીલાયે ધાણીરે.—કોને.

લોક વગેરે ને સાસુ સંતાપે, વળી પીયુડા છે પામર પ્રાણીરે.—કોને

હું જોબન રસ ઝુલતી, પણ જોડીની ખાડ,

પીયુડા રમે લખોટીયે કરતો દોડાદોડ.

જગદીશ ! હવે ગલરાણીરે, સહાય કરજો શ્રી સારંગ પ્રાણીરે.....

[૧૮૫]—ગઝલે મહેદીલ, માંથી અલુદ—ગઝલ, કંવાલી.

કોઇ અયસી સખી આનુર ના મીલી, મુઝે પિકે દવારે બિઠાદેતી,

મેને રાહ મદિનેજી દેખી નહી, મોરી બૈયાં પકડકે બતાદેતી.

મોરે મનમે હય અખતો જગત યા બહુ, બૌર મલકે બહુત મદીને ચલુ,

સખી હીદગી નગરીમે કાહે રહું, નહી પરલો એન જરાદીની.

પીયા સાત સમુદર પાર બસો, મેરા પગમે ન ચલનેકા જોર રહો.

નહી જતી મરીનેમે કોઇ હવા, મોહે મુલકે અરબમે ઉઠાદેતી.

મોરી ચેહે મે ઉમરતો સુખસે કટી, ચહી પીકા નગરીયા તો સોચ પડી,

કોઇ શુખયાબી સાથ ન આપએરિ, મોહે હેત બહાકી બતાદેતી.

મેતો સુની સેજરીયાપે તરપત હું, પીયા દેશો અરબમે પીરાજત હય,

કહી દેતે જો સુપનમે દરશ દીખા, વંહી ચરનોમે શીશ નમા દેતી—કો.

(૧૮૬)—જલસા સંગ્રહ—રાગ, પીલુ, દાદરા.

જનશી તલધવામે નાહુંરે, બગલા પાણી જોર ગયો.—કોનશી.

અમાખી નાહી વારી જમુના ખી નાહી, અન્નેધયાકી ખાટરે, બગલા.

રાની જો હું મેં રાજમે કુંવરકી ચહુ તો પકડ મગાવુંરે.—બગલા.

(૧૮૭)—જલસા સંગ્રહ—રાગ કાશી, હોરી.

કોઇ એસા કરારે પિયાકા દીલ લલચાય.—કોઇ.

જન મન જાણી ટોણા, લાખ જતન કર હારી,
નવ લાખ તાવજ રખી છતીયતપે, એક ન હુધ કારી.—સખીરી.
ખીજકી સખી સખ ખેલે હોરી, મેં ખેરત દુખીયારી;
મેરે બાદનપર છુદ નહી હય, એહી દુઃખ મોહે ભારી—સખીરી.

(૧૮૮) — ચમકતી બીજલી—

કામરે કબી દીલ ના કગાય હયે, એક દહેર મુગ સંસાર કયું સતાયે,
અએસ અખત કરત મુનવાએ મઠાં બનવાંએ,
એા જહેદ બરે માર હમે સામાન સખી ખેકાર;
હીચાજ્યા કીયા જગપર હાતુને, કુરખાં પાઉ હાકએ લાએ.....

(૧૮૯) — જલશા સંગ્રહ — રાગ, કાશી, હોરી.

કાઠિસર કા જામ ભરે, નજદ કે બસેયા—કાસરકાં
કુલ સરાદકી રાહા, બિકટ હય; એર યુગ્ધારો દૈયાં,
અખક પાર હિતારો અલોજ, તુમકુ નખીટી દુનૈયાં.—નજદકે.
તુમારી કમર બુલકે કારજ સોહે, તુમ દુલદુલકે ચહરખયાં,
અહેમદ તોરી આસ કરત હયે. કારો કામરી વાલે કનકયાં.—નજદકે.

કં (૧૯૦) — મનુ—મણી—

કંજુસ કેવી કમાણીરે, આખર ધુળી રાણી,
જાની રહે એજ—એજ ફેરવે શુ, પૈસાપર પાણી—કંજુસ
ભલે શરીરની ચમડી છુટે, પણુ હાયથી ન દમડી છુટે,
સાચી જગે તે કદાખીરે—આખર—કંજુસ
પળી પળી ભલે સીચે કૃપણુ પણુ, રામ હિડાવે મારો કુખો,
રામ હુટે વર આગે આગે કાંતો તરકર બે દમ હુપો.
પરંતુ પાછતાં પુછ દેકે ના, વદે એમ વેદનાખીરે—આખર—કંજુસ
આવ્યા બાંધીમુડી, હિલાડે હાય, હાથે કહું સાથે, બીજું ન કાઠ સાથ,
ચુપ ચુપ ડાહલા, નિકળ અહીંથી, બહાર નીકર ખાઇશ માર;
કાઠ કરે ન બહાર—મારો એકી કિરતાર વાત જાણીરે—આખર—કંજુસ

(૧૯૨) — સત્યનારાયણ —

કંસ નીકદન, જય બીડભંજન, વંદન દુઃખ હરતા !
મન રંજન કરતા નીરંજન, જય જગના ધરતા.—કંસ
અંજન નયના ધાર, પ્રભુ ઠી સૌના પાલનહાર, (૨)
ભાલ સુ ચંદન જય અલખંડન, નંદનવન હરતા.—કંસ.

“અડળ કળા કળી ના શકે, પામર જીવ નાદાન;
વિરલા વિજુ પીછાણતા, જેને તમનું ધ્યાન.—કંસ.

કાં [૧૯૩]—મારવાડી માપાણુ ગાયન મળકં, રાગ, હુવર, સારંગ,
કટિ લાગેરે દેવરીયાં મોસે જેર ચલો ન જાય,
કટિ લાગેરે દેવરીયાં મોસે જેર ચલો ન જાય,
અપને પીયાણી મે અન્નમેલી, જોખન ખીલગયો દુલ ચમેલી.
ધુપ પડે કમલાય—કટિ લાગેરે.

આધ બી રાત મોઢે લે આયા, રસ્તા છાંડ કુ રસ્તા લાયો,
ચલત ચલત મોરી ખીચલી ટુંટી, જગરી દેહ પીરાય—કટિ.

“ [૧૯૪]—જલસા સંગ્રહ—રાગ, ખમાચ, દાદરો !
કાંઈ લટક લટક ચલંત મોહન આવે ભાવે,
અધુરી, અધુરી, મધુરી, મધુરી, મોરલી અળવે—કાંઈ.
ખાંધે કમરીયાં દાથે લકરીયાં બનમે મહિલા ચરાવે,
સાંવલી સુરત મોહની સુરત મુખસે બિન અળવે—કાંઈ.

જ [૧૯૫]—ધુવકુમાર—

પળ પળ પળ આસુ, આંખથી આ ખરે છે.
ધગ ધગ ધગ દૈતુ બાપકું, આ ખરે છે.
પળ પળ પળ પ્રકટે, અંગમાં અગ્ની એનો,
વિરહ બહુ દશે છે આજ કુમાર ધુવનો.
ધુવજી વીના માંરે, જીવન થયું આરં,
જીવન થયું આરં, સહુ સુખ આકારં.
નારીના મેઢે લપટાળને લુલ કરી ભારી,
ન્યારં કરું બાળ બિચારં, જીવન.
રાજતાજ રેલવ ખધા બેઠા બેઠે ડેર લાય,
પુત્ર વિરોજે પ્રાણુ સુજ પાપી કેમ ન જાય.
હાય થશે હવે શું માંરે. જીવન.

[૧૯૬]—અજન—

ખખર નહીયા જગમેં પલકી, રામ સુમીરલે સુમરન કરલે, કોળને કલકી.
ઢાડી ઢાડી માયા જોડી આત કરે છલકી.
પાપ પોઠ ધરી સીર ઉપર ક્રીસ ખીધ હોવે હલકી,
જળે મહ હંસા નિકલ જાયમા મીટી જંગલકી,
એક ચંદ્રમા નવલખ તારે જોત નાહી જનકી, રામ.

સા [૧૯૭]—એશીયાઈ—સિતારા—રાગ કળ્યાલી તર્જ—

ખામે ગફલતમે હએ સગ હીન્દુ મુસલમાં આજ કલ,
કુરહે હાતોં લુટા જતા હએ છમાં આજ કલ,
અઝોરતોંકા હોતી હએ અજ હર તરફ પરદાદરી,
હાં મજેસે દેખીયે હુસ્ને હસીના આજ કલ ?
ઇજજતો અજમત મુસલમાની ફરાએજ દીયકે.
આપ હી ખુદ ખોતે જાતે હએ મુસલમાં આજ કલ,
અય જનામે મોહતરમ અય કીય લએ ખેચારગા,
દેખતે હએ આપ એહ હાલે પરીજાં આજ કલ ?

સો (૧૯૭)—બુદ્ધદેવ—

ખીશ્યાં પુષ્પની પરાગ મીઠી રહેકે,
સાહેલી જાણે અમર તણે આનંદ રહેકે.
પુલો વૃદાવેલી, દીસતી સોહામણી,
એ...બહેની ચાલો હેતાળ એની જાયી.
વિશ્વવાટિકામાં પ્રેમ પ્રેમ બહેકે—સાહેલી,
મિહું યૌવન પુર આ મીઠો સ્નેહ સ્વભાવ.
મીઠી કુસમજ જાયી મીઠો તરફ કલાપ,
લલિત પુષ્પ શાં સોહાય, નિરખી નયણાં કરી જાય.
અંગ આનંદ ઉભરાય—વિશ્વ વાટિકામાં.

નલ્લ [૧૯૮]—“રા” માંડલીક—રાગ ભૈરવી.

ખુને જીમરકા પીતી હું ખસ ગમમેં તેરે ચાર.
ઘહેરે ચમનસેં શીરતી હું ખસ ગમમેં તેરે ચાર.
મય ચુપકે ચુપકે રાતી, ગું આસુંઓસેં ધોતી,
વો કહાં ગયો મેરા મોતી, ખીના ના સોતી ખસ ગમમેં તેરે ચાર—ખુને
દીલ ઉસીકુ દીજીએ દીલદાર ચાર હો.
ક્યા હીન્દુ ક્યા મુસલમાં કદરદાન ચાર હો,
મેરી નજર ને તુમસે લડ ગઇ, મેંમ પલંગસે નીચે પડ ગઇ.
.....વોહ ક્યા ગયે મેરે પ્યાર.
મેંમ અગ્નિ જેશી જલ ગઇ ખસ ગમમેં તેરે ચાર—ખુને,
સે [૨૦૦]—મીસ મલકાજીક—રાગ, કાફી, ઊલ, રીપચંદી—
એલત નંદ કુમાર બરબકે લોગનમેં—એલ.

प्लीङ्की सप्पी सप्प अनमन आध, ओरे कुमकुम ओर गुल्लवरे.
जेवत न'ह कुमार पल्लके लोगनमें.

ग [२०१]—भीस रीझा—राग, मल्हार, धीमा, त्रीताल—
गरज गरज प्यरसनेका आये, मेहरवा सरसन लगी छुंदरीया :
ओक तो हमक दासनी हमके हुन्ने मोर पपया.
जोखन बागे, छयट गध मोरी निंदरीया—गरज.

गा [२०२]—श्रीगीर्ध—
गान मधुरा कंठ गा, अली रजनी, गान मधुरा कंठ गा,
तारवीयो तलो सावुओ धारी, कामजुगारी न था...अली रजनी
अडलीयाने हपर धारी, ओकलडी न हरेभा....अली रजनी
योगीजनो सप्पी साधे समाधी, छीतण समीर तुं वा...अली रजनी

गी [२०३]—भद्राप्रताप—
गीत वपतनां गारानी गत, पुछी जुओ गानाराने,
नेतुं तेतुं भावानी गत, पुछी जुओ भानाराने.
महाजन मोटा थावानी गत, पुछी जुओ थानाराने,
विष्णु भोवावे जुवानी गत, पुछी जुओ नानाराने.
धाड पडे तो धावानी गत, पुछी जुओ धानराने.
नेने तेन आहवानी गत, पुछी जुओ आहानाराने.

गु [२०४]—राभवर्षा—चैराग्य, राग, सींदारा. ताल, छिपचंडी.
गुनरी उमर जमडेमे अगाडो आपनी हलत है,
हुवा पारज अपील अपना, अजयय यह वहालत है.
मुकमे गैर लोगके हजमे करी दीये ईसल,
न देभा मिसल अपनीका अजयय यह अहालत है.
ह बीले दे दे गैरिपर कीया साजत असुल अपना,
हिल अपनेका न शक हुटा. अजयय यह हहालत है.
अहुत पढने पढानेसे हुवा सप्प छहमे कामल,
न पाया नेह रजनीका अजयय यह कहालत है.
अना हारा पडे मसले सुताये दुसरेका बी,
वले हुटा न कुहर अपना अजयय यह मसाहलत है.
तु कर ईसल हसाअपना तुके ओरोशी क्या गोविन्द,
न किरसा तुल दे छतना हजुल ही हय तुवालत है.

(૨૦૫)—પિતૃભક્ત પ્રભાકર—ગંગા, યમુના, અને સરસ્વતી, સંવાદ

ગુણી ખાણુ મને ગણુ, ગંગા કહુ અધમના કાણુ.

મુજમાં નહાર્તા મનુષ્યને હું, મોક્ષ નિરંતર આપુ.

માહમા મારો એવો, સાખ પુરે છે...દેવો...

જમના મારું નામ અરે, યમની બિતી ટાણું,

મારૂં પાન કરે જે તેનાં, પાપ તમામ પ્રખણું.

હરનારી હું હાની...વાત એ છે...ના જાની.

સરસ્વતી હું સુંદર મારું જળ કિયમીશ હરનારું,

કરે સ્નાન શ્રદ્ધાર્થી તેનું સદા કરું હું મારું.

કરણુ મારી પામીદાસ ખોય છે ખામી

મુજને તારો પાપ નીવારો.....આવે દુઃખનો આરો

કરું સ્નાન ને પાન હમેશાં દ્રઢ વિશ્વાસ તમારો;

મુખમાં દેખે સ્થાપી.....માતા હું...પુરો...પાપી.

[૨૦૬]—નિલમ માણુક—

ગુણીજન વાવે છે ગુલાખ, નહિ કંટા તો લેવાને,

સુગંધ મનહરણી મેળવતાં, મન સુખ લેવાને...ગુણી.

કાષ્ટ સુરખ બાવળ વાવે, કંટા લપ્ત પરદા ચાવે,

સંતજનો સત ગુલાખ વાવે, સુગંધ કરવાને;

આ કર્મ તણુ કંટક ત્યાગે, ભવસાગર તરવાને...ગુણી.

[૨૦૭]—મીસ જાનકીબાઈ—રાગ-ઘૈરવી-તાલ. દાદરા.

ગુલનારો મેં રાધા પ્યારી બસે; જાહી જુહમે કંદકપા બસે.—યુ.

ચંપાગાં અતુરભુજ ખેલામેં બિહારી.

તેરે નયનોમેં ગીરધારી બસે, જાહી જુહમેં કંદકપા બસે.—યુ.

ગો [૨૦૭]—સતિ દ્રૌપદી—

ગોવીંદ ગુણુ ગાવોરે, નરનાર, ગીરધર શ્રીધર શ્રી મુરલોધર.

નામથી નેહ લગાવો-હા, નેહ લગાવોરે, નરનાર,

મારું તારૂં મિથ્યા માની, કૃણુ કૃણુ કહે જાવોરે.

અધમ ઉધારણુ ભવ જળ તારણુ,

નિરભય નામથી નાવોરે-ભય નામથી જાવોરે.

[૨૦૮]—લદાલાભિની—

ગોરા ગાલો ગુલાબી પ્રેમ રંગે રંગારો, ઝલકારો ઝલકારો,

મીતી આનંદે હસતે મુખેરે છવાશે-ગો.

ચંદા ખિલે ત્યારે કુમુદ વિકસે, આનંદ રેલાં રેલાવ,
આનાદ ભરતાં અમૃત ઝરતાં, વિશ્વ વિહરતાં સુખીયાં ચતાં-ગોરા.
(૨૦૬)—અખરોશી—

ગોવિન્દ તારા ગુણ સ્યા સ્યા ગાઈ [૨] હોજરે સાગર ગુણ ભરીયોજરે.
નવશે નવાણું પુર્યાં નવા નવા ચીરજાલા દ્રોપદીની વહારે ઝટ ચડીયો હોજરે.
ધન્દ્રે કોપીને વૃષ્ટિ વૃજમાં કોધી ત્યારેટચલી આંગલીયે ગિરીવર ધરીયો-હો.
કણુના કોકાર ભરીયા હુંટયા રંકે આ ધડીરે,
બમણા કણનીધી કણમાં કરીયો.-હોજરે.

[૨૧૦]-મીસ જાનકીબાઈ-રાગ, પીલું જલા તાલ-દાવણી.

ગોરી ધીરે ચાલો ગગરી જલક ના જાય-(૨)

જલક ના જાય જલક ના જાય.-ગોરી.

સિરપર ધડા વડાપર ગાગર, પતલી કમર બલખાય, ના જાય-ગોરી.

(૨૧૨)-સ્નેહ-સુધા-

ગોરી ધીરે ચાલો જોયનીયું જલકાઈ જાય, જલકઈ જાય મીઠો રજ જલકાય-ગો.
પાલવડો મૂકા મારો, પાલ પડું હું વહાલા,
નવરંગ ચિર સારા જીવો, આ ચિરાઈ જાય હાય.-ગોરી.
કરગરી ધડું હું હુંતો, બલજોરી છોડો લાલા,
પતલી કમર લયકાઈ જાય હાય-ગો.

(૨૧૩)-ખુને નાહક-

ગોર ગોરે ગાલોયે ક્યામ મનવાર, ખારા જગસે ન્યારા...ગો.
સુંદર કમલ નીરગ સારંગ આંગ, સખવત અમકત હરદમ,
અમસા શુન પાએ જગત કરો મોઢે જાંડન જાગો પીયા કીનારે હાં મોરા-ગો.
પ્રાન ગયે પરમાત માદા.....લાગે નયનકા આન,
જીતડ પતલય તુમ બિના.....હરજ દીખાવો અમવાન...ગોરો
મ (૨૧૪)-નંદખત્રીસી-

ગંગાજળ નિરમળ સમુ, શુદ્ધ પવિત્રજ સાર;
તેવું કુળ જો માહરૂં, (તો) પડ પાસા પો'બાર.
હંસ ગયો સરોવર તીરે, દીકું અમૃત સાર;
પીધા વીણ પાછો ફર્યો, (તો) પડ પાસા પો'બાર.
સત્ય ચુકે જો સાધવી ધરા ન જલે બાર;
તે ગુણ જો હોયે મુજ મહિં, (તો) પડ પાસા પો'બાર
નાગ મુખે અમૃત ઝરણ ચોર કને ભંડાર,

કામી પાસ રહે કામમી, (તો) પડ પાસા પો'બાર.
મીઠા બામી સર્વદા ઉત્તમ ફળ દેનાર,
તેવું કુળ જો માહરૂં. (તો) પડ પાસા પો'બાર
વિમળ કમળ વિદોહીને, બ્રમર ગયો તે કાર;
દીકું પણ અડક્યો નહીં. (તો) પડ પાસા પો'બાર
અહલ્યા સીતા દ્રૌપદી, સતી ખરી નરધાર,
તેવું ચિત્ત જો માહરૂં, (તો) પડ પાસા પો'બાર.
ભુખ્યા આગળ જો ધરે, ઉત્તમ ભોજન સાર;
ખાંધા વિષ્ણુ ઉડે નાહીં. (તો) પડ પાસા પો'બાર:

ચુ (૨૧૫)—લિખ્યપિતામહ—

ચુહસ્થાશ્રમની શોભા સખળી નારીથી સચવાય.
તે નારીને કહો નકારી. એ કેવો અન્યાય (કે)...ચુ.
અવનિમાં ઉપન્યા એ સાથે, પુરુષ પ્રકૃતિ રહ્યાં સંગાથે.
વંશ વહી જેતા ચક્રી ચાય (૨) એથી ઉત્તમ કરું મહેવાય—તે.ચુ.
નારી વિતા કહો કાણુ નિપળ્યા, સાર્વભૌમ પણ એવી ઉપળ્યા;
ધ્રુવ પ્રદક્ષાદ અને ચક્રરાય, એની પણ નારી મા ચાય;—તે—ચુ.
જગતની જે આઘશક્તિ, નારી રૂપે પ્રત્યક્ષ પ્રગટી,
ચુહિણી ચુહેવી મળ્યાય, રિદ્ધિ સિદ્ધિ સ્ત્રી સમળાય—તે—ચુ.

ચ [૨૧૬]—સતી તોરલ—

ચર્ચે નમે સ્તેહે વિનવે.....વળા સતિયેનાં નામે મોટા મુનીયો નમે,
શ્રીમળ શગરે શાણી, દેહ દીપાવે, પાત પ્રભુમાં જેનું મનકું રમે...સતિના
કરીકરને બહા જેનાં પારણીયે કુલ્યાં. સુણતા ઉત્તમ ગુણ—તનના એ
તાપ સમે—સતિયો.
સાવિત્રી સતિયે, પતિને યથથી છોડાવ્યો, ચાર્યચારિત્ર જોતાં જગને
ગમે...સતિયો.

[૨૧૭]—પરશુરામ—

ચક્ર્યું કોલે, દિ'કોળે ઘેલું જોખનું. બરી મદ નયન હયમાં
ઉર મીઠી મીઠી દુનુર જણાય, ના સમળાય શું એ ચાય અવનનું—
રસ કરણ કરી બીજાવે, જાણે જગત સુધા વરસાવે;
ઝીલતાં એ રસ સાગર બાવે, તુષ્ટી હૃદયમાં નવ આવે,
રસગસ બની. ટાળી બેદ, કરી અબેદ ઝીલશું જીવન તનુ—ચક્ર્યું

[૧૧૮]—જહેરી સાપ—

ચલાજરે ખેદરદી સીપૈયાં, હરજૈયાં, વાહીયા, તોરે સંગ નાહી બોલતી—ચ૦
મરજૈયા હરજૈયા વાહયા તોરે સંગ નાહી બોલતી.—ચ૦
માનો માનો માનોજી માનો, વાયદા હમારા ભુક નવ જનો.
આબોસે આતા, મોકા જે પાતા પ્યારીકા, અપને મરવા લગાતા—મર૦
(૨૧૬)—ખુબસુરત બલા—

ચલે ઇશ્કમેં આંખે જીગર પર, દો ધારે;
ચયન આશિકકો દમબર કયું કર હો,
મુસીબત ઝેરી બલા સરલેલી.
તખીયત ખેલી પહેન ગયે સવેલી—મળે ઇશ્કકો,

[૨૨૦]—કવી છોટમ—રાગ, ભજન,

ચટપટ ચેત હેતકર હરીશું, મરણુ ભમે છે માથે રામજી
ધામ મૂરા ધન સુત—ધણીઆણી સેવક નાવે સાથે રામજી...ચટ
હોય લાખ તે રાખ બરાબર, તેમાં નહીં કંઈ તાઈ રામજી
ધન સાંગે પણુ ધર્મ ન સાંગ્યો, ક્યાં જન્મારો હાઈ રામજી...ચટ
મોટપણુનું માન ભરાયું, માટે કંઈ નવ સુજે રામજી
જમના કીંકર જોશો ત્યારે, ચર ચર કાયા ધ્રુજે રામજી...ચટ
કર સતસંગ અંગ હોય નિમજી, રંગ હૃદયમાં લાગે રામજી
કહે છોટમ આંતામણી પરખે, તો ભવનો ભાગે ભય રામજી...ચટ

[૨૨૧]—અસીરે હીક—

ચલતી ચપલા ચંચળ ચાલ સુન્દરી આ અલખેલી—
જોખન રસ માતી ડોલે જખનન અમરત રસ ધોલે,
સંગમાં બન મંડળ ખેલી આલી—
“ એક તો નયના મદબરે, દુજે અંજન સાર,
જો પ્યારી કંઈ દેત હય મતવારની હતીયાર ”
અહાહા શાનો વાલી, ઝોહોહો બોલીબાળી.
નષ ખેસલી હય—નાર નવેલી

ચી [૨૨૨]—મીસ ગોહરબાન—રાગ, પીલુ—તાલ દાદરા—

(ચિન્તન નાહિ બદલ મયો નેનાં. (૨)

કમજ હો તો ખાંચ લીચે, અરે કરમ ન ખાંચો જાય,
ચિંતન નાહી બદલ મયો નેનાં.

[૨૨૩]—સુરેયક ખુન—

ચીતવનને તીર ન જરી, દિલપર ઝોહ માહા,
મંચ દીલ દેકર પચતાઈ, ઉલકતમે ન રાહત પાઈ.
ચાહતશે બાજ આઈ, દીલ મચ હય પસતાઈ,
ચેહ તન મન વારા તુજપર સારા, દીલપર સારા.
મોહબ્બતકી ચાહત સારી હય, દો દીનકી સખ દીલહારી હય,
બસ મુહ દેખેકી ચારી હય—દીલપર આઠ મારા.

જુ (૨૨૪)—ધી. ડી. રે. સાંગયુક—રાગ—વિહાગ, તાલા એકતાલા.
ચુરીયાં મોરી કરકાઈ—અરેહા સૈયારે—ચુરીયાં મોરી કરકાઈ,
ચાલ હડો મોરી યૈયા ન પકડો—હાયરે કલૈયા મૂર કાંઈ—અરે.
સાંવરી સખી ચિતવન ઝાર હૈ, કહત કુછ ન મુનત પ્યારે,
જગ્યા જગ્યા કાહે મોરી તીંદ્યાં બિચટાઈ—અરેહા.

ચે [૨૨૫]—રામવર્ષા—ઉપદેશ રાગ—લાવણી.
ચેતો ચેતો જલ્દ મસાફર ગાડી જાને વાલી હૈ,
લાઈન કિલીયર લેને કો તૈયાર ગાડી બન-માળી હૈ...ટેક.
પાંચ ધાતુકી રેલ હૈ જરૂરીકો, મન અંજન લે જતા હૈ,
મન્દી ગણકે પૈલાસે વડ ખુબહી તેજ ચલાતા હૈ.
મીલ હજારો ચલને પર બી થકને વહ નહીં પાતા હૈ,
કઠિન બજાર લોહે જૈસા હોકર અંચલના દિખલાતા હૈ.
બડે ગાડી બન-માળીસે હોતી ઇસકી રખવાલી હૈ—૧—ચેતો. ચેતો.
આઠ પૈદર મનહીમે વિચરે રેલ સહિત યહ અંજન હૈ,
કર્મ બિપાસના ગાન ટિકટ ધર લેતા ટિકટ હર ઇકજન હૈ.
કર્ટ સેંકડ અરૂ થઈ કલાસ લે જતના પલ્લે શુભ ધન હૈ,
બૈઠન પાવે હરગિજ વહ નર જો ઇસ જરસે ખાલી હૈ—૨—ચેતો. ચેતો.
રેલ ગીરકિ લલચાનેકો નાના રૂપમે સજતી હૈ,
તીન ધાંટિકા બાલ તરૂણ ઔર જરાબી ઇશમે બજતી હૈ.
તીસરી ધૈંટિ હોને પર ઝડ ઝમકકો અપની તબત્તી હૈ,
આતે જાતે સીટી દેકર ચેતી ઔર ચલ્લાતી હૈ.
ધર્મ સનાતન લાઈન ઓરકે નિપટ બિગડને વાલી હૈ—૩—ચેતો. ચેતો.
પાપ પુન્યકે બારકા બંડલ અકસર સાથ હી રખતે હૈ,
કામ કૌંચ લોભાદીક ઝાકું ખડે રાહમે તકતે હૈ.
અરેશન ઇરેશન પર રાગાદિક રિપૂ બટકે હૈ,

પ્રલિસમૈન સદગુરુ ભાષદેશક રક્ષા સખાકી કરતું હૈં.

નિર્ભય વહલી જાતા હૈ જો હોવે પૂરા જ્ઞાની હ—૪—એતો. એતો.

છ [૨૨૬]—મીસ રોજા—રાગ. દેશ-તાલ, ધીમા, ત્રીતાલ—

જમ દીખલાજા બાંકે સાવરીયા, ખ્યાન લગો મોહે તોરારે,

બાંકે ચિતવન નયના રશીલે, ચાલ ચલત મતવારીરે,

કાહે કરત કિત જાઉ સખીરી ન માને જ્યા મોરારે.—જમ.

(૨૨૭)—કંસવધ—

કેડ કીધી જખીલે કેડ કીધી, અરરે કુતારે કમારે, એ કપટી કાનુડે—કેડ.

જળ ભરવા હું ગઈતી, હું જમુનાજીને તીરે,

ભરી ખેડું નીરે, ધરી મોરે શીરે, ચાલી ધીરે, ઝોય ઝોય—
કાનુડે કેડ લીધી.

કેડે લીધી એ નકડે કાનુડે, પાલવડે મને પાડી,

હું છટકી ત્યાથી દાટે દીધી—અરરે.

(૨૨૮)—રનેહલતા—

એ નોકરી દુઃખનું મૂળ શુભ સૌને મોટી હાય હાયરે,

.....શુભ સહને મોટી (૨)—કે.

સારો દિવસ સેવા બખવી, પોહવું આખર યાકી,

રાત પિતી ન માલમ પડે કે જટ નોકરી બખી.—શુભ.

આમ દોડાવે તેમ દોડાવે કરાવે સર્વે વેડ.

ધીક જગતમાં જીવતર તેનું (૨) ભરે આશરે પેટ.—શુભ.

ખંડીત જ્ઞાની ખ્યાની સર્વે લખી ગયા વિચારી.

શુભામખીરી એ નજર નોકરી [૨] નહી કરવી તે સારી.—શુભ.

[૨૨૯]—ઉમાદેવડી—

કોડો કોડો જખીલા, જાઓ જાઓ હઠો હઠીલા,

મારી લુટાશે નવલખ લાજ—જખીલા.

તમે મોટા પુરુષ મહારાજ, પાણી પહેલાં બાંધી દ્યોને પાન.—મારી.

વાહ વાહ વચન રસીલાં, તારાં નયન રંગીલાં,

ગોરી ગાળે સર્વને ગુમાન—રસીલી ખ્યારી ગાળે.

લામે જેને પ્રીતીનું પાન, ગણે નાના મોટા સૌ સમાન—ગોરી.

આખી { કથન કથે જગમાં બધા, વિરલા પાલણુદાર,
પ્રીતી ભગત ભામા મદ્ય, વચન નિભાવનદાર.

મુઠો મુઠો માનુની ગુમાન, જાણ્યા દાસી છું તારી સુજાણુ.

ચાલો આવો ચતુર પ્રીય પ્રાણુ—કોડો.

[૧૩૦]—વિર કુણાલ—રાગ ભજન—

છોડી દુનિયાની માયા કાયા તે કામનીરે,
પરહત કારણુ નવ રાખે પરવા ધન ધામનીરે,
ખાનપાનની પીડા તજીએ, ભવ તારકને બજીએ,
ધર ધર ભટકી ધર્મ ધ્વજ લપ, દેશની સેવા સજીએ,
સાચી કમાણી કરવી નીતિ દયા દામનીરે,

(૨૩૧)—ખેધારી તલવાર—

છોડો છોડો રસિલા છમિલા હોગાળા, નહિ બાળને આમ ખનાવો,
“પ્રેમવેલી નવેલી, રિસાના રતિ રંગ રાગમાં.—છોડો.
રાગની રીતી નથી એ મોહન, દુર નિરંતર વાસ,
મોવન પુષ્પ ખીલ્યું શા ખપતું નહિ લેનાર સુવાસ,
રશીકડી હાજર છે આ દાસ.

મદન ઘેલી મદ છોલી કેમ લગ્ય મેટે લે, ૨ મ—છોડો.

[૨૩૨]—ખુરશીદિ ઝરનીગાર—

છોડો છોડોજ મોરી કલ્પયા, આપો નહીં બપયા, પદું મેં પંચયા પપયા.
આહા, ડગરીયા સખ તોરી, ડરીયા કરો દેખો, મેં લકપયા
કાષ, સખીજો સુન પપયા, આ. આ. આ. આ. આ. બપયા—છોડો
સુરીયા મોરી કરકાષ. દેખો દેખો, તુમ રામ દોહાષ,
કાહે લીયા જ્યાસે મન રસીઆ, કયા મન બચીઆ
આવોજ આવોજ ના તરજાવાજ, હે, હે, હે, બાકી જતીઆ—છોડો.

(૨૩૩)—મીસ ગૌહરબાન—રાગ, બેરવી, તાલ, ત્રીતાલ.

છોડો છોડો મોરી જૈયા, મોરી સુરજા કલાઈ, છોડો છોડો નાહી નાહી.
અખ દેતીહું કુલાઈ છોડો છોડો મોરી જૈયા—પીયા,
મોહે જતિયાંપે અપને લગા, મોહે સારી જતિયાં જતલા.
મેને જાન લીયા, પ્યારી મેરી, યાર તું હટીચી તોખા તોખા,
જસને તેરા નામબી. લીયા હો.

[૨૩૪]—મીસ જાનકીબાઈ—રાગણી, હુવર, સારંગ—

જમના તટ રામ ખેલે દોરી, [૨] દોડ દોડ પીયાદારી ચકાવત, [૨]
અખીલ શુલાલ ભરે ઝોરી—જમના તટ રામ.

(૨૩૫)—રામવર્ષા—[ઉપદેશ] રાગ ગઝલ.

જરા દુક સોચ એ ગાફિલ ! કિ દમકા કયા કિકાના હે,
નિકલ જખ યહ ગયા તનસે તો, સખ અપના બિગાના હે;

મુસાફર તું હે ઝૈર દુનિયાં સરા હે બુલ મત ગાફિલ.
સફર પરલોકકા આખર તુએ દર પેશ આના હૈ.—૧ જશ.
ભગાતા હે અબસ દૌલતપે, કયો તુ દિલકો અમ નાહક,
ન જાવે સંગ કુછ હરગીજ ચહી સખ છોડ જના હૈ.—૨ જશ.
ન ભાઇ બંધુ હે કોઇ ન કોઇ આશના અપના,
બખૂબી ગૈર કર દેખા તો મતલબકા જમના હૈ.—૩ જશ.
રહો લગ યાદમેં હકકી અગર અપનાં શરી ચાહો,
અબસ કુન્ના કે ધંધોમેં કુવા તું કયો દિવાના હૈ.—૪ જશ.

[૨૪૬]—લિખપિતામહ—

જગમાં મેં જોયું કુબકરમાં કુબકર નારીને વશ કરતીરે.
ભાખ ટકનાં લાડ લડાવો આપો ધનની કુંચી,
કુલ સૈયામાં રાખો તોપણ કહેશે મુજને ખુંચીરે.—જગમાં
મુવજુ ક્યારે કરતુરીનું ખાતર દહ પોષાય,
અમૃત પાશી તોય લશણુની ગંધ કદી નહિ જાયરે.—જગમાં
હાથીપર અંકુશ કર્યો, કરી ઘોડા કાળે લગામ,
ઓ અંકુશ કરના ટાણે શું ! હરી ગયો તો ગામરે.—જગમાં

(૨૪૭)—લિખપિતામહ—

જખમના દરદો જખમી જાણેરે, વિષુ જખમી શું જાણે,
મરદના ધા તો મરદ વખાણે, કાયર શું જાણે,
ઓ બાઇજી... ..કાયર શું જાણે.
આમૃ સ્વાદમાં કોકીલ માણે મેના દાડમ દાણે,
હરખી હરખી દંસ કમળના કોમળ તંતુ તાણેરે.
બગલા શું જાણે.....ઓ બાઇજી.....જ.
પતિ પત્ની માણે રતી રક્ષમાં કામદેવને બાણે,
શું સમજે તે જંગી જખમનાં જે જગ મીઠ્યા જાણેરે.
જાણે તે જાણે... ..ઓ બાઇજી.....જ.

(૨૪૮)—સુરેખા હરજીમાંથી [મહારમા તુલસીદાસકૃત-કૃતી]

જય રામ રમારમણુ, ભવતાપ બયાકુલ પાહિજન,
અવધેશ સુરેશ રમેશવિનો, શરણુગત ગાગત પાહિ પ્રનો.
દશશિશુ પિતાશન વિશજીગ, કુત દરી મહા મહી ભૂરી રગ,
રજનીચર વંદ પતંગ રહે, શરપાવક તેજ પ્રચંડ દહે.

[૨૩૯]—પિતૃભક્ત પુ'ડલીક—રાગ [ગઝલ]
 જગતના જાણુ બેદુઓ...દલીલો સત્ય દર્શાવો,
 મને ના ગમ પડે કાંઈ...કહો કાંઈ બેદના ભાવો.
 તિમેરે હાથ છુતિની, શશી ના ધારે શિતળતા, અધુરા, મધુરા, ઉરના ઉભરા
 લધુનામાં પ્રભુતાની, ચતી ઝાંખી તે બતલાવો.....જગતના.
 પતિના ચર્ણે પતિની, વશી જો સુકિત શકિત તો,
 પતિને બોધવા પતિન કરે ના બ્યાજખી દાવો.....જગલના.
 પ્રીતી પરનારીના સંગે, અચળ અંધાય જો પતિની,
 સતિની...પછીથી ગતીશી...બનતી.

તુટ્યું જો આલ તો, ટેકા તણો આધાર બતલાવો.....જગતના
 [૨૪૦]—રામવિયોગ—

જય જય જય દશરથ નંદન, જગદા નંદન (૩) વંદન.
 ગંભીર રણધીર, સીતા સુંદરી આ આ આ...અવસરનાથ,
 દૈત્યોને મારો, ભક્તોને તારો, સૃષ્ટિ ઉદ્ધારો.
 ધિરક્રીટ તક ધિ ધિન્ના ધા, ધિન્ના ધા ધા ધાતુન્ના (૩)
 ધાક્રીટ કિટ ધુમ કિટ કિટ ધિન્ના, આ આ અવસરનાથ,
 કકાન ધા ધા ધા. (૩) જય૦

[૨૪૧]—અશ્રુમતિ—

જપતી પ્રીતમની જપમાળ, જીવતી જો અલખેલી,
 જોબન રસરંગે જોની બની ઘેલી, બ્યાકુલ વૃક્ષના વિષ્ણુ બહાલીવેલી.
 સાખી { તન મનમાં વ્યાપી રહ્યો, જોબન વસંત જંગ,
 રસભાગી રશીયા વિના, રમણો ક્યાં રસરંગ.
 અણ્યું ન જડીયો કાપ રશીયો રંગીલો.
 ચપચપ કરતાં કરતાં ચેતી જાતે ચલો શ્રી.
 બળતાને બાળી સખી હૈડે થું હરખાય.
 આહા અકળાય શાની છેક, છબીલી.

[૨૪૨]—કળીર ભજન—રાગ બેરવી.

જનમ સય જોયો અટપટમે. પ્રભુકા ન રટયો અપને દીલમે.—જ૦
 કહત કબિરા સુનો ભાઇ સતો, પ્રભુ બસે અપને મનમે.—જ૦

[૨૪૩]—તારા-સુંદરી—

જરા ધારેસે આવો પ્યારી નેનાં મિલાવો,
 એક બોરસા દીલાઓ, દિલહાર મોહો પ્રાન—જરા.

પ્રેમ પ્યાલા પીલાઓ, મીઠી ખાતો સુનાઓ,
ખારી રંગે રિઓવો, આવાર મોહે આન.—જરા.
અછ ચલોછ સાથ, ગલે ડાલોછ હાથ—[કરો ધીરસે ખાત]
એછ, વાહ, વાહ, વાહ.—(૪)—

[૨૪૪]—મીસ રાધાખાઈ—રાગ—પ્રભાત—

જગાવે જસોદા મૈયા, નંદના કુંવર જગો.
નંદના કુંવર જગો, હરી હમને વ્હાલા લાગો. જ.
સોળ કળાનો સુરજ ઉગ્યો, અંધકાર ભાગ્યો.
ધરધરની ભામતી જાગી, અરૂણ સોદાગ્યો. જ.
પંચ વસ્ત્ર અંગે ધરી, પ્રેમના છે વાગો,
વલોણાનો ઘોર વાગ્યો, હરપ પ્રેમ વાંધ્યો. જ.

(૨૪૫)—સરદારખા—

જનમી જગમાં જોણે નવ કાધું પ્રેમ મદિરા પાન,
જોરી ગમરૂં સુંદર દીલખરના માને નહિ યુક્તાન.
જનમ્યો તથાપિ નવ જનમ્યો, સમજી થ્યો તે હેવાન,
બહાદુર બંકા કરતા ડંકા, જે મોજી મસ્તાન.—જ-મી.
ભર ભર પિયાલા પીલીયો હોડાવો રાગ રંગ,
દિલખરની સાથ ખાથ ભીડી, ખેલો રંગ જંગ.—હા.
યુક્તાન ગાન તાનમાં ભરપુર ભાખવંત,
અજબ રંગ અજબ રંગ રંગ રંગ—વાહ૦

(૨૪૬)—યુદ્ધદેવ—

જગમાં લોકો, મારે ઘોડો, સમજ્યા વિના કરે મત ખોટો.
હરી હરી નહિ મળે માનવ આ અવતાર,
ગાડી ઘોડામાં ફરવું, શા માટે જગથી ડરવું.
પરધન હરી હરીને, ખીરસાં પુરાં ભરીને,
ઝૂંઝ સુંદર પરીને, સાથે લય ફરીને,
મળા કરી તે ખરી, મરવા પછી કાંઈ નથી જોવું,
દેવું કરી ખાવું પીવું, મસ્ત થઈને રહેવું.—જગમાં૦

[૨૪૭]—કંસવધ—રાગ—ગરબો.

જમુનાને તીરે જાડુવાલે સખી બંસરી બળવી,
નંદલાલે બહાલે ચિત જોરી મને બાવરી બનાવી.
બુલાવી માફે ભાન સાન કહાન ગયો હાંકાં,
મને મોરલીએ મોહીની ઉપજાવી.—જમુના.

સાખી { સુંદર જાળી જોષ છેલની, ઉપજ અંતર પ્રીત;
નટવર ગિરધર સ્વામી, ચોટયું મારું ચિત.

નયન નેહ નચાવ્યાં વાલીડે સખી સુખ મલકાવી, છુપી છુપી કરી સાર
મને લીધીરે લોભાવી, ન ભાવે ખાનપાન નિંદ ન આવે હવે

લગન લલનાએ પ્રેમની ભભાવી.

સાખી { વીરહ થઈ વિધાયલું, અંતર અતી અકળાય;
અગમી રહે અલખેલડો, થું કરું સખી ઉપાય—જમુના.

(૨૪૮)—શ્રી બ્રહ્માનંદ બજનમાળા—ગણેશ સ્તુતી. (રાગ
જંગલા, અથવા પીલુ, તાલ ૩).

જય ગણેશ ગણુનાથ દયાનિધિ, સકલ વિધન કર દૂર હમારે.—જય.
પ્રથમ ધરે ને ખાન પ્રમારો તિસકે પૂરણ કારજ સારે.—જય.
બાબોદર ગજવદન મનોહર કર ત્રિશળ પરશ વર ધારે.—જય.
ઋદ્ધિ સિદ્ધિ દોહિ ચમર દુલાવે મુષકવાહન પરમ સુખારે.—જય.
બ્રહ્માદિક સુરખાવત મનમેં ઋષિ મુનિગણ સખ દાસ પ્રમારે.—જય.
બ્રહ્માનંદ સદાય કરો નિત ભક્ત જનોડે પ્રમ રખવારે.—જય.

[૨૪૯]—મીસ અચ્છનંબાઈ—રાગ—ખટવા, તાલ, લાવની, હોરો.

જશોદાકે લાલ ખેલે હોરી, કેસી ધુમ મચોરી.—જશો.

મુરલંકી ધુન સુન ગોપી બિકલભષ, સખ મિલ ખાત કહોરી;

અંગ અંગ જુખન સખ સાળે ચલો કીરતકી ઝોરી.—કેસી.

આય અચાનક ગલે લગાવત, દીયો અંગ કષ જોરી,

ગારી ફંગી છોડ દે મોહન (૨) પુઝે તમિજ નહિ મોરી.—કેસી.

ચઢુતા અંદન અતર ગુલાલકે, ગલીયન કીચ મચોરી;

ઉડત ગુલાલ લાલ ભયે બાદર, ચલી રંગડી ઝોરી.—કેસી.

(૨૫૦)—અસીરોહીસ—

જવાં દુહાપેં હું મય નીશાર મુએ ખુસમટપે મેહું નીસાર;

તેરાં મેરાં જોડી બની મળેદાર, અંધી કાની જોડી બની મળેદાર.

લુલી લંગડી જોડી બની મળેદાર, શાદી કરંગા, થોડે ચઢુંગા,

પ્રીર ના રૂં તકરાર.

મુજે બાલી બનાદે, ખુદે દીલાદે, સાડી દીલા દે, તું ચોલીકે સાચ;

પુજે બાલી બનાદું છુદે મંગાદું, જુતા ગંગાદું, મએ મોચીકે લાચ,

અબી લાઉં [ક] શાદીક કરો ચકરાર...જવાં.

જા (૨૫૧)—બળધર સતી વૃંદા—

બ, બ, અલી, શરમાવે, શાને કાલી, સતારે રીખાવે શું આમ;
પીણુ પપ્પી વિણુ યૌવન ઉપવન સુનું, રસના ભોળી વિણુ મરે સુનું...સુનું.
ભટકાળી, ચટકાળી, મટકાળી. મતવાળી.....બ. બ.
બિચારી પ્રેમજરો ક્યાં ઉભરાવે, નાવત્રિયા સંગ આલા અરણું અરાવે;
મને શાને સતારે (૨) મન મુઝાય, અકળાય તરસાય દુઃખી થાય. બ.બ.

[૨૫૨]—પરશુરામ—

બગ્ગો, કઠારા, કામણુગારાં, રશભિના રસરાજ,
ના કરો કાલા, ચતુર આળા, મહને કાલા, મધેલા માદારાજ.
મનભાવે શું મોહું હલાવે, ભુવતી પર શું જોર જણાવે;
હવે માનો, અરે નહિ નહિ, શાણી શું શરમાય ના...બગ્ગો (૨)
દુટે પ્રિતી દોર તાણો કરી જોર, આવો ચિત્તચોર, ગાંધુ પ્રિતી દોર—બગ્ગો.
(૨૫૩)—ઉમાદેવડી—

બ બરે શું રિસાય રશીલી નજર મીલાવી લે [૨]
ચટપટી ચિત્તમાં લાગી ચતુરા ચરેશ જોવા દે.
હિરા મોતી માંગ મધુરી, ઝંઝર હુમણાં લે;
મહન અગન તનમાં લાગેલી, તરત મુઝાવી દે.
સમતા નથી રહેતીરે, સલુણી મરમ વચન મુકી દે,
કલ્પ લતા છખીલી તુજ છાંયે, પામર પપ્પી લે.

[૨૫૪]—ચન્દ્ર મધુરી—

બરે બરે સાંવરીઆ તું બરે બનાય કોઈ દુલ, મોરી હાં—બરે.
કાના બનાના દીવાના બનાય કોઈ દુલ મોરી હાં,
તોરી બંગરીઆ બનાડી, કનઇઆ મેં કહુંગી જસોદકા બગ્ગો;
સાંવરીયાં, ગાગરીયાં, ફેરી મોરી નંદકે દુલારે—બરે.

[૨૫૫]—પ્રભાત-૫૬. રાગ, પ્રભાત—

બગ્ગને બદલા કૃષ્ણ ગોવાળીયા, તુજ વીના ધેનમાં કોણુ બગ્ગે.
ત્રણસોને સાઠ ગોવાળ ટોળે મળ્યાં, વડોરે ગોવાળીઓ કોણુ વારો—બ.
હલિં તણા દહીયારાં વી તણા ધેનરા, કહીયલ દુધ તે કોણુ પીશે,
હરી તારો હાથીયો કળી નાગ નાથીયો, ભુમીનો આર તે કોણુ લેશે—બ.
જમુનાને તીરે ગૌધેન ચરાવતાં, મધુરીસી મોરલી કોણુ વારો—બ.
બણે નરજોયે તારા શુણુ ગાધ રીઝીયે, છુડતાં આવડી કોણુ સહારો—બ.

[૨૫૬]—વસંતપ્રભા—

જલયો જલયો તમારો પ્રેમ જાઓ શું છળી,
 તારા રૂપમાં જુલો મધું, દીલકું મળી.—જ.
 જલો પીયુ મન ભાવતી, પરણો બીજી નાર,
 જુઠાની સાથે જરી અમને નહિ વહેવાર.
 પરણું હું પ્રેમદા-રાજી છાએ સદા,
 જો પરણીશ (હો) (ભલે) (એમ) હા.
 “હીક ત્યારે સુભ સુહરત શુભમ લગનમ ભવંતું”
 આ શું-લગનગાંથી, ફરી પરણ્યો બીજી પરી,
 પ્રેમદા મળી મને પ્રેમદા મળી.

[૨૫૭]—રામરતન—

જાઓ સોની હાટે સીધાવો સહુણા જાઓ જાઓ,
 આવો જાને માટે રીસાઓ, રસીલી આવો.
 લાવું મારી મીઠી માટે-કઠો મનમોહન માટે,
 વાણું વાણે વાલમ વાને, પળો જાઓ પ્રીતમ વાટે.
 જાઓ જાઓ ઝટ લાવો આવો ઝટ, ધીરાં અધીરાં ન થાઓ.—જ.

[૨૫૮]—જલશ્યા સંગ્રહ—રાગ, પ્રભાત-પદ.

જાગીયે જોપાલ લાલ ઉઠીયે બલ જાઉં,
 હાર ચારે સુરબી ગ્વાલ, કહત જનની કમલ નેણુ કઠિતક દેખાઉં.—ઉ.
 કેકા પર ચહાડો કોઉ, તાહી ચતુર વદન દોહું, નિકટ આપને આગનમેં.
 વૃષભ પર ચહાડો એક પંચાનન કફની એનેક,
 ઝટા જુટ ભરમ અંગ, રૂંદ માલતા હું.—ઉ.
 આસન ગજરાત રવેત રવાચાનક સુર વિવેક;
 જય જય સગ કોષ કહેત, રાજે બાઉં—ઉ.
 તથ જસોમતી જીવન પ્રાણુ, દરશણુ ઠીયે ભગવાન;
 સુરદાસ મદન મોહન તાકે બલ જાઉં.—ઉ.

[૨૫૯]—વસંતપ્રભા—

જાઓ બહાલાને વેગે વધાવો, માથે પહેરાવો પુલથી જાઓ;
 અંજે અંજે કુસોના વાગાથી સગ્ગઓ...જાઓ.
 કુસમ સમીકાય ત્યાં પુષ્પ સોહાય, શીયળ સુગંધી સંસારે જો ફેલાય,
 સતિ પતિ ઓ સુગંધી, કુસોની કુંજે સોહાવો.—જાઓ.

[૨૬૦]—કસોટી ઉઠે દારંગી દુનીયા—

જાઓ જાઓ જાઓ, છડા પતીયા, એહબતીયાં હામએ, નામાનુરે,
હરિ નામાનુ નામાનુ નામાનુરે, દીટખનારી રારી, પ્રીતખીસારી સારી.
મોરી ન જાની તુને કદરીયા.

લીખ લીખ પતીયા હએ મોહે જલાઇ,
જમા અએસા હા યે તોહે શુમાન.—જાઓ.

જી (૨૬૧) જુગલજુગારી—

જીવન દોરી સોપુ તમ હાથ, લાકડા તણી નેત્રના મણી;

ઉગારું જીવનનાથ.....જીવન.

જાઓ સુખે કરી નાણાં બારી દો, દુશ્મનનાં મુખ કાળાં કરી દો,
ફડી વધાઇ આનંદની લાવો હેતે, દેવામાં લઇ હરખાવો.

બાળકાની સંગાથ...જીવન.

(૨૬૨)—જગતસિંહ—

જીજી ઝરમર વરસે મેહ, બીજે મારો ચુંદડલો,

એવો નંદકુવરચું નેહ, બીજે મારો ચુંદડલો.

લેયા અવાશ એ અલખેલાના, નીચે અમારી મેડીરે,

સુતી હતી હું રંગજીવનમાં, સાન કરી સીદ તેડી.—બીજે મારો

દ્યમજ દાદૂર મધમધ મોરલા, આતક થયા નમેરીરે;

વીજળીના વેગના લાય ત્યાગી, આવી ઉભી આ શેરી.—બીજે મારો

(૨૬૩)—મીસ મલકાજીન—

જી ન મારો પિયઝરીરે કહેયા, મારી મેં દોંગી,

ફેકત લાલ ગુલાલ કુચનથર, મોર દહ રંગ સારી.—કહેયા

(૨૬૪)—રામવર્ષા—વંદાઅ, રાગ—મારૂ.

જી-હાં ધર જુલતે હાથી, હજારો લાખકે સાથી,

બી-હાંકો ખાગઇ માટી તું ખુશ કર નીંદ કયો સોયા...ટેક.

નકારક કૂચકા બાળે, કિ મારૂ મૌતકા બાળે,

બ્યોં આવજી મેધરા ગાળે, તું ખુશ કર નીંદ કયો સોયા...૧

કહાં ગયે બાળ મદમાતે, બે સુરજ ચાંદ ચમકાવે;

ન દેખે કહાં જીવક જાતે, તું ખુશ કર નીંદ કયો સોયા...૨

જી-હાં ધર લાલ ઔર હીરે, સદા મુખ પાન ઔર ગિરે,

જી-હાં બા ગયે કીડે, તું ખુશ કર નીંદ કયો સોયા...૩

જી-હાં ધર પાલખી ધોડે, જરી જર બહતકે જોડે;

બુઢી અબ્બ મૈતને તોડે, તું ખુશ કર નીંદ કર્યો સોયા...૪

જીન્હાંક બાલ થે કાલે, મલખ્યા દૂધસે પાલે;

વહ આખર આગમેં કાલે, તું ખુશ કર નીંદ કર્યો સોયા...૫

જીન્હાં સંગ પ્યાર થા તેરા, જીન્હાં કીયા ખાકમેં ડેરા;

ન ફિર વહ કરનેગા ફેરા, તું ખુશ કર નીંદ કર્યો સોયા...૬

જી [૨૬૫]—બાજનામૃત-બાજન પદ.

જીનું તો થયુંરે દેવળ જીનું તો થયું, માહરો હંસલો નહાનોને દેવળ

જીનું તો થયું.—ટેક.

આરે કાયા હંસા ડાલવાને લાગી, દાંત ગીયાને માંદિ રેખુતોરોમ્—મા.૧

ઓરે કાયા હંસા પડવાને લાગી, ગયો હંસોને પીંજર પડી રહ્યું. ૨

તે વખતે વળી હંસા મળી ગોવાલજી, તે સું મહાઈ મનકું મોહ્યું. ૩

મીરાં કહે પ્રભુ ગીરધરના ગુણ, પ્રેમના પ્યાલા તમને પાષ પીયું. ૪

[૨૬૬]—ફીરોજી ગાયન—કર્મગતી) રાગ,કાલીગડા, પદ,તાલ, ત્રિતાલો.

જીગત સખહારે બીન રતી, રતીયેં ચક્ષી ન મતિ,

કહાકો મહાદેવ કહાકો શંખર, કહાકો—મદન—રતી.

જો સ્વક્રિયા સૌ સ્નેહ લગાયો, સો જૌદ રમે પતી,

રામચન્દ્ર વનવાસ પધારે, જ્યાં જગ ત્યાગ જતી;

જળ સિતાકો લે ગયો રાવજી, કહાં થે સીતા પતી.

પંકિત જાની પાંચો પાંડવ, ફેસી હુષ ગતી,

નાંજર, અજીન, ધર્મ રાજબટ, બીમ રસોધ—પતી.

ચૂડ નક્ષત્રો મન સમજાવન, રાહુ મંગલ—ગતી;

ફિરોજી જીપતિ રતિ જાય તખ, તોલ ન હોય રતી.

જી (૨૬૭)—મીસ મલકાબાજન—રાગ. સહાના ચાચર, તાલ—મઝલ.

જીદા મરે પહેલુસે જીસ દિનસે તું હૈ;

તેરી સકલ હરદમ મેરે રખા હૈ.

ખુદાકી કસમ હૈ મેરે દિલકો પ્યારે,

શબ દરદ દૂર હોતી તેરી જીસ્ત જીહે.

(૨૬૮)—મી. પ્યારાસાહેબ—રાગ પીલુ, પિસ્તો.

જીલ્લ પર પેચમેં દીલ યૈસા ગીરફતાર કુઆ. છુટના ફકરાર કુઆ,

મેઠે મેઠે લાએનયે ધરકી આબાર કુઆ મુદત બીમાર કુઆ.

ખાક સહરાકી તેરે હીજમેં જાની યૈસી હૈ સિયત તકન રહી;

પારતલવેહિ મેરે દસ્તકા હરખાર કુઆ ચલના ફકરાર કુઆ.

હમસે છુપ છુપક ને રાતોકા ચલે જાતે હો પ્રસન્ન બાઈસે તો કહે,
સમ બતાવ્યો તો તુરહે કીયસે નયા ખ્યાર ફુવા કોન દીસદાર ફુલા,
એ (૨૬૯)—મીસકાદીજનન.—રાગ બિહાગ, તાલ, કહરવા, લાવળી
જેસે ગંગામે જુમના લહર મારે,

કોઠે ઉપર કાઠારી બેઠી મુંદરીયા નજર મારે.—જેસે
(૨૭૦)—નરસીંહ મહેતો—રાગ. લખન.

જે જળ જગતની તોડી ફેડી, મુજ શરણમાં આવેરે;
ભવદુઃખ તેના જાગે ભાગી તાપ ત્રિવિધ નવ તાવેરે.—જે જળ.
સંસારીનું સગપણ છોડી, ભક્તિ મારી આવેરે;
તેનો દાસ થઈ દુ દોડું, જરી શરમ નવ આવેરે.—જે જળ.
સરીતા સાગરમાં મળી, લહે જેમ વિશ્રામ;
તેમ ભક્ત મુજ રૂપમાં, મળી લહે આરામ.
મહારે આધારે રહે, મહારા ગુણ જે ગાય;
મનુષ્ય મનુરી આપતા, દુર્થા કેમ રખાય.—જે જળ.

[૨૭૧]—કમ્પોરભજન.—રાગ. પદ.

જેને સાધુકી સંગત પાછ, વાકી પુરણ કમાઈ.—જે.
હત ગોરખ ગોપીચંદ બરથરી, તો ગગનમે છાપરી છાઈ.—જે.
અંકા, વંકા, કેથળ કુઆ તો પાંચમી મીરાં બાઈ.—જે.
ધના પીપા ચૌર રાહીદાસા, તો સજનો જાત કસાઈ.—જે.
મુવ પ્રલ્હાદ અંબરીષ વિભિષણ, બિનકો ધન્ય કમાઈ.—જે.
કહેત કમ્પોર સુનો બાઈ સાધુ, તો જ્યોતમે જ્યોત મીલાઈ.—જે.
જે (૨૭૨)—શ્રી નૌતમ શારદા—

જે લખ્યા વિધિએ લેખ કહો શું કરશે,
બાવળતા કાંટા, કહો કહી શું ટળશે,
સુખકર જાંયા આશુરુદા શું કહો કહીએ તજશે,
ગુણ દોષ સદાગ સમજશે ભાવે ભાવીને ભજશે.
સરિતા સાગરમાં મળશે નહિ તેજ પાણીમ. ભજશે;
તરવર પર વેસો મળશે, નંદનવનનું પારીનનક, ઉકરડે ઉઠરશે.
.....શું ઉકરડે ઉઠરશે.—જે.

જ્યોતિપર જનું જળશે, યુક્તા હ સોને મળશે,
પત્ની પણ પહાણુ ન મળશે, “કરણી તેવી પાર ઉતરણી”
કહેવત જમ ઉતરશે, એ કહેવત જમ ઉતરશે.—જે.

(૨૭૭) — લવ-કુશ-વૈરાગ્ય-ભજન, રાગ-પદ.

જોને જરી જંગી મુરખા જોને જરી જંગી.

અહ્યા સુતો શું અભાગી ! જીવ ! જોને જરી લાગી.

સગાને સંબંધી ત્હારાં, સુખના છે ખેલીરે (૨)

ટેલી મેલી જશે દુઃખમાં રડતોજ ત્યાગી, અહ્યા સુતો શું.

કાયાની માયાને ત્હારી, કર તું વિખુટીરે (૨)

કુટી છુટી સાંધનારો નથી કો વિરાગી—અહ્યા સુતો શું.

મ્હાઈ આ મ્હાઈ છે માની, ગુમાની શું ચાતોરે (૨)

જાતો હરખાતો ચાતો જશે હામ લાગી—અહ્યા સુતો શું.

(૨૭૪) — ઉમાદેવડી —

જોડી વંચુ જનમ વૃથા જગજાણુ, પુણ્ય જેમ સુગંધી વિષુ પરમાણુ,

અપણ કમળદળ નયન બન્યા પણુ મહિં કીડીની તાણુ.

મુંદર મંદ્ર વદન પણુ અંદર. નરિ નામનિશાન—તેમ પિછાણુ;

વિકટ વાટ સંસાર તણી, ત્યાં સુખનો એક વિશામર.

લાવ જંગલમાં મંગળ રૂપે, જોડી છે જળ ધામર;

હેતું દયાનિધિ ? દયા કરીને, જુકિત જોડીનું દાન—[૨]

સકળસુખ ખાણુ—જોડી.

[૨૭૫] — “રા” માંડલીક —

જો મરણુ એ જીવગીતી છે અરે છેલ્લી દશા,

તો પરાયે અર્પવામાં આ જીવનના મોહશા.

ખીલી ખરી કરમાય છે પુણ્યો મુકે પણુ વાસના,

અમર નરતો તે ખરા જે અમર કરતા વાસના.

મારા તમે પરમાત્મા હું છું તમારો આત્મા,

પરમાત્માને શરણુ જાતાં કત કત્ય ચાતો આત્મા.

(૨૭૬) રાગસાગરસંગ્રહ—શિવસ્તુતી—રાગ. મઝલ કળાલી,

જેહય મન કામના સુખકી, સદા શિવ નામ ભજ ખ્યારે,

મય કરતાહું તેરે હોતકી સદાશીવ નામ ભજ ખ્યારે.

બરાબર શમ્ભુ કે દાતા, જગતમે હય નહી કોઇ,

પલકમે દેને હય સિદ્ધિ સદાશીવ નામ ભજ ખ્યારે.

કહા હય ખ્યાન મન તેરા, શરન મોરિશ કી લેહકર,

તરે લાખો મહાપાપી, સદાશિવ નામ ભજ ખ્યારે.

મિટાહર ધૈર કુખ જનકે, મહા સુખદાન કરતે હય.

વૃત્તકતા હમ કિસકી સદાશિવ નામ ભજ પ્યારે.
 તેરે ભપર દયા કરકે પુરિ અપની મે લૈ આયે,
 નહીં શીર ચેત કયો અગનો, સદાશિવ નામ ભજ પ્યારે.
 વો તાગક મંત્રદે તુજકો કબી સંસાર માગરસે,
 કરેજે પાર ખિનદેરી સદાશિવ નામ ભજ પ્યારે.
 કંઠા બોલા મિલે અમઝા. સમઝ લે સિધી ઉલટીસે,
 અનુકે, દેવ હય શિવજી સદાશિવ નામ ભજ પ્યારે.
 તેરે મન કામ જટ સારે પુરેજે લે શરન દીનકી,
 મિલેગી સદી હી મુક્તિ સદા શિવ નામ ભજ પ્યારે.
 રહેગે ક્યાં કમી તુજકો કબીજે ખોલ બેઠેગે,
 વો રસમય સિદ્ધીકીઝોલી સદાશિવ નામ ભજ પ્યારે.

[૨૭૭]—ઊર્વશી—પુરૂરવા—

બોલે જુઝાની બાજી છે, બધી આ, નામ નિશાની કંઈ નહીં,
 બોલું તપાશી નેત્ર વિકાશી, સાચી કમાણી કંઈ નહીં.
 પંચસુતોના પીઠ અરે આ નિસમત ક્યાંની કાંઈ નહિ,
 કાળની માયા વાદળ છાંયા, વિતી જવાની કાંઈ નહિ...જુઝા.
 જીવ ગુમાની ને અબીમાની, છે સહુ જ્ઞાની કાંઈ નહિ.
 બેર જુવાની, છે જીવગાની ખાખ યવાની કાંઈ નહિ.....જુઝા.

[૨૭૮]—સતિ સીતા—

બે પતિને પજવે વચન વળે, તે જૈર ના ફે'વું.
 રહી રહીને રીએ રે કાન તોડે, તે શાનું શાનું ફે'વું.
 રૂપ રંગમાં હોય અનુપમ, પણ પિતળ નહીં સોનું,
 હોલિ કરી હૈયે ધરીયે તો, વિશ્વે ચાય વજોણું.
 પુરણ કસોટી છેદન બેદન, તાવેથી પણ તેવું,
 કુંદન તે કુળવાન સમજવું, ઘાટ ધડાવી જોવું.
 અણી પડે બે જવાળ દેશે, સો વરસે પણ તેવું,
 સોના સમ શીયળવંત સતી, ગૃહ જુવણ માની મેવું.

[૨૭૯]—નિતીમાન નરગેજ—

બોલે તુજ દિદાર હું ઇન્તેજર,—મોહમત રહોમત તુજની શાહુ.
 તુજ મોલ પટમ, ગરદન ગોરી, કેવી, જલુ' બગલમાં લપ દોરી.
 રમીલી રસીલી પ્યારી, પ્યાર તુજ સીને ધર,

(૨૮૪)—તારા સુંદરી—

જેમનવંતી હું તો રાગની રાણી, રાગની રાણી મોગ લેઈ માણી—જો
રૂપરંગીયું હું, પામીયું આવું, બપોલે બરાડું ભલભલાને પાણી—જો.
રૂપરૂપનમીલ જીવન જીલાવું, મને મોહિ ને કંઈ કહેતાં ઇંદ્રાણી—જો.

(૨૮૫)—બુદ્ધદેવ.

જેઓ સાચો કલાપણનો બંડાર, હાં હાં, મોટા ક્યો વેપાર; [૨]
બની હતી ચાલ્યો બર ચૌદામા, પૂછ્યાં બાવ બગર હાંહાં.
કહે છે ખરીદી લાગ્યો બાણ, છે સુંદર ને વળી તાણ;
ના તજે તોયે પતરાણ, કરી અકલ તણી હરાણ,
કરો મરકરી, બલે પરકુમ જો જો બીજ વાર [૨]—જેઓ.
મલ્યો દલાલ પુરો પાણ, જેણે બગાડી બધી બાણ,
હવે બુદ્ધિ બતાવું જાત્રી જેથી બગર ઉઠે ગાણ;
કાણ પછી કહેનાર મને છે, બરમા માખીમાર હાં હાં (૨)
હુંછીયારીથી બની જવાના, મુનીમ હમલાલ, હાં હાં, [૨]—જેઓ.

(૨૮૬)—ગાયન દર્ષણ-રાગ દીપચંદી-સા. પર. સમ. સર-ધ.)

જેમન ભાષ મેં સંગ પિયાકે ઝાડ ચલે મોઢુ બનમે—જેમન.
અપને પીયાકુ મેં હુંહુ હીરત હું, રાતદીન નહિ ચેદેન મેર તનમે—જેમન.
હાં કંઈ કીત જાઈ સખીરી, ઠારી સોચ કંઈ મેર મનમે;
કહેસે હમસે રૂસ રહે હો, મોઢુ અકલી જાંડી બનમે,
માણેક કહે પ્રજુ બેગી મીલોગી, નહીતો પ્રાણ તજુંગી છીનમે—જેમન.

[૨૮૭]—રનેહ સુધા—

જેમ માડી મુર્તિ હું ગઈ છું લોભાષ,
મધુરી મીઠી આનંદની લહેર હદમ માંહી જાષ.
મારીને મોહબાણ માણેલ બનાવ્યો હું તો ગઈ હંદે હસાષ,
હાજર ફકમે દાસ તમારા—પ્રેમી મળ્યો પ્રાણ પ્યારો.
રસિલી રંગીલી જખીલી નવેલી આજે આનંદ વધાષ—જેમ.

[૨૮૮]—બોડાણા નાટક—

જેમન બુલે [૨] પ્રેમકુલે અણ બુલે, કાષ રસીયાનાં નેન જેમ બુલે.
મીઠી મનહારી મુખ કમિલે કે જેમ બાલા;
મલકેરે [૨] કામી મન માને મનમાં,
અલ મારી બદલસી બાણી, બુલે—જેમન.

(૨૮૯)—માયા માહીની—

જેખનીયાની બૂધીથી જાન જુલાવે, હું લાવી, પુલાવી રમણી હજારે
તનમન હર્ષે પુલાવે, માની મનાવે લોકાવે—જેખની.

ખુબી છે તારો ન્યારી, કાયા કુરખાન મારી,

પાળો આ પ્રેમની તે, જલમ જેવી કાલીજ મારી.

વેળા છે શારી શાશ્વી,—હયો બસ મોજ માણી, બન્ને જોડાય સાથે.

ફેરવીશું પ્રેમ ધાણી, લટાવી, પટાવી, ફેશાવા,

તનમન હર્ષે પુલાવે લોકાવે, માની મનાવે લોકાવે—જેખની.

(૨૯૦)—ગાયન હર્ષણુ. રામ ત્રીતાલ. છલ્લો, [મા પર. સમ. સુર. સા.]

જેખન માતી શીરે છુંદ બરીરે.—જેખન.

પાયેલકી ઝનકાર સુનાવે, ગજ જોડીકી ચાલ ચલે.

લાવો જમાન બનીહે દો નેના, રંગ રસ ગાહેલ પ્રાન હરે,

છુંદ બરીરે જેખન

(૨૯૧)—ગાયન હર્ષણુ રામ ગ્યાડ ચોતાલ. [ગપર. સમ. સુર. સા.]

જેખન છુપાયે ચલોળ, લાલા, ગોરી રાધે.—જેખન.

સીરપર ધરા વારી, ધરે પર ધારી, પતલી કમર લચકાવે,

લાલા... .. જેખન.

(૨૯૨)—નેનેહ, સુધા—

જેખન રમણ્યું હુટો દિલદાર, જીવો જીવો સુધારસ સાર—જેખન.

હું મદધેલાને નવેલી, પુર બહારે ખોલી રહેલી,

કુસુમકળી નીરધાર ચુટો દીલદાર હુટો દીલદાર—જેખન.

(૨૯૩) ભગવદ ગીતા—રાગ, ગઝલ, કબાલી,

જે દેવ ! દે હું દીકરા દેજે સમા જે દીનકરા;

કુળ પૃથ્વીને કરતા પ્રકાશિત, કુઃખ તમર ટાળે ખરા.

એવા ન જોહો દીકરા, તે દીકરા નહિ દીકર્યા;

બહેતર અરે એથી બહુ, રસ્તે રજગતા દીકરા.

કે કામ આવે કાંઈ, આતો નામને કુબાહતા;

છે કાર રૂપે જુતળે, માખાપના તન તાવતા.

એવા અરેરે, દીકરાથી, વાઝીયા રહેવું બહુ,

જેને વિતે તે જાણતા; કષ્ટ કુપુતવું કેટલું.

[૨૯૪] શ્રી નૈતામ શારદા—

જેખન આવે જેખન આવે જેખન આવેરે—રસીકું.

પ્રેમ ધડાવે રતીરસ લાવે, એન ચોરાવેરે—રસીક.

ચિત્તને ચળાવે, મનકું સુંઝાવે; મદન ડોલાવે, રસીક, રસીક—પ્રેમ.

શરીર સુઢાવે વીવીધ ભાવે, રસે રીઝાવે રસીક. રસીક—પ્રેમ.

[૨૬૧]—ભોજ કુમાર—

જો જરી રશીલી જોને, જો જરી છખીલી જોને,

જોખન મદમાળી જોને, જો જો જોને તું પ્રીય પ્રાણ જોને.

નહી હડીલી બહુ હડ શારી, જોજો જોને તું પ્રીયપ્રાણ પ્યારી,

પ્રેમને કુવે હિતારી, બ્હાસાવત વાદશો.

બોલોને રશીલા લાલા બોલોને છખીલા લાલ,

તું મોલ મેલ મેલેરે, વચન રશીલા, સંભળી આ કાલાવાલા—જો.

[૨૬૨]—સત્યનારાયણ—

જોખનયું અંગે અંગે છલકાય, કોણુ શરમાયે ઢળી રજ નય;

વેદના ના આ, કળી નાકળાય મનકું સુંઝાયે કળીના સુંટાય, જોખ.

કળી સુંટાયે તો સુખચાયે. નયે અનંજનો રંગ,—કોણુ—જોખ.

કામળ કાયે નહી રહેવાયે થાયે આ રંગમાં લંગ—કોણુ—જોખ.

(૨૬૩)—શ્રી અક્ષાનંદ સજનમળા—રાગ. ગઝલ. તાલ. ૩

જો મર્લકા ઇંકરારથા, તુમે યાદ હોકે ન યાદ હો—ટેક.

ઉલ્ટે બદનસે લટકના અરે લખ ચોરાસી બટકના,

શીર સોચકર સીરપટકના તુમે યાદ હોકે ન યાદ હો—૧ જો.

ખીછલે જનમકા સંભારના સખ કર્મકા વો વીચારણા,

ફિર ઇશ ઇશ પુકારના તુમે યાદ હોકે ન યાદ હો—૨ જો.

વીષયેસે દીલકો હટાવના હરીરે ચરણમે લગાવના,

કીસી જીવકા ન સતાવના તુમે યાદ હોકે ન યાદ હો—૩ જો.

ભીસ ખાતકા ખીસરાવના ફુતીયાંકી મૌજ ઉડાવના,

અક્ષાનંદ શીર દુઃખ પાવના, તુમે યાદ હોકે ન યાદ હો—૪ જો.

[૨૬૪]—રામવર્ષા—ઉપદેશ. રાગ. ગઝલ.

જો મોહનમે મનકા લગાયે કુએ હૈ, વો ફલપુક્તિજીવનકા પાયે કુએ હૈ—ટેક

જોખદે હૈં દુઃખકે, મંદે સરાસર, વહ દંદે મેં ખુદકો ફસાએ કુએ હૈ—જો

જો સોતે હૈં ગલફતમે રોતે હૈં આખિર, વહખોતે રતન હાથ આવ

કુએ હૈં—જો

ખતર હૈં ન ચમકા ન કર મૌત ગમકા જો મોહન કો દિલ મેં

ખિકાયે કુએ હૈં—જો

પકડ પાયા મુર્ચ્છકે દામનકો જસને, વહલી હૈ મગન સખ સતારે
કુએ હૈ-એ.

[૨૬૬] મીશ જાનકી બાઈ—રામ કાલીંગકા. તાલ, ત્રિતાલ.

જેબન પીયા બારેસે તજ દીની, ડ હાખારે,

ખલિલપીયા કાહે રાવત-ર. અરે જે બિચના લીખ દીની, જેબન પીયા, ડ

[૩૦૦] મીસ ગૌહરજાન—રામ. તાલ દાદરા.

જોપીયા આયના મોસે સહા દુઃખ જાવનાં,

જ્યા જાયે જરાયે સતારે, પીયા આયના મોસે સહા દુઃખ જાવનાં.

(૩૦૧) મી. મહુમદ હુસેન.—રામ કાશી. કહરવા.

જેગી રૂપ બનાયો રાવનને, બનરપતિ પર આસન લાયે !

સીતા માતા થો ઉઠ મોલી તેરારે કાલ જેગી થઈ લે આયે,

એક બન દુઠા સકલ બન દુઠા જલહર કહીં નપાયે;

આર બાતકી છઝા નાહિ, જલકો ખ્યાસો જેગી તેરે દારે આયે.

સીતા જલ ધકત્ત જાર લાઈ, તખયે જલ દિખલાયો,

બાહે પકડ કોરીમેં ડારી, તખ લંકાકો ખ્યાન લગાયો.

રામચંદ્ર બન ખંડકો સિંહારે, લજમન કોર નપાયો,

મરૂક પંખ રખવાલી જનકે મારે ચાંચ રામા નિચે બિરાયો.

(૩૦૨)—જોટાનો ધંધો—સટોરીયાની હાલત (ભાષણ બાદ).

જોટાનાં પાટીઆંનો ધંધો કરીને, બોટો પીવા નવ રાખીયો.

ધણી બીખારી જાતે બન્યા, અને આપ કેવાતો, તો લાખીયો.

(હાથલાખ રૂપોનો આસામો હતો.—(ભાગ્યજાવમાં મારું ધર છે)—એ

જોટાના ધંધામાં મંડયારેજો, તે, નક્કી આમ બનશે અભાગીયો.

પતી મ્હારા પૈસા વગર છું કરતું, હાં હેવા તાલ જેઠ કેમ ચરચરતું

(ગામ છા ઉપર બેઠું છે ? અરે મધ્યાપર. હજીએ પણ જોટામાંથી,

ડોળો જતો નથી, જુવો બીખમંગિતો ચપ મયો તો પણ જેનો.

બાઈ—જોટાની ફજેતી.)

પાટીએ પાટીમાં કંઈકનાં વળાવ્યાં, વગર મ્હેનતે ફુનીયામાંથી કહાક્યાં,

રૂક રૂકને બન્વરે ફરસે, પત મયે ધડો કોઈ ન કરસે;

(અરે વાહરે, મારા દેવાણીયા ધણી, લોહી ચોડું ને ચરખી ધણી.)

જા (૩૦૩)—ઈન્દુમતિ—

જાંબળી જીવકા કાંઈવા જેઠ છું રામે,

લીજુ બાગી હંસા સાચા મોતી શે ન બાસે.

આવણુ જેરી વાદળી બળમય થઇ નજા ભમ,
તરસ્યો આતક ટળવળે ક્યથી ચેટ બરાયરે.—જ.
સ્વાતિહું બીકું પડવાથી, ચેટ બરાસી,
આશા પતંગ ઉમંગથી, ગયો ગગન મોઝાર.
વિટખાઇ વટોળાથો, પડ્યો પૃથ્વી આધારે—જ.
સુરખડા મનદા સંતોસથી સુખ આસે—જંગળી.

ક (૩૦૪)—સહીદૌપદી.—

ઝટપટ ભવું રંગ જમાવું. નટવર ઘર, ખટપટ પ્રગટાવું. આ. વાહ, વાહ
નારદના નામમાં, ખામી શી કામમાં, ધથર ખ્યાનમાં, રહેવું ગુલતાનમાં
નારાયણુ નામ રટણુમાં.....ઝટપટ.

મોવિદ ગુણુ ગાનમાં બકતીરસ તાનમાં—આતમ જ્ઞાનમાં,
મસ્ત તોફાનમાં, કુચળ છું, કૃષ્ણ કપટમાં.....ઝટપટ.

(૩૦૫)—મોહિની ચંદ્ર—

ઝટ સ્થામ સલુણા ધર આવોરે, હવે નાથ વધુ—ના તરસાવો. આવો.
અંતર પટમાં રહી અલગેલા, થન થન મનકું નચાવો. આવો.

(૩૦૬)—ગાયન દર્પણુ—રાગ, ગઝલ, પિસ્તો, (ખા. પર સમ. સુર.રી)

ઝરકી મોહનત ઝરકે તક બેઝર તો જગમે ખારહે,
જેખની, મેં દેખ આયા, ઝરસે બેઝા પારહે—ઝરકી૦
મેં હર તરદમેં સોચ દેખા જગમેં, ઝરકે કુચ્છ નહીં,
ઝોર દેખા નસુંના મેને ઝરહી હાં મુખત્યાર રહે—ઝરકી૦
આસુકોંકી મીઠી ખાત પર ન દીલકો લોભા પાર,
ઝરકી મોહનત દીલમેં ઉતકે, ઝરહી ઉતકા પાર હે—ઝરકી૦
છનકે મુસદમ બદમ નીકલે સુખન એ જાવતું,
તુમકો ન કરતી મીઆં વો ઝરકે કરતી ખ્યારહે.—ઝરકી૦
એ દોસ્તો કહેતા હું તુમકો, ઝર સીવા હાં નાદ કહર,
ચાહોયે દુનિયામેં ઝરકી, કીસનકા કીરતારે—ઝરકી.

(૩૦૭)—ગાયન દર્પણુ—

ઝર હોવે તો હરમાઇ હોવે દીલદાર કીસીકા.
ઇસ મુસરીલીમેં નહીં હોવે, કોઇ પાર કીસીકા—ઝર.
રખતા હું તુસે મોહનત મેરી બહોત ઉમેદ,
બખ કાદેકું કરાતી એ, સોદાહે ખુશીકા—ઝર.
જંજર બધો તોક બધી મીતળી આતા,

પન હક ના રખે કીસીકું, ગિરફતાર કીસીકા-ઝર.

[૩૦૮]—જલસા સંગ્રહ—રાગ, મેધ. મસ્દાર—ખ્યાલ.

હુંહું બરને બરમે ચમકે, કીજી બરને જીઅરા—હુંહું.

રેન અધારી પિમા બર નાહિ, કાએ બાર દીઅરા,

જમ જમ જમ જમ જુદ પરતહે લરજત મોરા જીઅરા—હુંહું

(૩૦૯)—ખોડાણા ચરિત્ર—(વૈરાગ્ય ભગ્ન.)

હુંહું જુહું જગત ખરં જાણ્ય માં રે.

જુડી જતની. જુડી જાયા, જુડી મોહ લરેલી માયા,

કાચ કુપે છે કાયા, મમતા તાણ માં રે.

મગને જામે વાદળ જોડો, પાણીમાં પ્રગટે પરપોટા.

ખેલ વિશ્વનો ખોટો-સાચો જાણ્ય માં રે.

મારં મારં કરતાં મરતાં દ્રવ્ય કાજ પાપે નહીં ડરતાં.

મેલો ચાલ્યા દામ ખગ્નનો ખાણ્ય માં રે.

જુડી જાણો જગતની બાજી, આતજબાજી જાણે માજી,

અંતે સૌને સોવું છે, સ્મશાન માં રે.

[૩૧૦]—જલસા સંગ્રહ—રાગ, પીલુ-ગઝલ.

કુશરેપુર પેચમે દીલ એસા ગીરફતાર હુવા, છુટતાં દુસવાર હુવા.

મેઠ મેઠલાયે નવા ઇશકકા આજાર હુવા, મફત બિમાર હુવા.

અપને બેગાનો સે લઈ તેરે સખખ આખ ચોરી, હમએ ઇનસાફ કીબ

લાય ! ઇસપર તીતાતો મુજસે સેરાકાર હુવા, એર એ ઇનકાર હુવા

ખાક સેરાકી તેરે હીજમેં જાની એસી, હેશીયત તક ના રહી.

પાર તણવો કે મેરે દસ્તા હરખા રૂવા, કેસા લાચાર હુવા.

હે મુના મેને કે છુપ છુપકે ચલે જાતે હો, ઇસકા બાએસ તો કહો.

સચ જતાવો કે એ કીસ્સે નયા પ્યાર હુવા, કેન દીલદાર હુવા.

હમદમો હમ મુખનો મુનીસો નમરાજે સરીક, ન રહા કોઈ રરીક,

દેગમમે મેરે ન કોઈબી ગમખાર હુવા, ગમ ફકત યાદ હુવા.

(૩૧૧)—સતિ-દેવહુતી—

કુસો ભાત ભગવત મારા કુસો સ્વયં આત્મ પ્યારા,

જગતને કુસે શ્રી પ્રજુને ભગિની ભક્તિ કુસાવે—

અનંત બ્રહ્માંડને પારણે પોહીને, ધાકું છે વસન વિશાળું,

અહં ચંદ્રાદિક હીરાલા જડીયા, દરસન લાગે રસાળું.

વેદ સમૃતિ તારાં ગાન કરે છે, ભક્તિથી મુક્તિ પમાડું.

વારી હું અંતર દિગે દિગે. જીંહું હું શરણ તમારું—

(૩૧૨)—જયરાજ—

હુમ હુમ નીંદીયા આંધરે; પિયા ! હુમ—હુમ.
જાઓ જાઓ બોલરાષ જહા રેન ગવાઈ પિયા—હુમ.
છતની ઘીટીકાહે ? બિનતી કરત હું.
અયસી ચતરાષ ? અબનાછીયો સદયાં, મોરા છવાસે યુરાષ—હુમ.

(૩૧૩)—પુષ્પસેન-પુષ્પાવતી—

હુંકા યદી સંસાર હએ છાર દે માયા સભી.
આખાર ફતા હોન હાર હએ. મોરદે માયા સભી.
કચ્છી કાયા એર માયા, સુર્યકી છાયા સમઝ,
દિલમે જે તેરે જહાંકાર હએ છાડદે માયા સભી—હુંકા.
જન્મા વેહ જાતે સભી ખીલા વેહ ખીર જમ;
ઉદયકા અરત હએ—કાલ પીડકા ખાય—હુંકા.

(૩૧૪)—મીરાંબાઈ—રાગ. ભાગ્યન—પદ.

હુલત રાધા સંજ ગિરીધર હુલતા રાધા સંજ.
અખીલ યુનાલકા હુમ મયાન, ભર પિયકારી રંગ, ગિરીધર,
લાલ લાલ મિંદ્રાખન જમુના, ફેરુર યુવત રંગ. ”
નાચત લાલ અધર સુરભર, ધિમી ધિમી બાગે મુદંગ. ”
મીરાં કહે પ્રભુ ગિરીધર નાગર, ચરન કમલકુદંગ.

(૩૧૫)—રવામીશી અભયદાનંદજી—રાગ ભાગ્યન

હુંકા જગત અસાર નકંકા દારા હે—હુંકા,—ટેક.
આધ્યાત્મ ચેતન મે માયા, રજબુ મર્ષ નત કીસી છાયા,
જન્મ મરણકા બેદ જેદસે નવારા હે—હુંકા.
ધર્મ કર્મ આભાસીત ભાસે, પાપ પ્રણયકે પડ ગયે પાસ,
જના કહી પિત માત કહિ મુત દારા હે—હુંકા.
પ્રાણજી, ક્ષત્રી, સમ્યદ, શેખા, મુગલ પદાની. કલ્પિત લેખા.
વૈશ્ય શૂદ્ર કા બાર સિરો પર ધારા હે—ક
વેદ કુરાં પઠિ (૨) કે મુખા. બત રોજ અન્ન ન હુઆ,
કાશી મક્કા. અભયદા હુંક પસરા હૈ—હુંકા—૪

જે (૩૧૬)—સતિ તોરલ—

હેસલ કરી લે વિચાર માયે જમ ફેરા માર,
સ્વપ્ના જેવોરે સંસાર, તોળાદે કરે છે પોકાર,
આવોને હેસલ રામ આપજી મળીયે,

ખરા સંત હોયે ત્યાં જઈ બળીયેછ.....
 આ ભવ આવીયો અવતાર માથે સદ્યુર પાર
 જનુ ધણીને દરબાર, બેઠકો ઉતારે ભવ પાર—આવોને૦
 મોતિ એરણુમાં એરાય, માથે ધરણુ કરેા ધાય
 પુટે ફોગટીયા કહેવાય સાચાની ખરે ખબરું ચાય.—આવોને૦
 નવલખ કાઠળાઓ બંધાય ત્યારે ગાંધીડો કહેવાય,
 દિરા માણેક હાટે વેચાય, તેનાં મુલ મોઢિરાં ચાય—આવોને૦
 નિત્ય નિત્ય ઉડી ન્હાવા જાય, કાચલા ઉજળા ન ચાય,
 મોટા શુષ્કિતને તે તો આપ, કોને કહેવા જાય.—આવોને૦
 દેખાદેખી કરવા જાય, એ નર અધુરીયા કહેવાય,
 હાથમાં દીવો લઇને, છતી આંખે કુવે પડવા જાય,
 એવિ ચાર જુગની વાણી, સતિ તોરલ દેવી ગાય.—આવોને૦

ઠા (૩૧૭)—સાગરે સરીતા—

ટાળ્યા ન ટળી જાયે લેખતે, લખ્યા લલાટ મંદિ—ટાળ્યા.
 મુરખ પામર જરી નહિ, જાણે રીતી—ટાળ્યા.
 જીવન ધડી પલનું જો ચપળઆ, રહે તથા જગતમાં રાખીને પ્રીતી,
 શુષ્કત બીબારી થઇ ભટકે છે, ચડેવો સરવકોને નથી વિતી—ટાળ્યા

ઠ (૩૧૮)—સતિ સરોજની—

કળી જગતને કીક ખતી છું. હું તોરે રનેહે સાધવી, (૨)
 કળ્યો નિહાયત નગર શેકને, હરી પીત ને ચિત,
 હાલ બેહાલ ક્યોં હદારે, પ્રજાં ખતાવી પ્રીત—ખતી છું.
 આળા ચુઆળા ચંદનને, અજ ખનિયો મટી કાલ,
 કામો કામ કળીને અંતે, જાહિર કાપી જલ—ખતી છું.
 ખુબ કળી ઢોલીને ખતિ, ખડો ક્યોં ચમ દાર.
 હવે કળું તેજે, હાસલમાં, ધરીને બચુવો ભાર—ખતી છું.

ઠા (૩૧૯) જલસા સંગ્રહ—રાગ પરજ—ખાસ.

કાકારે આપ્યો રાજ મારો રાજ બાંધ સીરદાર—કાકાર.
 અરજ કરું છું મહાવદલાહ રંગીને, ગરે લાગુછને સદારંગ કરારે—કાકાર.

હુ (૬૨૦) ધી. ડી. રે. સા. શુક. રાગ. જલા—ભજન—

દુમક ચલત રાગચંદ્ર બાજજ પીજનીયા;

અગિનમે મલત જાત, આવત નગનીયા.—કુમક.

કીલકીલાત ઉકતધાય પરતજુમી, લયપચાય;

ધાય માય મોદીલેત, દશરથકી, રનીયા.—કુમક.

૬ (૩૨૧) જલસા સંગ્રહ—રાગ મોપાલી. ખ્યાલ !

ડરોરી નેયણુ નનંદીઆસો,

ઇત ખીતકી જુડી સાચી લગાવત ખીરદાન પ્યારે.—ડરોરી.

કરજોર મોરાસીર સીજસ, અખ સાવડી નવાસો કહાકહએ—ડરોરી.

(૩૨૨)—અન્દહાસ—

ડરમા તું દીલ સાથ છોકરા ડરમા તું દીલ સાથ;

તુને કોઇ ન મારે લાત.....છો.

તુને સંજાણુ પ્રીતથી પાણુ, ચાલ તુને મારો મહેલ દેખાડું,

ધરેણી વજ્ર રૂડાં રૂડાં કહાડું, ચાલ તું જો મારા મહેલનાં ચિત્રો.

રમકડાં રૂડાં ન્યારાં વિચીત્રો, [ચાલ્યો આવ બિ. મા. ચાલ તુને,

મારે કેવા છે કંકણુલાય, જો જો મારે કેવા છે કંકણુ હાથ.—છો.

તમે માયાણુ દીલદયાણુ, સૌના કહ્યા વિના હું નહીં આવું,

તાત બ્રાત પ્રિય માત કોપાવું, વિખ્યાજીએ હું સમ કહાવું.

(નાના નહિં,) હુંતો ત્યાં નહિ આવું, મને ના સતાવેર,

જાઓ તમારે માફે શું છે કામ, તમે મુકો મારો હાથ.—છોકરા.

૭ [૩૨૩]—રનેહ સુધા—

ડાહ્યા ડમરા લાબી લાગો રૂપાળો, કાલા ઘેલા લાગો છો શું ! રદીયાળા.

પુરૂષ તણો પહેરીને જાગો ઠીક જમાવ્યો રંગ,

રંગત રમશું રહેશું સંગે [૨] જળ્યા તમારા ઢંગ. (૨) ડાહ્યા.

૮ (૩૨૪) જલસા સંગ્રહ—રાગ જૈરવી, કુમરી.

ડાલીયાં લે આવો મોરીરે, મેલો ચલી પીયાકે દેશનગર—ડાલીયાં.

ચાર કહાર મોલે ડાલીયે લે, આવો મજલ મજલ પોદ્યાવો—ડાલીયાં.

૯ (૩૨૫)—મીસ, જનકીઆઈ—રાગ, દેશ, તાલ, દાદરા.

દીઠ લંગર નગર નમર, ડમર ડગર હે, રેરે.—દીઠ.

અધુર અધુર મુરલી લીયે, સંગ દિરત મેરે,

નાચત ગાવત આવત જાવત, કરત સો સો ફેરે—દીઠ.

૧૦ (૩૨૬)—સતિ પત્રિની—

હુંદન ચલી સખ સખીયનરે, મિલ ગયે પ્રણુ બીદાખનમે,

ચેલી મોપીયન તનમનમે, ખેલન ચાહત મોહનસે...આહા—હુંદન.

નટવર શ્રી નંદુલારે, બંસી અધરનપર સારે, હીલમીલ ગાવત સખીમ-
મની લલનીની સા ની સાની રે, સાની ધપ ધની સાની ધપ ધ.
મપ મધ પમ ગ ગમ પગ મગરે ગ રેગ સારે નીની સા,

હોગધ હરણીત તનમનમે.—

[૩૨૭]—બહારે-પરતાન—

હુંદને માસુકકો, જાતે હએ હમ,

દેખીએ કમ લચોટ, કર આતે હએ હમ—હુંદને.

(આ હા, હા, હા, હા, આ હા હા હા.) અય ખુદા તેરી મદદ દરકાર હ
હાય તેરે આગે ફયલાતે હએ હમ—હુંદને.

(આઈ ખેશક હશકડી સામત) સહલ હો દુશવાર એ રાહે જાદ
આફતોસે હશકડી ગલરાતે હએ હમ—હુંદને.

[કયા હએ કા, મીલ જાય પરીયા.]

જ (૩૨૮)—ખોટાનો ખ્યાલ-રાગ, હાવણી, ખ્યાલ.

અણુ ગમતો છું, હવે પરાણો, મોહબ્બત, માયા સૌ ગઈ ઉડી,

શુદ્ધ રનેહની ફેલી જુવાણો, તેથી કતરાણ વધી પડી.—જી.

ખરી લાગણી ખોટે અર્થે, મનાવવા મન કારણ બની,

સંપ મહી કુસંપ કરાઓ, વેરણ વીધાત્રિ એ, બની.—જી.

હતું ન હું—તું જ્યાંક કહી એ, ત્યાં “હુંપણ” બહુ મચી રહું,

રહેમ નજર સૌ ગઈ જાલાઈ, બહેમનું વાદળ ચડી રહું.—જી.

ખ્યાલ બહેમનો ભરાયો મનમાં, વા, વાયાથી નળીયું ખરયું;

મનના શત્રુ મનના મીત્ર, કંચન કીચ્ચડ માંહિ ફરયું.—જી.

કાદવ કીચ્ચડ પડ ચડયાથી, નુવણું—તે કથાર થયું,

મન તણા મમત્વ માંહિ, પુર ધર્મ રનેહતું. વહી ગયું.—જી.

ત (૩૨૯)—પ્રતાપી રાજસીંહ—

તમે વીકલ વહેલા વળજેરે, પામર જાણી,

વીનતડી ઉરે ધરજેરે, પ્રીતમ પ્રાણી;

ગાય બીચારી રાંકડીને, કસાઈ વાડે સાર,

પલકમાં પાપી પ્રાણ લેસે, કાણ સજે પોકારરે—તમે.

પંચાળી પ્રભુ પડી પાસ નાં, કુદ કૌરવ દરબાર.

તુમ વીણુ અબજા જાતની, આ કાણ કરી લે બહારરે.

(૩૩૦)—કામલતા—

તમારે આસરે હું આવી, મને નાથ છોડી ન દેશો;

પ્રિય પ્રાણુ કહી બોલાવી, હને હાથ છોડી ન દેશા.

બોળું હવે કુંવાઈ જ્યારે, આ મન માઈ;

પ્રેમ જ્યોત પ્રગટાવી પરણ્યા, એ શું બહાલા, વિસારી દેશા,
ના કહેશો-મને નાથ.

(૩૩૧)-પ્રુદ્ધદેવ-

તમને ઘટે નહિ આવું, કાન્ત, તમને ઘટે નહિ આવું;
આશ્રિતપર શું રીસાવું, કાન્ત, તમને ઘટે નહિ આવું.
માનસસરનાં રાજહંસ તમે, મુક્તાશ્રજના બોગી,
કુસુમ કુસુમતા, સમ સેજ સુવાણી, મુકી થયા તમે યોગી કાન્ત-ત.
જે સરવર જળ પાન કર્યા ત્યાં, કંટક કદી નવ ધરીયે,
સુખ દુઃખમાં નિશ્ચિન અનુસરતી, કિંકરી ક્યમ પરહરીયે.

(૩૩૨)-શ્રી સિદ્ધ સત્યેન્દ્ર-રાગ-ભજન,

તમે ચેતજો લોકારે, માથે મરણ તણા ધોકા,
પંખેડ જાય ચાલોરે, પીંજરા પડા રહ્યા આલી;
ઉચી તારી મેડીયો, અજબ બદખા, તાપર સેજ ખીલાધરે.
શેજપર છત્રની છાયારે, સંગ તો કોઈ નહિ આયા,
હાથી તારા જીવતા થોડા તારા જીવતા, સોને લક છાધરે.
કુંભકરણ વિભિષણ જોયા લાધરે, સગા માડીના જાયારે,
... ... સંગાથે કોઈ ન આયા-તમે.

(૩૩૩)-શ્રી રૂકિમાણી રવચંદર-રાગ, ગઝલ-કબાલી.

તમારા વિરહમાં બહાલા, મને વૈઝવ અકારો છે.
સુકામળ સર્વ અંગોમાં, રહ્યા છે આપ અવિનાશી,
બુલો શું દર્શ પ્યાસીને, ગુ-હો તો શો અમારો છે.
હૃદયની પાંખડી ઉઘડી સુવાના વહી ગયા ઝગજા,
વૃથા તે આપ વિણ સમજી ઉગરવા ન કોઈ આરો છે.
વીથોજે આ શરીર આળી, બની શું ભસ્મ વનમાળી,
ધ્વનિ તે ભસ્મથી નીકળે, તુંહિ તુંહિજ પ્યારો છે.

(૩૩૪)-કુસુમાવતિ-

તમે રસીયા બોલે પાળજો રાજ, બહેલા બહેલા વળજો,
દાસી ઉર અરજી ધરજો રાજ, બહેલા બહેલા વળજો.
સ્વામી નાથ છો પ્રાણુ હમારા, અમ્રત આનંદ ભરજો રાજ...બહે.
નાર નવેલી તમ વિણ સ્વામી, કરમાશે મન ધરજો રાજ...બહેલા.

(૩૩૫)-મીસ, ગૌહરજાન—રાગા કારી-તાલ, ત્રીતાલ,
તનમન તોપે કાંવાર તોરી સાંવરી સુરતયાં, ઝૈર નૈના રમીયે,—નન૦
મોહે બીન દેખે નહી પરત ચૈન, મોહે કહો કેસેકે દીન રૈન,
વિરહાગીન કરરીની લાચાર, તનમન તોપે કાંવાર.

(૩૩૬)-મદાલરા—

ત્યાગી અન્યા પણ ત્યાગ ન કીધો, વાસના રહી વળગી,
ભગવાં પહેરી વેશ ગદ્દયો, પણ તુણ્યા ન થઈ અળગી.
બુઝ્યા ભગવાનના લવાડા શુષ્ક વેદાંતીનાં ધુંવાડા,
સોહં સોહં જાપે જાપે નિત વાયક જ્ઞાનની વાત.
આપ બુદીયા એ અન્ય શું, તારો અજળ વિકારો સાથ,
ધરમ પર પડે ધાડાં, મારે જ્ઞાનને કુહાડાં.—ત્યાગી૦

[૩૩૭]-ધી. ડી. રે. સોં. બુક. રાગ દાદરા કહરવા.

તકરારી લેલો માલન નો આછ બીકાનેરસે,
સોયા બેચા પાલક બેચા ઝૈર બેચો ચૌલાષ.
બરે બળ્લર મેં કંડીમારી મેં માલનકી ગાઇ,
જૈપુર બેચા નેધપુર બેચા, ઝૈર બેચા બીકાનેર.
હાં ગંગારામસે દીક્રીટ કટાયા, જાનાહે અજમેર—તકરારીલેલો.

[૩૩૮]-પરસુરામ—

તમે સંભાળ નો આધાવ, છોડું નેનની કટારી;
કામણ ગારી કાતીલ કારી, એ ઉર બેદી જાય.
આરપાર અજળ ધારી હાં, ગણશું અમૃતતા ધા, એપ્રિય,
કરશું એક અબેદી અંતર, ધલ ધુન ગાશું નિરંતર.
સ્વર્ગ સ્થાવ લેશું, પરસ્પર.—તમે.

(૩૩૯)-સુર્ય-કુમારી—

તમારાં શાં કંઈ સન્માન, મળ્યા છને મનગમતા મહેમાન—તમારાં.
રૂઢ્ય ઢળી તમ ચરણે પડતું, દેવા આદર માન તમેને,
બાળા એ પુરવ જન્મની પીછાણ.

ભાગ્ય દેવી તવ દર્શણ પામી, પ્રફુલ્લ થયા મમ પ્રાણ—તમારાં.

(૩૪૦)-મીસ, ગૌહરજાન, રાગ કીઝોટી, ત્રીતાલ.

તનમનકી સુધ વિસર ગઇ કેસી બળ્લકરી જૌસરીયાં,
જળસે ધુન પડી કાનનમેં, નિંદ નહી મોરે, અરે નૈનનમેરે,
મિન્ત ગૌહર પિયા આવનકી, સુન મુરલીકી ધુન બાધ બાવરીયાર.

(૩૪૧)—યોગ કન્યા—

તને એ નાથ નહિ જાળે, પડ્યો પ્યારમાં જુલ્મો ગુળરમાં,
સંતની સારલે સંસારમાં—નાથ અમૃત સાથે વિષ ઉપગ્નવીયું.
મણી વિષધરના શીરપર મુક્યો—
મજુ કરતાં ચતુરાઈ મુક્યો—જુગા એકું શું ભાવિયું,
કરુણાકર ચેહને તેતો તનડાને તાવિયું—નાથ.

(૩૪૨)—લક્ષ્મીની—

તમે જોખનના રંગે રંગાયાછો બહેન, ચમકે નેહ બર્યો નેન—જોખન
માલે ગુલાબી લાલો છવાયે, અંજે છવાયે રંગરેલ.....જોખન
ગળ્યો પ્રીતમજી પાસે પધારો, રંગ માણવા હો, બહેન.....જોખન

(૩૪૩)—કળાવતી—રાગ ભૈરવિ, તીલાનો.

તન નનન તાધુમ તાના ધુમ તમ તનુમ,
જનનનન જુમ જન જુમ જન જુમ જન જુમ,
જન જુમ જન જુમ જનુમ—તનનનન.
કિડ કિડધા કિડ કિડધા ધાધા ધાની ધાની ધાનુટ ધાધા,
તાધુમ તાના ધુમ તાના ધુમ ચનુમ,
નાદર દર દર સનનન ગાઓ ખગલો.
સાની સાનીધ નીધનીધપ ધપ ધપમ પમપમગ.
મગ મગરી બરી ગરીસા; સનનનન રમજુમ રમજુમ,
જુમ જનનનન જુમજુમ જુમજુમ જુમજુન—તનનનન.

(૩૪૪)—જલસા સંગ્રહ—રાગ, ખમાય, હુમરી.

તરસઈ જો સારી રાત સેજે સૈયાં નાજદઓ— તરસાઈ જો
હમસે અખદખીદ ઉનસે ખીમલ રહે અખના માનુગી તોરી ખાત-ત.

(૩૪૫)—જલસા સંગ્રહ—રાગ, મદહાર-હુમરી.

તએ તો ખીજલી ચમક ચમક રહીલો.—તએ તો
ગરજ ગરજ બાદલ બરસ ન લાગે,
ડરક-ડરક, મોરા જ્યા ધકધક રહીલો.—તએ તો

(૩૪૬)—સત્યનારાયણ—(રાગ-માલકાષ)—

તારણ, મારણ, અધમોદારણ, કર જગ કારણ, કાંઈ દયા તું,
પાલન હાર સઉના દાતા.....તારણ
નિદોષી દોષીત કર્યો, ચડયું અણધાયું આજ,
અરજ, હરજ, મુણીને છોડવજો જન્મજ.....તારણ.

(૨૪૭)—જલસા સંગ્રહ—રાગ, દેશ મહાર—કુમરી.

તારા બંગલાની ખીરકી ઉગાડ હતો, બિંચુ છું. મહારાજ.—તારા
નવરંગ મારી સારી નો લીંબો, ચોર લીંબો ચીર શુભકાર,
હતો લીંચું છું મહારાજ.

[૩૪૮]—ગઝલે—નઝીર—રાગ, દેશ, ગઝલ.

તાબ ઉસકે દેખનેકી ન લાયે ચલે ગયે,
કયા કયા પરી જવાન થે આઝે ચલે ગયે.
દારા રહા'ન જમી—ન શીકદર શાહ બાદશાહ,
તખ્તે જમી'યે સેંકડો આઝે, ચલે ગયે.
આદમ રહા ન કોઇ પયગમબર રહા નહી,
વોલી સરે જમી'યે સમાઝે ચલે ગયે.
માલમ આ પરે, ઝુલેખાંકા યુસુફ આદમે,
રફે હઝર મેહાકે આઝે ચલે ગયે.
દેખા નઝીર સે'ને ચમનમે' નો આપકુ,
મેદી ભરેને હાથ દેખાવે, ચલે ગયે.

ત્રી [૩૪૯]—રમાદેવી—

ત્રિભુવન, તણો રચનાર, હાહારે સખી,
કેવો ચૂર કિરતાર, ગગન મંડળ વિસ્તાર—હાહારે સખી.
રવિશયિ ઉડગળ્ય આર, સાગર જગ ખારો જાણે,
સરીતા ઉર રનેહજ આણે, ભવપતિથી મોળે માણે.
દુનિયા ઝેનેજ વખાણે; સાગર, સંસાર, સખી નો,
ભાનિ સરીતા નીરખાણે, લિલા વિષ વિષ હરખાણે,
રત્ન નિધીથી પરખાણે, પ્રભુ મહિમાનો નહિ પાર—હાહારે સખી.

[૩૫૦] જલસા સંગ્રહ—રાગ, કાશીગઝો, દાદરો.

તીહારો મનમેલો તેહો, ડારે જરેખિય બહિયાં—તીહારો
કયા સાલુકા ઝોલનારે, શુંદ પરે રંગ જાય,
પરાઝે સૈયાસે બાત ન કરીયે, આજ રહે કલ જાય—તીહારો
કુલમે કુલ શુભાખ કારે, ધુપપરે કુમલાય.
પરાઝે સૈયાઝે પ્રિતી ન કરીયે, બોર લાયે ચલ જાય.—તીહારો

(૩૫૧)—જલસા સંગ્રહ—રાગ—કાશી—પદ.

તીરીઆં હરલાયો ગિરહાની, એસો મેરો કંથ યુમાની—તીરીઆં.
જાડી તીરીઆં તુમ હરલાયે, જો પ્રભુ અંતર જામી,

એ દોબીર ખરે સમુદરપે, રાક્ત સારંગ પ્રાણી, એસો—તીરીયાં.
ચમકત શાસ કડકત નેના ગીરદ હોં અસમાની;
લક્ષમણ બીર બાલિ સુત અંગદ, હનુમાન હમે અલીમાની—એસો—તી.
કહાત મંદોદરી, સુનપીયા રાવન, ઇતની અરજ મોરી માની.
રામકો તીરીયા રામકુ સોપો, રાજ કરો અલિમાની—એસો—તી.
મેલનાદ જેસો પુત હમારો, કુંભકરન જેસો બાઇ.
લંકા જેસો કાટ હમારો, સાથ સમુદ્ર કાંઇ. એસો—તીરીયા.

(૩૫૨)—ગજલ. સ્થાન—

તુને પ્રીતકા વાયદા કરકે પ્રીયા, પ્રીત લગાના હોડ દીયા:
વેહ મહેરકી અખીયા ફેરલીની, હરહમકા આના હોડ દીયા,
જરા દર્દ દીખકે બોલો સજન, તેરે બોલોપે વાર, તન મન ધન.
તેરે ઇરકમે ખોયા સારા જોખન, મૈને અપના બેગાના હોડ દીયા,
ઇશ ચાહમે પહેલે નેહ લગા, જોર મનકા મોરે ફેર લીયા,
અયસે બસે કાશ દેશમે જ, ઇશ દેશકો આના હોડ દીયાં.
જાં જોરી સખા અજમેરકા, અળ જહાં અપને પીવાકા બાસાં હય.
પીયા બિન કછુ બાવત નહી, મૈને દીલકા લગાના હોડ દીયાં.

(૩૫૩) ઉસ્તાદી—રાગ લલીત —તાલ, ત્રીતાલ—

તુમ ખીજડત મોહે ચેન નહીં, કલ તુમ—ખીજડત મોહે ચેન નહિ.

અબ કેસે કહે સુખારે. પલ પલ—તુમ.

મેહી દરજે મોહે સદા, રંગમેં જાઉં, કિતકે બક્ષાલ—તુમ.

[૩૫૪]—અસીરે હીસ—

તુમે કૌન અનરીત સીખાઇ, સુન સજન મોરી સુધ ખીસરાઇ,
આસમાન જલીમ સીતારો, પતી બીન સતી અતી દુર ગતી.
તન મન ધન સખ, તજકર બીરહન,
તડપ તડપ બીતી કહીન અબ મીલન, કહા હમરા સુખ દરશન—તુમે.

(૩૫૫)—તારા સુંદરી—

તુંતો સમજ સમજ તારી મેળેરે, જાંદગી બપ તારી એળેજી.
વૈભવ તારો વહી જશે જેમ નદિયોનાં પુર,
વારૂં થટશે વદન તન પુરેરે—જાંદગી.
અળકા દેખે ચાંદની ચાર ધડી ચંડાળ,
અતે ખુટશે કાળ, કરાળેરે—જાંદગી.

અધે ઝાલી આરથી, બહેરો ગીતે શુભતાન,
મુંજો લાગ્યો, આલાપવાને ગાનરે,—જાંદગી.

(૩૫૬)—ઊર્વશી પુરરવા—

તું ચાલે ચાલે શાણી, સ્વર્ગે ચટકીલી ચાલથી,
ત્યાં ઇન્દ્ર તણા દરબાર મંદી વિસરે જે બહાલથી...તું
નારાયણના ઊરથી તન આ વિધીએ ઉપજાવ્યું,
અરધ્યું રૂપ અનુષમ સાથે, મદભર મન બાવ્યું.
એતો ઠીક, પણ આતો આણું પરણ્યા વિશ્વ આણું,
પરણાવિશું પ્યારથી.....તું ચાલ.

(૩૫૭)—સતિ પાર્વતી—

તું તો પ્યારી મારા પ્રાણ કે, તને ક્ષાય શું જીવજન,
એતો જાણ્યા કહેવાના પ્રાણ, નથી હોં, કંઈ હું, અંજણ.
મ્હોં માંગ્યું હાજર કરી દઉં છું, એનો આ શિરપાવ,
કંઈ કહું છું હું તમ કાળે. આણો ભક્તિ ભાવ.
હ્યો હાથમાં માળા લપ્પને, નારાયણનું નામ,
લે નારાયણ, હે, નારાયણ, હે, નારાયણ.
તું થઈ ભગતાણી, વિદ્વાન ? તો હું. ભગતજી ચતુર સુજાણ.

[૩૫૮]—ભનિશાર—

તુમ ન આયે નગરીયા હમારીરે, રહે ગઈ સુની સેજરીયા હમારીરે.
અખિ દીખાકે તુમને મેરે દીલસે રાહાકી,
સીને કે પાર હો ગઈ બરછી નીમાહકી.
તુમસે લડ ગઈ નજરીયા હમારીરે, ચક્ક નહી હય હાય તુમારી નીમાહમે.
આંખિકા અપની મયને ખીજાઈ હય રાહમે, આવો આવો હમરીયા હમારીરે.
રખની નતેગ કધિપર અય રીતનગર કંદી;
ખલખાન જાયે મુકતમેં, નાજુક કમર કંદી, માનો માનો સાવરીયા હમારીરે.

[૩૫૯]—જલસા સંગ્રહ—રાગ-નટ-હુમરી.

તુમસે મોરો નેહ બલધવાં—તુમસે.

હમારો કહો તું એક ન માને, ઇન બાતન મેંડી મુખ મુખ રેડી.

કંજી પ્રીતકી રીત કરો, અદન બદન કે ખીજકે લગરવા.—તુમસે.

(૩૬૦)—બુદ્ધદેવ—

તું જાની જાની નયન તલસાવે સખી જાને—તું.

તું ધીમી ધીમી પ્રિતમ પાસે અલી જાને, તું ધીમી ધીમી [ર] તું જાના.

રસકુંજની વિહારી, તું છે શાણી સુકુમારી,
વહેલી અધરસુધા, જઈ પાને, તું વહેલી, વહેલી (૨)—તું છાની.
હાં, હાં, મીઠી દષ્ટિ મીલાવી, હાવભાવથી રીઝાવી,
સ્નેહ રસમાં બીંજવી સુખી થાને, રસિકડી તું રસમાં (૨)—તું છાની.
(૩૬૧)—સચ્ચદેહવસ—

તું દાતા જગત્રાતા તેરા નીશદીન રહે નામ સખ સંસાર,
તેરા આધાર નીત ખીચાર તોપે નીશર લાખ ખાર.
કરમ ધરમ, રાખો શરમ, સખસુખ કરતાં તું દાતાર;
કચસી પ્યારી કુલવાડી કુદરતકી ગુલકારી.
દેખો બહાર, કચસા નીખાર, છાયા હય હર ચમનમેં;
હરખનમેં હરખનમેં—તુંહી નીશદીન બગો કષ્ટ હરતા.....તું દાતા.
(૩૬૨)—બહારે પરરતાન—

તુઝે પ્યારે કચસે પાણી, કાઢે કચસે રતિયાં—તુઝે.
બાયા પ્યારે તાહે જંગલ, છોડી સખકી પિતીયાં,
પાક ખુદા અખ વારહો તેરા, દેખે ખુશીકી તું બતિયાં.—તુઝે.
(૩૬૩)—જલસા સંગ્રહ—રાગ, પીલુ, કુમરી.

તુમહી બસતહો પ્રીતમ પ્યારે તનમે મનમે નેણુનમારે.—તુમહી.
સાવલી સુરત મોહિની મૂરત, બહુસ કરગએ સેનનમારે—તુમહી.
(૩૬૪)—જલસા સંગ્રહ—રાગ, કેદાર, હોરી.

તુમ ખેલો પિયાસંગ હોરીરે, અબિર ગુલાલ ઉડાયે.—તુમ
ચુવા ચંદન અત્તર અગરબ, ડહ મુદંગકી, ધુંકાર ગાએ.—તુમ
(૩૬૫)—અહલ્યાખાઈ—

તું છોડ શરમાળી, શ્યામા માન મધુરી માન,
માન મધુરી માન બસ જનન કરે કુરખાન.
મને જવા દ્યોને, આધા રોને કામજુગારા કાન,
કામજુગારા કાન તમે કેમ લુલ્યા છો જાન.
કામજુ તું કરનાર કપુરી અંતર વચા વલોવે,
હું બેઠું છું મોટા ધરતું શરમાતું છું હોવે.
હોવે તજ તું આપ હીલી અધરામૃતતું પાન (૨)—
તે [૩૬૬]—ધી. હી. રે સં. બુક—રાગ કળ્યાલી.
તેરી જનસે દિદા હું ચાહે ખોલો યા ન ખોલો.

તેરે ધરકને સતાયા, ગલ્લીયામે તેરી આયા, બદનામ હો ચુકા હું ચાહે બોલો.
તેરે ગલેમેં ગજરા મેરે ગલેમેં સેરા, બદનામ હો ચુકા હું. ચાહે બોલો.

[૩૬૭]—ભુલમે બહુશી—

તેરી રજાપે મય રાજી, હું કમલ લે;
અબ ન સતા મુજે દામો, દીરમ લે. તેરી૦
અહાંસે ચલા જા, કહોં કો રકમ લે,
બાકી જો જર હય બેજદુગી, દમ લે, તેરી૦

[૩૬૮]—ભુલભુલૈયાં—

તેરી મેરી જોડી બની, પિયા પ્યારે પે જાઉં નિસાર;
તેરી મેરી જોડી બની, સુંદરયા, પ્યારે આ જાએ વારી.
મોરી જાન નૈનાસે નૈના લગાવો, મુજે બારીસી સાડી દીલાનારે,
જસમેં જોટા કીનારી મસાલે, તુજે બારીસી સાડી દીલાદું.
ધરમે જોટા કીનારી મસાલે, દીલબર, સુંદર, મનહર જાન, લે સમાન;
ચલે દોઢાનમેં કુરખાન કુરખાન—તેરી મેરી.

[૩૬૯]—બુદ્દદેવ—

તેરી બતલાદે હુંશીયા.....રી, કુછ મંત્ર મોહકા ડારી;
હોગા મેરા કામ સિદ્ધ અબ તુહે, ચતુર સુખન;
મધુકરકા જ્યો કમલમેં, હોતાહે પરવશ પ્રાનરે—તેરી૦
તેરે તિરછે નેન બાનશે-હોગા વો લાચાર;
જ્યો પારપિ હરિજીકા, શરમાર કરે બેગનરે—તેરી૦
મેં મદમાતી છેલછખીલી, છલખલસે ભરપુર;
ભલ ભલેકા પાડે પલમેં કયા ઇતકા મકદરે—તેરી૦

[૩૭૦]—રામવર્ષા-રાગ, પીલુ, તાલ, દીપચંદી.

તેરી મેરે રવામી યદ બાકી અદા હૈ, કંઠી દાસ હૈ તું કહોં ખુદ ખુદા હૈ.
કહોં કૃષ્ણ હૈ તું કહી રામ હૈ તું, કંઠી સંગી હૈ તું કહોં જુદા હૈ.
પલાયા હૈ જાપસે મૂઝે જામ તુંને, મેરી આંખમાં કયા નયા ચલ ખિલા હૈ;
તેરે ધરક કે બહૈરે મેં મસ્ત હૂં મૈં, બકા મેં ફના હૈ ફનામેં બકા હૈ.
તેરી જાત પાક હૈ તશખિલસે ફાદગ, મગર રંગ તશખિલ તુજપર ચઢા હૈ;
ન જારા તેરા રામ હરેજાંદ પૈ દેખું હરએક નગમાં એ જાં ? તેરી સદા હૈ.

[૩૭૧]—કબીરે લખન-રાગ, લખન, પદ.

તેરે સીરપર શ્રી લખવાન, ઉદાસી મનવા કાહેકો બયો,
કબીરે મનવા હગમક ડોલે, ધીરજ કયો ન ધરે.

તેરે સીરપર રામધણી હય, બટકત કાહે કા કરે-ઉદાસી.
હલન ચલનકો પગ યા તેરા, હરી સેવનકો હાય;
હરી બાજનકો મુખડા તેરા, હરી દરસકો નૈન—ઉદાસી.
કહે કબીર મુનો બાપ સાધુ, યે પદ હે નિરવાણુ;
એ પદકી કાઠ નીંદા કરે તો વાઢા કાનસી સાન—ઉદાસી.

[૩૬૨]—કાનના માણુસ—રાગ કવાલી, (ચુન્નમ. શાહ)
તે હોય જે ! કાનના માણુસ ! નિકંદન, નીજનું કાઢે છે !
નિકંદન નિજનું કાઢે છે ! ને સાહમાને સતાવે છે !
ગણે ના તે સત્ય કે અસત્ય ! વિવેકે બુદ્ધિ દોડાવી,
મુણે કો કાનથી વાતો કે, મૂકે મન થોડો ! દોડાવી,
પછી, બુવે છે ના યશ કે અપવશ, બુવે ના લાલ કે હાની.
બંદે વિચારે પોતાનાં સુજાતાં વાત તોફાની
સદંતર હોય બુદ્ધિ પથ્ય, ખરે તે સુજાતાં માને.
ખરે તે 'કાનના માણુસ' વાચરે નહિ કંઈ જાને.
(૩૬૩)—મીસ રોજા—રાગ કારી—

તેરી જલ જાયા નંખરદારી પુરતી ન લાયા ટોલકી,
ભરા કટોરા દુધકા, મેં ગોલું તુપી, મેં બેટીરે બટકી, તેરી લગી ધરમકી.
રોલો બેટા બટકારે ધરકા નંખરદાર, સગી ભત્રીજી બેચકે હિતર ગયા મંગાપાર
લંબી સડક લાહોરકી રેલુવે, પકડા, જાય તાર તાર માથે ચકર,
રેલુવે લેના છોડાય—તેરી.

(૩૬૪)—મીસ જહર—

તેરા જહુ ન ચલેગા જહુગરની.
કલતેરે જલતેરે કલતેરે આગે આયે તુઝકો,
ખાથેં મુખ હરની—તેરાં
અપજશી અપજશ છયા તેરા જગમેં.

હક મેં અપને કાંટો ખોતી હય, કર, ધુરી કરની—તેરાં

(૩૬૫)—જલસા સંગ્રહ—રાગ-દેશ-હારી.

તેરી હારી ખેલનમેં ટાના, મેં તો નહિ આણું શામ સજોના—તેરીં
તુને એસો કામ મચાયો, મેધ કુલો ખેલાને આયો—તેરીં
સાચી પ્રીત લગીહો પેઆરેસે, દૈઆં પાર મીલ ગયો સેના—તેરીં
લાગમલ તખલાજ કાએકી, તેરી હોનીથી સોહોના,
પ્રેમ સુનીઆ નનંદ જોડાના—તેરીં

[૩૭૬]—ગાયન દર્પણ—રાગ-કાલીંગડો, તાલ-ત્રીતાલ.

તેં તો મને કાપી કાપી મારા રાજ—તેં તો.

ચંદ સરીખો તારો મુખડો બીરાજે;

આતડી કરો છો કાપી કાપી—મારા રાજ—તેં તો.

(૩૭૭)—કવિ તાનસેન—રાગ માલકાષ.

તેરી ગત અપાર, મોસે બરન ન જાત નિરજન નારાએન, તેરી.

તુહી ચાંદા તુહી સુરજ તુહી પવન તુહી પાની. તુહી ઉગરન તુહી
નારાએન—તેરી.

તુમ સદા તુહી વિષ્ણુ તુહી અગમ તુહી નીગમ, તુહી સુરજ પારાએન
તાનસેન કહે પ્રભુ તોઈ કીધાવિન, સુમર, સુમર બધે પારાએન—તેરી.

(૩૭૮)—ગાયન દર્પણ—રાગ, છલ્લો, દીપચંદી, હોરી.

તોરે બીજમે નાર કાં ઠોરી, સામરેને હમસે મયાલીની ઠોરી—‘સામરેને’
અપનેરે અપને મંદીરસે નીકસી. કોઈ સાંવરી કોષ ઝોરી;
કોષ અતાર લીનો, કોષએ ચંદન લીનો,

અબીર લીયે: ભર જહોલી ‘સામરેને’—તોરે.

થ [૩૭૯]—ચંદ્રલાસ—

થનોરે દુઃખદ કલેશ, સહુને ધર વિશે મનમાં સહુને,

કેમજ મુકું મિત્ર જીવનને.

એક તરફથી મિત્ર વળગતો, બીજી તરફથી બેન મારાં—કેમજ.

મન મુશ્કેલી ઉપજી છે મોટી, કેમ ચાલુ કરી ન્યારાં—કેમજ.

(૩૮૦)—મીસ કાલી જાન—રાગ—બરવા, તાલ દાદરા.

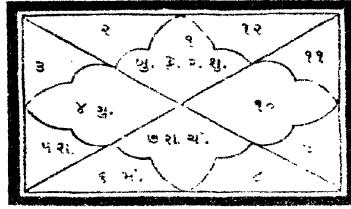
દર્ધ મારે તુ તુરકવાને ઘેર લઈરે;

આપ જાગે બીર મોયકા જગાવે,

મેરી એક લાખ રૂપૈયેની નીંદ ગવાઈરે.—દષ્ટ

આમોક્ષીન ગાયન સંગ્રહ ભાગ ૨ નો સમાપ્ત.

સુદિની કુશલિ.

વૈશાખ
ખીર
પાર
માહ
કસલ

વિધિ.

વાર.

ખીરની તારીખ.

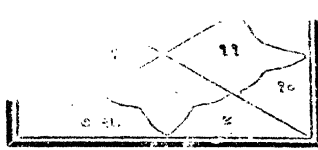
૧ સોમ.	૧૬	વૈશાખ માસ બેઠો.
૨ મંગળ.	૨૦	આદરાત.
૩ બુધ.	૨૧	સિદ્ધિયોગ ૧૭-૬ સુધી. દગ્ધયોગ ૩૬-૪૨ સુધી છે. કદમ.
૪ ગુરુ...	૨૨	વિધિ ૩-૪૪ પછી બેસે છે તે ૩૦-૪૫ સુધી રહેશે. મુ.
૫ શુક...	૨૩	નરસિંહ મેહેતાના પુત્ર શામળશાહના આજે લગ્ન થયા હતા
૬ શનિ	૨૪	પારસી-સરોજ રોજનો હમકારો.
૭ રવિ	૨૫	વિધિ ૧૩-૨૨ પછી બેસે છે. તે ૪૦-૫૧ સુધી રહેશે.
૮ સોમ	૨૬	મરણી નક્ષત્રનો મુખ ૨૮-૩૮ પછી થાય છે. પારસી-ક.
૯ મંગળ.	૨૭	પારસી-બેહરામ રોજનો હમકારો.
૧૦ બુધ	૨૮	વિધિ ૨૬-૪૧ પછી બેસે છે તે ૫૮-૭૦ સુધી રહેશે. નિ
૧૧ બુધ	૦	એકાદશીનો કાલ છે. શ્રી રાધાવલ્લી સંપ્રદાયના આચાર્ય શ્રી
૧૨ ગુરુ...	૨૯	મિત્ર રાશિનો શુક ૧૦-૧ પછી થાય છે. વિષ્ણુ માર્ગીઆ
૧૩ શુક...	૩૦	પ્રદોષ.
૧૪ શનિ	૧	વિધિ ૫૮-૫૫ પછી બેસે છે. સિદ્ધિયોગ ૫૮-૪૧ પછી
૧૫ રવિ	૨	વિધિ ૩૦-૧૮ સુધી છે. મિત્રનો બુધ ૧૧-૪૦ પછી થાય
૧૬ સોમ	૩	યમબંદયોગ ૨-૫૫ પછી બેસે છે. વૈશાખ રનાનની સમાપ્તિ
૧ મંગળ.	૪	
૨ બુધ	૫	વિધિ ૪૨-૨૩ પછી બેસે છે. અમૃત સિદ્ધિયોગ ૧૪-૧૧
૩ ગુરુ...	૬	વિધિ ૧૪-૫૪ સુધી છે. બુધનો અસ્ત પૂર્વ દિશામાં ૧-૫
૪ શુક...	૭	
૫ શનિ	૮	પારસી-શહેનશાહી માહા ૬ મા તથા કદમી માહા ૧૦ મા
૬ રવિ	૯	વિધિ ૨૮-૪૧ પછી બેસે છે.
૭ સોમ	૧૦	વિધિ ૦-૧૨ સુધી છે. સિદ્ધિયોગ ૪૨-૫૬ સુધી છે. કૃતિ
૮ મંગળ	૧૧	પંચક ૧૪-૩૯ પછી બેસે છે. મુ.યુયોગ ૪૬-૨૦ પછી
૯ બુધ	૧૨	પંચક.
૧૦ ગુરુ...	૧૩	પંચક. વિધિ ૪-૪ પછી બેસે છે તે ૩૩-૩૪ સુધી રહેશે.
૧૧ શુક...	૧૪	પંચક. અમૃત સિદ્ધિયોગ ૪૮-૫૩ પછી બેસે છે. અપરા
૧૨ શનિ	૧૫	પંચક. ૪૭-૧૨ સુધી છે. શનિ પ્રદોષ. પારસી-કદમી. દે
૧૩ રવિ	૧૬	વિધિ ૨૪-૪૬ પછી બેસે છે તે ૫૨-૧૬ સુધી રહેશે. શિ
૧૪ સોમ	૧૭	શાહની અમાવાસ્યા.
૧૫ મંગળ	૧૮	વરપ્રશસિનો બુધ ૪૧-૩૬ પછી થાય છે. ઉદ્યાત અમાવાસ

દુકાળનાં લક્ષણ—રાતે નિર્મળ આકાશ રહે, પ્રભાતે મેઘાડગ્ગર થાય, મધ્ય
વારે બલ, તો પૂર્વામાં વાવે તલ." પૂર્વથીઆ તલ ને બલ વાવવાને મધ્ય

આસ્ત્ર પાઠાખ્યાન	પાસેલી રોજ સોલેનજાહી.	દરિયાઈનો રોજ કદમી.	દરિયાઈનો રોજ શુદ્ધ પાકી.	પાકી મેદન તારીખો.	ફસલી તારીખો.	દિન માન.	ક. માન.	ચંદ્રોદય.	સંયોગ.	સંયોગ.	ચંદ્રની રશ્મિઓ.	શરતી.
						ક. માન.	ક. માન.	ક. માન.	ક. માન.	ક. માન.	ચંદ્રની રશ્મિઓ.	ક. માન.
૧૯	૧૨	૨૮	૨૮	૨૮	૨૮	૧૫	૩૨	૨૨	૫-૩૨	૬-૨૮	વરખ.	૧૦-૦
૨૦	૧૩	૨૮	૨૮	૨૮	૨૮	૧૬	૩૨	૨૨	૫-૩૨	૬-૨૮	વરખ.	૨-૮
૨૧	૧૪	૨૮	૨૮	૨૮	૨૮	૧૭	૩૨	૨૨	૫-૩૨	૬-૨૮	મિથુન.	૧૦-૦
૨૨	૧૫	૨૮	૨૮	૨૮	૨૮	૧૮	૩૨	૨૨	૫-૩૨	૬-૨૮	મિથુન.	૮-૧૩
૨૩	૧૬	૨૮	૨૮	૨૮	૨૮	૧૯	૩૨	૨૨	૫-૩૨	૬-૨૮	કર્ક...	૧૦-૦
૨૪	૧૭	૨૮	૨૮	૨૮	૨૮	૨૦	૩૨	૨૨	૫-૩૨	૬-૨૮	કર્ક...	૧૬-૮
૨૫	૧૮	૨૮	૨૮	૨૮	૨૮	૨૧	૩૨	૨૨	૫-૩૦	૬-૩૦	સિંહ	૧૦-૦
૨૬	૧૯	૨૮	૨૮	૨૮	૨૮	૨૨	૩૨	૨૨	૫-૩૦	૬-૩૦	સિંહ	૩૦-૨૭
૨૭	૨૦	૨૮	૨૮	૨૮	૨૮	૨૩	૩૨	૨૨	૫-૩૦	૬-૩૦	કન્યા	૧૦-૦
૨૮	૨૧	૨૮	૨૮	૨૮	૨૮	૨૪	૩૨	૨૨	૫-૩૦	૬-૩૦	કન્યા	૪૭-૨
૨૯	૨૨	૨૮	૨૮	૨૮	૨૮	૨૫	૩૨	૨૨	૫-૨૯	૬-૨૯	તુલા	૧૦-૦
૩૦	૨૩	૨૮	૨૮	૨૮	૨૮	૨૬	૩૨	૨૨	૫-૨૯	૬-૨૯	તુલા	૧૦-૦
૩૧	૨૪	૨૮	૨૮	૨૮	૨૮	૨૭	૩૨	૨૨	૫-૨૯	૬-૨૯	તુલા	૧૦-૪૪
૧	૨૫	૨૮	૨૮	૨૮	૨૮	૨૮	૩૨	૨૨	૫-૨૮	૬-૨૮	વૃશ્ચિક	૧૦-૦
૨	૨૬	૨૮	૨૮	૨૮	૨૮	૨૯	૩૨	૨૨	૫-૨૮	૬-૨૮	વૃશ્ચિક	૩૬-૮
૩	૨૭	૨૮	૨૮	૨૮	૨૮	૩૦	૩૨	૨૨	૫-૨૮	૬-૨૮	વૃશ્ચિક	૧૦-૦
૪	૨૮	૨૮	૨૮	૨૮	૨૮	૩૧	૩૨	૨૨	૫-૨૮	૬-૨૮	વૃશ્ચિક	૧૦-૦
૫	૨૯	૨૮	૨૮	૨૮	૨૮	૩૨	૩૨	૨૨	૫-૨૮	૬-૨૮	વૃશ્ચિક	૮-૧૩
૬	૩૦	૩૦	૨૮	૨૮	૨૮	૩૩	૩૨	૨૨	૫-૨૮	૬-૨૮	મકર	૧૦-૦
૭	૩૧	૩૦	૨૮	૨૮	૨૮	૩૪	૩૨	૨૨	૫-૨૮	૬-૨૮	મકર	૩૩-૫૦
૮	૩૨	૩૦	૨૮	૨૮	૨૮	૩૫	૩૨	૨૨	૫-૨૮	૬-૨૮	કુંભ	૧૦-૦
૯	૩૩	૩૦	૨૮	૨૮	૨૮	૩૬	૩૨	૨૨	૫-૨૮	૬-૨૮	કુંભ	૫૩-૪૫
૧૦	૩૪	૩૦	૨૮	૨૮	૨૮	૩૭	૩૨	૨૨	૫-૨૮	૬-૨૮	મીન	૧૦-૦
૧૧	૩૫	૩૦	૨૮	૨૮	૨૮	૩૮	૩૨	૨૨	૫-૨૮	૬-૨૮	મીન	૧૦-૦
૧૨	૩૬	૩૦	૨૮	૨૮	૨૮	૩૯	૩૨	૨૨	૫-૨૮	૬-૨૮	મીન	૭-૩૪
૧૩	૩૭	૩૦	૨૮	૨૮	૨૮	૪૦	૩૨	૨૨	૫-૨૮	૬-૨૮	મિથુન	૧૦-૦
૧૪	૩૮	૩૦	૨૮	૨૮	૨૮	૪૧	૩૨	૨૨	૫-૨૮	૬-૨૮	મિથુન	૧૬-૫૨
૧૫	૩૯	૩૦	૨૮	૨૮	૨૮	૪૨	૩૨	૨૨	૫-૨૮	૬-૨૮	વરખ.	૧૦-૦
૧૬	૪૦	૩૦	૨૮	૨૮	૨૮	૪૩	૩૨	૨૨	૫-૨૮	૬-૨૮	વરખ.	૨૩-૧૮

વાણી, વખ પખ એ બાહલા, વર્ષો તો વર્ષો ને વાયલા તો વાયલા. ૬૬

૧ મુખ...	૮૯	જેઠ માસ બેઠો. ચંદ્રરાત્ર. ગંગાદશહરનો આરંભ. કરવી
૨ મુર...	૨૦	મુનુયોગ ૩૦-૮ સુધી છે. મોનમેદન-રમખન માસ.
૩ મુર...	૦	ત્રીજનો ક્ષય છે.
૪ મુક...	૧૧	ચિટિ ૨૩-૨૫ પછી બેસે છે તે ૫૦-૨૮ સુધી રહેશે.
૫ શનિ...	૧૨	માર્ગી મંગલ ૧૧-૨૩ પછી થાય છે. પાસી-કદમી દે
૬ રવિ...	૨૩	પારસી-કદમી દે મહીનાના વંમાર.
૭ સોમ...	૨૪	ચિટિ ૩૫-૨૬ પછી બેસે છે. રોહિણી નક્ષત્રનો સૂર્ય
૮ મંગળ...	૨૫	ચિટિ ૩-૪૭ સુધી છે. દુર્ગાદમી. [છે. કપાસ, કા
૯ શુક...	૨૬	પાન શહેનશહી અરોહરોહરોનું જયન.
૧૦ મુર...	૨૭	ચિટિ ૫૮-૩૫ પછી બેસે છે. દશહરની સમાપ્તી. પા
૧૧ મુક...	૨૮	ચિટિ ૨૮-૩૪ સુધી છે. મિર્જાલા એકાદશી ઉદ્યાત ૨૮-
૧૨ શનિ...	૨૯	સિદ્ધિયોગ ૧૭-૫૫ પછી બેસે છે. રાનિપ્રદાન.
૧૩ રવિ...	૩૦	સાવિત્રી વતનો આરંભ. પારસી-કદમી દે મહીનાનું ચેત
૧૪ સોમ...	૩૧	ચિટિ ૩૫-૫૬ પછી બેસે છે. વમધંત્રયોગ ૨૬-૫૮ સુધી
૧૫ મંગળ...	૧	ચિટિ ૮-૧૩ સુધી છે. વટદુર્લિમા અને સાવિત્રી વતની
૧ મુખ...	૨	વમધંત્રયોગ ૩૬-૯ પછી બેસે છે.
૨ મુર...	૩	મિથુન રાશિનો શુક ૨૮-૩૩ પછી થાય છે.
૩ મુક...	૪	ચિટિ ૨૨-૩૩ પછી બેસે છે તે ૫૮-૫૫ સુધી રહેશે.
૪ શનિ...	૫	સંક્રાંતિયુદ્ધી. ચંદ્રોચ્ચ કલાક ૬ મિનિટ ૨૧ ફસની-
૫ રવિ...	૬	
૬ સોમ...	૭	પંચક ૩૩-૫૦ પછી બેસે છે. સિદ્ધિયોગ ૨-૩ સુધી છે
૭ મંગળ...	૮	પંચક ચિટિ ૩-૪૧ પછી બેસે છે તે ૩૪-૦ સુધી રહે
૮ શુક...	૯	પંચક કાલાદમી પાસી-અરોહરોહરો રોજનો હમકા
૯ મુર...	૧૦	પંચક.
૧૦ મુક...	૧૧	પંચક. ચિટિ ૨૮-૨૮ પછી બેસે છે તે ૫૮-૪૮ સુધી
૧૧ શનિ...	૧૨	પંચક ૭-૩૪ સુધી છે. શિવમાર્ગીઓની યોગિની એકા
૧૨ રવિ...	૧૩	દગ્ધયોગ ૪૯-૫૬ સુધી છે. વિષ્ણુમાર્ગીઓની યોગિની
૧૩ સોમ...	૧૪	ચિટિ ૪૪-૨૩ પછી બેસે છે. મિથુન રાશિનો સૂર્ય ૯-
૧૪ મંગળ...	૧૫	ચિટિ ૧૧-૨૮ સુધી છે. પારસી-આદર રોજનો હમકા
૧૫ શુક...	૧૬	આદની અપાવાસ્વા ઉદ્યાત ૩૨-૨૬ સુધી.

“જો વરસે હાથીઓ તો મોતીએ પુરાય સાથીઓ.” વળી
ભભી પડે છે. તેમાં વિશેષ નર-કોળની નીપજ

पारसी रोज	रोहन	दरियापती रोज	दरियापती रोज	मोहमेदन तारीख	इस्वी तारीख	न.	प.	क.	मि.	क.	मि.	शुद्धन	वर्जित	पण.	क.	मि.
७११	३११	२८१	२६	१३	३२-५१	५-२६	६-३४	मिथुन.	६०-०	१२-३						
८१२	३१२	२८२	११४	३२-५२	५-२६	६-३४	मिथुन.	२६-३६	१२-५१							
९१३	३१३	२८३	२१५	३२-५४	५-२५	६-३५	कङ्क...	६०-०	१-३६							
१०१४	३१४	२८४	३१६	३२-५५	५-२५	६-३५	कङ्क...	३६-३६	२-२७							
१११५	३१५	२८५	४१७	३२-५६	५-२५	६-३५	सिंह...	६०-०	३-१५							
१२१६	३१६	२८६	५१८	३२-५७	५-२५	६-३५	सिंह...	४८-२६	४-३							
०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०
३१७	३१७	२८७	६१९	३२-५८	५-२५	६-३५	कन्या...	६०-०	४-५१							
४१८	३१८	२८८	७२०	३२-५९	५-२५	६-३५	कन्या...	६०-०	५-३६							
५१९	३१९	२८९	८२१	३२-५२	५-२६	६-३४	कन्या...	५-५१	६-२७							
६२०	३२०	२९०	९२२	३२-५१	५-२६	६-३४	तुला...	६०-०	७-१५							
७२१	३२१	२९१	१०२३	३२-४९	५-२६	६-३४	तुला...	२६-२६	८-३							
८२२	३२२	२९२	११२४	३२-४८	५-२६	६-३४	वृश्चिक	६०-०	८-५१							
९२३	३२३	२९३	१२२५	३२-४७	५-२७	६-३३	वृश्चिक	५७-३२	९-३६							
१०२४	३२४	२९४	१३२६	३२-४६	५-२७	६-३३	धन...	६०-०	१०-२७							
११२५	३२५	२९५	१४२७	३२-४६	५-२७	६-३३	धन...	६०-०	११-१५							
२२६	३२६	२९६	१५२८	३२-४५	५-२७	६-३३	धन...	२६-३४	१२-३							
३२७	३२७	२९७	१६२९	३२-४४	५-२७	६-३३	मकर	६०-०	१२-५१							
४२८	३२८	२९८	१७३०	३२-४३	५-२७	६-३३	मकर	५२-५८	१-३६							
५२९	३२९	२९९	१८३१	३२-४२	५-२८	६-३२	कुंभ...	६०-०	२-२७							
६३०	३३०	३००	१९३२	३२-४१	५-२८	६-३२	कुंभ...	६०-०	३-१५							
७३१	३३१	३०१	२०३३	३२-४०	५-२८	६-३२	कुंभ...	१३-२०	४-३							
८३२	३३२	३०२	२१३४	३२-४०	५-२८	६-३२	मीन	६०-०	४-५१							
९३३	३३३	३०३	२२३५	३२-३९	५-२८	६-३२	मीन...	२७-५०	५-३६							
१०३४	३३४	३०४	२३३६	३२-३८	५-२८	६-३२	मेघ...	६०-०	६-२७							
११३५	३३५	३०५	२४३७	३२-३७	५-२८	६-३१	मेघ...	३७-६	७-१५							
१२३६	३३६	३०६	२५३८	३२-३६	५-२८	६-३१	वृश्चिक	६०-०	८-३							
१३३७	३३७	३०७	२६३९	३२-३५	५-२८	६-३१	वृश्चिक	४३-३३	९-५१							
१४३८	३३८	३०८	२७४०	३२-३४	५-२८	६-३१	मिथुन.	६०-०	१०-३६							
०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०
१५३९	३३९	३०९	२८४१	३२-३४	५-२८	६-३१	मिथुन.	४८-३२	१०-२७							

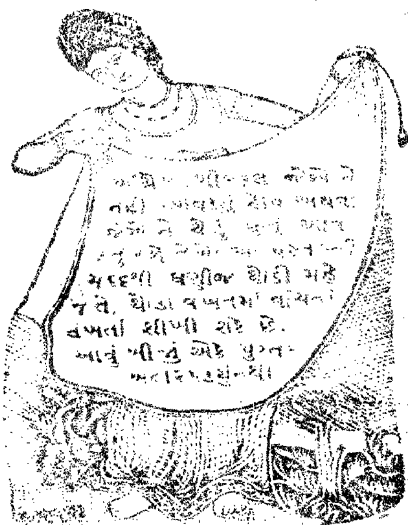
मणकां भातो वगे ते सारो. ❖ ❖

The guide to Eng

ધી.સાઈડ ટુ ઈંગલીશ

વગર માસ્તરે ઈંગ્રેજ શિખવાનું પુસ્તક.

બીજાએની મારફત આ પુસ્તકના દરેક ભાગે આ રમી નથી, પણ એક જ આગમાં બધા ઉપયોગી બાબતોનો સમાવેશ કરવામાં આવ્યો છે.

જોશી-પ્રી-નંદ

અક્ષર જ્ઞાન, તાર, કાગળ, અરુઓ વગેરે લખતાં શીખવા માટે આ પુસ્તક પ્રાણજી ઉમદા સાધન પુસ્તકની અંદર દરેક દરેક વિચારની સમજ આપી સાદી આ રીતે આપવામાં આવી છે કે ગમે તેવા શિખાઉ માણસ સમજતા જરાએ મહેનત પડતી નથી.

પ્રિંટર ર. શા પોસ્ટલ વધુ.

મળવાનું ઠેકાણું:—

યુકેસેશર સાકરલાલ યુક્તાપીઠ
રીચીફોર્ડ—અમદાવાદ.

બી જાન્યુઆરી પ્રાન્ટીંગ પ્રેસમાં નિમ્નલેખિત રીતે કરેલું
આપ્યું. ખાડીયા—અમદાવાદ.

